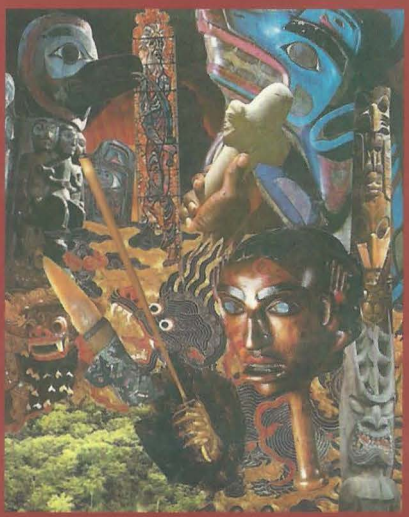
163
Edebiyat

Lancelot

WALKER PERCY

İngilizce'den Çeviren: Suzan Aral Akçora

AYRINTI

LANCELOT • Walker Percy

548

WALKER PERCY

Walker Alexander Percy, 1916'da Alabama, Birmingham'da dünyaya geldi. On üç yaşındayken, başarılı bir avukat olan babasının intihar etmesi, iki yıl sonra da annesinin gizemli bir trafik kazasında ölmesiyle zor bir yeniyetmelik dönemi geçirdi. Genç Walker her zaman, arabası bir köprüden aşağı yuvarlanan annesinin de kendi iradesiyle hayatına son verdiğinden kuşkulandı. Yetişkin yaşamında verdiği yapıtlarda intihar sürekli yinelenen bir tema olacaktı.

Annesiyle babasının ölümü üzerine Walker Percy ve iki erkek kardeşi babalarının yazar olan kuzeni William Alexander Percy'yle birlikte yaşamak üzere Mississippi, Greenville'e gönderildiler. Bu taşınma, Walker Percy'nin kitapların arasında ve sanatla iç içe büyümesini sağladı. "Will Amca"sının yazdığı *Lanterns on the Levee: Recollections of a Planter's Son* adlı kitabın Percy'nin yapıtlarını etkilediği söylenir. Kendisi gibi Mississippi, Greenville'de yetişen Shelby Foote da Percy'yi yazmaya teşvik etti. Aralarında yaşamları boyunca süren bir dostluk kurulan Percy ile Foote düzenli olarak mektuplaştılar. Mektupları daha sonra *Conversations between Percy and Foote* başlıklı bir kitapta toplandı.

Percy North Carolina Üniversitesi'nde kimya okuduktan sonra, Columbia Üniversitesi'nde tıp öğrenimi gördü. 1941'de tıp fakültesinden mezun oldu ve New York'taki Bellevue Hastanesi'nde staja başladı. Ancak tüberküloza yakalanmasıyla stajı yarım kaldı. 1942'de hastalığı nedeniyle hastanedeki görevini bırakmak zorunda kaldı. Daha sonra ders vermek üzere Columbia Üniversitesi'ne geri döndü.

Tüberkülozun nüksetmesi üzerine, ancak üç yıl yapabildiği doktorluk mesleğini bütünüyle bıraktığında yazarlık kariyeri başladı. 1946'da Mary Bernice Townsend'le evlendi. Bir süre New Orleans'ta yaşayan Percy ve eşi Louisiana, Covington'a taşınarak, iki çocuklarını burada yetiştirdiler.

Percy'nin yazdığı altı romandan üçü çeşitli ödüllere değer görüldü. 1961 yılında yayımlanan *Sinema Müdavimi* (*The Moviegoer*) kurmaca dalında Ulusal Kitap Ödülü'nü, 1971'de yayımlanan *Love in the Ruins* de Ulusal Katolik Kitap Ödülü'nü aldı. *Second Coming* (1980) Los Angeles Times Kitap Ödülü'ne ve PEN/Faulkner Ödülü'ne değer görülürken, Amerikan Kitap Ödülü'ne de aday gösterildi. Percy, 1983'te yayımlanan ve denemelerinden oluşan *Lost in the Cosmos: The Last Self-Help Book* ile de St. Louis Edebiyat Ödülü'nün sahibi oldu.

Percy ayrıca *The Last Gentleman* (1966) ve *Lancelot* (1977) adlı iki romanla, bir diğer deneme kitabı *The Message in the Bottle*'ı (1975) yazdı.

Walker Percy, otuz yılı aşkın bir zaman dilimine yayılan yazarlık serüveni boyunca yazdığı romanlarda ilginç kurgularla önemli meseleleri bir araya getirdi. Hatta evrenin doğasıyla, insanın evrendeki yeriyle ilgilendiğinden, kendisine ABD'nin Güney eyaletlerinin Kierkegaard'ı anlamında "Dixie Kierkegaard" diyenler bile çıktı. Doktorluktan erken emekli olmak zorunda kalan Percy, romancının bir doktor gibi davranıp insan ruhunun açmazları konusunda bir teşhis uzmanı olması gerektiğini savundu. Percy ve yapıtları hakkında pek çok kitap ve makale yayımlandı. Kansere yakalanan yazar, 10 Mayıs 1990'da yaşama veda etti.

Ayrıntı: 548
Edebiyat Dizisi: 163

Lancelot
Walker Percy

Kitabın Özgün Adı
Lancelot

İngilizce'den Çeviren
Suzan Aral Akçora

Yayıma Hazırlayan
Can Kurultay

Düzelti
Sevgi Serper

© 1977 by Walker Percy

Bu kitabın Türkçe yayım hakları
Ayrıntı Yayınları'na aittir.

Kapak Düzeni
Gökçe Alper

Dizgi
Esin Tapan

Baskı ve Cilt
Mart Matbaacılık Sanatları (0 212) 321 23 00 (Pbx)
Merkez Mah. Burcu Sok. 6/1 Kağıthane-İstanbul

Birinci Basım 2010
Baskı Adedi 2000

ISBN 978-975-539-561-6
Sertifika No.: 16061

AYRINTI YAYINLARI
Hobyar Mah. Cemal Nadir Sok. No: 3 Eminönü - İstanbul
Tel.: (0212) 512 15 00 - 01 - 05 Fax: (0212) 512 15 11
www.ayrintiyayinlari.com.tr & info@ayrintiyayinlari.com.tr

Walker Percy

Lancelot

EDEBİYAT DİZİSİ

GÜLÜNESİ AŞKLAR/*Milan Kundera* ◢ KALECİNİN PENALTI ANINDAKİ ENDİŞESİ/*Peter Handke* ◢ YÜZBAŞI VE KADINLAR TABURU/*Mario Vargas Llosa* ◢ BİZ/*Yevgeni Zamyatin* ◢ KESİK BİR BAŞ/*Iris Murdoch* ◢ YENİ TANRILAR/*Alberto Vasquez-Figueroa* ◢ İNFAZA ÇAĞRI/*Vladimir Nabokov* ◢ EVET AMA, BİR LOKOMOTİF BUNU YAPABİLİR Mİ BAKALIM?/*Woody Allen* ◢ ÇALI HOROZU/*Michel Tournier* ◢ BANYO/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ BALKON/*Jean Genet* ◢ GÜNEŞ İMPARATORLUĞU/*J.G. Ballard* ◢ BEYAZ ZENCİLER/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ SİYAH MADONNA/*Doris Lessing* ◢ KAPANDA ÜÇ KAPLAN/*G. Cabrera Infante* ◢ ZAMANIN KIYISINDAKİ KADIN/*Marge Piercy* ◢ ANARŞİNİN KISA YAZI/*Hans Magnus Enzensberger* ◢ FOTOĞRAF MAKİNESİ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ GÜLÜN GÜNLÜĞÜ/*Ursula K. LeGuin* ◢ HOTEL DU LAC/*Anita Brookner* ◢ AZİZLER ve ÂLİMLER/*Terry Eagleton* ◢ VEDA YEMEĞİ/*Michel Tournier* ◢ ORLANDO/*Virginia Woolf* ◢ UTANÇ BİTTİ/*Anja Meulenbelt* ◢ YAKIN GELECEĞİN MİTOSLARI/*J. G. Ballard* ◢ KARANLIĞIN SOL ELİ/*Ursula K. LeGuin* ◢ AÇ/*Iris Murdoch* ◢ WATT/*Samuel Beckett* ◢ EKOTOPYA/*Ernest Callenbach* ◢ GECEYİ ANLAT BANA/*Djuna Barnes* ◢ İNSAN POSTUNA BÜRÜNMÜŞ KÖPEK/*Ingvar Ambjörnsen* ◢ CUMA/*Michel Tournier* ◢ AFRODİT'İN BAŞKALDIRISI/*Lawrence Durrell* ◢ GÜNDELİK MUTLULUĞA ALIŞMA/*Anja Meulenbelt* ◢ MURPHY/*Samuel Beckett* ◢ MASAL MASAL İÇİNDE/*Kbimaira/John Barth* ◢ ZEN VE MOTOSİKLET BAKIM SANATI/*Robert M. Pirsig* ◢ PARFÜMÜN DANSI/*Tom Robbins* ◢ SINIRSIZ RÜYALAR DİYARI/*J. G. Ballard* ◢ FRANSIZ TEĞMENİN KADINI/*John Fowles* ◢ BEYAZ OTEL/*D.M. Thomas* ◢ MYRA/*Gore Vidal* ◢ DALGALAR/*Virginia Woolf* ◢ ATLANTİK ÖTESİ/*Witold Gombrowicz* ◢ HAYRANLIK/*Anja Meulenbelt* ◢ FERDYDURKE/*Witold Gombrowicz* ◢ MELEKLER ZAMANI/*Iris Murdoch* ◢ PAULINA 1880/*Pierre Jean Jouve* ◢ EŞEKARISI FABRİKASI/*Iain Banks* ◢ ROCK LANET!/*Iain Banks* ◢ KAYIP ZAMAN/*Anja Meulenbelt* ◢ SENİ İÇİME GÖMDÜM/*Andrew Jolly* ◢ BAŞTAN ÇIKARICININ GÜNLÜĞÜ/*Søren Kierkegaard* ◢ KONFİDENZ/*Ariel Dorfman* ◢ ALTIN DAMLA/*Michel Tournier* ◢ BİR GARİP VAKA: MATMAZEL P./*Brian O'Doherty* ◢ NİETZSCHE AĞLADIĞINDA/*Irvin D. Yalom* ◢ KIZILAĞAÇLAR KRALI/*Michel Tournier* ◢ AİLEDE BİR ÖLÜM/*James Agee* ◢ KUTSAL BÖLGE/*Carlos Fuentes* ◢ KALPSİZ AMANDA/*Jurek Becker* ◢ 62-MAKET SETİ/*Julio Cortázar* ◢ ÇARPIŞMA/*J.G. Ballard* ◢ ÜÇLEME-Molloy-Malone Ölüyor-Adlandırılamayan/*Samuel Beckett* ◢ DUR BİR MOLA VER/*Tom Robbins* ◢ HIRSIZIN GÜNLÜĞÜ/*Jean Genet* ◢ KÜÇÜK DEĞİŞİMLER/*Marge Piercy* ◢ LİLA/*Robert M. Pirsig* ◢ ERGİNLİK YAŞI/*Michel Leiris* ◢ AŞKSIZ İLİŞKİLER/*Samuel Beckett* ◢ ESİRGEYEN GÖKYÜZÜ/*Paul Bowles* ◢ YALANCI JAKOB/*Jurek Becker* ◢ DİVAN/*Irvin D. Yalom* ◢ PORNOGRAFİ/*Witold Gombrowicz* ◢ MERCİER İLE CAMİER/*Samuel Beckett* ◢ BİR ERKEĞE NASIL TECAVÜZ EDİLİR?/*Märta Tikkanen* ◢ BENDENİZ VE MARCO POLO/*Paul Griffiths* ◢ DOĞMAMIŞ KRİSTOF/*Carlos Fuentes* ◢ RÜYA SAKİNLERİ/*Iris Murdoch* ◢ HİÇ İÇİN METİNLER ve Uzun Öyküler/*Samuel Beckett* ◢ DUYGU YOLCULUĞU/*Laurence Sterne* ◢ BETTY BLUE/*Philippe Djian* ◢ AĞAÇKAKAN/*Tom Robbins* ◢ ANARŞİST/*Tristan Hawkins* ◢ BAKAKAİ/*Witold Gombrowicz* ◢ PORTNOY'UN FERYADI/*Philip Roth* ◢ $10^{1/2}$ BÖLÜMDE DÜNYA TARİHİ/*Julian Barnes* ◢ SUNİ TENEFFÜS/*Ricardo Piglia* ◢ MANŞ ÖTESİ/*Julian Barnes* ◢ ADA/*Aldous Huxley* ◢ GÜLÜN MUCİZESİ/*Jean Genet* ◢ MÖSYÖ/*Jean-Philippe Toussaint* ◢ ÇİÇEKLERİN MERYEM ANASI/*Jean Genet* ◢ BAŞUCU OĞLANI/*Alison Fell* ◢ YARATIK/*John Fowles* ◢ SENİ SEVMİYORUM/*Julian Barnes* ◢ ZENCİLER/*Jean Genet* ◢ TÜNEL/*Ernesto Sábato* ◢ KARA PRENS/*Iris Murdoch* ◢ KARNINDAN KONUŞANIN ÖYKÜSÜ/*Pauline Melville* ◢ TANRI'NIN AĞZINDAN EVRENİN HİKÂYESİ/*Franco Ferrucci* ◢ HAYATIN VE AŞKIN YASALARI/*Connie Palmen* ◢ KAHRAMANLAR VE MEZARLAR/*Ernesto Sabato* ◢ KAYNAK VE ÇALI/*Michel Tournier* ◢ CENNETE BİR KOŞU/*J.G. Ballard* ◢ DİŞİ ADAM/*Joanna Russ* ◢ FLAUBERT'İN PAPAĞANI/*Julian Barnes* ◢ ALDATMA/*Philip Roth* ◢ KOKAİN GECELERİ/*J.G. Ballard* ◢ ACABA NASIL?/*Samuel Beckett* ◢ MANTISSA/*John Fowles* ◢ KOLEKSİYONCU/*John Fowles* ◢ BENJAMİN: DAR GEÇİTTEKİ AYDIN/*Jay Parini* ◢ METEORLAR/*Michel Tournier* ◢ ARKADAŞLIK/*Connie Palmen* ◢ AŞK VESAİRE/*Julian Barnes* ◢ SİRİUS'TAN GELEN KURBAĞA/*Tom Robbins* ◢ BAYAN GULLIVER CÜCELER ÜLKESİNDE/*Alison Fell* ◢ GELECEKTEN ANILAR/*William Morris* ◢ BENİMLE TANIŞMADAN ÖNCE/*Julian Barnes* ◢ İNGİLTERE İNGİLTERE'YE KARŞI/*Julian Barnes* ◢ İYİ İŞ/*David Lodge* ◢ YİTİK RUHLAR IRMAĞI/*Connie Palmen* ◢ TERAPİ/*David Lodge* ◢ ÖLÜRKEN/*Jim Crace* ◢ GÜZELLİK HIRSIZLARI/*Pascal Bruckner* ◢ SÜPER KENT/*J.G. Ballard* ◢ SISKA BACAKLAR/*Tom Robbins* ◢ BETON ADA/*J.G. Ballard* ◢ İLK AŞK, SON TÖRENLER/*Ian McEwan* ◢ GILLES İLE JEANNE/*Michel Tournier* ◢ BİR KOMÜNİSTLE EVLENDİM/*Philip Roth* ◢ KIZILDERİLİNİN ŞARKISI/*James Welch* ◢ SİNEMA MÜDAVİMİ/*Walker Percy* ◢ KARANLIKLARIN EFENDİSİ/*Ernesto Sabato* ◢ METROLAND/*Julian Barnes* ◢ BİZİ NEDEN TERK ETTİN SAYIN BAŞKAN?/*François Vigouroux* ◢ DÜŞÜNCE BALONLARI/*David Lodge* ◢ MİLENYUM İNSANLARI/*J.G. Ballard* ◢ MÜNECCİM KRALLAR/*M. Tournier* ◢ BEYAZDAKİ KARA/*Maggie Gee* ◢ KAYBOLUŞ/*G. Perec* ◢ HINÇ AYLARI/*P. Bruckner* ◢ LİMON MASASI/*J. Barnes* ◢ BÜYÜCÜ/*J. Fowles* ◢ GÜNDOĞUMUNA YOLCULUK/*J. Barnes* ◢ OKLUKİRPİ/*J. Barnes* ◢ FISKADORO/*D. Johnson* ◢ HAYALETLERİN GÖÇÜ/*P. Melville* ◢ ÖLEN HAYVAN/*P. Roth* ◢ SICAK ÜLKELERDEN DÖNEN VAHŞİ SAKATLAR/*Tom Robbins* ◢ PASTORAL AMERİKA/*P. Roth* ◢ ABANOZ KULE/*J. Fowles* ◢ ARTHUR VE GEORGE/*J. Barnes* ◢ VAHŞET SERCİSİ/*J. G. Ballard* ◢ VİLLA MEÇHUL/*Tom Robbins* ◢ ASKER GRAMOFONU NASIL TAMİR EDER?/*Saša Stanišić* ◢ FARMAKON/*D. Wittenborn* ◢ NE KADAR İLERİ GİDEBİLİRSİN?/*David Lodge* ◢ GERİYE UÇAN YABAN ÖRDEKLERİ/*Tom Robbins* ◢ BİR SAHTEKÂR OLARAK HAYATIM/ P. Carey ◢ İNTERNETTE BALIK AVLAMAK/*Nasreen Akhtar*

Tanto giù cadde, che tutti argomenti
alla saluta sua eran già corti
fuor che mostrargli le perdute genti.
Per questo visitai l'uscio dei morti...
PURGATORİO

Öyle alçaldı ki, hiçbir yol kalmadı
ruhunun kurtuluşu için, ona
kaybolmuş halkı göstermekten başka.
Bunun için ziyaret ettim ölüler diyarını...

Bu romanın mekânları, New Orleans ve River Yolu'ymuş gibi görünse de bu şehir ve bu ünlü yol, romanda hayali yer adları olarak kullanılmaktadır. River Yolu aslında "Feliciana Dini Bölgesi"nin içine doğru uzanmaz. Hatta şimdi bir Feliciana Dini Bölgesi yok artık. Bildiğim kadarıyla bir "İngiliz Sahili" de yok. Bir İngiliz Dönemeci var ama nehrin New Orleans'tan yukarısında değil, aşağısında. New Orleans'ta Felicity Sokağı gerçekten Annunciation Sokağı'yla kesişir ama Lafayette Mezarlığı'nın yakınlarında değil. Lafayette Mezarlığı var ama yanında bir hapishane, hastane ya da set yok. River Yolu'nda cinayetler ve yakılan evler olmuştur; ama bildiğim kadarıyla, burada anlatılanlar gibisi değil. Belle Isle adında bir ev hiç olmamıştır. İspanyol Batı Florida'sında Northumberland adında bir ev vardı ama artık orada değil. Karakterlerin de hayatta ya da ölmüş olan gerçek insanlarla kasıtlı bir alakaları yoktur.

I

Hücreme gel. Rahatına bak. Sandalyeyi al; ben karyolada otururum. Hayır mı? Pencerenin yanında durmayı mı tercih ediyorsun? Anlıyorum. Küçük manzaramdan hoşlandın. Manzara ne kadar dar olursa, o kadar çok şey görebildiğini fark ettin mi? Yaşlı hanımların pencereden dışarıyı seyrederek yıllarca nasıl oturabildiklerini ilk defa anlıyorum.

Seni tanımıyor muyum? Çok aşina görünüyorsun. Son zamanlarda biraz moralim bozuk ve bazı şeyleri pek iyi hatırlamıyorum. Sanırım bu yüzden buradayım ya da bir suç işlediğim için. Belki ikisi de. Burası bir hapishane mi, bir hastane mi yoksa bir hapishane hastanesi mi? Anormal davranışlar gösterenleri kapadıkları bir merkez filan mı? Demek öyle. Sapkın davranışlarda bulundum. Kısacası, bir tımarhanedeyim.

Seni tanıdığıma ve yakından tanıdığıma eminim. Aklımı kaçırmış ve bir şeyleri hatırlayamıyor değilim; daha ziyade, geçmiş hatırlanmaya değer görünmüyor bana. Öyle çok çaba gerektiriyor ki. Her şey müthiş bir çaba gerektiriyor ve bu zahmete pek değmiyor. Küçük hücremde kalıp küçük manzarama bakmak dışında kalan her şeyi kastediyorum.

Hapishane olsun olmasın, bunun gibi bir hücre, içinde bir yıl geçirmek için hiç kötü bir yer değil, ister inan, ister inanma. Sanırım bir yıldır buradayım. Belki iki. Belki altı ay. Emin değilim. Temiz bir hücre, yüksek bir tavan, bir karyola, bir sandalye ve bir çalışma masası. Fazla soğuk ya da sıcak ya da nemli değil ve yiyecekler yenebilecek kadar iyi. Olağanüstü bir hapishane! Ya da olağanüstü bir hastane, durum hangisiyse. Ve bir manzara, bu manzara bir parça gökyüzü, Lafayette Mezarlığı'nın bir köşesi, setin bir dilimi ve Annunciation Sokağı'nın kısa bir bölümünden ibaret olsa da.

Bütün görebildiğin bu değil mi? Hayır, bir daha bak. Çok daha fazlası var. O dar dünyayı ezbere biliyorum ve fark etmemiş olabileceğin birkaç şeyi sana buradan söyleyebilirim. Mesela, eğer pencere boşluğunun içine doğru abanır ve boynunu mümkün olduğu kadar sola uzatırsan, köşenin arkasındaki tabelanın bir kısmını görebilirsin. Azami bir çabayla ve şakağını tuğlalara yapıştırdığın takdirde, şu harfleri seçebilirsin:

Özgür &
Ma
B

Bundan fazlasını görmenin mümkün olmadığına dikkatini çekerim. Bir yıl boyunca o tabelaya baktım. Tabelada ne yazıyor? Özgür & Rahat Mac'in Yeri Bowling mi? Özgür & Onaylı Mason Barosu mu? Masonların barosu var mıdır?

Hafızam geri geliyor. Sanırım bunun seninle bir alakası var. Dün seni holde gördüğümde, birbirimizi tanımış olduğumuzu hem de yakından tanımış olduğumuzu anladım. Öyle değil mi? Yıllar geçti ve sen çok değişmişsin; ama seni gayet iyi tanıyorum.

Göz göze geldiğimiz zaman, birlikte pek çok şey yaşamış olduğumuz duygusu vardı, öyle değil mi? Ayrıca senin benden çok daha fazlasını bildiğin duygusu da vardı. Sanki bir şey söyleyecekmiş gibi ağzını açtın, sonra vazgeçtin. Bazı insanları yalnız sarhoş olduğu zaman tanıyan bir alkolik gibi hissediyorum kendimi. Sen, belli zamanlarda, tanınmamaya razı olan düşünceli bir "sarhoşluk" arkadaşı gibisin.

Evet, gelmeni istedim. Psikiyatr mısın, yoksa rahip mi, yoksa bir rahip-psikiyatr mı? Açıkçası, ikisinin arası bir şeyi hatırlatıyorsun bana, toplumsal yardım işlerine ya da "rehberliğe" başlayan, başarısız olmuş şu rahiplerden birini ya da aniden ilahiyat fakültesine gitmeye karar veren o doktorlardan birini. Ne deve ne kuş, deve kuşu. Eğer rahipsen, neden bu sahte gündelik giysiler yerine rahip kıyafeti giymiyorsun? Rahibeler kadar kötüsün. Rahibelerin farkına varmadığı şey, rahibe kıyafetiyle, J. C. Penney'de* satılan kıyafetler içinde olduğundan daha iyi göründükleri.

Görmek istediğim ilk kişi sen oldun. Bütün psikiyatrları, papazları, rahipleri, grup terapisini ve daha birçok şeyi reddettim. Sonuçta, konuşulacak ne var ki? Benim söyleyecek hiçbir şeyim yok ve onların söyledikleriyle de kesinlikle ilgilenmiyorum.

Hayır, seninle ilgili olarak ilk dikkatimi çeken şey, buralardaki konuşmak istemeyen tek insan oluşundu. Bu tutumun ve içinde belli bir ruh yakınlığı gördüğüm, soyutlanmış bir bakış. Bu bakış artı seni tanıyor oluşum ve senin beni daha da iyi tanıdığını anlamış olmamdı.

Ne? Evet, tabii ki Belle Isle'ı hatırlıyorum; yandığı geceyi ve trajediyi, ölümü, onların ölümünü... Ama sanırım bana anlatıldığı ve hatta gazeteler bana gösterildiği için hatırlıyorum.

Ama sen... Seni gerçekten hatırlıyorum. Birbirimize yakındık, değil mi? Anlarsın, biraz moralim bozuktu ve "karanlıkta"ydım ve ancak son zamanlarda sadece bu odada yaşamakla ve manzaranın keyfini çıkarmakla mutlu olmayı başarabildim. Ama dün seni gördüğüm zaman... kendimi görmek gibiydi bu. Bir şeylerin, geçmişin, kendimin, beni yakaladığı duygusuna kapıldım. Senin o aynı eski

* Amerika'daki ünlü bir mağazalar zinciri. (y.h.n.)

müstehzi ifadeni görür görmez sanki birdenbire her şeyi hatırladım ve şaşırmadım bile. Başını iki yana salladığın ve bir şey söylemek için ağzını açtığın ve söylemediğin zaman ne diyeceğini bile biliyordum. Her zamanki gibi, "Tanrı aşkına Lance, bu sefer ne işler karıştırdın" diyecektin, değil mi? Ya da buna benzer bir şey. Doğru mu?

Ancak o gece daha sonra, bir şeyi kendi başıma, senin bana söylemediğin bir şeyi hatırladığımı hatırladım. Kendi adımı. Lance. Daha ziyade, senin tümünü söylemeyi sevdiğin halini: "Lancelot* Andrewes Lamar" derdin bana. "Sana büyük Anglikan kutsal adamının adı verilmiş, değil mi? Benwick'li Kral Ban'in oğlu, Lancelot du Lac olması gerekmez miydi?"

Sanki her şeyi hatırlıyor ama tam olarak üzerinde odaklanamıyordum.

Senin hasta olmadığını ama sende bir aksaklık olduğunu seziyorum. Alışılagelmişten daha fazla soyutlanmış gibisin. Âşık mısın?

Gülümsüyorsun. Gülümsüyorsun ama hiçbir şey söylemiyorsun. Gitmen mi gerekiyor? Yarın gelecek misin?

*Kral Arthur efsanesinde, Yuvarlak Masa Şövalyelerinden en cesuru ve ünlü olanı. (y.h.n.)

II

Gel, içeri gel. Otur. Hâlâ oturmayacak mısın?

Bir itirafta bulunacağım. Dün seni tanımamış gibi davrandığımda pek dürüst davranmadım. Seni gayet iyi tanıdım. Hafızamda hiçbir aksaklık yok. Sadece hatırlamaktan hoşlanmıyorum. Seni neden hatırlamayayım ki? Çok yakın arkadaştık; hatta aramızdan su sızmazdı, hatırlarsan. Bunca yıldan sonra seni görmek oldukça sarsıcı bir şeydi sadece. Hayır; bu bile doğru değil. Dün değil evvelki gün seni mezarlıkta gördüm. Yine de sana ne söyleyeceğimi pek bilemedim. Yirmi yıl sonra bir insana ne söylersin, zaten her şeyi söylemişken?

Bu seni de biraz rahatsız ediyor, değil mi? Bana karşı çekingensin. Ama penceremden ve küçük manzaramdan hoşlanıyorsun, bunu görebiliyorum.

Hâlâ kuşkulu görünüyorsun. Akli dengemden mi? Eh, evet, ne de olsa, işte buradayım, tımarhanede. Ama seni gayet iyi hatırlıyorum, yaptığımız her şeyi, sahip olduğun bütün adları. Yaşamlarımızın ve okumalarımızın dolambaçlı ve belirsiz koşullarına bağlı olarak, birbirimizi birkaç değişik adla bilirdik. Senin adlarını senden daha iyi hatırladığıma bahse girerim. Başlangıçta, sadece Harry'din, River Yolu'nda, yakınımızda, Northumberland'de oturduğun ve birlikte okula gittiğimiz zaman. Daha sonra farklı olarak Harry Maraza adıyla bilinirdin; yanlış verilmiş bir addı bu çünkü hırçın olmakla beraber pek kavgacı değildin. Ayrıca Prens Hal olarak da bilinirdin çünkü mutluluğu yalnızca genelevlerde buluyor gibiydin. Ayrıca, oturduğun evden dolayı Northumberland olarak da. Ayrıca Kutsal Kâse'yi bulan ve ölü bir diyara hayat getiren Percival ve Parsifal olarak da. Ayrıca DKE* kardeşlik cemiyetinde birkaç neşeli müstehcen lakapla da bilinirdin ki bunlardan en sakıncasız olanı Kuku'ydu. Sweet Briar'dan Bayan Margaret Mae McDowell, odamı paylaştığım arkadaşım Kuku'yla tanışmanızı istiyorum. Sonra, rahip olduğunda, dini bir ad almışsın, anladığım kadarıyla: John, iyi bir ad. Ama sevgi dolu olan İncil vaizi John mu yoksa yazıda yabanda yalnız gezen Vaftizci John mu? Sen yalnız gezerdin.

Böylece, gördüğün gibi, senin hakkında çok şey hatırlıyorum. Doğru mu?

A, eski gülümseyişinle gülümsüyorsun.

Yine de mezarlığa bakmayı tercih ediyorsun.

Bugün oranın manzarası güzel, sence de öyle değil mi? Tüm Ruhlar Günü. Ölüler için hoş bir şölen: Mezarlıktaki kadınlar mezarları badanalıyorlar, küçük çimenlikleri düzeltiyorlar, sahici ve plastik krizantemler yerleştiriyorlar, mumlar yakıyorlar, mermer lentoları ovalıyorlar. Elleriyle dizlerinin üzerine çökmüş, sıra evlerin kapı önlerindeki beyaz basamakları yıkayan Baltimore'lu ev kadınlarını hatırlatıyorlar bana.

Güzel bir görüntü, dolup taşan şamatalı mezarlık, bakır rengindeki yağmur ağaçları, yaprakları her bir yana savuran ve nöbetler ha-

* Delta–Kappa–Epsilon Fraternity: Yale College bünyesinde 1884'te kurulmuş bir dayanışma örgütü. (y.h.n.)

linde esen ilk kuzey rüzgârı. Eğer dikkatle dinlersen, kıvrım kıvrım kuru Çin mersini yapraklarının patlamış mısır gibi yollarda bir aşağı, bir yukarı savrulduklarını duyabilirsin. Rüzgâr döndüğü zaman, Tchoupitoulas rıhtımlarından bir nefes kahve ve katran kokusu yakalıyorsun.

New Orleans'ta insanların en çok cenazelere giderken, para kazanırken, ölülerle ilgilenirken ya da Mardi Gras'da* kim olduklarının anlaşılmaması için maskeler takarken mutlu olduklarını fark ettim.

Evet, kim olduğunu keşfettim. Mesleğini, daha doğrusu. Bir rahip-hekim. Yani başarısız olmuş bir rahip ya da beceriksiz bir hekim. Veya her ikisi de. Ha, seni şaşırtmayı başardım, değil mi? Evet, dün birisi bana söyledi. Ama hepsi bu değil. Gözlemlediğim bir şeydi bu.

Mezarlığın içinden, kestirmeden gidiyordun. Mezarları ovalayan kadınlardan biri sana bir şey sormak için durdu. Belli ki seni tanımıştı. Sen başını iki yana salladın ve yoluna devam ettin. Ama sana ne sormuş olabilirdi? Bu koşullarda ancak tek bir şey. Ölüler için bir dua okumanı. Burada eski bir âdet bu, özellikle Tüm Ruhlar Günü'nde. Onu reddettin.

Demek ki sende de bir şeyler ters gitmiş. Yoksa burada yardımcı özel rahip ya da yedek psikiyatr olarak hizmet ediyor olmazdın ya da yaptığın her neyse. Var olmayan bir iş. Başın dertte mi? Bir kadın meselesi mi? Âşık mısın?

"Aşka düşme"yi hatırlıyor musun, "âşık olma"yı?

Bunun gerçekten önemli olan tek şey olduğunu düşündüğüm bir zaman vardı. Hayır, hayatımda iki şey ve iki zaman oldu.

Başta "âşık olma"nın tek şey olduğunu düşünürdüm. Georgia'lı tatlı bir kızı kollarının arasında tutmanın ve '52 yazında Carolina dağlarında, ateş böcekleri ve Japon fenerleriyle, "Limelight"ın** tema müziğiyle dans etmenin.

Sonra daha kaba oldum ya da belki daha gerçekçi. "Âşık olmak" diye bir şeyin olup olmadığını merak etmeye başladım; yoksa hayattaki en iyi şeyler sıradan cinsel ilişki ve sıradan içki içme gibi basit, kadim zevkler olabilir miydi? Gerçekten de yetişkin, sağlıklı bir

* New Orleans'ın ünlü festivali. (ç.n.)
** Ünlü "Sahne Işıkları" filmi. (ç.n.)

adam olmak ve daha önce hiç görmediğin hoş bir kadınla karşılaşmak ve onu oracıkta istemek ve onun da senden hoşlandığını görmek, onu bir barda birkaç kadeh içki içmeye davet etmek, elini onun elbisesinin altına sokmak, uyluklarının derin beyaz etine dokunmak, kulağına, "Peki, şimdi, tatlım, ne dersin?" diye fısıldamaktan daha hoş ne olabilirdi? Doğru mu? Hayır mı?

Ama bu da, bir bakıma, âşık olmak, öyle değil mi? Yine de çok farklı. Acaba hangisi daha iyi? Doğrusunu söylemek gerekirse, daha tam olarak karar vermiş değilim.

Ama elbette "aşk" ya biri ya da diğeri, kuşkusuz ikincisi. Bazen büyüklerimizin devasa bir aldatmacasının kurbanları olduğumuzu, hayattaki tek önemli şeyin, elbette en iyi şeyin, sıradan cinsel aşk olduğu yolundaki o basit gerçeği bizden saklamak için karmaşık bir komplo kurulmuş olduğunu düşünüyorum.

Georgia'dan Lucy Cobb'a "âşık oldum" ve onunla evlendim. Sonra o öldü. Sonra Margot'ya "âşık oldum" ve onunla evlendim. O da öldü.

Yeniden "âşık oluyor" olabileceğimi söylesem bu seni şaşırtır mıydı? Yan odadaki kıza. Onu hiç görmedim. Onun Mahalle'de birtakım denizcilerin toplu tecavüzüne uğradığını, defalarca anormal şeyler yapmaya zorlandığını, sonra dövüldüğünü ve nehrin sığlığına atıldığını söylüyorlar. Hiç kimseyle konuşmuyor. Ve zorla beslenmesi gerekiyor. Benim gibi, hücresinde tek başına olmayı tercih ediyor. Ama hafifçe duvara vurarak iletişim kuruyoruz. Garip bir şey. Kirletilmiş olması ona yeniden bir tür masumiyet veriyor.

"Âşık olduğun" zaman iletişim kurmak kolay. Üstü açık araba ve "Limelight"ın tema müziğini çalan radyoyla Lucy Cobb'la Carolina yaz gecesinde dolaşırken, ona sadece:

"Çok hoşuma gidiyor bu, ya senin?" diyebilirdin.

Ve o da: "Evet" diyebilirdi.

Yan odadaki kızla da öyle. Dün iki kere duvara tıklattım.

O da karşılık olarak iki kere tıklattı.

Kazara olmuş olabilir. Öte yandan, gerçek bir iletişim de olabilir. Yüreğim sanki ilk defa âşık oluyormuşum gibi çarptı.

O halde hikâyemi biliyorsun, öyle mi? Ben de biliyorum tabii;

ama gerçekten ne kadarını hatırladığımdan emin değilim. Onu haber başlıklarıyla ilgili olarak düşünüyorum: "Belle Isle Yandı. Film Yıldızlarının Cesetleri Kömür Olup Tanınmayacak Hale Geldi. Köklü Ailenin Evladı Acıdan ve Öfkeden Çılgına Döndü. Karısını Kurtarmaya Çalışırken Vücudunun Birçok Yeri Yandı." Kuşkusuz böyle başlıklar okuyorum. Neden başlıklar olayın kendisinden daha kolay hatırlanıyor acaba?

Artık bazı şeyleri gayet iyi hatırlamaya başladım. Buna seni görmek sebep oldu.

Hatırladığım ilk şeyin seninle hiçbir ilgisi yoktu. Hatırladığım, karımın beni aldatmakta olduğunu keşfedişimin tam olarak hangi koşullarda gerçekleştiğiydi. Ama bunun seninle ne ilgisi vardı? Hafıza tuhaf bir şey.

Hatırladığım bir sonraki şey daha anlamlıydı. Çocukluktan çıktıktan sonra seni ilk görüşümü hatırladım. Kardeşlik cemiyetinin binasında tek başına oturuyor, içki içiyor ve Verlaine okuyordun. Bundan çok etkilendim. İnsanları etkilemeye çalışıp çalışmadığını merak ettiğimi hatırlıyorum. Bu nasıl bir gösteri, diye düşündüm. (Birazcık da gösteriydi, değil mi?)

Sonra bu sabah çok daha fazlasını hatırladım. Sahiden unutmuş gibi değildim; daha ziyade geçmişi düşünmeye –nasıl desem?– hevesli değildim. Bu beceriyi kaybetmiştim. Seni görmek bir tür katalizör oldu; hatırlamamın vesilesi oldu. İlk defa dürbünden bakar gibi: Önce her şey karmakarışık, bulanık, odaklanmamış, iki boyutludur; sonra aniden *tık*: Mesafe kaybolur ve her şey o dairenin içindedir, yaşamda olduğundan daha büyük olarak.

Sanırım hatırlamaya, benzerliklerimizi ve farklılıklarımızı hatırlayarak başladım: İkimiz de İngiliz Sahili'nde, River Yolu'ndaki eski evlerde oturuyorduk, ben Belle Isle'da, sen Northumberland'de.

Bunu asla itiraf etmezdik ama kendimizi İngiliz kibar tabakasından gelme bir azınlık olarak görüyorduk; iyi, uysal zencilerden ve komik Fransız köylülerinden oluşan güruhlar tarafından kuşatılmış bir azınlık. Ailelerimiz çılgın, isyankâr Amerikalılardan kurtulmak

için Feliciana Dini Bölgesi'nde İspanyol konukseverliğini kabul eden ilk Tory* İngiliz kolonicileriydi. Ama ortak bir geçmişten çok Katoliklerden ve Long'lardan** hoşlanmıyor oluşumuz bizi birbirimize bağlıyordu. Biz şerefli ailelerdik.

Sen ve ben ayrıca sınıf arkadaşı, cemiyet kardeşi ve daha sonraları çok yakın dosttuk. Genelevlere giderdik. Anlaşılan artık delikanlılar genelevlere gitmek zorunda değillermiş.

Benzerlikler orada bitiyordu. Senin ailen zengindi, böylece sen hazırlık okuluna Kuzey'de gittin. Biz fakirdik, böylece ben devlet lisesine gittim. Sen zayıf, içine kapanıktın ve fazla içki içerdin; parlak olduğun ve büyük istikbal vaat ettiğin söylenirdi (öyle miydin?), yine de siliktin, neredeyse hiç kimse tanımazdı seni; üniversiteden mezun olduğun zaman bütün okulda altı kişi bile tanımıyordun.

Ben tersiydim: Üniversitede hayatının doruk noktasına ulaşan ve ondan sonra inişe geçen şu tiplerden: kampusta seçkin, münazaracı, ikinci küme hücum oyuncusu, Rodos üstün öğrencisi, hatta "zeki" yani bir tür ikinci kademe Phi Beta Kappa*** Futbol takımında "zeki" olmak, Time dergisi okuduğun ve Marshall Planı'nı duymuş olduğun anlamına gelirdi. ("Sana Marshall Planı'nı anlatabilir; buna inanmıyor musun? Sor ona! Şu, zeki ağaçkakanlardan biri daha.") Onlar, takım arkadaşlarım, "zekâ"ya ondan önce ya da sonra tanıdığım herkesten daha hayrandılar.

Tek küçük ölümsüzlüğüme yirmi bir yaşında ulaştım, uç bölgenin arka sırasında dururken bir Alabama degajmanı yakaladığım ve 110 metre koşarak sayı yaptığım zaman. Tarihteki en uzun degajman dönüşü olarak hâlâ rekor kitaplarında adı geçiyor. İşin güzelliği şu ki hep de geçecek, aşılması mümkün değil. Bir kilometreyi sıfır dakikada koşmak gibi.

"Zeki"ydim; ama asla senin içki içtiğin ve Verlaine okuduğun o karmaşık biçimde zeki değil (o bir gösteriydi, değil mi?).

Ayrıca sen sarhoşken kavgacı olurdun ve 1.80 boyunla yaklaşık

* İngiltere ve Kanada'da muhafazakâr partiyi destekleyenler. (ç.n.)

** Uyguladığı toplumsal reformlara ve radikal refah önerilerine karşın diktatörce yöntemleriyle tepki çeken Louisiana valisi (1928-32) ve ABD senatörü (1932-35). Kardeşi Earl K. Long da vali ve oğlu Russel B. Long da senatör olmuşlardır. (ç.n.)

*** Üniversiteyi pekiyi derece ile bitirenler cemiyeti ve bunun üyesi. (ç.n.)

55 kilonla Papa XII. Pius gibi bir yapıya sahip olduğun için, çok kere ben kurtarmak zorunda kaldım kıçını. (Evet, aynı zamanda Altın Eldivenler ikincisiydim ve sadece 77 kilo geldiğim halde futbol takımındaki herhangi birini alt edebilirdim; bu da o Cajun'lar* için bir başka şaşkınlık kaynağıydı: "O orospu çocuğu, Durel Thibodeaux'yu eşek sudan gelinceye kadar dövdü!" (savunma tutuşu, 265).

Sen melankolik ve dalgından ve kadınlara çekici gelirdin; ama öyle zayıftın ki sana, kemiklerine sarılmaktan rahatsız olmayan iri, gösterişli, anaç kızlar ayarlamam gerekirdi.

Ailelerimizde de farklılıklar vardı. Benim ailemdeki erkekler (babama gelene kadar) insan canlısı, siyasi olarak aktif (Long karşıtı) ve şiddete yatkındılar. Senin ailendeki erkekler depresyona ve erken yaşta intihara eğilimliydiler.

Oysa bak şimdi kim depresyonda.

Verlaine'den başını kaldırdığın zaman yönelttiğin aynı müstehzi bakışı yöneltiyorsun bana.

Dediğim gibi, seni görmek, karımın beni aldatmış olduğunu yani başka bir erkekle bedensel ilişkide bulunmuş olduğunu hangi koşullarda keşfettiğimi hatırlamama imkân verdi.

Hatırlaması o kadar zor olmuş olan şey bu mu? Unutmuş değildim; ama bunu düşünmek bana dayanılmaz geliyordu. Ama neden dayanılmaz olsun? Cinsel suç özel bir kategori mi ve dolayısıyla diğer suçlardan, hırsızlıktan, tecavüzden hatta cinayetten farklı mı?

Yoksa cinsel olan şeyler hiçbir kategoriye ait değil ve anlatılamaz mı? Cinsel zevk anlatılamaz değil mi? O halde neden cinsel suç anlatılamaz olmasın?

Hayır, aslında hiçbir şeyi unutmadım. Daha ziyade seni görmek bunları düşünmeme imkân verdi. Acaba neden? Arkadaş olduğumuz için mi yoksa sen anlatılamaz şeyleri duymaya alışkın olduğundan mı? Yoksa seni görmek bana güvercinliği hatırlattığı için mi?

Ama sana ciddiyetle sorayım: Bir yaratığın, bedeninin küçük bir

* Güneybatı Alabama ve Güneydoğu Mississippi'de beyaz, Kızılderili ve zenci karışımı ahali. (ç.n.)

parçasını başka bir yaratığın bedenine sokması neden böylesine anlatılamaz bir şey? Onu bu şekilde ifade edince aslında önemsiz bir mesele değil mi? Kadınların ona pek fazla önem atfettiğini sanmıyorum.

Ama başka bir şekilde ifade ettiğimi farz et. Margot'nun başka bir erkeğin altında yattığını, başının fazlasıyla iyi bildiğim bir şekilde sağa sola döndüğünü, dudaklarının gerildiğini, ağzından miyavlamaya benzer bir haykırış kaçtığını hayal etmek benim için anlatılamaz değil mi? Bu anlatılamaz değil mi? Evet. Ama neden? Margot'ya başka şeylerin hatta en kötü şeylerin olduğunu hayal ettiğimde, bunlar acı veriyordu ama dayanılmaz değildi: Margot'nun ciddi bir biçimde hasta olduğunu, Margot'nun bir kazada yaralandığını, Margot'nun para çaldığını hatta Margot'nun öldüğünü, öldürüldüğünü hayal ettiğimde. Margot'nun öldüğünü düşünmek acı veriyordu ama dayanılmaz değildi. Ama Margot'nun başka bir erkeğin altında olması...

Hımm. Sence buna, cinsel bağlantıya bu kadar önem veren ya da gençlerin söylediği gibi kafayı takan sadece bizim kuşağımız mı? Eskiler sanki bunun üzerinde pek fazla durmuyor; İncil bile oldukça kayıtsız. Senin Tanrın, insanlarının birbirleriyle oynaşmasından ziyade sahte putları, altın buzağıları çok daha fazla kıskanıyor adeta. Belki de Tanrının kıskançlığı bizimkinden farklıdır. Margot'nun bir Buda'nın önünde diz çökmesine hiç aldırmazdım. Peki, Margot'nun, Merlin'in bedeninin küçük bir parçasını bedeninin içine alması gibi küçük bir meseleyi neden dert ettim dersin? Bir hekim olarak, bir zarın bir diğerine değmesinden başka bir şeyin söz konusu olmadığını söylemez miydin? Hücrelere dokunan hücreler.

Son yıllara kadar senin kilisen bile bunu pek ciddiye almıyordu. Dante cinsel günah işleyenlere karşı düpedüz hoşgörülüydü. Onlar cehenneme giden oldukça hoş bir bekleme odasında ikamet ediyorlardı.

Ve şimdiki kuşak! Seks, En İyi On Deneyim arasına bile girmiyor galiba. Hatırlıyorum, bir keresinde oğlumu ziyaret etmiştim. Kız arkadaşıyla çıplak ve birbirine dolanmış olarak yatmakta olduğu yataktan kalktı, esnedi, kızın üzerine bir çarşaf attı, sonra bana aklını asıl meşgul etmekte olan şeyden söz etmeye başladı: bir gitar. Bir gi-

tar! Belli bir cins gitar. Ah, Tanrım, keşke şu gitara yetecek parası olsaymış! Acaba ona dört yüz dolar ayırabilir miydim? Ona bir çek yazarken şöyle düşündüğümü hatırlıyorum: Pekâlâ, madem o gitarı şehvetle arzu ediyor, onu seviyor... Ama şu gitarı aldıktan sonra, başka birisinin onu çalmasına aldırır mıydı acaba? Belki. Ama bunu anlatılamaz bulmazdı.

Oğlum yirmi yaşına gelmeden kadınlara doydu. Şu anda ılımlı bir homoseksüel gibi görünüyor. Ama her halükârda, hetero ya da homo olmanın da onun için pek fazla bir önemi yok gibi.

Buna kafayı takan sadece bizim kuşağımız mı?

Omzunu silkiyorsun ve mezarlığa müstehzi bir bakış atıyorsun.

O halde sadece ben miyim?

Onun zina yaptığını ilk keşfettiğim yeri hatırlıyorum. Güvercinliğin altındaki oda. O odayı hatırlıyor musun? Sen ve ben hafta sonları ya da yazın o odada oturur, içki içer ve *Ulysses*'in* ve *Tropic of Cancer*'ın [Yengeç Dönencesi]** açık saçık yerlerini yüksek sesle okurduk; daha çok sen okurdun. Bu okumalar da benim için bir keşifti: Sadece kötü açık saçık kitaplar ya da harika masum kitaplar değil, aynı zamanda harika açık saçık kitaplar da vardı (Evet! Bağlantı bu: aynı yerde yapılan iki keşif). Sen ve ben oraya giderken güvercinler güvercinliği hâlâ kullanıyordu, yukarısı on beş santim derinliğinde güvercin pisliğiyle doluydu ve guruldamalarla cıvıldamalar yüksek sesle okunan Joyce ve Miller'la gayet iyi gidiyordu. Aşağıda ıvır zıvır atılan bir oda vardı, yaz döküntüleriyle, dağılan hamaklar ve badminton ağları ve patlamış kroket toplarıyla dolu olsa da kuru ve serindi. O yazı hatırlıyor musun? Belle Isle'ın eski kanadının bulunduğu yerde bir petrol kuyusu kazdıkları ve gaz buldukları yıldı (o kanat yüz yıl önce esrarengiz bir biçimde yanmıştı). Savaştan beri ilk defa biraz paramız olmuştu. Güvercinlikteki ıvır zıvırı karıştırıp orijinal Bowie bıçağı gibi görünen bir şey bulduğumuzu hatırlıyor musun? Belki de öyleydi. Atalarımdan biri gerçekten de Bowie'yi tanıyordu; hatta Bowie'nin bir adamı bilfiil doğradığı şu meşum Vidalia kumluğu düellosunda bir rol oynamıştı. Her neyse, büyükbabama

*Joyce, James; *Ulysses*, Çev.: Nevzat Erkmen, Yapı Kredi Yayınları, İst., 2007. (y.h.n.)
**Miller, Henry; *Yengeç Dönencesi*, Çev.: Avi Pardo, Parantez Yayınları, İst., 2004. (y.h.n.)

bıçağı gösterdiğimde, ballandırarak bir hikâye anlattı bıçak hakkında; Bowie'nin köle demircisinin yapmış olduğu orijinallerden birisi olduğunu iddia etti (Oysa değildi: Orijinali bir raspadan yapılmıştı ve yivleri hâlâ görünüyordu) ve bıçağı, kafa başına bir dolara Belle Isle'ı gezdirdiği turistlere tezgâhtar ağzıyla anlattığı hikâyenin bir parçası olarak sergilemeye başladı. Gelenlere Bowie öyküleri ve Eleanor Roosevelt öyküleri anlatırdı.

Daha sonra Margot, güvercinliğin mimari bir mücevher olduğunu keşfederek orayı benim için bir çalışma odasına dönüştürdü. Yüz elli yıllık güvercin pisliği kazındıktan sonra harika bir biçimde korunmuş, beşe otuzluk parça tahtalardan oluşan orijinal servi bir zemin, köle tuğlalarından altmış santim kalınlığında duvarlar bulunması onu çok sevindirmişti. Güvercinler bile bizim şimdi yaşadığımızdan daha iyi yaşıyorlarmış. Bana köle zanaatkârlar tarafından yapılmış bir plantasyon çalışma masası ve sandalyesi buldu ve işte orada oturdum; kendimi Beauvoir'daki Jeff Davis gibi hissederek, anılarımı yazmaya hazır bir halde. Ancak hiç anım yoktu. Hatırlanacak hiçbir şey yoktu.

Her neyse, karımın bana sadakatsizlik etmiş olduğunu ve büyük ihtimalle hâlâ etmekte olduğunu işte orada, akşamüstü saat 5:01'de, tamamen şans eseri öğrendim.

Hiç durmadan üzerinde düşündüğüm bir muamma bu: Hayatım iki parçaya bölündü, Öncesi ve Sonrası, karımın üstündeki bir erkek tarafından coşturulmuş, kendinden geçirilmiş olduğunu keşfettiğim dakikanın öncesi ve sonrası.

Keşfim tamamen kazara gerçekleşti. Öğleden sonra tam 5:01'de Ethyl düdüğünün sesi yeni kesilmişti.

Çalışma masamın üstüne bakacak oldum ve bir şey gördüm. Ancak ikinci bakışta –ona neden tekrar baktığımı bilmiyorum bile– korkunç bir anlam kazanmaya başladı.

Tepkim tahmin edebileceğin gibi değildi. Onu, tepkimi, ancak bir bilim adamınınkine, diyelim rutin olarak gök dilimlerinin fotoğraf klişelerini inceleyen ve ışık beneklerinin alışılmış rastgele dağılımını gören bir astronomunkine benzetebilirim. Bu türden bir klişeyi dosyalayıp kaldırmak üzeredir; hatta bunu zaten yapmıştır ki kafasında küçük, minik bir şey çakar. *Dur bir dakika. Hmm. Duur. Bu da ne? Bir ak-*

saklık var. Bir bakalım. Böylece bir daha bakar. Evet, gerçekten de bir benek, parlak bir benek bile değil, önemsiz beneklerden biri, biraz kaymıştır. Gazetelerde fotoğrafları görmüşsündür, rastgele yıldız benekleri ve tek bir beneğe işaret eden dört ok. Astronom emin olmak için bu klişeyi aynı minik gök diliminden almış olduğu bir önceki klişeyle karşılaştırır. Gerçekten de benek kaymıştır. Hareket etmiştir. Ne olmuş, diye düşünür sokaktaki adam, bir milyar benek arasından önemsiz bir benek hafifçe kaymışsa? Astronom böyle olmadığını bilir: Benek bir milisaniye kaymıştır, bilgisayar tıkır tıkır çalışır ve astronom çok önemsiz bir gözlemden, bir kuyruklu yıldızın dünyayla çarpışma rotasında olduğunu ve iki buçuk ay içinde dünyaya ulaşacağını mutlak bir kesinlik ve nihailikle hesaplar. Sekiz hafta içinde benek güneşin büyüklüğüne ulaşmış, okyanuslar on iki metre yükselmiş, New York su altında kalmış olacak, gökdelenler devrilecek, Birleşmiş Milletler Washington Tepesi'nde toplantı yapacaktır vesaire.

Bu kadar vahim ve mutlak olarak doğrulanabilir olaylar, nasıl olur da son derece önemsiz bir belirtiyi takip edebilir?

Benim durumumda belirti, bir fotoğraf klişesindeki bir beneğin cüzi bir kayması değil, çalışma masamın üstündeki bir harfti. Hayır, okuduğum kitaptaki bir harf değil; hayır, masamın üzerindeki kâğıtta yazılı bir harf. O harfi. Açıklayacağım, tabii eğer ilgileniyorsan. Tanrım, ilgileniyor gibi görünmüyorsun. Şarkı söylediğini duyduğum o kızı mı seyrediyorsun? Onu her gün duyuyorum. Tanıyorsun onu, değil mi?

Setin üstünde onunla konuştuğunu gördüm. O çok güzel, değil mi? Temiz bir kot pantolon, sırtının ortasına kadar inen temiz, taranmış saçlar. Her gün setin üzerinden geçiyor. Sanırım nehrin sığlığındaki kulübelerden birinde yaşıyor. Muhtemelen Kuzey'den gelip burada geçici olarak kalan birisi, her ekimde uçup gelen yüzlerce saka kuşundan biri gibi.

Bir yıldan sonra insanları gözlemlemekte ustalaşıyorsun, panjurların arasından etrafa bakmaktan daha iyi bir işi olmayan yaşlı bir hanım gibi. Onu iyi tanıdığını gözlemledim. Ona âşık mısın?

Ha, bu seni şaşırtıyor, değil mi? Kızı dinle. Şarkı söylüyor.

Özgürlük sadece başka adıdır,
Tanrım, kaybedecek hiçbir şeyi kalmamış olmanın
Özgürlük tek şey onun bana bıraktığı

Buna inanıyor musun? Belki de kız ve ben buna inanmaya senden daha çok yaklaştık, sen özgürlüğünden gönüllü olarak feragat ettiğin ve ben etmediğim halde. Belki de kız ikimizden de fazlasını biliyor.

Ama astronomik kategorilerden değil, daha ziyade cinsel olanlardan bahsediyorduk. Başka renkte bir attan, diyebilirsin. Eh, hem evet hem hayır. Bazı benzerlikler var. İki keşfi karşılaştır. Astronom yanlış yerde bulunan bir benek görüyor, bir hesap yapıyor ve tartışılmaz bir sonuç çıkarıyor: çarpışma rotasında bir kuyruklu yıldız, gelgit dalgaları, yükselen okyanuslar, alev alev yanan ormanlar. Boynuzlanmış erkek, alfabenin tek bir harfini yanlış yerde görür. Böyle önemsiz bir belirtiden en az astronom kadar büyük bir katiyetle aynı derecede oransız bir manzara çıkarabilir: karısının bacakları açılmış, dudaklarından, onun sesine benzemeyen bir haykırış dökülüyor. Yerinden oynamış beneği takip eden dünyanın sonunun eşdeğeri, O'dan çıkarılan, onun esrikliği oluyor.

Hiç şüphesiz hem kendinden geçmişti hem de başka bir şey ya da başka birisi onu ele geçirmişti. Bu tür düşünceler beni, olağan kanının aksine, seksin hiç de bir kategori olmadığı sonucuna götürdü. O sadece yiyecek, barınak, hava gibi insani ihtiyaçlar listesinde bir madde değil, daha ziyade eşsiz bir esriklik (ecstasy), bir tür ele geçirilme olan ek-stasis. Tıpkı şeytan tarafından ele geçirilmenin bir kategori olmadığı gibi. Gülümsüyorsun. Aynı fikirde değil misin? Şeytanın sadece bir kategori, kötülüğün kategorisi olduğuna inanan o yeni tür insanlardan mısın yoksa?

Öte yandan böyle meşum sonuçlar nasıl olur da böyle önemsiz belirtilerden çıkarılabilir? Eğer bilmek istiyorsan sana anlatırım ama önce keşfime kendi gösterdiğim tepkiden bahsetmek istiyorum; bu, en hafif deyişle, hepsinden daha garipti. Yeni boynuzlanmış birinin uygun duyguyla tepki göstereceğini düşünürsün, değil mi? Şok, utanç, aşağılanma, üzüntü, öfke, nefret, intikam arzusu vesaire. Bu duyguların hiçbirini hissetmediğimi söylesem bana inanır mıydın?

Ne hissettiğimi tahmin edebilir misin? *Hımm. Bu da ne? Ne oluyor burada? Hımm.* Hissettiğim şey, bel kemiğimin ucunda bir karıncalanma, ilgi kurdunun bir kıpırdanmasıydı.

Evet, ilgi! İlgi kurdu. Şaşırdın mı? Hayır mı? Evet mi? Burada, hücremde bir yıl geçirdikten sonra çıkardığım bir sonuç, bugünlerde insanların hissettiği tek duygunun ilgi ya da ilgisizlik olduğu. Bir zamanlar romanlarda okuduğumuz ya da oyuncuların yüzlerinde kaydedildiğini gördüğümüz, duygu denen şeylerin yerini merak, ilgi ve can sıkıntısı aldı. Çağın dehşet duyguları bile ilgi olarak yorumlanabilir. Eline bir gazete alan ve "Uçak Kazasında Üç Yüz Kişi Öldü" başlığını okuyan birini seyrettin mi hiç? Ne büyük bir dehşet, der okuyucu. Ama sana gazeteyi verirken yüzüne bak. Dehşet duyuyor mudur? Hayır, ilgi duyuyordur. En son ne zaman birisinin dehşet duyduğunu gördün?

Oysa benim üzücü durumum senin ilgini bile çekmiyor gibi. Dinliyor musun? Aşağıda, mezarlıkta ne görüyorsun? Tüm Ruhlar Günü için hazırlanan kadınlar mı? Mezarları badanalayan, küçük çimenlikleri düzelten, sahici ve plastik krizantemler yerleştiren, mermer lentoları ovalayan kadınlar mı? Eğer dikkatli bakarsan mezarlığın çaprazında, bir zamanlar eski Majestic Tiyatrosu'nun Zenci girişi olan yer var; şimdi orası 16 nolu Yetişkinler Sineması. New Orleans'a geldiğimizde oraya gittiğimizi hatırlıyor musun? *49'lular* gibi filmler görürdük. Sahi kim vardı onda? Vera Hruba Ralston (hubba hubba kızı) ve Charles Starrett mi yoksa Veronica Lake ve Preston Foster mıydı? Yoksa Robert Preston ve Virginia Mayo mu? Şimdi *69'lular* adlı bir şey gösteriyorlar. Buradan, afişten tek görebildiğin, herhalde bir çifti gösteren, yin ve yang gibi birbirine geçmiş belirsiz iki şekil, sanki Charles ve Vera Hruba zamanın girdabına kapılmışlar ve birbirine geçmiş bir halde dönerek yılları aşmışlar gibi.

Sokağın karşısında La Branche'ın Barı'nın karatahtasını seçebilirsin. Bugünün spesiyalitesi neymiş? Bamya mı? İstiridye tava, karides çorbası mı? Ve Dixie içeceği.

New Orleans! Hapiste bir yıl geçirmek için fena bir yer değil, tabii yaz dışında. Bir de Birmingham'da ya da Memphis'te hapsedildiğini düşün. Oysa burada, ta buradan bile kokusunu alabildiğim ne-

dir, sanki şehrin bir ruhu varmış ve bu ruh kendine has pis bir buğu çıkarıyormuş gibi? Tam olarak adını koyamıyorum. Belli bir hayati çözünme mi? Canlı bir kokuşma mı? New Orleans'ta değilken ne zaman New Orleans'ı düşünsem, kaldırımda çürüyen balıkları ve içeride geçirilen iyi vakitleri düşünürüm. Bir anlamda Katolik bir şehir ama mesele bu değil. Providence, Rhode Island da Katolik bir şehir ama Providence, Rhode Island'da kim yaşamak ister Tanrı aşkına? Bu şehre can veren o değil, senin dinin değil, daha ziyade onun özel, yerel bir uygulaması ya da dinin tavsaması. Bu şehrin ruhunun lanetlenmiş ya da kurtarılmış olmadığını, daha ziyade rahatlatılmış olduğunu düşünüyorum; cinsel suçluların çok da kötü durumda olmadığı, cehennemin dış halkasıyla, işlerin daha da iyi olduğu, arınma yerinin iç halkası arasında bir yerlerde, bir tür rahat Katolik Araf'ta var olduğuna inanıyorum. Buna, Güney ABD iyi huyluluğuyla mayalanmış bir Marsilya ahlaksızlığı çeşnisi ekle. Ölüm ve seks ciddiye alınmıyor, para ciddiye alınıyor. Mezarlık ne kadar hareketliyse, Whitney Bankası o kadar ağırbaşlı. Mardi Gras'yı Protestanlar başlattı, biliyorsun. Presbiteryenler siesta yapıyorlar ya da Boston Kulübü'nde iskambil oynuyorlar. Yahudiler İsa'nın kırk günlük orucunun başlangıcını kutlamak için karnaval arabalarına biniyorlar.

Senin Vieux Carré'deki* banal küçük katedralin hoşuma gidiyor. Yarımkürede sarhoşların, esrarkeşlerin, fahişelerin, pezevenklerin, eşcinsellerin, oğlancıların en yoğun olduğu yerin tam ortasına oturtulmuş. Ama zaten katedrallerin böyle yerlerde olması gerekmiyor mu? Tıpkı bu şehir gibi, kilisenin de bana rahatlatıcı gelen bir başka şeyi var: aleladeliğin galibiyeti. Tarih boyunca burada cereyan eden en önemli olay John L. Sullivan-Jim Corbett maçıydı. Üç yüz yıllık tarihi boyunca tek bir önemli tarihi olay, tek bir dâhi, hatta birinci sınıf bir yetenek bile üretmemiş; dünyanın en büyüğü olan bir satranç oyuncusu dışında. Ama deha insanları gergin yapar, dehaların kendileri de dâhil olmak üzere; bu yüzden o da satranç oynamayı bıraktı ve herkes gibi para konusunda endişelenmeye başladı. Ünlü New Orleans Muharebesi'nin savaş bittikten sonra yapılması ve bir anlam ifade etmemesi tamamen karakteristik bir şeydir.

* Fr.: Eski Meydan. (ç.n.)

Belle Isle'daki korkunç olaylardan sonra, bunun gibi bir yerde olaysız geçen bir yıl insanı rahatlatıyor. Burada insanların küçük görevleri ciddiyetle yerine getiriyor oldukları duygusu var. Biz, sen ve ben, ailelerimiz, Creole'lardan* farklıydık. Bir büyük olaydan diğerine yaşardık, büyük trajik olaylardan kutlanacak önemli olaylara; arada melankoliyle dolu yıllar olurdu. Vicksburg'ü kaybettik, Shiloh'da katledildik, düellolar yaptık, Huey Long'a kafa tuttuk ve aralarda sıkıntıdan öldük. Creole'lar sıradan hayatları iyi yaşamanın sırrına sahipler. Bundan yüz yıl sonra tıpkı şu anda olduğu gibi kadınların Tüm Ruhlar Günü'nde mezarları ovuyor olacağından, bir La Branche'ın, barının tezgâhını parlatıyor olacağından ve sokağın karşısında açık saçık bir film oynuyor olacağından hiç şüphem yok.

Ama Belle Isle'da neler olduğunu ve neden burada olduğumu anlayabilmen için, bir yıl önceki o günün koşullarını tam olarak anlaman lazım. Güvercinliğimde rahat rahat oturuyordum, gün bugüne çok benziyordu, havada aynı Kuzey keskinliği vardı ama son derece durgundu, güneş parlıyordu, gök Nebraska peygamber çiçekleri kadar maviydi, tek bir bulut yoktu. Kitap okuyordum. Yine de çalışma masamın üzerine bakıp karımın sadakatsizliğini keşfetmeden önce bile, o günde bir gariplik vardı. Bunu anlayacaksın çünkü biz, sen ve ben, garip ve acayip şeylerden zevk alırdık.

Çünkü şimdi, bu konuda düşündükten sonra anlıyorum ki ilginç keşfimden önce de durum biraz garipti. İşte güvercinliğimde oturuyordum, alabildiğine mutlu, River Yolu'ndaki en güzel evin, Belle Isle'ın efendisi, bir beyefendi ve hatta bir araştırmacı (İç Savaş, tabii), güzel, zengin, sevgi dolu (öyle sanıyordum) bir kadının kocası ve sevimli küçük bir kızın babası (öyle sanıyordum); ılımlı bir okur, ılımlı bir liberal, ılımlı bir içici (öyle sanıyordum), ılımlı bir müziksever, ılımlı bir avcı ve balıkçı ve United Way'in** sabık başkanı. Ayrımcılığa ılımlı bir derecede karşıydım. Ilımlı bir derecede mutluydum. En azından o anda mutluydum. Ama yukarıda verilen nedenlerle değil. Mutlu olmamın sebebi, belki dördüncü ya da beşinci kez bir Ray-

* Louisiana'da doğmuş Fransız asıllı kimse. (ç.n.)
** Hayır kurumlarının kurduğu bir birlik. (ç.n.)

mond Chandler romanı okuyor olmamdı. Bu bana zevk veriyordu (hayır, daha güçlü bir biçimde ifade edeyim: Yalnız bana zevk vermekle kalmıyordu, hayatıma tahammül edebilmemin tek yoluydu), eski altın-yeşil Louisiana'da, setin altında oturup, General Beauregard hakkında anlatılanları değil de 1933'te bakımsız Los Angeles'taki köhne ofisinde, çalışma masasının çekmecesinden bir şişe çıkaran ve tek başına içen Philip Marlowe hakkında ve Laurel Kanyonu'na tünemiş sıvalı bungalovlarda yaşayan nereden geldiği belirsiz tüm o insanlar hakkında anlatılanları okumak. Her şeye sahip olduğum Louisiana'da hayatıma tahammül edebilmemin tek yolu, 1930'lardaki yalnızlıkla dolu köhne Los Angeles hakkında anlatılanları okumaktı. Belki de bundan bir şeyler anlamalıydım. Eğer mutlu idiysem, garip bir tür mutluluktu bu.

Ama durum bundan da daha garipti. Bazı şeyler bölünmüştü. Fiziksel olarak Louisiana'da ama ruhsal olarak Los Angeles'taydım. Gün de bölünmüştü. Pencerelerden biri bugüne benzer bir ekim gününe açılıyordu: mavi bir gök, parlayan bir güneş, babalarının nehrin sığlığında kesmiş olduğu söğüt dallarıyla daha şimdiden setin üstünde Noel şenlik ateşleri yakan çocuklar. Öbür pencere bir fırtınaya açılıyordu. Karımın arkadaşının film şirketi, turistlerin park yerinde bir fırtına makinesi kurmuştu; orada genellikle Michigan'dan, Indiana'dan, Ohio'dan gelen arabalar park etmiş olur, bu arada üstü başı kırışmış, sevecen, şaşkın ortabatılılar beş dolarlarını öderler ve onlara Castel Gandolfo* kadar yabancı gelen muazzam odaları ağızları açık gezerlerdi (tarihte bu galip gelenler ve biz mağlup olanlar kadar tuhaf bir çift asla olmamıştır herhalde). Bir kulenin üstündeki pervane, Belle Isle'ın güney kanadına yağmur savurarak her dem yeşil meşeleri parlatıyor ve bir motoru vasıtasıyla döndürülen kocaman bir metal levhayla kaplı bir silindirden oluşan gök gürültüsü makinesi gürlüyordu. Onu deniyorlardı. Filmdeki bir sahne bir kasırga gerektiriyordu. Pervane bir B-29 gibi gürüldüyor, rüzgâr ve yağmur Belle Isle'ı dövüyor, her dem yeşil meşeler tersyüz oluyor, İspanyol yosunları yerlerinden kopuyor, metal levha gürlüyordu. Ama güvercinliğin öbür tarafında güneş sükûnetle parlıyordu.

* Albano Gölü'ne bakan küçük bir İtalyan kasabası. (ç.n.)

Margot bana filmden bahsetmişti ama pek dikkatli dinlememiştim. Hikâye, bir kasırga sırasında büyük bir eve sığınan genç bir Cajun avcı, siyahi bir ortakçı çiftçi, beyaz bir ortakçı çiftçi, İsa benzeri bir hippi, Klan* tipi bir adam, güzel, yarım kan ama aynı zamanda yarım akıllı bir bataklık kızı, yoz bir nehir serserisi, evin oğlu ve kızından oluşan bazı insanlar hakkındaydı; oysa buralarda ortakçı Cajun hatta bir bataklık bile yok ve nehir serserileri Mississippi'deki balıklarla birlikte yıllar önce kayboldular. Ve "yarım kan bir bataklık kızı"nın ne demek olduğunu bile bilmiyorum. Konu hakkında hâlâ net bir fikrim yok. Başta birbirlerinden nefret ediyormuş gibi görünen çiftçinin babasıyla zenci ortakçı, evin kadınlarını her iki ırktan tecavüzcülere karşı korumak için pek muhtemel olmayan bir ittifak kuruyorlar. İsa benzeri hippinin yardımıyla, beyazlar ve siyahiler ortak insanlıklarını keşfediyorlar. Evin efendisinin, altında petrol bulunan ortakçının arazisini çalmaya çalışmasıyla ilgili bir şeyler de vardı. Öykü tartışmalarına tek katkım, eğer birisi bir ortakçıysa, arazinin ortakçıya ait olamayacağını belirtmek oldu.

Ethyl'de beş düdüğü çaldı. Kitabı açık olarak çalışma masama koydum. Margot'nun bana vermiş olduğu plantasyon masasıydı bu; acelesi olan plantasyon sahibinin ayakta çek yazabilmesi için yüksek yapılmıştı. O adamların asla oturup mektup yazdıklarını ya da kitap okuduklarını sanmıyorum. Margot normal bir masaya dönüştürmek için ayaklarını kestirmişti. Gözüm yazılardan kitabın yanındaki bir kâğıt parçasına kaydı. Her şeyi hatırlıyorum! Chandler'ın romanındaki bölümü bile hatırlıyorum. Marlowe, Goodwin adındaki bir adamı arıyordu. Glendale ve Pasadena arasındaki bir kanyonda bulunan bir eve girdi. Bir *İngiliz* bungalovu! Pasadena'da! Ne hoş, değil mi? Los Angeles'ta kesinlikle tutarlı olan hoş bir tutarsızlık. Goodwin orada yalnız yaşıyordu. Goodwin nereden gelmiş olabilirdi? Goodwin'in çocukluğunu hayal etmeye çalışıyordum, ailesi California'ya taşınmadan önce, Fort Wayne'deki, on iki yaşındaki Goodwin'i. Los Angeles'taki birisinin bir çocukluğu olduğunu hayal etmeye çalış. Evin içinde Goodwin ölü yatıyordu; alnına bir kurşun sıkılmıştı. Gözüm onun adından –onu hatırlıyorum çünkü ilk adı benimki gibi

* *Ku Klux Klan*: Zenci düşmanı bir gizli örgüt. (ç.n.)

Lancelot'tu– yanında duran kâğıda kaydı. Kızımın Batı Texas'taki bir at kampına başvurusuydu bu. Margot onu doldurmuş ve imzalamam için bana bırakmıştı. Siobhan'ın bir at çiftliğine gitmek için çok küçük olduğunu düşünüyordum –evet, kızımın adı Siobhan. Karım Margot Odessa*, Teksas'ta Mary Margaret Reilly olarak doğmuştu, bu yüzden kızımıza Siobhan adı verilmişti. Bu, özel bir Montessori at kampıydı ve Margot ısrar ediyordu ("Ben Batı Texas'ta bir at çiftliğinde büyüdüm ve onun bunu kaçırmasına razı değilim"). Onun atlarla, o kocaman aptal kalın kafalı hayvanlarla uğraşması fikrinden hoşlanmıyordum ama Margot'ya her zaman teslim olurdum. Başvuruyu ve tıbbi feragat belgesini imzalamak için dolmakaleme uzandım ve gözüm sayfanın üzerinde O harfine kaydı. Hayır, O harfi değildi bu, 0 rakamı, sıfır, hiçlikti. Çocuğun kan grubuydu, 0 grubu. Tıbbi muayene raporunu okudum. En azından kamp görevlileri dikkatliydi. Bir çocuk damarından tekmelenecek olursa, kan grubunu biliyor olacaklardı. 0.

Rakama boş boş bakıyordum. Gök gürültüsü makinesi durdu. Biraz başım dönüyordu ama tatsız bir duygu değildi bu, sanki uzayda yerimden oynamış ve ağırlığımı kaybetmiş gibiydim; bir anda bir Los Angeles kanyonundaki bir İngiliz bungalovundan yapay bir kasırgaya, oradan da Louisiana'daki son derece durgun serin berrak bir güne kaymış gibi. Arada bir boş bir şeker kamışı kamyonu gümbürdeyerek River Yolu'ndan aşağı gidiyordu.

İşte o sırada ilgi kurdu bel kemiğimin ucunda bir yerlerde kıpırdandı. Tuhaf. Tuhaf olan neydi? Yıldız beneği hafifçe yerinden kaymıştı. Ama burada yerinden kaymış olan neydi? Henüz bilmiyordum. Yoksa biliyor muydum? Her neyse, kendimi demir merdivenlerden esas güvercin tüneğine tırmanır buldum. Orada, Margot'nun beni anılarını yazan Jeff Davis olarak düşünmekten hoşlandığı alt katta bulunmasını istemediği normal ofis malzemelerimi, dosya dolaplarımı, daktilomu ve buna benzer şeyleri saklıyordum. Yıllar boyu yapacak pek fazla şeyim olmadığından, yaptığım az bir şeyin mükemmel kayıtlarını tutmuştum. Titiz bir insan haline gelmiş olduğuma inanır mıydın? İyi bir yeminli mali müşavir olurdum. Beceriksiz

*Batı Texas'ta bir kent. (y.h.n.)

bir avukat olmaktansa iyi bir mali müşavir olmak daha iyidir. Orada, dosya dolabında, o ana kadar aradığımın tam olarak farkına varmamış olduğum şeyi buldum: ordudan tıbbi terhisimi. Sör Lancelot, senin beni adlandırdığın gibi Percival, ordudan kan içinde ve muzaffer ve Sör Turquine tarafından hırpalanmış olarak değil, müzmin ishal nedeniyle terhis ediliyor. Ordu beni amel etti ve iyileştiremedi. Walter Reed'de üç ay, dünyanın en iyi doktorları, yirmi bin dolar değerinde tıbbi bakım, basit bir ameli iyileştiremediler. Böylece ağustosta eve, Louisiana'ya döndüm, Belle Isle'ın verandasındaki sallanan koltuğa oturdum, koca bir yudum saf viskiyi mideye indirdim ve nehirdeki tekneleri seyrettim. Başımdan ter fışkırdı ve kendimi gayet iyi hissettim.

Ha, işte buradaydı. Kan grubum. AB. İlgi kurdu bel kemiğimde yine kıpırdandı. Güvercin tüneğinde, metal çalışma masamda, metal döner sandalyeme oturdum. Fluker, 150 yıllık güvercin pisliğini küreyerek boşaltmak, duvarları kazımak ve Margot'nun peşinde olduğu şeyi, duvarların köle tuğlalarını ve yalnız çürümemiş olmakla kalmayıp kuş gübresiyle korunmuş, cilalanmış olan sekiz santim kalınlığındaki servi döşemeyi ortaya çıkarmak için iki hafta uğraşmıştı.

Güneş setin arkasında batıyor ve camlı güvercin deliklerinden gelen pembe ışık okları loş tüneği lazer ışınları gibi deliyordu.

Sarı resmi yazı kâğıdından bir bloknota formüller yazmaya başladım. Kan gruplarının irsi olduğu ve genler ya da kromozomlar bölündüğü zaman A'nın bir tarafa, B'nin öbür tarafa gittiği ama A ile B'nin asla birlikte gitmediği doğru değil midir?

Denklemde bir bilinmeyen vardı. Margot'nun kan grubunu bilmiyordum ama bilmem gerekir miydi? Margot'nun genine X diyelim. Benim genim ya A ya da B olmak zorundaydı. Olası iki denklem vardı.

$$X + A = O$$
$$X + B = O$$

Denklemler çözülmüyor. X'in bir değeri yok. Benim kan grubumla Siobhan'ın kan grubunun hesabı tutmuyordu.

Bu yüzden New Orleans'taki kuzenim Royal'a telefon ettim. Onu hatırlıyor musun, Royal Bonderman Lamar'ı? Bilirsin canım, hani Çiğ Çiğ derdik, Clinton'lı ufacık tefecik sırma saçlı ağaçkakan, Kappa Sig üyesi, son yıl takımın gezi yöneticisi. Hani danslarda, elleri gabardin pantolonunun ceplerinde, dişlerinin arasına bir şeyler sıkıştırmış, geri zekâlı gibi sırıtarak ortalıkta dururdu. Hatırladın değil mi? Aslında müthiş zekiydi; şimdi mükemmel bir cerrah, yılda üç yüz bin kazanıyor.

Soruyu bir varsayım olarak sordum.

"Bir babalık vakası mı var elinde?" diye sordu Royal. "Tek yaptığın işin Margot'nun parasıyla ilgilenmek ve zencilere yardım etmek olduğunu sanıyordum."

"Doğru, yaptığım bu." İlgi kurdu kıpırdanıyordu. Sesinde bir şeyler, bir üstünlük ifadesi duymaya çalıştığımı hatırlıyorum. Üniversitede fiyakalı olan, Phi Beta Kappa ve hücum oyuncusu olan bendim; Royal su kovasını taşırdı. O zamandan beri ben hep yokuş aşağı gittim, o ise yukarı. Ben setin altında oturmuş bürümcük giysilerimin içinde terlerken, düşünceye dalar ve içki içerken, o bir kalp kapakçığı icat etti. Bu yüzden Tanrı biliyor ki hakkı olan o üstünlük ifadesini duymaya çalıştım. Öyle bir şey yoktu. Aynı Royal'dı, sadece neşeli, dişlerinin arasına bir şeyler sıkıştırmış, telefonda sırıtıyordu işte.

"Yani bir zenci babalık davası mı var elinde? Böyle bir şey hiç duymadım."

"Sadece söyle bana, Royal."

"Ne söyleyeyim? Ha." Bir bakıma hâlâ o eski Royal'dı, iyi huylu ve gönüllü. Aslında yaptığı şakalar ve hatta "zenci" meselesi tam olarak göründüğü gibi değildi; tesadüfen bulduğu, mümkün olduğunu keşfettiği yeni, serbest bir tavrın parçasıydı: Tıpkı ailedeki düğünlerde ağırbaşlı hatta ciddi ve aynı zamanda sevgi dolu olmanın, kolunu

bir yeğenine dolayıp pek onun kadar uzun boylu olmadığı halde, onu öpmenin ve ona mutluluk dilemenin ve bunu içinden gelerek söylemenin mümkün olduğunu keşfetmiş olduğu gibi. "Zenci" meselesi bile göründüğü gibi değildi çünkü ayırım yapmadan hem beyazları hem siyahileri ameliyat ediyordu ve onlara zenci demiyor ve hatta önadlarıyla hitap etmiyordu; ve onları bekleme odasında beyazlarla birlikte oturtuyor ve onlar için benim yaptığımdan daha fazlasını yapıyordu. Irk olayında bana baskın çıkıyordu. Daha fazlasını yapıyor ve daha az konuşuyordu.

"Hayır. AB grubu birisi O grubu bir çocuk peydahlayamaz, anne kim ya da ne olursa olsun."

"Anlıyorum."

"Elindeki işte bir çapan..."

"Biliyorum, biliyorum."

"...oğlu var anlaşılan."

"Biliyorum."

Gök gürültüsü makinesi yine çalışmaya başladı.

"Tanrım, o nedir, Lance?"

"Bir gök gürlemesi makinesi."

"Bir ne? Boş ver."

"Teşekkür ederim, Royal."

"Margot'ya selam söyle."

"Tamam, tamam" dedim ve az kalsın, Charlotte'a da selam söyle, demeyi unutuyordum. "Charlotte'a selam söyle." Telefonu kapattım.

Selam söyle. Aklıma bir şey geldi ve Royal'ı bir daha aradım.

"Hamilelik dönemi tam olarak dokuz ay mıdır?"

"Ay demekle neyi kastettiğine bağlı. Zamanında doğan bir bebek için ortalama gebelik süresi on kamer ayıdır. İki yüz seksen gün. Ama neden..."

"Zamanında doğan bir bebeğin ortalama kilosu nedir?"

"Erkek mi, kız mı?"

"Kız."

"Üç kilo."

"Teşekkürler, Royal."

"Tamam, Kaplan."

Kaplan. Okulda bana öyle mi derdi? Yoksa bir tenezzül ifadesi mi vardı bunda?

"Teşekkürler."

Kayıtlarım çok iyiydi. Birkaç saniyede bulabilirim, bulabilirdim –Tanrım, orası yanıp kül oldu, değil mi?– hayır, hâlâ bulabilirim. Güvercinlik yanmadı ve herhalde kayıtlar hâlâ oradadır. Belle Isle'daki herhangi bir günün turist getirisinin makbuzlarını bile bulabilirdim.

Hesaplar yaptım. Bu kez denklemler daha basitti. Aslında denklem yoktu çünkü değişken yoktu. Aritmetikti bu. Dört veriye ihtiyacım vardı. İkisi elimdeydi: Siobhan'ın doğum günü, 21 Nisan 1969 ve doğum kilosu, 3 kg. 21 Nisan 1969'dan 280 gün çıkar. Yem dükkânı takvimime baktım. 15 Haziran 1968'e denk geliyor. Hiçbir şey hatırlayamıyordum. 68 yazında nerede olduğunu hatırlayabiliyor musun? Öyle mi? Evet, sen hatırlarsın. Kayıt tutmazdın ama zamanların ve mekânların kokusunu doğru alırdın hep. Burada, New Orleans'ta körkütük sarhoş olduğunu hatırlıyorum, yerde, otların arasında, setin üstünde serilip kalmış ama bilincini tam yitirmemiş bir halde, toprağı kokladığını ve "Neresi burası?" dediğini anımsıyorum. Bu yüzden mi o Tanrıyı seçtin, zaman-mekân Tanrısını?

Üçüncü ve vazgeçilmez kanıtım, karanlıkta yapılan bir atıştan geldi. Eski gelir vergisi bilgilerini ve hesap pusulalarını sakladığım kullanılmayan dosyanın karanlığında. Karanlıkta yapılan atışı isabetli mi saymak lazım –yoksa isabetsiz mi– bilmiyorum ama sonuçta yapabileceğim tek atıştı. İlgi kurdum karıncalandı ve bir mıknatıs gibi beni, üzerinde düzgün harflerle "İndirimler, 1968" yazan bir dosyaya yönlendirdi. Senin indirimler hakkında endişe etmek zorunda olmadığından eminim ama on yıl önce nerede olduğunu ve ne yaptığını hatırlamak için iyi bir yol bu. Bundan yüz yıl sonra benzin faturalarının koçanlarından tarih yazılacak. Alçaklık, en büyük harcamayı yapmayla kanıtlanacak. Yazı nerede geçirdiğimi bulmaya ya da en azından yazı hatırlamaya yetecek ipucuna rastlama ihtimalim vardı. Margot'yla benim Ulusal Miras görevlileriyle Belle Isle hakkında konuşmak üzere Williamsburg'e gitmiş olduğumuzu farz edelim (bir yaz bunu yapmıştık). Olası bir indirim. Bu belli olurdu: Coach-and-

Four motel faturası, Delta Havayolları'ndan alınan biletin kopyası. İnsan Hakları Komisyonu'yla Washington'da iki hafta geçirmiş olduğumuzu farz edelim (bunu 1960'larda yaptım). Bir indirim: makbuzlu Shoreham Oteli faturası. Belle Isle'da göstermek ve satmak üzere antikalar almak için İngiltere'de bir ay geçirdiğimi farz edelim (bunu kötü geçen yıllarda yaptım). Kesin bir indirim: Pan American ya da Amex kartı. Ama 1968 yazında neredeydim?

Buldum. Benim nerede olduğumu değil, Margot'nun nerede olduğunu. İlgi kurdunun karıncalanmasının anlamı bu muydu? Aslında zaten bildiğim ama bildiğimi bilmediğim ya da itiraf edemediğim hatta sonra uygun bir biçimde keşfedilebilmesi için bu bilgiyi bastırmış olduğum anlamına mı geliyordu, tıpkı astronomun zaten yüreğinin derinlerinde o beneğin kaymış olacağını bildiği ama fotoğraf klişesini eline alıp beneği doğru-yanlış yerde görebildiği ana kadar aklına bile getirmediği gibi. Bütün bunlar ne yapmak içindi? Astronomun durumunda gerçek olanın hayali olana üstünlüğünün tadına varabilmek için mi? Benim durumumda ne yapmak içindi? İnsanın açılmamış bir telgrafı elinde evirip çevirdiği gibi, ilginç dehşeti ertelemek için mi?

İşte buradaydı. Amex koçanı ve müşteri kopyası ve Texas'ın Arlington kasabasındaki Roundtowner Motor Tatil Evi'nden 1.325 dolar 27 sentlik makbuzlu fatura. Kesin bir indirim. Benim için değil, Margot için; o zamanlar hâlâ teknik olarak bir oyuncu olan, hiçbir zaman çok iyi bir oyuncu olmasa da Oyuncular Birliği kartına sahip ve kesinlikle mesleğinin icrasıyla uğraşan bir oyuncu olan Margot için. Bu indirim o sayede yapılmıştı/o sayede sağlanmıştı, oynadığı rol için değil, ünlü Dallas-Arlington Tiyatrosu'nda Robert Merlin'in seminerine katılım için. Tüm temmuz ayı boyunca. 30 Haziran'da gidiş ve 1 Ağustos'ta dönüş için Eastern Havayolları biletleri. Arada eve gelmemişti ve ben de onu ziyaret etmemiştim. Bunu biliyordum çünkü birdenbire 68 yazını hatırlamıştım. Mahkemeler Feliciana Dini Bölgesi'ne yeni ulaşmıştı ve biz, her iki ırktan iyi niyet sahibi ılımlı ve barışsever birkaç insan, okul yönetim kurullarıyla ve öğretmenlerle ve Okul Aile Birlikleri'yle kendi seminerlerimizi yapmıştık; okul açıldığı zaman insanlar öldürülmesin diye. Başarılı olduk. Hiç kimse öldürülmedi. Aksine. Yeni bir hayatın tohumları atıldı.

O halde Siobhan'a 15 Temmuz 1968'de ya da o sıralarda hamile kalmıştı, birkaç gün önce ya da sonra. Kaç gün? Bir hafta mı? On gün mü? İki hafta mı? Royal'ın dediği gibi, biyoloji kesin bir bilim değil, bir ortalamalar ve olasılıklar meselesidir. Dolayısıyla eğer 15 Temmuz'u bir olasılık eğrisinin tepesine koyar ve x ekseni boyunca herhangi bir tarafa doğru iki hafta ekler ya da çıkarırsanız, daha sonra keşfettiğim gibi, eğri o kadar yassı ve eksene yakın olur ki altında nefes almak zor ve bir çocuk peydahlamak neredeyse imkânsız olur.

Bir gerçek, o halde: Siobhan Texas'ta, Temmuz 1968'de peydahlanmıştı ve benim tarafımdan değil.

Gök gürültüsü makinesi tekrar çalışmaya başladı ve durdu. Birisi onu kurcalıyordu. Bir kapı çarpıldı, Belle Isle'ın ağır ön kapısı. Bir güvercin deliğinden aşağıya baktım. Margot ve Jacoby ve Merlin steyşın arabaya bindiler ve uzaklaştılar. Sürüş biçiminden Margot olduğunu anlardım. Eli yeşil camın arkasında bir kavis çizdi. Arabayı bir erkek ya da Texas'lı bir kız gibi döndürdü, öyle iki eliyle yapışarak değil direksiyonu tek elinin avucuyla çevirerek. Güvercin tüneğinden aşağıya, arabanın içine bakarken, onun çıplak dizlerini görebiliyordum. Arabaya bindiğinde, erkeklerin pantolonlarını yaptıkları gibi elbisesini yukarı çekerdi. Film şirketinin kaldığı ve Merlin'in filmlerin ilk baskılarını seyredebilmesi için otel müdürünün onlara bir konferans odası vermiş olduğu, I-10 yolu üzerindeki Holiday Inn'e gidiyorlardı, biliyordum.

Üçü ön koltukta oturuyordu; Merlin ortada, Margot'nun yanındaydı. Merlin şimdiye kadar tanıdığım, araba kullanamayan pek az erkekten biriydi. Ben çocukken böyle daha çok insan vardı, çoğu da oldukça yetenekli, zeki adamlardı. Özellikle yaratıcı insanlar. Picasso ve Einstein araba kullanmayı hiç öğrenmemişler, öyle değil mi?

Yan odadaki kızla ben dün iletişim kurduk! Aylardır tek bir kelime konuşmamış, başına gelen korkunç olaydan beri; ama iletişim kurduk!

Saat altıda, bize kahve getirdiklerinde, her zamanki gibi bir kere vurdum: Günaydın! Bir iki dakika sonra karşılık olarak küçük, ürkek bir vuruş geldi: Günaydın. Şaşırıp kaldım.

Kulaklarıma inanamadım. Belki de bir yanıt falan değildi. Belki sandalyesini çevirmişti.

Böylece bir daha vurdum. Çekimser bir vuruştu bu, içinde soru işareti olan bir vuruş. Otuz saniye içinde, geri geldi. Tak. Hata yoktu.

Yine de bir iletişim miydi acaba bu? Eğer öyleyse, ne türden? İki şempanze de bu kadarını yapabilirdi.

Soru hâlâ oradaydı: Bu iletişim mi yoksa taklit mi? Maymun gördüğünü yapar. Belki kız orada öylece yatıyor, umutsuz bir geri zekâlı, gözleri boş; parmakları rastgele duvara çarpıyor, yatağında yatan iki yaşındaki bir çocuk gibi.

Böylece en basit şifreyi denedim: Bir vuruş=A, iki vuruş=B vesaire.

Ama bunu bir şifre olarak nasıl önermeli o kıza? Zannettiğin kadar kolay değil. Sabahı bunu düşünerek geçirdim. Taklidi önlemenin tek yolunun bir soru sormak ve bir şifre oluşturmanın tek yolunun tekrarlamak olduğunu anladım. Ne de olsa dünya kadar vaktimiz var.

Zor oluyor, tabii. Mesela sorum bir *S* ile başlıyordu; bu da yirmi iki vuruş gerektiriyor. Ama önemli değil. Bir kez bir şifre fikri oluşturulduktan sonra, bir kez o, durumu kavradıktan sonra, işi basitleştirebiliriz.

Şu mesajı gönderdim: 22 vuruş ara 6 ara 17 çift ara 14 ara 12 ara 16 ara 22 ara 12 ara 17

Sen kimsin?

Başta anlamayacağını biliyordum ama durumu kavrayıp bir kalem alarak saymaya başlayacağını düşündüm; bu yüzden yaklaşık bir saniyelik bir tempoyla vurdum.

Cevap yok.

Tekrar.

Cevap yok.

Tekrar.

Cevap yok.

On kez denedim ve vazgeçtim.

Neyse. Yarın tekrar deneyeceğim.

Onunla iletişim kurmalıyım. Teorime göre, Yeni Kadın'ın prototipi olabilir o. Artık "âşık olmak" mümkün değil. Ama gelecekte ve Yeni Kadın'la mümkün olacak.

Meraklandın, görüyorum. Sana cinsellik tarihi teorimi anlatmadım mı? Gülümsüyorsun. Hayır, ben ciddiyim. Hem birey için hem de insanoğlu için geçerli bu.

Önce insanların "âşık olduğu" Romantik Çağ vardı.

Bunu, şimdi içinde yaşadığımız gibi, erkeklerin ve kadınların bir maymun sürüsündeki ya da bir dizi filmdeki gibi fark gözetmeksizin bir arada yaşadıkları cinsel çağ takip ediyor.

Bundan sonra bir tür felaket geliyor. Bunu kemiklerimde hissedebiliyorum. Belki de meydana geldi bile. Geldi mi? "Dışarı"da olağanın dışında herhangi bir şey dikkatini çekti mi? Ben, buradaki sağlıklı olması gereken doktorların ve gardiyanların ve bakıcıların –hasta olan bizleriz– morali bozuk, endişeli, karamsar göründüklerini fark ettim; sanki şimdiden korkunç bir şey olmuş gibi. Oldu mu yoksa?

Felaket, o halde –evet, bundan eminim– henüz olmuş olsun ya da olmasın; ister savaşla, bombayla, ateşle, ister sadece gerileme ve çökmeyle. Çoğu insan ölecek ya da yaşayan ölüler olarak var olacak. Her şey yeniden çöl haline gelecek.

Rüyaların geleceği gösterebildiğine inanır mısın? Ne de olsa, senin İncil'in bundan söz ediyor. Ben inanmazdım ama geçen gece bir rüya gördüm ve onu unutamıyorum. Hiç de Belle Isle ya da geçmiş yaşamımla ilgili değil, *gelecek* yaşamımla ilgiliydi. Bundan eminim. Metruk bir evde yaşıyordum, çöl gibi bir yerde, Raymond Chandler'ın tasvir ettiği Los Angeles dışındaki o mahallelere benzer bir hayalet kasabada.

Bir odadaydım ve garip bir biçimde, kımıldayamaz haldeydim. Neden bilmiyorum ama hareket edemiyordum. Dışarıda ağaçlar ve başka evler ve arabalar vardı ama hiçbir şey hareket etmiyordu. Mutlak bir sessizlik vardı. Bununla birlikte evde yalnız değildim. Yan odada biri daha vardı. Bir kadın. Onun varlığını şüphe götürmez bir biçimde hissediyordum. Bir kadın olduğunu nasıl mı biliyordum? Sa-

na açıklayamam ama biliyordum işte. Belki odanın içinde hareket ediş biçimindendi. Bir kadının bir oda içinde hareket ediş biçimini bilir misin, ister orayı temizliyor isterse sadece vakit geçiriyor olsun? Bir erkeğin hareket ediş biçiminden farklıdır. Kadın bir odada rahattır. Oda onun bir uzantısıdır.

Kadın evden çıktı. Şimdi bir kamyonun arka kapağına oturmuş, piknik yapıyorduk. Artık çölde değildik. Arazi neredeyse dimdik olarak mavi okyanusa iniyordu. Bir esinti çıkmıştı ve rüzgâr çanlarının şıngırtısı duyuluyordu. Sıkı çalışmıştık ve çok açtık. Birbirimize bakarak, sessizlik içinde yiyorduk önümüzdekileri. Yapacak çok iş vardı. Yeni bir hayat kuruyorduk. Eski Batı değildi orası ve fethedilecek sınırlar yoktu ama sıfırdan başlayarak yeni bir hayat kuruyorduk. Hiçbir "romantizm" ya da "seks" düşüncesi yoktu, sadece yeni bir hayat kurma düşüncesi vardı. Ne yaptığımızı biliyorduk.

Yeni Kadın, felaketten ve eski dünyaların ölümünden sonra hayatta kalandır. Yan odadaki kadın gibi. Başına gelebilecek en kötü şey zaten başına gelmiştir. Benim de başıma gelebilecek en kötü şey zaten başıma geldi. İkimiz de hayatta kaldık.

Hayatta kalanlar ne yapar?

Duvarı tıklatır.

Ama o cevap vermiyor. Belki de hayatta kalmadı. Felaketten, onun hayatta kalmış olduğundan daha çok eminim.

III

Margot'nun bana ihanet etmiş olduğunu keşfettiğim zaman kendimi nasıl hissettiğimi soruyordun bana. Evet, daha sonra olanları anlayabilmen için bu çok önemli.

İlk olarak, uygun olduğu düşünülecek olağan duyguların –şokun, öfkenin, utancın– geçerli olmadığını anlamalısın. Doğru, bu keşif yüzünden bir tür ürküntü var ama bu ürküntünün merkezinde tuhaf bir beklenti duygusu, gizli bir tatlılık da var.

Bu duyguyu ancak babamın bir sahtekâr olduğunu keşfettiğim zaman hissettiklerime benzetebilirim. Uzun zaman önceydi. Çocuktum. Annem alışverişe gidiyordu ve beni, babamın çorap çekmecesinde sakladığı cep harçlığının bir kısmını aşırmak için yukarıya göndermişti. Bir iki yıldır, "reform" uygulamakta olan sigorta komisyo-

nunda resmi bir görev verilmişti babama. Devletin sigorta işlerini parselleyip dağıtmak ve yerel acentelerden rüşvet almakla suçlanmıştı. Bunun doğru olamayacağını biliyorduk tabii. Biz şerefli bir aileydik. Long'larla hiçbir alakamız yoktu. Paramızı kaybetmiş olabilirdik, Belle Isle neredeyse bir harabeydi ama biz şerefli bir isme sahip şerefli bir aileydik. Kirli siyaset hakkında bolca konuşuldu. Maury, buna bulaşmamanı *söylemiştim* sana (annem)! Kirli siyasetçilerin lekelediği şerefli adamın olağan hikâyesi. Ailenin şerefi galip geldi ve muhalefet bile pes etti. Böylece çorap çekmecesini açtım ve on dolar değil, baklava desenli çorapların altına özensizce sıkıştırılmış tam on bin dolar buldum.

Paranın görünümünü ve ona bakmaya doyamayışımı hâlâ hatırlayabiliyorum. Gizlice tadını çıkarıyordum, sanki gözüm onu diliyle araştırıyormuş gibi. Görülecek bir şey, belli bir şey, yeni bir şey olduğu zaman, görmenin sonu yoktur. Bir şiddet mahallinde, bir kazanın, cinayetin olduğu sokakta, ölü ya da ölmekte olan bir bedenin yattığı bir yerdeki seyircileri izledin mi hiç? Gözleri hafifçe sağa sola kayar, tarayarak, her şeyi algılamaya çalışarak. Ziyafetin sonu yoktur.

Parayı görünce, önümde yepyeni bir dünya açıldı. Eski dünya paramparça oldu; illaki kötü bir şey değil bu. *Ha, o halde, her şey o kadar da hoş değil*, dedim kendi kendime. Ama biliyor musun, bu önemli bir keşifti. Çünkü katlanılması şerefsizlikten daha zor bir şey varsa, o da şereftir; kendin hariç her şeyin öylesine hoş hatta mükemmel olduğu bir ailede büyüyünce...

Başını sallıyorsun. Ama hayır, bekle. Margot hakkındaki keşif oldukça farklı bir şey içeriyordu. Bir şaşkınlık, bir keşif, önümde açılan yeni bir dünya duygusu vardı; ama bu yeni dünya tamamen yabancıydı. İnsan bundan sonra nereye gider? Işık hızıyla ilgili deneyi yapan ve *yanlış* sonucu alıp duran o iki bilimadamı gibi hissediyordum kendimi –adları neydi?– Bir türlü doğru çıkmıyordu. O *yanlış* sonuç olanaksızdı. Çünkü eğer doğruysa, fiziğin tamamı çöpe gidiyor ve tekrar sıfırdan başlanılması gerekiyordu. *Yanlış* cevabın doğru olabileceğini ancak Einstein anlayabildi.

İnsanın önce, teorik olarak bildiğini kabullenmesi ve ona inan-

ması gerekir. Kendi gözleriyle görmelidir. Bir sonraki mantıklı adımı atma zahmetine girmeden önce o diğer iki adam hakkında emin olması gerekiyordu Einstein'ın.

Bir şey yapmadan önce insanın kesin olarak bilmesi gerekir. Margot konusunda emin olmam gerekiyordu, ne yapmış olduğu ve şimdi ne yapmakta olduğu konusunda. Kesinlikle emin olmam gerekiyordu.

Hava kararıyordu. Film ekibi gitmişti. Margot, Merlin, Jacoby ve Raine akşam yemeği için dönerlerdi birazdan. Elgin gümüş tepside karanfilli sıcak viskimle geldi. Karanfilli viski! Biz asla karanfilli ya da naneli viski içmezdik, hatırlarsın, yalnız sek ya da belki suyla; ama Margot karanfilli ve naneli viski severdi. Tanrı bilir daha neler içtikleri Batı Texas'tan geliyordu o ama Belle Isle'da boy gösteriyordu ve Merlin'le karanfilli sıcak ve naneli soğuk viskiler içiyordu. Hayır, Merlin'den önce bile.

Plantasyon çalışma masamda oturdum. Elgin köle sandalyesinde oturdu, köleler tarafından köleler için yapılmış olan sandalyede. Margot, sanırım haklı olarak, bazı köle zanaatkârların işlerinin Shaker mobilyalarının sadeliğine ve güzelliğine sahip olduğunu iddia ediyordu.

"Elgin" dedim. Düşünmüştüm. "Dün gece saat kaçta geldiklerini duydun mu acaba? Sormamın nedeni şu ki saat iki civarında bir ses duydum; belki de bir hırsızdı."

Elgin bana baktı. "Geldiklerinde saat üçü geçiyordu."

"Onlar"ın kim olduğunu biliyordu. Akşam yemeğinden sonra Margot, Merlin ve diğerleri genellikle geçen haftanın çekimlerinin ilk baskılarını izlemek için Holiday Inn'e dönerlerdi. Filmin banyo edilmek üzere uçakla Burbank'e gönderilmesi gerektiği için, bu iş bir hafta alıyordu. Aynı kimyasal banyonun kullanılması gerekiyor; filmi yerel fotoğrafçı dükkânına bırakıveremiyorsun. Ben çağırmıştım, daha doğrusu Margot davet etmişti Merlin'i ve Jacoby'yi ve Raine'i ve Dana'yı Belle Isle'da kalmaya. Gece geç vakit gelirlerken tüm o kahkahaları ve film konuşmalarıyla o kadar çok gürültü yapıyorlardı

ki köşedeki yatak odasında yatmaya başladım. Sonra Margot güvercinlikte daha rahat uyuyacağını söyledi. Orayı düzene koydu ve ben oraya taşındım; sonunda bütünüyle orada kalmaya başladım. Film ekibi yeniden Holiday Inn'e taşındıktan sonra bile güvercinlikte kalmaya devam ettim. Neden? Etrafıma baktım. Bir güvercin tüneğinde yaşamakla ne yaptığımı sanıyordum?

"Elgin, yapmanı istediğim bir şey var."

"Evet, efendim."

Elgin, sen hariç, tüm insanlar arasında tam olarak güvendiğim tek insandır, insandı; sen güvenilir olmaya mecbur olduğuna göre bu ona daha da büyük bir itibar kazandırıyor, öyle değil mi? (Yüce Mesih, aşağıda ne arıyorsun? Kızı mı?)

"Ev boş mu?"

"Evet, efendim. Annem eve gitti, geç gelen birkaç turist vardı. Ama gittiler. Saat beş buçukta gitmelerini ittemek zorunda kaldım."

Yirmi iki yaşındaki Elgin düzgün ince yapılı, sütlü kahve tenli ve zeki bir delikanlı. St. Augustine'de okudu, New Orleans'taki seçkin siyahi Katolik Okulu'nda; kimya hakkında senin ve benim üniversitede öğrendiğimizden daha çok şey biliyordu. Sonra MIT'te burs kazandı. Düzgün konuşur ama hayatı pahasına da olsa *istemek* diyemez; Japonların *r* ve Almanların *thank you* diyemediği gibi. Eğer ABD senatörü olacak ya da Nobel Ödülü kazanacak olursa ki bunların olması senin ya da benim başıma gelmesinden daha muhtemel, kabul konuşmasında *ittemek* diyeceği kesindir.

"Elgin, benim için yapmanı istediğim bir şey var."

"Evet, efendim." Bana bakıyordu. İşte o anda uzun zamandır onun ya da başka birinin bir şey yapmasını istemediğimi fark ettim; çünkü yapılacak hiçbir şeyim yoktu.

"Bacanın yanındaki 'saklanma deliği'ni biliyorsun, değil mi?"

"Evet, efendim." Rahatladı; evle ve turistlerle ilgili bir şey, diye düşünüyor olmalıydı.

Saklanma deliği Elgin'in turistlere tezgâhtar ağzıyla anlattığı hikâyenin bir parçasıydı. O yaz evi turistlere Elgin ve kız kardeşi Doreen sırayla gezdiriyorlardı. Onlara her zamanki şeyleri anlatıyorlardı. Yani şimdiki Belle Isle'ın gerçekten de etil borularıyla kuşatılmış

küçük bir alanı olsa da 1859'da 1.400 hektar arazisi bulunduğunu, 2.000 fıçı şeker hasat edildiğini, kendi yarış parkuruna ve ahırda eli yarış atına sahip olduğunu,

–Peoria yöresindeki ev kadınlarının *oh* ve *ah* ettikleri şömine rafının Carrara mermerinden yapıldığını; yeni kesilmiş mermeri "sertleşmeden" aynı anda yontabilsinler diye biri sağ, biri sol elini kullanan iki mermer kesici eşliğinde teslim edildiğini,

–Kapılardaki kilitlerin, menteşelerin, anahtar deliklerinin som gümüşünün köle zanaatkârlar tarafından yerinde yapılmış olduğunu. Kuzeyli askerlerin bunları çelik zannettiklerini, hayır, zan bile etmediklerini, hangi metalden yapılmış olduğunu dahi düşünmediklerini (Çünkü hangi Kuzeyli ya da ona bakarsan dünyada XIV Louis'den başka kim, saf gümüşten bir kapı menteşesini akıl eder?),

–Geri kalan her şeyin, tuğlaların, sütun oluklarının, dalgalı pencere camlarının, ahşap aksamın hatta demir mutfak gereçlerinin de zanaatkâr köleler tarafından yapılmış olduğunu,

–Nihayet, planım için en önemli olan şeyi, saklanma deliğini anlatıyorlardı. Bu sadece şöminenin yanında, tuğlalarda açılmış bir dehliz idi ama bir gün, 1862'de, izinli olarak eve gelmiş olan on dokuz yaşındaki er Clayton Laughlin Lamar, Kuzeyli bir devriyeden saklandığında gerçekten de bir saklanma deliği olarak kullanılmıştı. Her neyse, bu bölmenin her iki yanda baca boyunca üçüncü kata kadar uzandığı keşfedilmiş ve böylece daha sonra girişimci bir Lamar tarafından, gerçek ve hayali hastalıklar yüzünden yirmi yıl boyunca ikinci kattaki yatak odasına kapanan Clarisse Teyze'ye sıcak yemek çıkarmak üzere yemek asansörü olarak teçhiz edilmiş. İşte o yatak odasını yakın zamana kadar Margot'yla ben paylaşmıştık ve şimdi o orada yalnız yatıyordu. Daha doğrusu yalnız yatıyor muydu acaba?

Elgin'in babası Ellis Buell ve ben eskiden yemek asansöründe oynar, birbirimizi oturma odasından yatak odasına ve tavan arasına çıkarıp indirirdik. Duvardaki gizli bir delikte Ohio'lu turistleri büyüleyen bir şey varsa eğer, onun içinde sihirli ve öngörülmemiş bir yolla bir odadan diğerine seyahat etmekte de çocukları hayretler içinde bırakan bir şey haydi haydi vardır. Çocuklar duvarın duvar olduğuna, sözcüğün olan ve olmayan şeyleri söylediğine ve eğer orada sözcü-

ğün söylemediği başka bir şey varsa, gerçekliğin ta kendisinin oyuna geldiğine, sihirli ve isimsiz yeni bir dünyanın açıldığına inanırlar.

"O yemek asansörü hâlâ çalışıyor mu?"

"O eski halat çürük." Elgin heyecanlanmıştı. Hayır, heyecanlanmamıştı. Hayrete düşmüştü. Ben ne işler peşindeyim? Şimdi ne edecek? Bilmiyor ama ne istersem yapar.

Her zamanki gibi geç bir akşam yemeği. Merlin, Dana, Raine ve kızım Lucy. Margot'nun babası Tex Reilly ve Siobhan üçüncü katta *Mannix* adlı diziyi seyrediyorlar. İlgili herkes için mutlu bir düzendi bu, bu sayede Tex ve Siobhan ayakaltında dolaşmıyorlardı. Tex parasını yeni bir tür delgi "çamur"u icat ederek kazanmıştı; ama Margot babasının bu toplulukla bağdaşmayacağını düşünüyordu. Ondan utanıyordu. Geçen gece her zamanki gibi Hollywood ve Chill Wills gibi Hollywood tiplerinin iğrençliği hakkında atıp tutuyorlardı. Pekâlâ. Chill hakikaten iğrenç olabilir. Ama mesele şu ki Tex'in görünüşü ve konuşma tarzı Chill Wills'e çok benziyor.

Saat dokuzu geçiyordu. Hiçbir şey değişmemişti, ben hariç. "Keşfim" her şeyi değiştiriyordu. Hep tetikteyim, arkasında ayak sesleri duyan bir adam gibi. Ve ayığım. Her nedense, dört saati aşkın bir süredir, 17:01'deki keşfimden beri, içmem gerekmemişti.

Merlin her zamanki gibi bana nazik davranmak için büyük bir çaba gösterdi. Benden hoşlanırdı, ben de ondan. Sevimliliği içtendi. Güney'in yüksek tabakası konusunda yerel uzman olmam hasebiyle bana hürmet eder ve iyi sorular sorardı: "Nehrin bu yakasındaki İngiliz plantasyon toplumuyla öbür yakasındaki Fransız Katolik toplumu arasında fazla sosyal ilişki var mıydı?" (Evet, vardı. Kayıkla nehirde karşıdan karşıya geçerler ve bütün gece dans ederlerdi.) Kulağı keskindi: "Burada insanların ve illaki alttabakadan olanların da değil, "Bunu bana neden yapıyorsun?" yerine "Sen bunu neden yapıyor bana?" gibi bir şey söyledikleri dikkatimi çekiyor. Bu konuşma şekli siyahilere mi, Fransızlara mı yoksa Anglosaksonlara mı ait?" (Bilmiyordum.)

Mavi bakışları, aramızda bir bağ kurarak ve diğerlerini dışlayarak,

canlı bir yakınlıkla beni meşgul etti. Bir şekilde, bana karşı işlediği suç, aynı zamanda aramızda bir yakınlık vesilesiydi. Bunu ben de hissettim. Birtakım şeyler aramızda söylenmeden anlaşılıyordu. Oyuncuların budala olduklarını söylemeye hacet yoktu mesela. Tate'in "Ölen Güneylilere Övgü"sünden ve Hemingway'in Fitzgerald'a hainice davranışlarından bahsettiğimizde Margot bile bizi anlayamadı.

Sanki bir işte birlikte çalışmış eski iş arkadaşlarıydık. Ama hangi işte? Neden aramızda bir bağ olsundu? Ama birbirine kavuşturulmuş bronz kollarının üzerinden bana doğru eğilerek, tüm dikkatiyle beni dinliyordu. Zayıf ve zinde ve yaşlı, adaleli, geniş göğüslüydü; sararmış kır saçlarının kabarık bir tutamı bir gözünün üzerinde kıvrılıyordu. Amfizemi vardı, sanırım: Boyun kirişleri göğsünü bir fıçı gibi yukarı kaldırıyordu. Tulumunun fermuarı üzerinden fışkıran beyaz kıllar ve gözlerinin mavi irisinin etrafındaki beyaz halka haricinde hayli ileri olan yaşına dair hiçbir belirti yoktu.

Hatırlıyorum, Margot için zafer dolu bir geceydi. "İkinci ünite"nin programın gerisinde kalmasından endişe ediyorlardı. Bu ünitenin bir sahne çekmesi gerekiyordu, aslında filmin açılış sahnesini; genç oğlun Heidelberg'den eve döndüğü, plantasyonun iskelesinde buharlı gemiden indiği bir geçmişe dönüş sahnesiydi bu. Bir buharlı gemi kiralamışlar, Büyük Körfez'de bir iskele bulmuşlardı ama akıntı tersti ve gemi iskeleye yanaşamıyordu. Günler ziyan edilmiş, binlerce dolar harcanmıştı.

"Tabela dört gün aksadı" dedi Margot sertçe. "Tabela" aslında kâğıt pusulaların bir takvim gibi üstüne yapıştırılmış olduğu, çekilecek sahnelerin sırasını tam olarak gösteren bir levhaydı. Margot'nun ekibin bir üyesi olduğu çok güçlü bir biçimde hissediliyordu. Hatta o Merlin'in "yetkili asistan"ıydı.

Ne yapmalıydı? Daha az akıntılı bir yerde başka bir iskele mi kurmalıydı? Daha çok zaman, daha çok para. Raine'in ve Dana'nın umurlarında değildi. Kızım Lucy duymuyordu bile. Ağzı hafifçe açık, her zamanki gibi Raine'e bakıyordu.

Margot kaşlarını çattı ve parmaklarını masada hiddetle tapırdattı. "Yüce İsa, bir gün daha kaybedemeyiz." Güçlüklerden bile zevk alıyordu.

Margot günü kurtarıyordu işte. Hatta zaferi tamdı.

Parmaklarını şaklattı. "Dur!" dedi; ama öylece ortaya. "Dur bakalım. Galiba bir fikrim var. Bir telefon edeyim."

Geri döndüğünde, zevk ve heyecandan kızarmıştı, yine de sesinin kayıtsız olmasına dikkat ediyordu. "Buna ne dersin, Bobby?" diye sordu Merlin'e, kollarını yukarı kaldırıp gerinerek ve esneyerek. Kollarını öyle yukarı uzattığında, tamamen pürüzsüz koltukaltları düzleşir ve iki adale dalgacığı görünürdü.

Mississippi'nin, nehirle bağlantısı kesilmiş bir kolu olan False Nehri'nde bir buharlı gemi olduğunu hatırlamıştı. "Küçük bir şey, neredeyse bir minyatür; ama oradaki iskeleler de öyle. Ve akıntı yok. Şunu yapabiliriz: Geminin kendisine uygun ölçekte olan minik Dernier iskelesine yanaşışının uzun bir çekimini yaparız. Dernier'leri yakından tanırım. Üstelik Dernier evi minyatür bir Belle Isle gibi de görünüyor. Setin üzerinde, dam çizgisine kadar kesebilirsin ve hiç kimse farkı anlayamaz."

Merlin bunu düşündü. Başını salladı. "Öyle yaparız" dedi kayıtsız, neredeyse ters bir tavırla, ona bakmadan. Sanki sekreteriydi Margot. "Peki. Jacoby'i ara."

Margot'yu bu kadar memnun eden, ciddi bir iş yaptığını hissetmesiydi tabii. Artık sadece onlardan biri değil, değer verilen biriydi.

Karım mutlu ya da heyecanlı olduğu zaman, çilleri morumsu kızıl bir renk alırdı. Pigmentleri aya göre koyulaşırdı. Cinsel arzularını çilleriyle ölçebilirdim.

O halde "keşfim" yanlış olmalıydı. Çocuk gibi mutluydu, öyle mutluydu ki uzanıp bana sarıldı, Merlin'e değil. Merlin onunla hiç ilgilenmiyordu. Çevresi beyaz, mavi gözleri her zamanki gibi benimkileri meşgul ediyordu. *Louisiana Historical Journal*'da yayımlanan, bu civarda cereyan etmiş ve pek bilinmeyen bir İç Savaş çarpışması konusundaki bir makalem hakkında konuşmak istiyordu; aslında sadece bir nottu bu. Merlin onu araştırma zahmetine girmişti.

Her zamanki gibi masadan ilk kalkan ben oldum. Âdetim (birdenbire hayatımın ne kadar büyük bir kısmının âdet haline gelmiş olduğunu fark ettim), onları sinema konuşmalarıyla baş başa bırakmak, Siobhan ve Tex'in yanına uğramak ve saat on haberlerine yeti-

şecek şekilde güvercinliğime varmaktı. Son yıllarda saat başı haberleri dinlemek benim için önemli bir şey haline gelmişti; oysa yıllardır önemli hiçbir şey olmamıştı. Ne olmasını bekliyordum acaba?

Ama bu sefer farklı bir şey yaptım. Hayatımın aşınmış yolundan ayrıldım. Bir kez görüş menzilinden çıkınca, karşıya, merdivenlere gitmek yerine sola dönerek yemek odasına bitişik olan ve ondan raylı meşe kapılarla ayrılan karanlık salona girdim. Birkaç dakika önce kapının on beş santim kadar açık olduğunu fark etmiştim. Sırtımı kapıya dönerek durup iki yana doğru biraz hareket ettiğimde hem karşı duvardaki ayaklı aynada yansımalarını görmek hem de sofrada konuşulanları işitmek mümkün oluyordu. Görüntüler on beş metre kadar yol kat ediyordu, sofradakilerden aynaya dokuz metre, aynadan bana altı metre. Kızım Lucy masanın bir ucundaydı. Bu mesafeden bile yüzünün küçük, bulanık görüntüsünde annesine, ilk karım Lucy'ye hem ne kadar benzediğini, hem de ondan ne kadar farklı olduğunu görmek mümkündü. Başını hareket ettirdiğinde aynı küçük kaldırış ve kıvraklık var ama yüz hatları hem daha kaba hem de daha göz kamaştırıcı, Louisiana'nın tropikal iklimine nakledilmiş bir Carolina kır çiçeği gibi. Onun için, Lucy için, Belle Isle sadece kalacak bir yerdi. Yakın değildik. O ve Margot birbirlerini pek sevmezlerdi. Oğlum mu? Üniversiteyi bıraktığı ve tramvay deposunun arkasındaki bir tramvayda yaşamaya gittiğinden beri oğlumu görmüyordum.

Biraz sonra Lucy gitti.

Margot, Merlin ve Dana konuşuyorlardı. Seslerinde benim orada olmayışımın aksi vardı.

İki küçük olay oldu.

Margot, Raine'e duyamadığım bir şey söylemek için Merlin'in üzerinden eğildi; saçları onun yüzüne süründü. Margot konuşurken, dinleyicisine doğru salınmak gibi bir huyu vardı, öyle ki omzu ve kolu ona dokunurdu. Merlin ona yer açmak için dalgınca, nazikçe geriye yaslandı; ama Margot'nun omzu yukarı kalkarken eli onun dizine mi dayalıydı?; Merlin ağzının çıplak kahverengi etini ısırır gibi yaptı. Aslında bir ısırık değildi bu; dişlerini deriye değdirdi. Öyle üstünkörü bir hareketti ki bunu yaptığının farkında bile değil gibiydi. Sabit mavi bakışları değişmedi.

"Peki" dedi Merlin biraz sonra. "O halde Raine'le Dana'nın kavgası için güvercinliği kullanacağız. Katılıyorum. Damalı ışık dokusu, bir köle kulübesinden çok daha etkili olacaktır. Yine de isterdim ki..."

"Ya Rudy?" diye sordu Dana. Sanırım bunu sordu. Rudy mi? Rudy de neydi? Rudy mi dedi? Rudy dediğini sanmıyorum.

Hiç kimse dinlemiyor gibiydi.

"Ne?" dedi Merlin bir dakika sonra.

Raine başını bir aşağı, bir yukarı sallıyor, yanağını parmağına bir dayıyor, bir kaldırıyor, saçları dalgalanıyordu. Bir melodi mırıldanıyordu.

Margot cevap vermek için yine Merlin'in üzerinden eğildi. Duyamadım.

Raine'in sesinde yokluğumu duyabiliyordum. O farklıydı. Aramızda şaka yollu bir tür flört doğmuştu. O Dana'nın sevgilisiydi, tabii. Ama ona ne kadar güzel olduğunu söyleyebiliyordum (öyleydi) ve karşılaştığımızda onu öpecek, hepsinin yaptığı gibi dudaklarından öpecek kadar rahat davranabiliyordum. O da bana ne kadar güzel olduğumu söyleyebiliyordu (öyle miyim?). Bir odada insanlarla birlikte olduğumuz zaman, onun bana karşı ilgili davranacağına, başkasıyla konuşuyor olsa da bana arkasını dönmeyeceğine dair aramızda dile getirilmemiş bir anlaşma vardı. Evliymişiz ve birbirimizi kıskanıyormuşuz gibi davranıyorduk sanki. Ama şimdi ben olmayınca o farklıydı.

Rudy mi? Rudy kim? Ben miyim? Neden Rudy?

Raine sanki bir sinyalmiş gibi bir melodi, kafa sallamalı bir çocuk melodisi mırıldanıyor, daha doğrusu bir melodi mırıldanıyormuş gibi yapıyordu.

Melodi, "Kırmızı Burunlu Ren Geyiği Rudolph" muydu?

İçtiğim ve burnum bazen kırmızı olduğu için mi bu?

Rudolph'un boynuzları olduğu için mi?

Dana, Rudy mi dedi? Aslında öyle dediğini pek sanmıyorum.

Böyle bir keşfin, kötülüğün, bir akrabanın sahtekârlığının, bir eşin sadakatsizliğinin keşfinin, insanı sarsması, onu çarparak alışkanlıklarının dışına çıkarması, dünyaya yeni bir biçimde bakmasına vesile olması ne kadar garip!

Bir akşam içinde hayatımın en önemli iki keşfini yapmıştım. Karımın sadakatsizliğini keşfettim ve beş saat sonra kendi hayatımı keşfettim. Onu ve kendimi ilk defa açıkça gördüm.

Kötülükten iyilik doğabilir mi? İnsanın Tanrı için değil de kötülük için bir arayışa girişebileceği ihtimalini hiç düşündün mü? Sizler Tanrı ve onun varlığının belirtileri hakkında, evrenin düzeni ve güzelliği hakkında tüm o konuşmalarla senelerdir yanlış yolu izlemiş olabilirsiniz; bunların işi bitti, sen de biliyorsun. Biz evrenin düzeni ve güzelliği hakkında daha çok şey öğrendikçe, Tanrının bunlarla ilgisi giderek azalıyor. Yani Büyük Saatçi* gibi şeyler kimin umurunda?

Ama ya bana bir *günah* gösterebilseydin? Katıksız bir kötülük eylemi, hiçbir açıklaması olmayan, hoşgörü gösterilemeyecek bir eylem? İşte bu bir muamma olurdu. İnsanlar yerlerinde doğrulup farkına varırlardı. Etkilenirdim. Neredeyse beni inançlı biri haline getirebilirdin.

Hiç kimsenin Tanrıyla ilgilenmediği zamanlarda günahın, katıksız ve yalın günahın varlığını kanıtlayabilseydin, ne olurdu? Bu senin için devlet kuşu olmaz mıydı? Tanrının varlığının yeni bir kanıtı? Eğer günah, kötülük, yaşayan habis bir güç varsa, bir Tanrı olması gerekir!

Ciddiyim. En son ne zaman bir *günah* gördün? Ya, epeyce gördün, öyle mi? Eh, ben görmedim, en azından son zamanlarda. Saf, katıksız bir günah demek istiyorum. Kendi çocuğunu döven zavallı, sefil bir sünepenin *günah* işlemiş olduğunu söylemeyeceksin bana, değil mi?

Etkilenmiş görünmüyorsun. Evet, beni fazlasıyla tanıyorsun. Sadece şaka yapıyordum. Eh, yarı şaka.

Ama şaka bir yana, ikinci keşfimi açıklamalıyım. Hiç kimsenin asla oturmadığı karanlık salondan ve sessizce ön kapıdan dışarı çıktıktan sonra, güvercinliğime farklı bir güzergâhtan gittim. Ufak ama anlamlı bir olay. Çünkü ancak bunu yaptığımda aylardır hatta yıllardır tam olarak hep aynı güzergâhı izlemiş olduğumu fark ettim. Hatta kendime bir yol oymuştum. Hayatım öyle monoton bir oluğa sap-

*Tanrının varlığını kanıtlamak için kullanılan, evrenin düzenleyicisi anlamında teleolojik bir benzetme. (y.h.n.)

lanmıştı ki gece ön kapıdan çıktığımda saatinizi ayarlayabilirdiniz (bunu bana Suellen söyledi). "Ona iki var demek ki! Çünkü oraya saat on haberlerine yetişecek şekilde varmaktan hoşlanıyor." Neyin haberi? Ne olmasını bekliyordum? Ne olmasını istiyordum?

Hayır. Önce, Siobhan'la Tex'in yanına gittim; tavru yavşanlar hakkında konuşuyorlardı.

"Yavru tavşanları sevdim" dedi Siobhan, boynuma sarılarak.

"O tavru yavşanları seviyorsun!" diye haykırdı Tex, hâlâ kollarını ona doğru açarak ve bir espri yapmış olduğunu düşünerek, söylediğini tekrarlayıp durdu: "O tavru yavşanları seveceğini söylemiştim sana!"

Tex, Siobhan'ın sinirine dokunuyor hatta canını fena halde sıkıyordu. Tex sanki bunu biliyor ve istiyor, yavşan tavrularının akılsızlığından zevk alıyor gibiydi.

Siobhan ikimizden de kaçtı, televizyonun önünde çömeldi. Fosforlu ışıkta soluk görünüyor, bulutlu mavi gözleri o sırada bile büyük gözlü çizgi hayvanlara tam olarak odaklanmıyordu.

Tabii Tex en çok sevdiği ikinci konuya geçti: Kötü şakalarıyla Siobhan'ı taciz etmek yerine ihmalkâr davranışlarım için beni taciz etmeye. Üstü kapatılmış olmasına rağmen, Margot'nun Belle Isle'ın yanan eski kanadını bir gaz kuyusu üzerinde yeniden inşa etmesine izin vermiş olmamı kabullenemiyordu.

Budalaca, iğneleyici, dikkatsiz tarzıyla onuncu kez beni azarladı. Ona böyle bir baş belası, böyle kışkırtıcı, dar görüşlü, umursamaz bir can sıkıntısı olma yetkisini veren serveti miydi yoksa böyle bir baş belası olduğu için mi zengin olmuştu diye merak ederdim sık sık.

Yine de büyük burnu, Kızılderili kahvesi yüzü, başına yapışmış siyaha boyalı saçları, karaciğerden beneklenmiş adaleli kollarıyla insana dostça gelen, cana yakın görünen bir adamdı. İlk bakışta onu profesyonel bir golfçü; yaşlı, görmüş geçirmiş, viskiyle terbiye edilmiş, güneşle yıkanmış bir Sam Snead sanabilirdin. Sonra öyle olmadığını anlardın; elleri belinde etrafta duruş tarzının hiç de bir golfçü gibi olmadığını; petrol sahasındaki büyük makineler uğuldar, ağır borular sallanır, zincirler şakırdarken sırasını bekleyen bir amelenin duruş tarzı olduğunu görebilirdin. Evet, işte buydu, onun mutluluğu

ve mutsuzluğu buydu: Aylaklık, ancak eğer makineler çalışıyor ve siz ilgiyle nezaret ederek seyrediyorsanız, yalnız makinelerin, kendi makinelerinizin verebildiği bir rahatlığı duyuyorsanız mutluluk verir. Ani serveti onu sersemletmişti. Zenginliğin sessizliğinde kendini yoksun kalmış, sağırlaşmış hissediyordu ve bu yüzden uzanmak, yakalamak, dürtüklemek, Siobhan'ı delirtmek zorundaydı.

"O kuyuyu ne zaman çimentoyla kapatacaksın?"

"Orada biraz bataklık gazından başka bir şey kalmadı, Tex."

"Evinizin altında böylesine bir çıra yığınıyla nasıl idare ediyorsunuz, hiç anlamıyorum." Dinleyemiyor ya da dinlemiyor.

"Eyalet yasası çıkmadan oraya açılmış. Zaten sadece küçük, sığ bir kuyu."

"Yine de doksan kiloluk bir basıncı var."

"Yüce Mesih, hayır. En fazla on beş kilo."

"...savaş zamanından kalma çürümüş siyah borularda doksan kilo."

Yüce Mesih, seni aptal Texas'lı piç kurusu, neden dinlemiyorsun?

"Mühürlenmesi gerek" diye vızıldamaya devam etti Tex. "Bu kadar tehlikeyle bu iş olmaz. Bir kuyuyu mühürlemenin tek yolu onu çimentoyla kapatmaktır."

"Biliyorum."

"Maggie nasıl olur da gaz üreten bir kuyuyu mühürleyip üstüne bir ev inşa edebilir, lanet olsun?"

Konuşup durdu, Siobhan'ı dürtüklediği gibi beni de dürtükleyerek, dürtükleyerek ve dinlemeyerek, kendini bile dinlemeyerek. Uzman görüşü bile deliceydi. Tek nefeste kuyunun hem gaz üretmesinden hem de üretmemesinden şikâyet ediyor ve çelişkiyi duyacak kadar uzun süre dinlemiyordu. Zengin olmak onu o kadar mutsuz etmişti ki herkesi mutsuz etmek zorundaydı.

Neden Siobhan konusunda bir şey yapmıyordum, kuyuyu boşver; kuyu umurumda değildi, gaz üretsin ya da üretmesin, kurusun ya da havaya uçsun; ama neden Siobhan konusunda bir şey yapmıyordum? Ya Tex'i dışarı atmayı ya da Siobhan'ı Suellen'a geri vermeyi ya da her ikisini. İkisi için de daha iyi olurdu. Yüce Mesih, Tex onunla gönül eğlendiriyor bile olabilirdi. Bazen öyle olmaz mı, iyi, budala, güvenilir büyükbabalarda? Başını sallıyorsun. Yani sonra tövbekâr mı

oluyorlar? Aferin onlara. Suellen daha önce Siobhan'a iyi davranmıştı ve yine öyle davranırdı. Beni büyütmüştü, binlerce Suellen benim gibi binlercesini büyütmüştü, bizi mutfakta sıcak tutmuşlar, budala, şaşkın, çatlak ebeveynlerimizden kurtarmışlardı, şiirle kafası karışmış, Robert E. Lee ve Lancelot Andrewes ve ormanda Piskoposçu ibadethaneler hakkında hayaller kuran babamdan ve Harry Amca'yla eğlence gezintilerine çıkan zavallı ortada kalmış annemden.

Daha önce Siobhan konusunda neden mi bir şey yapmadım? İşte günah çıkarıyorum, Peder. Çünkü pek umurumda değildi ve bunun benim kızım olmamasıyla hiçbir ilgisi yoktu (bunu öğrenmek bana kendimi daha iyi hissettirdi, bana bir bahane sağladı). Çocuklarımızı "sevmemiz" gerekiyor. Ama bunun anlamı nedir?

Yine de, işte en tuhafı bu, ancak keşfimden sonra, Siobhan'ın benim çocuğum olmadığını öğrendikten sonraydı ki bu konuda bir şeyler yapabildim. Siobhan benim çocuğum olmadığına göre, ona yardım edebilirdim! Ne de olsa basit bir işti: (1) Tex çocuğa iyi gelmiyordu, (2) bir şeyler yapılmalıydı, (3) hiç kimse bir şey yapmıyor ve hatta farkına bile varmıyordu, (4) dolayısıyla Tex'e New Orleans'a geri dönmesini ve Siobhan'ı Suellen'ın ellerine bırakmasını söyleyecektim.

Ona neden mi ben bakamıyordum? Doğruyu söylemek gerekirse, sinirimi bozuyordu.

Kendi çocuğum olduğunu sandığım zamanlar Siobhan'ı neden mi sevmiyordum? Eh, sanırım "seviyordum" Sevgi nedir? Size en yakın olanlara ve en masum olanlara karşı bu korkunç soğukluk niye? Birisine korkunç bir şey olduğu zamanlar haricinde aileler hiç birbirini sevmiş midir?

A, evet, sevgiden söz ediyorsun. Bunu yapmak kolay. Ama benim teorimi bilmek ister misin? O tür bir sevgi artık mümkün değil, tabii eğer daha önce var idiyse. Tekrar mümkün olmasının tek yolu, dünyanın sona ermesi.

Siobhan çizgi film seyretmek için huysuzca televizyona döndü.

"Ne rastlandıgıdıkı" diye haykırdı Tex, Siobhan'a sarılarak. "Tam da sen tavru yavşanları sorarken Tex televizyonu açtı ve işte oradaydılar."

"Rastlantı de" dedim Tex'e.

"Nedir o?" diye sordu hemen, elini kulağının arkasına tutarak ve ilk defa dinleyerek.

"Ona rastlandığıdık deme, dedim, Tanrı aşkına. Rastlantı de."

"Peki, Lance" dedi Tex. Dinliyordu! Belki de daha önce ona hiçbir şey söylemediğim için beni dinlememişti.

Düşündüm. Şimdilerde insanın bilmesi gereken tek şeyin ne istediği olduğu doğru olabilir miydi?

Her zamanki güzergâhım olan iki yanı meşelerle örülü yolu bırakıp çayıra benzeyen ön çimenliği geçtim, demir çitin bahçıvanın kullandığı yan kapısından çıktım ve sete tırmandım.

İster inan, ister inanma, yıllardır nehri görmemiştim. Bir dizel römorkör bir sürü mavnayı akıntıya karşı itiyordu. Tekerleklerini fırıl fırıl döndüren bir marşandiz gibi ses çıkarıyordu. Arkaya döndüm. Belle Isle bir ada gibi görünüyordu, hepsi de harıl harıl çalışan Etil boruları, Dow kuleleri ve Kaiser bacalarıyla kuşatılmış küçük, karanlık bir adacık gibi. Daha ileride, otoyolun yakınında, alevlenen gazlar gecenin içinde parlayıp sönüyordu, sanki dev avcılar eski bataklıkta hâlâ sinsice dolaşıyorlarmış gibi.

Yıldızlar silikti ama Büyük Ayı'nın kuyruğunu takip ederek babamın yıllar önce bana gösterdiği Arcturus'u buldum. Babam: Bineceği her treni kaçıran ama Arcturus'un dünyadan uzaklığını bilen başarısız olmuş bir adam. Yerel bir haftalık gazetenin editörüydü; kendi şiirlerini ve bu yöre hakkında yazdığı, örneğin St. Andrew's Şapeli gibi konularda tarihi kısa öykülerini yayımlardı gazetede. Dini bölgemizde Vatikan'a bağlı olmayan ilk kiliseydi bu (atalarımın buraya geldiklerinde bataklığın vahşi Kızılderililerle değil, Romalılarla kaynadığını görmüş olmaları gerektiğini düşündüğümü hatırlıyorum). Kiwanis Kulübü babama, Feliciana Dini Bölgesi'nin başşairi unvanını resmi olarak bahşeden bir sertifika verdi. Sıradan bir gazete şairi, sıradan bir gazete tarihçisiydi ve sıradan bir gazetecinin bilime olan merakına sahipti.

"Bir düşün" demişti, bu noktada durup bana Arcturus'u göstererek. "Gördüğün ışık otuz yıl önce yola çıktı."

Düşünmüştüm. O günlerde böyle şeyleri düşünürdük.

Ama bir yıl önce o geceyi hatırladığımda düşündüğüm şey, Arcturus'tan gelen ışığın otuz yıl önce (biz Parkyakarkus'u ve Radyo'nun Altın Sesi Frank Munn'ı dinlerken) yola çıkmış olmasının ne kadar tuhaf olduğu değil, Arcturus'un ışığı uzayın uzun, ıssız koridorlarından vınlayarak giderken, insanın kendi hayatının aynı otuz yıl içinde ne kadar tuhaf bir şekil almış olduğuydu.

O zaman ilk defa kendimi ve hayatımı, sanki karanlık salonda durmuş, kendimi Margot'yla birlikte masada otururken seyrediyormuşum gibi kesin olarak gördüm.

Geçen yirmi yıl boyunca bana ne oldu, biliyor musun? Hayatım yavaşça, son derecede yavaşça, bir tür rüya hali içine kayıp gitti ve sonunda artık herhangi bir şeyin olmakta olup olmadığından emin olamaz oldum. Belki de hiçbir şey olmuyordu.

Ne de olsa bu, tanımış olduğun adam için oldukça büyük bir keşif, öğrenci topluluğunun başkanı, lig hücum oyuncusu, Gelecek Vaat Eden, Rodos üstün öğrencisi, Altın Eldivenli, tüm ABD'de En Uzun Degajman Dönüşü rekoru sahibi için.

Belli ki sen de çok başarılı olmamışsın. Bizim sorunumuz neydi, biliyor musun? Okula gitmeyi çok fazla seviyorduk. Ve askere gitmeyi. Otuz iki yaşıma kadar okulda ya da askerde kalmayı başardım. Ve de MD, DD* unvanlarınla sen. Hatta şimdi hala Tulane'de bazı dersler almıyor musun?

River Yolu'ndaki küçük bir kasabada hukukçu olarak çalıştım. Çalışmayı tırnak içinde söylüyorum, deyim yerindeyse, çünkü zaman geçtikçe giderek daha az hukuk icra etmekte olduğumu fark ettim. Doğru, hayat zorlaşmıştı, işler kesattı. Sonunda günde sadece bir iki saatlik mesleki çalışma yapar oldum, o kadar.

Küçük kasabaların iyi bir tarafı, öğle yemeği için eve gelmeye elverişli olması. Başlangıçta Margot genellikle evde olurdu. Yemekten önce bir ya da iki ya da üç kadeh içki içerdik, New Orleans'ta hanım arkadaşlarıyla yapmaya alışık olduğu bir şeydi bu. Zevkli bir işti. Suellen'ın güzel yemeğinden sonra, çoğu zaman sevişirdik. Fena bir hayat değildi! Güzel iç, güzel ye ve Margot'yla seviş. Şekerleme yapmayı âdet edindim. Şekerlemeler giderek uzadı. Sonra bir gün, öğ-

* MD: Tıp doktoru, DD: İlahiyat doktoru. (ç.n.)

leden sonra ofise gitmedim. İş yerime gideceğime insana iyi geldiği bahanesiyle golf oynamaya başladım. Dörtlünün diğer üç üyesi, benim gibi kibar tabakadan başarısız olmuş birisi olan kuzenim kötü diş hekimi, iyi golfçü Cahill Clayton Lamar ve yeni gelen iki başarılı adamdı, cenaze levazımatçısı ve kırık çıkıkçı.

Ama golf çok sıkıcı. Ben de bıraktım.

Altmışlarda bir liberaldim. O günlerde "ben şuydum, buydum" diyebilirdin. Kategorilerin bir anlamı vardı, şimdi cümleyi bitirmek imkânsız: Ben bir... neyim? Bir liberal değil elbette. Bir muhafazakâr mı? O da ne? Ama o zamanlar siyahilerin tarafını tutmak bir zevkti: İki dünyanın da en iyi tarafları senin olurdu: Siyahiler haklıydı ve beyazların antipatisini çekmek istiyorduk. Bir can sıkıntısı meselesiydi. Alabama'ya karşı 100 metre koştuğumdan beri hiçbir şey olmamıştı, biz büyük işler başarmak için yaşıyorduk, hatırlarsın; ufak tefek şeylere, para kazanmaya, mezarları ovalamaya, Mardi Gras'ya yeteneği olan Creole'lardan farklı olarak. Altmışlar Tanrının bana bir armağanıydı. Sonuç olarak siyahiler haklıydı, beyazlar haksızdı ve bunu onlara söylemek bir zevkti. Antipati topladım. Sevilmemekten daha kötü şeyler de vardır; bu insanı canlı ve uyanık tutar. Ama yetmişlerde liberallerin yapacak bir şeyleri kalmamıştı. İşleri bitmişti. Kazandık mı yoksa kazanamadık mı karar veremiyorum. Her halükârda, yetmişlerde sıradan beyazlar ve siyahiler beraberce liberallerin aleyhine döndüler. Belki de haklılardı. Sonunda, liberaller kendileri için bile bir baş belası haline geldiler. Her neyse, altmışların mutlu çekişmesi sona ermişti. Geçen gün bir zamanlar kızgın beyazlara karşı omuz omuza meydan okuduğumuz siyahi bir adama rastladım. Birbirimizi zorlukla tanıdık. Huzursuzca bakıştık. Söylenecek hiçbir şey yoktu. Hafif bir kalp krizi geçirmiş olduğunu söyledi bana; önemli bir şey değilmiş. Kazanmıştık. Böylece o renkli bir televizyon almış, golfe başlamış ve yüksek tansiyon hastası olmuş. Ben de aylak oldum.

Golften vazgeçtim ve evde oturmaya başladım, biraz okumak ve hatta araştırma yapmak ve yazı yazmak için: İç Savaş tabii: Bu civarda neler olduğu hakkında hiç kimse fazla bir şey bilmiyordu. Hatta bir iki bilgili makale de yazdım. Bazen turistlere Belle Isle'ı gezdiri-

yordum; benden önce büyükbabamın yaptığı gibi. Ama onun gibi Eleanor Roosevelt fıkraları anlatmak yerine, onlara plantasyon yaşamının güzelliği hakkında âlimane söylevler veriyordum, biraz da yapmacıklı bir biçimde –bu iyi ortabatılı insanları galeyana getirmeden ne kadar ileri gidebileceğimi görmek için– lanet olsun, onları galeyana getirmenin imkânsız olduğunu keşfettim, zencilerden bizim hiçbir zaman etmediğimiz kadar çok nefret ediyorlar. Hiçbir şey göründüğü kadar basit değil, diyordum onlara. Efendi-köle ilişkisinin, vahşi topraklarda gerçek bir baronluk kuran ve XIV Louis gibi yaşayan, yine de kölelerine iyi davranan güçlü, güvenli hatta korsanımsı efendinin savunulacak bir yanı vardır ve Tanrı şahittir ki Belle Isle'da durumları hiç de kötü değildi. Birinci sınıf zanaatkârlar oldular, çoğu zaman özgürlükleri veriliyordu ve beyaz ayaktakımına tepeden bakabiliyorlardı. "Şimdi bu köle kulübesine bir bakın, bayanlar ve baylar. O kadar kötü mü? Güzel yüksek tavanlar, serin odalar, ön veranda, tuğla ocak, servi döşeme. Arka ve ön çimenlikte dal budak salmış kocaman meşeler. Siz Lansing'deki küçük tuğla bungalovunuzu buna tercih eder misiniz?" Kastedileni yakalamak için beni dikkatle dinlerler ve ya ciddiyetle başlarını sallarlar ya da gülerlerdi. Michigan'dan gelme birisine hakaret etmek imkânsızdır.

Kış akşamüstlerinde hava erken kararmaya başladı; saat beşte. Elgin bize bir ateş yakardı ve Margot'yla ben akşam yemeğinden önce birkaç kadeh içki içerdik.

Gündüzleri saat başı radyo haberlerini sabırsızlıkla bekler oldum. Gece televizyon seyreder ve viski içerdik. Saat on haberlerinden sonra genellikle yatacak kadar uykum gelmiş olurdu.

O halde keşfim neydi? Son birkaç yıldır hukukla oyalanmak, tarihle oyalanmak, haberleri takip etmek (neden?), Mary Tyler Moore'u seyretmek ve her gece bilincimi kaybedinceye kadar içmekten başka hiçbir şey yapmamış olduğumdu keşfettiğim şey.

Artık hemen hemen her şeyi hatırlıyorum, bir tek –Geçmişteki her olay, hayal edilebilecek en önemsizi bile, kristal berraklığıyla geri geliyor. Zihnimin boşaldığı nokta, bir tek o gece– hayır, zihnimin boşaldığı değil, her nasılsa hatırlama çabasını gösteremediğim

nokta. Onun üzerine odaklanmak muazzam bir çaba gerektiriyor gibi. Hatırladığım, o sefil Janos Jacoby'nin yukarıya, bana bakışı, ağaçlarda ateşin parıltısı... Başlıklar geri geliyor: Köklü ailenin evladı acıdan çılgına döndü. Eve girmesi önlendi. Elleri yandı.

O gece. Onu yakalayamıyorum bir türlü. A, deniyorum ama zihnim daha geriye, geçmişe ya da daha ileriye, geleceğe kayıyor.

Yıllar önce olan şeyleri mükemmelen hatırlayabiliyorum, mesela bizim, senin ve benim, bir kardeşlik cemiyeti partisinde tekneyle nehirde yol aldığımız ve Jefferson Adası'nın yanından geçtiğimiz zamanı; Mississippi'yle Louisiana arasında bulunan bu ada üzerinde her iki eyalet de hak iddia ediyordu ve bir anlamda ikisine de ait değildi, ABD'nin ortasında bir tür ıssız adaydı ve sen, her zamanki gibi içki içiyordun ve tek başınaydın ve öylece ortaya, "Böyle bir yerde birkaç gün geçirmek hoş olur sanırım" dedin, ceketini çıkardın ve *Tennessee Belle*'den suya atladın. Ben, tabii, her zamanki gibi senin arkandan gelmek zorunda kaldım ve ancak bir tütün kesesine birkaç kibrit saracak kadar vakit kaybettim ve buna rağmen seni bulmak üç saatimi aldı; bir kütüğün altına büzülmüş, titriyordun; Zenci Jim'den daha mor ve her zamankinden daha cılız görünüyordun; sen, hep en aşırı münasebetsiz şeyleri yapan sen –gerçek bir şey mi yoksa gösteriş için yaptığın bir şey mi olduğunu asla tam olarak bilemezdim. Ve biliyor musun, durup dururken ilahiyat fakültesine gidişinin de benzer bir şey olup olmadığını sık sık merak etmişimdir– ömür boyu sürecek en aşırı pervasız hareketinin olup olmadığını. Herhangi birisinin görebildiği kadarıyla, bırak Katolik'i, Hıristiyan bile değildin, lanet olsun. O halde bir inançsızdan bir rahibe dönüşmek, birdirbir oynar gibi sekiz yüz milyon sıradan Katolik'in üzerinden atlamak aynen *Tennessee Belle*'den suya atlayışına benzemiyor muydu? O da bir gösteri miydi, en aşırı gösteriş hareketi ya da en aşırı muhteşem hareket? Omzunu silkiyor ve gülümsüyorsun. Ve sanki bu yetmiyormuş gibi, sıradan bir rahip olmakla da tatmin olmadın. New Orleans'tan Peder John; hayır, kalkıp Uganda'ya gitmen gerekiyordu yoksa Biafra mıydı? Tıp fakültesine gidip Albert Schweitzer'den baskın çıkman gerekiyordu, çünkü tabii bu ona bile baskın çıkmak oluyordu, değil mi, çünkü sen Hakiki İnanç'a sahiptin ve o değildi, çünkü o sadece bir Protestan'dı.

Umduğunu bulamadın, değil mi? Yoksa neden burada olasın?

Bir aksaklık var, değil mi? İnancını mı kaybettin? Yoksa bir kadın meselesi mi?

Tek yapabildiğin bu mu, bana o aynı eski kısık bakışla bakmak? Gülümsüyor ve omuz silkiyorsun. Tanrım, cevabını kendin bile bilmiyorsun.

Ama gittin işte. Oysa kalabilirdin. Belki de sana burada ihtiyaç vardı. Belki de sana Biafralılardan daha çok ihtiyacım vardı. Tüm bu yıllar boyunca buralarda olsaydın... Tanrım, neden senden başkasıyla asla konuşamıyordum? Eh, şimdi buradasın ve seni kullanabilirim. Seninle konuşabildiğimde *ona* daha çok yaklaşabildiğimi keşfettim, bildiğim, yine de bilmediğim sırra. O yüzden arkasından başlayıp ona doğru ilerleyeceğim, ya da ilerisinden başlayıp geriye doğru gideceğim.

Zihnim ileriye kayıyor, geleceğe, yan odadaki kişiye. Senin fikirlerinden bile daha delice bir fikrim var. Bir şekilde geleceğin, benim geleceğimin, onunla bağlantılı olduğuna, bizim, onun ve benim, her şeye baştan başlamamız gerektiğine dair. Dün onu gördüğümü söyledim mi sana? Bu defa aylık fiziksel ve zihinsel muayenem için, hücremden dışarıya yaptığım ender gezintilerden birine çıktığımda, sadece göz ucuyla gördüm. Kapısı açıktı. Zayıf ve siyah saçlıydı ama yüzünü göremedim; duvara, şu duvara dönüktü yüzü ve dizleri yukarı çekiliydi. Baldırları ince ama adaleliydi ve hâlâ şaşılacak kadar bronzdu. Bir dansçı mıydı acaba? Bir tenis oyuncusu mu? Bana Lucy'yi hatırlattı.

İşte gelecek için yaptığım delice plan. Buradan ayrıldığımda, süremi doldurduğum ya da "iyileştiğim" zaman, Belle Isle'a dönmek istemiyorum. Hiçbir yere dönmek istemiyorum. Emin olduğum tek şey, geçmişin tamamıyla ölmüş olduğu. Gelecek tamamıyla yeni olmalı. Bu sadece benim için değil, senin için ve herkes için geçerli. Yeni bir başlangıç yapılmalı. İnsanlar her şeye yeniden başlamalı, çekimserce, sanki Jefferson Adası'nda karşılaşan birer yabancıymışlar gibi (Jefferson Adası'nın "kendine özgü olasılıkları"ndan söz ederken aklından geçen buna benzer bir şey değil miydi?). Onunla gitmek istiyorum, o suskun, aklını kaybetmiş, bütünüyle talan edilmiş

ve kirletilmiş kadınla; onu oraya, Magazine Sokağı'nın ötesinde, nehre yakın bir yerdeki küçük bir kulübeye, silah zoruyla yaptırılmış küçük bir zenci kulübesine götürmek ve orada ona bakmak istiyorum. Basit bir biçimde konuşuruz. "Acıktın mı?" "Üşüdün mü?" Belki setin üstünde bir yürüyüşe çıkarız. Yeni dünyada yeniden basit şeylerden zevk almak mümkün olacak.

Ama önce onunla iletişim kurmalıyım. Bunun farkındayım. Sen onunla konuşmayı denedin mi? Konuşmuyor mu? Yüzünü duvara dönmüş ve yapacak bir şey yok.

Yeni bir hayat. Bir yılı aşkın bir süre önce yemek masasından kalktıktan sonra o karanlık salondan çıktığım zaman yeni bir hayata başladım. Daha doğrusu o karanlık salona girdiğim zaman. Şimdi üçüncü bir yeni hayat olacağına inanıyorum, tıpkı üç dünya olduğu gibi, eski ölü geçmiş dünya, umutsuz berbat olmuş şimdiki dünya ve geleceğin bilinmeyen dünyası.

Her neyse, yeni hayatıma o zaman başladım; kullanıla kullanıla bir çayırdaki inek yolu kadar açık ve derin bir hale gelmiş rutinimden çıktığım, hayatımın monoton oluğundan dışarı tırmandığım, haberleri ve Mary Tyler Moore'u dinlemeyi bıraktığım zaman. Ve tuhaf bir biçimde, içki ve sigarayı bıraktığım zaman. Eski hayatımın inek yolundan ayrıldığım anda, içkiye ihtiyacım olmadığını keşfettim. Karanlıkta, meşelerin altında, ellerim iki yanımda, hareketsiz durmak ve izlemek ve beklemek mümkün hale geldi.

Salonda yaşadığım başka bir şeyi sana söylemeyi unuttum, küçük ama belki de anlamlı bir şeyi. Limonlu cila ve nemli at kılı kokan salona adımımı atarken, durdum ve karanlığa alışmak için bir an gözlerimi kapadım. Sonra salonu geçerek raylı kapılara doğru yürürken, gözümün ucunda bir şey kıpırdadı. Odanın karşı ucundaki bir adamdı bu. Beni izliyordu. Aşina gelmedi bana. Duruşunda bir temkinlilik, bir tetikte olma hali vardı; her şeye hazırmış gibi omuzları kasılmış, dizleri hafifçe bükülmüştü. Daha çok siluet halindeydi ama ters bir negatif gibi siyah üzerine beyazdı. Kolları uzundu; biri diğerinden düşük omzundan sarkan kolu bir tilki maymununun ki gibi, öte-

kinden daha aşağıya sarkıyordu. Başı havaya dikilmiş, arkadaki kavsi görebileceğim kadar yana çevrilmişti. Halinde önüne geçilmiş bir savunmasızlık, alt edilmiş bir beceriksizlik, yenilmiş bir zaaf havası vardı. Böyle bir adamı görünce insan önce, büyük kafalı zeki çocuk tipi, diye düşünür, sonra yeniden düşünürdü: Ama kendisi de büyük. Eğer vücudunu geliştirmemiş, idman yapmamış olsa, o büyük kafayı dengede tutan pek cılız bir boynu, iki kirişi ve arada bir çukuru olurdu. Çocuk felcini yenmiş uzun mesafe koşucusuna benziyordu. Hayatını bu hastalığı atlatmaya adamış, zeki, çıtkırıldım bir zengin çocuğuna benziyordu.

Sonra bunun ayaklı aynadaki kendi yansımam olduğunu anladım.

Cin gibi ayılmış olarak güvercinliğe döndüğümde, aynada kendime iyice baktım; uzun zamandır yapmadığım bir şeydi bu. Sanki son birkaç yıldır gözlerimi kendimden kaçırıyordum.

Aynada kendine bakmak, bir kendini iptal etme fenomenidir. Gözlere bakan gözler, yayılan ve insanı görünmez kılan bir delik oluşturur. Ayaklı aynada bir an gözüme ilişen hayalete benzer o imgede kendimi daha iyi görmüştüm, onun ben olduğunu bilmeden.

Ne mi gördüm? Anlatmak zor ama tohuma kaçmış bir adam gibi görünüyordu. Lancelot'un o resmini hatırlıyor musun, itibarını kaybetmiş, kraliçeyle zina halinde basılmış, sürülmüş, ormanda yaşamakta; bir kayaya serilmiş, çenesini iki avucunun içine almış, kanlı gözleri sabit bakışlarla dümdüz ileriye bakan, sarı saçları uzayıp kaşlarına düşmüş halini? Ama kötü bir benzetme bu. Benim kanlı gözlerim de sabit bakışlarla bakıyordu ama bu, benim kraliçeyi düzüyor olmam değil, kraliçenin başkası tarafından düzülüyor olması durumuydu.

Daha yaklaştım. Yanakta sabah tıraşının jilet izleri görülüyordu; üzerinde, elmacık kemiğinin tümseğinde, kenarı kesik bir şerit ince tüy vardı. Kılcal damarlar yüzeye doğru yükseliyordu ama henüz örümceğe dönüşmemişlerdi. Burun, futbola ve boksa rağmen kırılmamıştı, kırmızı değildi, siyah noktalıydı. Gözlerde, döllenmiş bir yumurta gibi, çatlak bir damar ve bir kan pıhtısı görülüyordu. Kir-

piklerde taneler vardı. Saç dipleri pek temiz değildi ve pul pul kepekliydi. Dudaklar çatlaktı. Tırnaklar siyahtı. Çenede yer yer jiletin atladığı sakallar vardı. Dikkatsizce tıraş oluyor ve nadiren yıkanıyordum. Lancelot'tan ziyade Ben Gunn'a* benziyordum.

Beş, altı, yedi yıllık itiraf edilmeyen aylaklık (aylak olup bunu itiraf etmemek emek ister), içki içme ve televizyon seyretme, eğlenirken çalışma, çalışırken eğlenme. Bir erkeğe ne yapar bu? Ellerim yüzümün önünde açıktı. Parmaklar kapandı ve açıldı. Uyanan ve kemiklerini kontrol eden Rip van Winkle** gibi hissettim kendimi. Kırık bir şey var mıydı? Hâlâ tek parça halinde miydim?

Hâlâ kuvvetli miydim? Bir vücut ne kadar kötü muameleye dayanabilir? Yumruğuma baktım. Plantasyon çalışma masasına baktım. Başlangıçta, meşgul plantasyon sahibi (neyle meşgul?) çeklerini ayakta yazabilsin diye göğüs yüksekliğinde yapılmış olan bu masa, Margot tarafından alçaltılarak normal bir masa haline getirilmişti. İki buçuk santim kalınlığında, sağlam, masif, ceviz. Yumruğumu arka tahtasının ortasına indirdim. İçinden geçti. Yumruğuma baktım. Eklem yerleri kanıyordu. Acısı, sanki izin verilmiş olduğundan emin değilmiş gibi duraksayarak geldi. Acı duymayalı uzun zaman oldu, diye düşündüm. Yüzükoyun yatıp on esneme hareketi yaptım. Kollarım titredi; ter içinde kaldım. Bowie bıçağı testini yapmayı denedim, hatırlıyor musun onu? Sağ elimi kullanarak bıçağı bütün gücümle yumuşak, gözenekli servi duvara sapladım. Sol elimle onu ileri geri oynatmadan çıkarmaya çalıştım. Yapamadım. O halde sağ kolum mu kuvvetliydi yoksa sol kolum mu zayıftı?

Yıllardır ilk kez büyük bir özenle yıkandım; vücudumun her santimini ovaladım, saçımı yıkadım, tırnaklarımı temizledim ve kestim, yüzümdeki her bir kılı tıraş ettim. Banyo suyu gri-siyah olmuştu. Soğuk bir duş aldım, derim acıyıncaya kadar kendimi ovaladım, saçımı taradım, şort giydim. Tuğlalara yattım ve derin bir nefes aldım. Tuğlaların soğuğu butlarımın derisine işledi. Yıllardır saat on haberlerini bekleyerek bir konfor ve dalgınlık hali içinde yaşamış ve hiçbir

* *Define Adası* adlı macera romanındaki yarı deli karakter. (ç.n.)

** Washington Irving'in eserindeki, yirmi yıl uyuduktan sonra uyanıp tamamen değişmiş bir dünya gören kahraman. (ç.n.)

şey hissetmeme izin vermemiş olduğumun farkına vardım. Ciğerlerimin tabanı havayla dolup iç organlarım hareket edince, yıllardır sığ nefes almış olduğumu fark ettim. Çenemi indirince, kaburgalarımın V şeklindeki geniş açılımını görebiliyordum; karnım içine girerek görüş menzilinden çıktı. Köprücük kemiğimde daha önce hiç fark etmediğim kırmızı bir ben vardı. Yıllardır kendime bakmamıştım.

Çenemi gittiği kadar yukarı kaldırınca, Margot'nun yaptığı Belle Isle tablosunu tepetaklak görebiliyordum. Bir yıl Margot durgun nehirlerin, İspanyol yosunlarının ve plantasyon evlerinin tablolarını yapmıştı.

Ayağa kalktım. Bir erkek tek başına ayakta kalabilir mi, çıplak ve rahat, bileği Michelangelo'nun Davut heykeli gibi bir yanında kasılmış, yardımsız, eğlencesiz, içkisiz, arkadaşsız, kadınsız, sessizlik içinde? Evet. Ayakta kalmak mümkündü. Hiçbir şey olmadı. Dinledim. Hiç ses yoktu: Nehirde hiçbir tekne, yolda hiçbir kamyon hatta ağustosböceği bile yoktu. Haberleri dinlemesem ne olurdu? Dinlemedim. Hiçbir şey olmadı. Daha önce sessizlikten korkmuş olduğumun farkına vardım.

Yaklaşık son bir yıldır, gizli bir yarayı sakınan bir adam gibi, gözlerim dümdüz ileriye bakarak, dikkatlice yürüyordum. Kendime bile itiraf edemediğim gizli bir yaram vardı. Artık itiraf edebilirdim. Mesele, son zamanlarda Margot'yla sevişirken sorun yaşıyor olmamdı. Beklediğim son şeydi bu. Çünkü aramızdaki en iyi şey, keyifli ve ani seks olmuştu hep. Ayrıca bol miktarda yer ve içerdik ve bundan çok zevk alırdık. Bir defasında valinin malikânesindeydik, Tarihi Yapıları Koruma Cemiyeti'nin bir toplantısında; Margot konuşmacıların masasında başkandı, altın lame bir tuvalet giymiş ve iç çamaşırı giymemişti (çünkü iç çamaşırı çizgi oluşturuyordu). Taze bezelye yiyordu ve birkaç dakika sonra bir konuşma yapacaktı. Göz göze geldik. Otuz saniye sonra valinin banyosundaydık; banyo kilitlenmiyordu ama onun çıplak poposu kapıya dayalıydı, kilide ihtiyaç yoktu. İki dakika sonra karı koca yerlerini almışlardı bile; karı konuşma yaptı, koca elmalı turta yedi.

IV

Onu ilk görüşüm de bunun gibi bir şeydi. Belle Isle fakirdi. Liberal bir avukat olarak, Milli Siyahiler Birliği'nin davalarını almakla fazla para kazanmıyordum. Turistlerin dolarlarına bel bağlamıştık. O yıl küçük bir ikramiye kazandık: Açelya yolu için seçildik; on bin iyi orta sınıf beyaz insan, çoğunlukla da kadınlar, çemberli etekler giymiş dilberlerin rehberliğinde evin içinde ağır adımlarla gezindiler. Bu bize beş bin doların üzerinde bir para getirdi; bu paraya ihtiyacımız vardı ve böylece işin sıkıntısına da katlandık: epeyce bir zaman evin dışında kalmaya, halıların çiğnenmesine, eksilen tabaklara.

Margot da bir dilberdi. Çamurdan on milyon dolar kazanmış olan babası Tex Reilly, denizde kurulan petrol kuyularından daha da çok para kazanmak için New Orleans'a taşınmış ve böylece, zengin

ve dul kalmış olarak ve sosyeteye takdim edilme yaşına gelmiş kızıyla birlikte, Garden Mıntıkası'na gelmişti. Bir ev aldı. Bilmediği şey, New Orleans sosyetesinin, Texas'lıların parasını görmezden gelmekten, New Yorkluların parasını görmezden gelmek kadar zevk aldığıydı; bu da Tex için önemli değildi, ancak kızı, Comus* kraliçesi ya da herhangi bir şeyin kraliçesi hatta bir hizmetçi bile olamıyordu çünkü balolara bile gidemiyordu. Tex, konukların Mardi Gras balolarına dans etmeye değil, sadece maskelilerin dans edişlerini seyretmeye gittiklerini keşfedecek kadar bile ilerleme kaydedemedi. Açelya Festivali farklı bir meseleydi. Zengin yeni petrolcü insanlarla, eski, züğürt River Yolu kibar tabakasının mutlu evliliğiydi bu. Eğer yeni gelenler Comus'la dans edemiyor ve New Orleans sokaklarında resmigeçit yapamıyorlarsa da eski kır evleri alabilirler ve geri kalan yerlerde resmigeçit yapabilirlerdi.

O gün bir fiyasko oldu. Yağmur çiseledi, rüzgâr esti savurdu, dolu yağdı ve nihayet hava patladı. Ama hanımlar yine de geldiler, en az beş bin tanesi, narin, solmuş Aubusson halılarımıza su sızdırarak ve iri çamur parçaları sıvaştırarak. Ziyaretçileri ağırlamak üzere verandada vaziyet almış olan ve çekici bir kafile oluşturan dilberler ıslandılar, saçları başlarına yapıştı, boyaları aktı.

İşten eve servis yolunu kullanarak geldim, arabayı park ettim ve arka merdivenlere ve yukarıdaki iple ayrılmış yaşama alanına yöneldim; tek düşüncem turistlerden ve dilberlerden ve çamurdan kaçıp 17.30 haberlerini izlemekti. Haberler Yüce Mesih, haberler neden bu kadar önemli? Ha, hatırladım. Bundan sonra kimin suikasta kurban gideceğini merak ediyorduk. Ve tabii, bir sonraki de öldürüldü. İşte oradaydı, beklemekte olduğumuz o tatlı korkunç endişe. Altmışların sonuydu ve artık belli bir şiddet ritmine alışılmıştı, öyle ki insan eve temponun hızlanmış olduğuna dair bir endişe ve gizli bir beklenti içinde geliyordu; öyle ki son eylem yapıldığında, cinayet, son dakika haberi: ölüm nöbeti, cenaze töreni, cenaze sırasındaki öldürme vuku bulduğunda, insan doruk noktasına ulaşmış şehvetli bir eylemi seyreder gibi, ağzı kurumuş, dudak-

* Yunan mitolojisindeki şenlik ve eğlence tanrısı Comus adına New Orleans'ta düzenlenen bir karnaval. (ç.n.)

ları aralanmış, gözlerini kırpmadan ve hafifçe dışarı uğramış bir halde seyrediyor ve hatta kendi içinde, yatıştırılmış bir şehvet hissi duyuyordu.

O günlerde haber bülteni için yaşıyordum; programın aniden kesilmesi, muhabirin prova edilmemiş ve kekeleyen sesi için.

Evrak çantam dönüşün hızıyla dışarı doğru sallanarak, verandanın köşesini dönerken (çantada ne mi vardı? Büyük bir şişe Wild Turkey ve *The Big Sleep*'in ciltli bir nüshası), dilberlerden biri gözüme ilişti. Daha doğrusu gözleri gözlerime ilişti ve başımı çeviremedim. O da diğerleri kadar sırılsıklamdı ve boyaları da onlar kadar birbirine geçmişti ama dertli değildi. Arkasını sıvalı tuğlalara vermişti, elleri arkada tuğlalara, ellerinin üstü kuyruk sokumuna dayalıydı, başını eğerek ve elleriyle iterek duvardan öne gidip geliyordu. Çemberli eteğinin çamurlu ucunun altından, ayaklarının çıplak olduğunu görebiliyordum. Kakülleri tükürükle ıslatılmış gibi alnına yapışmıştı ama şakaklarında hâlâ yay gibi esnek ve sıkıydı.

"Sen efendisin herhalde."

"Nedir o? Ha?" demiş olmalıyım ya da öyle aptalca bir şey. Tek hatırlayabildiğim, yağmurdan kaçmayacak kadar sersemlemiş bir halde, evrak çantam elimde, dikilip kaldığım.

"Belle Isle'ın efendisi değil misin?"

"Evet."

"Sen Lancelot Lamarsın o halde."

"Doğru."

"Beklediğim gibi görünmüyorsun" dedi, on üç yaşındaki bir kız gibi öne gidip gelerek ve başını eğerek; oysa aslında sosyeteye takdim edilme çağını, dilberlik çağını geçmişti; yirmi üç ya da yirmi dört yaşındaydı.

"Ne bekliyordun?"

"Kırışmış bir Sid Blackmer ya da belki mızmız bir Hank Jones." Anlaşılan bunlar aktördü ve onları tanıyordu, daha doğrusu öyle söyledi. Onları hiç duymadım ve bugünlerde aktörleri birbirinden ayırt edemiyorum.

"Onlar da kim?"

"Daha çok çirkin bir Sterling Hayden'a benziyorsun, bürümcük

giysiler içindeki hain, Güneyli, siyah saçlı bir Sterling Hayden'a."

"O kim?"

"Tohuma kaçmış ve Macao'da bir denizci barı işleten Sterling Hayden'a."

"Çekici birine benziyor." Yağmur çok şiddetli değildi ama gene de kaçmak için verandaya çıktım. "*Sen* de çekicisin. Ama terledim ve yorgunum ve bir içkiye ihtiyacım var. Sanırım evin içinden geçeceğim."

"Ben de ıslandım ve üşüyorum ve benim de bir içkiye ihtiyacım var."

Ona baktım. Güzel değildi, Scarlett* da değildi (öteki dilberler Scarlett olmaya çalışıyorlardı, erkeksi bir gülümseme vesaire, onlar da güzel değildiler; hatta köpektiler, üstelik ıslak köpekler...). Yüzü parlak ve biraz basık gibiydi; kendini duvardan öne itmek için başını arkaya yaslama biçiminden miydi bu? Ağzıysa fazla genişti. Saçlarının ıslanmamış kısımları, insanı bu yayların esnekliğini eliyle sınamaya davet ediyordu (daha sonraları o saçları iki elimle kavramayı, iki avucumla köklerinden yakalamayı ve şaşırtıcı, şaka yollu bir şiddetle kafasını sallamayı nasıl da severdim). Yağmur damlaları saçlarından geri sıçrıyordu. Elleri büyüktü. Adını söylerken her nedense el sıkıştık; arkasından getirdiği eli sıvadan çukur çukur olmuştu, büyük ve sıcaktı. New Orleans'taki Açelya Festivali kabul töreninde ikinci kez karşılaştığımızda (Belle Isle'ı kullanmaları karşılığındaki çekimi almak için gitmem gerekmişti), tekrar el sıkıştık ve eli benimkini kavrarken, işaretparmağı avucumu gıdıkladı. İrkilmiştim. "Bu, Texas'ta da Louisiana'da geldiği anlama mı geliyor?" diye sordum ona. Şaşırmış gibiydi. Anlaşılan, gelmiyormuş. Boynu ince, yuvarlak ve savunmasızdı ama sırtı kuvvetliydi ve ortasında derin bir oyuk vardı. İçim içme sığmıyor. Onun olduğu şey ya da onda olan ve gözüme ilişen ve yutkunmama sebep olan şey, tuhaf, komik, açık bir şehevilikti ve doğruca bana baktığı zaman erkeksiliğinin sadece bir şaka olduğu anlaşılıyordu. Gözlerinin altındaki nemli ve berelenmiş deride, çillerinin morumsu kızıl bir renk aldığını fark ettim. O zamanlar koyulaşan çillerinin ne anlama geldiğini bilmiyordum. Yine

* *Rüzgâr Gibi Geçti*'nin Güneyli kadın kahramanı Scarlett O'Hara. (ç.n.)

de çillerinin, bu şakanın ve şeheviliğin bir parçası olduğunu sezdim.

Sevgi ne kadar garip! Sanırım seni de aynı derecede tuhaf nedenlerle seviyordum: Tüm somurtkanlığına, içki içmene ve azgınlığına rağmen, sende narin ve kırılgan ve dişil bir şeyler vardı. Bazen seni yakalamak ve o cılız kemiklerine sarılmak isterdim. Bu seni şoke mi ediyor? Başlarda sadece ne kadar zayıf olduğunu hissetmek için sık sık kolunu tutardım zaten. Daha sonra birbirimize hiç dokunmaz olduk. Belki de fazla yakındık.

O, kollarını çıplak omuzlarına sardı ve titredi. "Bir içki bana da iyi gelirdi dedim."

Bir dakika düşündüm.

"Tanrım, ne çatık kaşlar. Ne dudak ısırmalar! Bir jüriye hitap edecekmiş gibi görünüyorsun. Düşünürken dudağını ısırışın hoşuma gitti."

"Öyle mi?"

"Evet, öyle."

"Haydi gel." Hatta sanırım elinden tuttum. O sıcak, çukur çukur olmuş eli tekrar tutmak istiyordum! Her halükârda, öyle oldu ki hayatımda ikinci ya da üçüncü kez, hayatın aşina güzergâhından ayrıldım –o zaman bile alışkanlıklarına bağlı bir yaratıktım, Tanrının her günü aynı şeyleri yapardım– bir elimle onun elini tuttum, ötekiyle evrak çantasını yerden aldım ve servis yolundan geri giderek karşıya, güvercinliğe geçtim. Turistlerden, hizmetkârlardan ve aileden en uzak olan yerdi burası; bahçe aletlerini muhafaza eden Ellis'ten başkası kullanmazdı orayı. Onu içeriye davet ettim. Tabii o zaman düzenlenmemişti, tozlu ve eşya doluydu ama kuru ve hoştu.

"Sıcak! Kuru!" Ben alet edevat arasında yer açar ve üstünde oturmak için eski bir salıncaklı kanepe şiltesi bulurken ellerini çırptı. "Çıkarıver üstümdeki şu şeyi." Yemin ederim, neredeyse her şeyi dediğini sandım ama tam değildi: Şu şey ile her şey arasında yarı yoldaydı, tıpkı Odessa, Texas ile New Orleans arasında yarı yolda olduğu gibi.

Çemberli etek, kovboyların pantolon üzerine giydikleri deri tulum gibi bir şeydi, yemin ederim! Arkada kancalanıyor ve olduğu gibi çıkıyordu; ve bu arada o, cekete benzer üstlüğünü açıyordu. Böy-

lece, bir soytarının giysisi gibi üzerine eflatun ve yeşil boyalar akmış tayt ve korseyle kaldı. Herhalde bir korseydi bu. O zaman şunu merak ettiğimi hatırlıyorum: Taytla çok mu iyi görünüyordu yoksa her kadın taytla bu derecede daha iyi mi görünürdü? Ve aynı zamanda şunu da merak etmiştim: Sonra atalarımıza ne olmuştu ki butların ve poponun böylesine güzel bir kıvrımı ve derinliği varken, her ikisini de gizlemek değil, gülünçleştirmek üzere arkaya tampon ve etrafına çember asmak gereğini duymuşlardı? Anlaşılmaz bazı kadınların saçmalığı mıydı bu yoksa erkeklerin onlara yaptığı kötü bir şaka mı?

Öylece oturuyordu, çamurlu ayaklar birbirine bitişik, dizler ayrık, kollar açık ve dizlere dayalı, kaşlarının arasından yukarıya, tavana bakarak.

"Güvercinler için miydi burası?"

"Yukarısı. Hâlâ birkaç tane var. Dinle." Demir merdivenlerden aşağı bir gurklama sesi geldi ama yağmur tekrar şiddetlendi ve hiçbir şey duyamaz olduk.

Ortamıza evrak çantasını açtım ve beşte birlik Wild Turkey'i çıkardım, alkol derecesi 86, ilkbahar güneşi kadar yumuşak. Margot yine ellerini çırptı ve yüksek sesle güldü; iyice keyiflendiği zamanlar güldüğünde çıkardığı baykuş sesine benzeyen o bağırtılı gülüşü ilk duyuşumdu bu. "Neler oluyor...!" dedi yukarımızdaki görünmeyen güvercinlere hitap ederek. "Bunu *planladın* mı?"

"Hayır, şişeyi büroda bırakamıyorum, yardımcılar içiyor."

"Hay, Yarabbi! Tanrım, ne şans. Ne büyük bi şans. Aman hay, Scott..." Ya da buna benzer bir şey, tam olarak hatırlayamıyorum. Hatırladığım şu ki kulağım iki üç ünleminde onun Odessa'dan çıkma orijinal haykırışlarında yatan tonlamaları yakalamıştı: Şurada ses eğitmeninden bir parça, burada New Orleans'tan bir parça (o yıl hay, Scott diyorlardı), Winston Churchill'den bir parça (büyük bi şans), VII. Edward'dan bir parça (en sonunda). Yoksa Ronnie Colman mıydı o? Bir petrol sahası bıçkını gibi zincirlerinden boşanıp küfrettiğini henüz duymamıştım.

Ceketimi ve kravatımı çıkardım. Havalandırması olmayan bir hukuk bürosundaki bir günlük çalışmanın kokusu vardı üstümde (Yüce Mesih, havalandırmadan hâlâ nefret ediyorum; terlemeyi ve leş gibi

kokmayı ve buzlu su içmeyi tercih ederim. Burayı, hapishaneyi sevmemin bir nedeni de bu). O, ıslak kumaş ve bir şey daha kokuyordu, burun gıdıklayıcı, miski andıran bir koku.

Parfümünün ne olduğunu ona sormuş olmalıyım çünkü onun zambak kökü dediğini ve yine güldüğünü hatırlıyorum: Bayan Bilmem-kim, Açelya Festivali'nin muhteşem hatunu ve hanımağası, her şeyin otantik olmasını istiyordu.

"Ben biraz içiyorum."

"Şişeden mi?"

"Evet. Eğer istersen sana biraz buzlu su getiririm."

Ben içtikten sonra, o da bir taraftan etrafına bakınarak şişeyi kafasına dikti. Gözleri parlayarak yutkundu. "Bunu her gün yapıyor musun?"

"Genellikle önce bir banyo yaparım, sonra verandada otururum ve Elgin bana buzlu su getirir."

"Eh, böyle de iyi."

Sessizlik içinde birer kere daha içtik. Yağmur şiddetliydi ve güvercinleri duyamıyorduk. Tur otobüsleri dönüyordu, çimenlikte iz bırakıyor, çamurda kayıyor, vitesleri inliyordu.

"Onlarla dönmek zorunda mısın?"

"Kalmayı tercih ederdim. Burada yalnız mı yaşıyorsun?"

"Evet."

"Evli değil misin?"

"Değilim. Evliydim. Karım öldü. Bir oğlum ve bir kızım var ama okuldalar."

"Bay ve Bayan Lamar'ın karı koca olduğunu sanıyordum."

"Hayır, ana oğul. Ama annem geçen yıl öldü."

"Burada yalnızsın, öyle mi?"

"Evet."

"Yapayalnız mı?"

"Oğlum ve kızım hariç; ama onlar pek burada olmuyorlar."

"Ben olsam hep burada olurdum!" diye haykırdı, etrafa bakınarak.

"Ben buradayım hep."

"Anlıyorum" dedi kulak vermeden ama etrafa bakmayı sürdürüp, hiçbir ayrıntıyı kaçırmadan. Gerçekten görüyordu, görmeyi hiç bı-

rakmıyordu. "Burası ne hoş bir stüdyo daire olurdu. Ve o küçük demir spiral merdiven. Paha biçilmez bir şey! New Orleans'ta burası kaça kiraya verilir, biliyor musun?"

"Hayır."

"En az iki yüz elli."

"İşime yarardı."

"Yani bütün bunları" –başıyla şimdi yavaş bir kervan halinde bahçeden çıkmakta olan otobüsleri işaret etti– "sadece güzel evini göstermek için yapmıyor musun?"

"Para kazanmak için yapıyorum. Güzel evimi elâleme göstermekten hoşlanmıyorum."

"Hımm." O sıralar bilmediğim şey, onun zihninin ne kadar dolaysız bir biçimde çalıştığıydı. Düşünmekte olduğu şey şuydu: Ben on milyon dolara sahibim ve sen değilsin; sen muhteşem bir eve sahipsin ve ben değilim; sen bir isme sahipsin ve ben değilim; ama sen bana sahip değilsin. Sen münzevi bir tipsin ve kadınları pek düşünmüyorsun ama artık düşünüyorsun. "Dokun da bak, ne kadar üşümüşüm."

"Peki."

Elimi aldı ve çıplak omzuna koydu. Teni sıkı ve serindi ama serinliğin altında bir sıcaklık vardı.

"Büyük bir elin var. Yanında benimki ne kadar küçük kalıyor, bak." Avuç avuca getirerek ellerimizi ölçtü.

"O kadar da küçük değil."

"Hayır, değil. Ho ho! Ha ha!" diye kaba kaba güldü. "Oraya bir banyo koyabilirsin." Her iki elimizle saksılarla dolu bir dolabı işaret etti. "Oraya küçük bir mutfak. Oraya, yukarıya bir yatak odası. Bir düşün! Geçen hafta Beauvoir'ı gördüm. Jeff Davis'in böyle bir yeri var. Burayı senin için düzene sokayım."

"Peki."

"Ne marifetli küçük bir yer!" *Marifetli*. Bu sözü nereden almıştı? Odessa'dan değil. Yıllardır duymamıştım. Bunu annemin nesli söylerdi, şirin, sevimli, çekici anlamına. Margot pek iyi bir oyuncu olmasa da iyi bir kulağı vardı. Kulaklarını dikip beş dakika annemi dinleyebilir ve *marifetli*'yi kendisine mal edebilirdi. "Oraya büyük bir çi-

çek saksısı koyardım, eski bir vitray kapı kullanırdım, Utrillo'larımı oraya asardım."

"Gerçek Utrillo'lar mı?"

Dalgınca başını salladı. "Şu duvarları!" Ünlü sekizgen açıları algılıyordu.

Bu arada hep içiyorduk. Koca şişeden, sanki kolaymış gibi rahatça içiyor, miktarı ayarlamak ya da kesmek için dilini kullanıyordu. Yağmur durmuştu. Birdenbire setin üstünde güneş parlamaya başladı ve oda köle tuğlalarından sızan sıcak, pembe bir ışıkla aydınlandı. Dışarıda, hendeklerde küçük kurbağalar cırlamaya başladı.

"Daha rahat olamaz mıyız? Ben kafayı buldum." Salıncaklı kanepe şiltesine uzanıverdi ve başını bir eliyle destekledi. "Yastık yok mu?"

Bulabildiğim, yastığa en benzer şey, kauçuk köpüğünden bir silindirdi, bir tekne tamponu. Birer yudum daha içtik. Margot şilteye hafif hafif vurdu. Şilte ve yastık öyle boyutlardaydı ki onları kullanabilmemizin tek yolu birbirimize dönük, yakın yatmamızdı.

Güneş, batmadan önce bulutların arkasından çıktı. Başlarımız sanki kendine has bir itme gücü olan tekne tamponuna dayalı, gül rengi alacakaranlıkta beraber yatıyorduk. Onun belinden başka kolumu koyacak bir yer yoktu. Belinin altında, taytlı kalçası bir dalga gibi yükseliyordu.

"Bürümcükler içinde çok seksisin" dedi, dalgınca parmaklarını kalçamda tıpırdatarak. Biraz sarhoş ama aynı zamanda biraz düşünceliydi. Garipti ama onunla yatarken kendimin farkına vardım, vücudum sıcak, kırışık kumaşın içinde kıpırdanmaya başladı.

Onu öptüm. Daha doğrusu, gidecek başka bir yerleri olmadığı için ağızlarımız bir araya geldi. Güneşli viski dudaklarımızda, öpüşürken, onun geniş ağzı açıldı ve beni içeriye çağırdı, yeni bir yuva gibi beni buyur etti. Başı döndü, yükseldi ve benimkinin üzerine geldi. Sıcak, terli bürümcüklerim onun zambak köküne ve yağmurdan ıslanmış tenine ve ıslak kumaşlarına karıştı. Dışarıda, hendeklerde yağmur kurbağaları seslerini bulmuşlar ve koro halinde cırlıyorlardı. Taytlı ve alacalı güzel bacağı –tam olarak sahici bir dilber değildi o, daha ziyade Mardi Gras'ya gelmiş bir Texas'lıydı– yükseldi, havada durdu ve vücuduma dolandı. Orada kaldı, tatlı ve ağır.

O yerin ve orada olmanın sevinciyle kahkahalar attık ve içtik ve öpüştük ve ben taytının üstünde, sırtının derin oyuğuna dokundum.

"Kapı kilitleniyor mu?" diye sordu.

"Gerekmez ama eğer kendini daha iyi hissedeceksen." Kalktım ve yirmi santim uzunluğunda bir anahtarı döndürerek ve kilidi şak diye yerine oturtarak kapıyı kilitledim.

"Tanrım, Chillon'daki zindan gibi ses çıkarıyor. O anahtara bir bakayım."

Yattım ve demir anahtarı ona verdim. Bir eliyle anahtarı kavradı, diğer eliyle de beni ve ikisinden de aynı derecede hoşnuttu. Antikaları ve sevişmeyi seviyordu. Anahtarı incelerken tatlı, ağır buduyla beni hapsetti, sanki demir anahtarın değerini hesaplarken beni hareketsiz tutması gerekiyormuş gibi. Yüksek sesle gülmekten kendimi alıkoyamadım. Onun komik tuhaflığını ve açık tavrını yeni yeni kavrıyordum. Sanki şöyle demişti: Sana tatlı bir şey vereceğim, oğlum, hayatında göreceğin en tatlı şey ama bir dakika dur, şu eski anahtara bakayım. Eski, "otantik" şeylere bir tutkusu vardı. Texas'ta bir tek eski şeyler yoktu herhalde.

Haklıydı, o tatlı bir şeylere sahipti ve ancak bir kadının bilebileceği gibi, mutlak bir kesinlikle, bana sahip olduğunu biliyordu. Zamanın ve mekânın ve koşulların garip bir bileşimiyle ve ondaki aynı derecede garip hesaplılık, komiklik ve bana duyduğu serin tenli, ateşli beğeni karışımıyla –a evet, evimi istediği kadar beni de istiyordu– arzu vektörünün nerede birleştiğini şaşmaz bir biçimde biliyordu, bacaklarının arasındaki pamuklu kumaşla kaplı sıcak yerde; sıkıca oturan pamuklu kumaşın gözden kaybolduğu yerdeki halis olumsuzluğu ve ihtiyacı ve yoksunluğu biliyordu. Oradaki pamuklu kumaşı öptüm.

İçtik ve o anın ve keşfin sevinciyle güldük: Her birimizin diğerinin istediği şeye sahip olduğuna dair keşif için, tam olarak kelimenin olağan kullanımındaki gibi "aşk" değil ama onun yeni on milyonu ve benim eski evim, onun Batı Texas'lı tatlı varlığı ve benim aynı derecede tatlı iflas etmiş Louisiana Anglosakson aristokratlığım, Macao'da tohuma kaçmış soylu İngiliz lordu Sterling Hayden'lığım. Nişanlıların aynı zamanda birbirinden hoşlandıkları nadir kraliyet ni-

şanlarından biri gibiydi. Hoşlanmak mı? Sevdikleri. Aralarındaki mutluluğa sevinçle güldükleri ve haykırdıkları.

Onun hesaplılığı ve serinkanlılıkla geleceği planlaması çok hoşuma gitmişti. Üzerime çaprazlama uzanmış budu, kendisinin sezgili bir biçimiydi sanki; çünkü altındaki yaşamı kavrama görevi verilmişti bu buda ve biz öpüşürken bile kızın gözleri ışıl ışıldı, tam olarak kapalı değildi; bin güvercine ya da bir adama yetecek büyüklükteki güvercinliği algılıyordu. Bir "mimarlık cevheri" diyordu ona.

Ama sevgi nedir? O zaman bile düşünüyordum. Çünkü senin sevgili tatlı İsa'n üzerine, orada onu sevdim; komik çıkarcılığını ve tatlı bacaklarının arasını ve ağzının içini ve genişleyerek bütün Batı Texas'taki en güzel popo haline gelmeden önce baş döndürücü bir biçimde, dar, sağlam bir bele dalan muhteşem, derin, kuvvetli, ortası oyuk sırtını; ama aynı zamanda komik, açık Texas tarzını ve hatta onu Dallas tiyatro okulu diliyle ya da New Orleans kenar mahalle konuşmalarıyla ve Tanrı bilir başka neyle kaplamaktaki çabukluğunu da sevdim.

Temelde bir koleksiyoncu, koruyucu, onarıcı, dönüştürücüydü; beni ve kendisini bile dönüştürdü: Eski, ihmal edilmiş, hor kullanılmış bir şeyi almak, kurtarmak, onarmak, onu yenilemek ve hoş bir işe yaratmak için. İçmeyi, gülmeyi ve sevişmeyi çok seviyordu ama bir o kadar da, belki daha çok ve hatta orgazm olacak derecede, yüz yıllık güvercin pisliğini temizlemeyi ve altında kuş gübresiyle yağlanmış güzelim serviyi bulmayı, bir güvercin sığınağını çalışma odasına, beni de anılarını yazan Jefferson Davis'e çevirmeyi seviyordu. O Texas'lı bir sihirbazdı.

"Âşık olmak"tan farklı bir şeydi bu. İlk karım Lucy Cobb'a âşıktım.

Lucy Cobb'u ilk görüşüm: Highlands, Kuzey Carolina'daki tenis kortundayız; ben Louisiana'dan gelme bir yabancıyım ve doğma büyüme, rahat Georgia'lılar ve Carolina'lıların arasında rahatsızım, onları tanımıyorum ve tam olarak nasıl giyineceğimi bilmiyorum ve böylece akşamüzeri ceket ve kravat giyerek hata ediyorum ve biraz uzakta, bir ağacın altında duruyorum; ellerim cebimde, tenis oynayanları seyrediyorum ve şöyle düşünmekten kendimi alamıyorum:

Hepinizin kim olduğumu bilmemesi çok yazık, çünkü Louisiana'da bilirlerdi, çünkü Louisiana öyle bir yer, orası spora, yumruk dövüşlerine, horoz dövüşlerine, yarışmalara, silahlı çatışmalara, *Gunsmoke*'a,* kazanmaya ve her şeyden çok, futbola değer veren küçük bir Amerikan Creole cumhuriyeti; ve orada, ne yazık ki sonradan anladığım üzere hayatımın doruk noktasındaydım, YMBC tarafından Yılın Atleti seçilmiştim ve ayrıca Rodos üstün öğrencisiydim tıpkı Whizzer White gibi, gerçi bu ikincisi daha sonra ünüme hiçbir şey katmadı, dile getirilen egzotik bir ayrıntıdan başka ("...ve üstelik zeki del"). Ne de olsa Güney çok büyük bir yer ve Louisiana'nın kaba saba samimiyeti burada, doğudaki Güney'in sakin tavırlarında pek işe yaramıyor; burada insanlar kabul edilmiş ama sözü edilmeyen kurallara göre gelip gidiyor, buluşup ayrılıyor gibiydiler. Louisiana'da ünlüydüm, vali kadar ünlü ve bunun bir tek nedeni vardı: Kudretli Alabama'ya karşı 100 metre koşmuştum. Ve Carolina'da tanınmıyordum.

Lucy'nin düzgün zayıf esmer bacakları, beyaz eteğinin altında hızla hareket ediyor, makas gibi çalışıyordu. Topa vurduğunda, bütün vücudunu oyuna veriyordu, omuzlarını, sırtını ve hatta son olarak kalça kemiğinin bir bükülmesini. Hayatı boyunca tenis oynamış olmalıydı. Usturupluydu, durup konuşurken, ağın yanında oyalanırken, gülerken, yere bakarak raketini döndürürken ve servis atarken; vücudu geriye yaylanarak, sonra olabildiğince uzanarak, sonra adeta erotik bir kendini bırakışla kasılıp öne savrularak servis atarken. Ona servis atılırken, ağırlığını bir bacağından ötekine kaydırarak, rahat bir öne eğilme pozisyonunda bekliyordu.

Onu düşündüğümde şimdi bile gördüğüm şey, topu yerden alış biçimi, daha doğrusu alış değil, beyaz ayakkabılı ayağının küçük, kurnazca bir içeri dönüşüyle topu raketinin üstüne getiriş biçimi. Hayır, zayıf değildi o, inceydi; çünkü eklemlerinde, ellerinin ve ayaklarının bileklerinde, dirseklerinde kemik görünmüyordu, sadece basit birer ek yeriydi bunlar.

Yüzü, arkada toplanmış ortadan ayrık düz kahverengi saçlarının altında görülmeye değer esmer bir tabloydu; gülümseyen kahveren-

* 50'li ve 60'lı yıllarda Amerika'da yayımlanan bir Western dizisi. (ç.n.)

gi gözlerinin irisleri öyle büzülürdü ki hem kör hem de sevecen görünürdü. Üst dudağında, hafif bir somurtma etkisi yaratan, üstü terden boncuk boncuk olmuş, minik, düz bir yara izi vardı. Sonra bunun daha ziyade bir tik olduğunu keşfettim; en küçük bir şaka, ironi, öfke, itiraz imasında dudağı habire titrerdi.

O gece açık havada, yıldızların ve Japon fenerlerinin altında bir danslı eğlence yapılacaktı. Ona nasıl sormalıydım? Öylece sormalı mıydım?

Ne mi istiyordum? Sadece onunla dans etmek, o çevik koyu tenli bedeni kollarımın arasında tutmak hatta sıkıca bile değil, hafifçe ve uzaktan ki yüzünü görebileyim ve gözlerimle o kahverengi gözleri yakalayabileyim.

O halde ne yapmalıydım? Setler arasında dördünün ortasına dalıp ona açık açık sormalı mıydım? Bir ağacın arkasında pusuya yatıp o kır evine giderken yolunu mu kesmeliydim? Tanıştırılmadan mı? Hangi gizli Georgia-Carolina kuralını bozardı bu?

Tabii sonradan anlaşıldı ki, evet ona sormalıymışım, herhangi bir biçimde sormalıymışım ve tabii ki hiçbir kural yokmuş. Sonradan anlaşıldı ki o da beni fark etmiş, kızların yaptığı gibi: Bakmadan görmüş ve ağacının altında, elleri cebinde, ona bakmakta olan o uzun boylu gencin kim olduğunu merak etmiş. Neden buraya gelip derdini söylemiyor? Neden beni dansa davet etmiyor? Açık tavırlıydı: Daha sonra ailesinin kır evine gittiğimde ve gülümseyerek ve onu seyrederek, huyum olmayan bir biçimde utangaç davranarak (kır evinin kuralları neydi acaba?) ortalıkta durduğumda, bunu söyleyecekti bile: Evet? Derdini söyle.

Evlendik, Belle Isle'a taşındık, iki çocuğumuz oldu. Sonra o öldü. Ölümü trajikti sanırım. Ama bana sadece garip geldi. Birkaç ay içinde renginin solması, zayıflaması, güçsüzleşmesi ve ölmesi ne garipti! Kanı süte dönüştü; alyuvarların yerini akyuvarlar aldı. Bir sabah Belle Isle'da yine yalnız uyanmak ne garipti, tıpkı gençliğimde yalnız olduğum gibi!

Yüce İsa, gel, içeri gel de otur. Berbat görünüyorsun. Bu sabah hasta senmişsin gibi görünüyorsun, ben değil. Neden bu kadar solgun ve üzgünsün? Ne de olsa iyi haberleri olanın sen olması gerekiyor, ben değil. Seni tanıyor olduğumdan, derdinin ne olduğunu biliyorum sanırım. İnanıyorsun pekâlâ, ama, Yüce Mesih, ne yararı var diye düşünüyorsun. Tanrın sana sırtını mı döndü? Biafra'da daha kolaydı her şey değil mi, şu bildik Louisiana'da olduğundan?

Eh, en azından benim iyi haberlerim var. Yan odadaki kız vuruşuma cevap verdi! Ben vurdum ve karşılığında o da vurdu! Yeni bir dil icat edebileceğimizi kavramadı daha. Sadece tek vuruşu, iki vuruşu tekrarlıyor. Bu bir başlangıç, bir tür iletişim, öyle değil mi? Bir cümle denediğimde, *sen kimsin* değil de *nasılsın* (çünkü diğerinin 138 vuruşuna karşılık bunda sadece 116 vuruş var), sessiz kaldı.

Şifreyi nasıl basitleştirmeli? Ya da benim penceremden onun penceresine geçirilecek bir nota ne dersin? Bak bu ceket askısını nasıl açtım ama yetmiyor. İki ceket askısı belki.

Ne? Neden basitçe gidip onu görmüyorum, öyle mi?

Ama hiç kimseyle konuşmuyor. Hımm. İşte mesele de bu. Eski dilde, eski yıpranmış lisanda *sohbet etmek*. Bu yapılamaz.

Öte yandan, kapısına gidip iki kere vurabilirdim. Kim olduğumu bilir, vurabilir ya da vurmayabilirdi.

Sonra ne yapacağım? Konuşmak mı? Ne hakkında konuşmak? Birkaç yıl önce hiç kimseye söyleyecek bir şeyim olmadığını ve hiç kimsenin de bana söyleyecek bir şeyi olmadığını keşfettim yani dinlemeye değer bir şey. Söyleyecek bir şey kalmadı. Ben de konuşmayı bıraktım. Sen ortaya çıkıncaya kadar. Neden seninle konuşmak istediğimi ve sana ne söylemeye ya da senden neyi duymaya ihtiyacım olduğunu bilmiyorum. Bir şey var... o geceyle ilgili... bir şey keşfettim. Garip bir durum; zaten bildiğim şeyi bilmek için sana anlatmam gerek. Ben konuşuyorum, sen konuşmuyorsun. Daha şimdiden çok fazla şey söylenmiş olduğunu belki de benden daha iyi biliyorsun. Belki de seninle sessizliğin yüzünden konuşuyorum. Sessizliğin dinleyebildiğim tek konuşma.

O halde ondan, yan odadaki kadından ne mi istiyorum?

Garip bir şekilde o Lucy'ye benziyor. Lucy bakireydi! Ve başka

türlü olmasını da istemedim. İstediğim, bir yaz gecesinde onunla dans etmek, onu hafifçe tutmak ve gözlerinin içine bakmaktı. Margot'nun Texas'lı tatlı poposunu istiyordum ve Lucy'nin Georgia'lı anlaşılmaz gözlerini istiyordum.

Yan hücredeki bu kız bakire değil. Bir gecede üç erkek tarafından ırzına geçilmiş ve sonra onlara oral seks yapmaya zorlanmış.

Onun hakkında başka şeyler de öğrendim. Hatta hemşireler dinlenme odasında kahve içerlerken çizelgesine bir göz atmayı başardım. Yirmi dokuz yaşında ve Lucy gibi Georgia'lı. Genç kızlar için iyi bir okul olan Agnes Scott'u terk etmiş ve La Jolla'da bir sanatçılar topluluğunda yaşamaya gitmiş. Zamanımızın standart, sıkıcı öyküsü. Sonra bu konudaki, California ve Yeni Yaşam hakkındaki fikrini değiştirerek (ki tabii bu hiç de yeni bir yaşam değil, eskisinin son kasılımı, eskisinin mantıklı ve kaçınılmaz son noktası hatta karikatürü; çünkü yeni yaşam, eğer cüret etmiş olsalar, ebeveynlerinin yapmış olacağı şeyin ne eksiği ne de fazlası), New Orleans'ın Dokuzuncu Bölgesi'ne geçmiş, Desire Project* kapsamında yaşamış, kendini insanlığın hizmetine adamış. Bunun üzerine insanlık onun teklifini kabul etmiş, zahmetine karşılık onun ırzına geçmiş ve öldüğünü sanarak onu Yerleşim'de bırakmış.

O halde Lucy'ye nasıl benziyor? Nasıl yeni dünyanın Lucy'si olabiliyor? Vebadan kurtulan bir insanın vebaya karşı bağışıklık kazanması gibi, uğradığı tecavüz bir anlamda bekâretini ona geri verdiği için mi? Lucy'ye neden o kadar benzediğini tam olarak bilmiyorum, Lucy'den istemiş olduğum şeyin aynını ondan da istiyor olmam dışında: Yakınlaşmak ama aramızda küçük bir mesafeyi korumak, sadece sesini duymak için yeni bir dilde en basit soruları sormak –*Nasılsın*– parmaklarının ucuna dokunmak, elimle sırtının ortasından hafifçe tutarak önümdeki açık bir kapıdan ona yol göstermek.

Margot'nun sadakatsizliğini keşfettiğim günün gecesi, eski yaşam yolumdan ayrıldım, yıllardır ilk kez ayıldım, yıkandım, tıraş oldum, temiz giysiler giydim ve geceyi tamamen uyanık ve tetikte, sallanan

* New Orleans'ta uygulanan bir yerleşim projesi. (y.h.n.)

koltuğumda geçirdim; koltuğu öyle bir açıda yerleştirmiştim ki bir pencereden ve Margot'nun benim için bulmuş olduğu vitray kapıdaki tek saydam camlı bölmeden bakarak (Margot'nun, güvercinliği sevimli küçük bir yer yapacağını söylediği son fiyakalı rötuştu bu ve sevimli küçük bir yer olmuştu gerçekten), Belle Isle'ı ve özel araba yolunun büyük bir kısmını görebiliyordum.

Akşam yemeğindekiler haftanın çekimlerini izlemek için saat on bir civarında Holiday Inn'e gitmişlerdi. Bir saatten fazla sürmezdi bu; ama ondan sonra sık sık tartışmaya dalarlardı, "daha ziyade parçalara-böl-lafı-uzat türünden tartışmalar" diyordu bunlara Margot ve bu da sabahın birine ya da ikisine kadar devam ederdi.

O gece parçalara-böl-lafı-uzat türünden tartışmaların ne kadar süreceğini merak ettim ve sızıncaya kadar içmek yerine, görmek için uyanık kaldım.

O, eve hiç gelmedi.

Daha doğrusu, içinde yalnız kendisinin bulunduğu Country Squire steyşın arabası, ertesi sabah 8:30'da araba yoluna saptı; o kadar yavaş gidiyordu ki çakıllarda bir çıtırtı bile çıkarmıyordu. Yolu üzerindeki dükkân sahiplerinin ona bakarak saatlerini ayarlayabilecekleri şekilde saat tam altıda üniversiteye gitmek üzere yola çıkan Kant kadar dakik olarak, akşamdan kalma, ağzım pas bağlamış, nefesim leş gibi, ellerim titreyerek saat tam dokuzda kalkmayı, sendeleyerek soğuk bir duşa girmeyi ve son zamanlarda tekrar bir içki içmeyi âdet edinmiştim. Tam 9:37'de (haberlerden iki dakika sonra) Belle Isle'daki kahvaltı sofrasında yerimi alırdım. Saat 10.15'te büromda olurdum; altmışlarda zencilere yardım ediyor, yetmişlerde yaşlı hanımefendilerin mal ve mülkünü idare ediyordum.

O sabah, ayık ve zihnim açık bir vaziyette sallanan koltuğumda oturdum ve bir süre sallandım.

Her zamanki saatte kahvaltıya oturdum; Margot, dirsekleri masaya dayalı, sırım gibi başı dumanı tüten yağda yumurtanın üzerine eğilmiş, iştahla yiyordu. Kahve içerken elim hafifçe titriyordu; midem, sanki günün ilk sıcak viskisine kendisini hazırlarmış gibi büzüldü.

"Çekimler nasıldı?"

"Ah, Yüce Mesih. Fire üstüne fire. Melun renk yine bozuktu. Bob deliye döndü."

Şimdi de *melun*'du demek. Merlin aslında İngiliz değildi ama yeteri kadar uzun süre İngiltere'de yaşamıştı ve İngilizler gibi önüne gelene "melun" diyordu.

Yeni ayıklığımda bir şeyler hem daha iyi hem de daha kötüydü. Duyularım keskindi, fazla keskin. Masa örtüsünün çözgü ve atkılarının farkına vardım. Gözüm bir keten ipliğini takip ediyordu, alttan ve üstten, alttan ve üstten. Kahve fincanının kenarında, sapla doksan derece yaptığı yerde, dudakların değdiği noktadaki aşınmış altın yaprağın altından görünen beyaz porselen beneklerini fark ettim. Elgin biraz daha kahve isteyip istemediğimi sormak için bana dokununca, neredeyse sandalyemden fırlıyordum.

Margot'yu seyrettim. Bir at gibi yiyor ve iyi görünüyordu; şişman değil, sıkı etliydi ve kolları dolgundu. Geçen on yıl onu toy, eğitilmemiş, oynak, yaban atına benzer o Texas'lı kızdan, Belle Isle'ın güvenli sahibesi ve hanımına dönüştürmüştü; Louisiana'lılardan daha Louisiana'lıydı çünkü onlar kendilerinin neye benzediklerini bilmiyorlar ama o biliyordu. Yüzünde bir fark var idiyse, o da daha yumuşak bakışlı ve daha şehvetli olduğuydu; ancak otuz iki yaşında bir kadının olacağı gibi şehvetli. Şimdi çıplak omuzlarında, golf oynamaktan kaynaklanan hafif bir çillenme vardı, profesyonel bir bayan golfçü gibi. Boyun köprüsünün yanındaki ince, berrak, yarı saydam deride, çiller birleşerek bir koyulaşma oluşturmuştu; başka bir kadında bu, gözlerin altındaki halkalar gibi görünebilirdi, ama onda sadece morumsu kızıl gölgeler ve olgunluktu. Oturduğu zaman sandalyeye tam yerleşiyor, alt tarafını sandalyesinin B şeklindeki sığ oyuğuna tam olarak uyacak biçimde yayıyordu.

Dış görünüşte hiçbir şey değişmemişti. Yine de ben gazeteyi katlayıp gitmek üzere sandalyemi geriye ittiğim zaman, dudağından son pastırma kırıntısını silerek, neredeyse kendi kendine, "Dün gece öyle yorgundum ki –aslında bir köpek gibi hastalandım– Inn'de kaldım, Raine'in odasına daldım ve sadece, kardeş, yana kay, dedim" dedi.

Hiçbir şey değişmemişti; ancak o bunu söylediğinde kendimi masadan geriye itiyordum ve her iki kolum masanın kenarına dayan-

mış bir vaziyette bir saniye durdum. Bir saniyeden fazla; çünkü gözlerim saatimin yelkovanındaydı. Margot'nun hediyesi olan altın kayışın üzerinde bir sinek yürüyordu. Onun bileğime inmesini bekledim. İndi. Bir kıla değişini seyrettim. Değdi ve kılın altına girerek kanatlarını birbirine sürttü. Bunu yaparken kılı kıpırdattı. Kıl, kökünü kıpırdattı, o da bir siniri kıpırdattı ve o da beynime bir mesaj gönderdi. Bir gıdıklanma hissettim.

Her zamanki gibi büroma gittim, her zamanki gibi öğle yemeği için eve geldim, her zamanki gibi güvercinliğe döndüm ama üç içki içip şekerleme yapmak yerine, Elgin'i çağırttım.

Şunu söyle bana. Neden Margot'yla ilgili gerçeği bilmek, mutlak bir kesinlikle bilmek zorundaydım? Daha doğrusu, gerçeği bildiğime göre, neden daha fazlasını bilmek, daha fazlasını kanıtlamak, *görmek* zorundaydım? İnsan daha fazlasını, hep daha fazlasını bilmek ihtiyacında mıdır, bu konuda eyleme geçmeyi erteleyebilmek ya da hatta hiç eyleme geçmemek için?

Ama neden? Margot'nun Merlin'le yatıp yatmadığını belirlemek neden tüm hayatımın en önemli hatta tek saplantısı haline geldi, aslında onunla zaten yattığını ya da en azından benim dışımda biriyle yatmış olduğunu bildiğim halde? Sen söyle, doktor-bilim adamı ve aynı zamanda ruh uzmanı, suçluluk duygusunun ve ondan kurtulmanın ve günahları sınıflandırmanın taciri olduğuna göre; yine de benim kadar iyi biliyorsun ki bu, onun zinası, herhangi birisinin zinası, moleküllerle karşılaşan moleküllerden ve minik sinirler boyunca küçük elektron boşalmalarından daha fazla bir anlam taşımıyor; o karasineğin kılımın altında kanatlarını birbirine sürtmesinden farklı türde bir şey değil.

Eh, bu defa çok ciddi ve alaycılıktan uzak görünüyorsun. Onu seviyor muydum, diye soruyorsun.

Sevgi. Hımın. Yaşım ne kadar ilerlerse, böyle büyük konular hakkında o kadar az şey biliyorum. Şunu söyleyebilirim. İkimiz evlenmeden hemen önce ve sonra, ona dokunmadan edemediğim bir dönem oldu. Ona doymak mümkün değildi. Başkalarında tiksindiğim davra-

nışların ta kendisini onunla yapıyordum ve asla iki kez düşünmüyor ve dert etmiyordum: insanların önünde ona dokunmak. Öpüşüp koklaşmak! Onunla A & P'ye gitmek, bir elimle soğuk kırmızı dana etini tartmak ve ötekiyle onun sıcak elini tutmak ve otoparkta, öğleden sonra saat dörtte *öpüşüp koklaşmak*! Oynaşmak! Yolda, bir pikabın içindeki beyaz ayaktakımındakiler gibi giderdik, baş başa, omuz omuza, kalça kalçaya, but buda, elim muhabbetle onun bacaklarının arasında.

Daha sonra, birlikte gereğinden fazla içtiğimiz zamanlarda bile iyiydi, içmek, sarhoşluk ve her şekilde biraraya gelmek, yerde, masanın üstünde, masanın altında, bir partide palto dolabında ayakta durarak. Ona sahip olmaktan başka bir düşünce yoktu, onun olabildiğince çoğuna benim olabildiğince çoğumla ve herhangi bir şekilde, her şekilde ve görünüşe göre sonsuza kadar sahip olmaktan. İçmek, gülmek ve sevişmek; iyi bir hayat bu. Evlilik bile onu bozmuyor. Bir süre için.

O zaman onu seviyor muydum, bahsettiğim o gün? Sevgi. Hayır, sevgi değil. Nefret değil, kıskançlık bile değil. Bu eski sözcükler ne anlama geliyor? Duygular mı? Duygu diye bir şey hiç var mıydı dünyada? Eğer var idiyse, bugünlerde insanlar daha az duyguya sahipler. Merlin'in oyuncuları on beş standart duygu ifade edebiliyor ve aralarında tek bir gerçek his paylaşmayabiliyorlardı.

Hayır, tek "duygum," aniden canlanma duygusuydu, gecenin yarısında telefon çalmış gibi o garip uyanıklık hali. Bu ve beni tüketen bir merak. Bilmek zorundaydım. Eğer Merlin karımı "biliyor" idiyse, onu bilişini bilmek zorundaydım.

Neden mi? Bilmiyorum. Sana soruyorum. Senden istediğim bu. Neden olduğunu bilmediğimden, yaptığım şeyi neden yaptığımı da pek bilemiyorum. Sadece yıllardır ilk kez tam olarak ne yapmam gerektiğini biliyordum. Elgin'i çağırttım.

Elgin çağırtıldığına şaşırmıştı ve beni görünce daha da şaşırdı. Şişe yoktu, içki yoktu, şekerleme yoktu, televizyon yoktu, eller cepte volta atmak yoktu, sessiz ve tetikte durmak vardı.

"Otur, Elgin."

"Evet, efendim."

İki köle sandalyesine oturduk. Hatırlıyorum, Elgin o yaz turistle-

re hikâyeler anlatıyordu ve üzerinde hâlâ, göğüs cebinde Belle Isle arması olan rehber ceketi vardı; hiçbir ev hizmetkârının asla giymemiş olduğu ama büyükbabamın hesabına göre turistlerin, usule uygun NBC rehberiyle otantik Güneyli kâhya ihtiyacını bir çırpıda karşılayacak bir kıyafetti bu.

Elgin'in yüz ifadesi değişmedi. Şaşkınlığının tek belirtisi, yüzünün hafifçe yana doğru dönük olmasına, sanki sağırmış gibi başını dikmiş olmasına rağmen, gözlerini benimkilerden hiç ayırmaması ve onlarda temkinli, kısık bir bakış olmasıydı.

"Elgin, senden bir iyilik yapmanı isteyeceğim."

"Evet, efendim."

"Zor bir şey değil. Sadece başka bir açıklama olmaksızın yapmanı istiyorum. Yapar mıydın?"

"Evet, efendim" dedi Elgin, ses tonunu değiştirmeden ve gözünü kırpmadan. "Suç sayılabilecek ya da ahlaka aykırı bir şey bile olsa..." Şimdi hafifçe gülümsedi. "İttediğiniz her şeyi yapacağımı biliyorsunuz."

Elgin MIT'te son sınıf öğrencisiydi ve bana minnettar olmak için iki nedeni olduğunu düşünüyordu, gerçi ben minnettarlığa güvenemeyeceğimi biliyordum; sahiden böyle bir şey varsa da kuşkulu bir ruh hali bu. Ve aslında onun için pek az şey yapmıştım, yerli liberallerin yaptığı türden ve yapılan için değilse de yapıcısı için neredeyse karşı konulmaz olan kolay iyilikler; zira harcanan çabayla hiç de orantılı olmayan kazançlar sağlar bu tür iyilikler: birine yarar ve diğerine iyi duygular. Altmışların zevklerinden biriydi bu: Çok görünen az bir şey yapmak öyle kolaydı ki. Kendi erdem duygumuz ve *onların* minnettarlığı olarak yorumladığımız şeyin güneşiyle ısınıyorduk. Belki de bu yüzden fazla uzun sürmedi. Minnettarlığa kim katlanabilir?

Onun burs almasına yardım ettim; pek az çaba gerektirdi bu; Ivy League'in* parmağını kullanmadan okuyabilen herhangi bir siyahi bulmak için Amerika'nın altını üstüne getirdiği zamanlardı ve Elgin St. Augustine'deki sınıfından birincilikle mezun olmuş, üstelik benim hiçbir zaman tam olarak anlayamadığım şu elektron dönüşünü sergileyen bir projeyle eyalet bilim fuarını kazanmıştı.

* Amerika'nın en iyi sekiz üniversitesinin oluşturduğu grup. (ç.n.)

Dolayısıyla Elgin zekiydi, Elgin iyi bir öğrenim görmüştü. Elgin çoğu beyazdan daha iyi okuyup yazabiliyordu. Ama yine de. Yine de Elgin boğuk bir sesle konuşuyor, birtakım sözcükleri tipik siyahi tarzında telaffuz ediyor, *istemek* yerine *ittemek*, *cumartesi* yerine *cumatesi*, *çocuklar* yerine *cucuklar* diyor.

İnce ama yapılı bir gençti; mora çalan kahverengi bir teni; dar, yoğun bir yüzü, kulaklarının üstü ve ensesi genç bir Cumhuriyetçininki kadar yüksek kesilmiş, Afro stili olmayan kısa bir saç tıraşı vardı ve son zamanlarda, tıpkı neyi bilmediğini bilmeyen ve gereğinden fazla güvensizlik gösteren belli bir tür bilimadamlarında gördüğüm ve sinirime dokunan çatık kaşlı, müşkülpesent bir tavır edinmişti. Sanki tek bir sıçrayışta bir tespih ağacının altında misket oynayan Louisiana'lı bir zenci çocuğundan, bilgiç bir MIT son sınıf öğrencisine dönüşmüştü, yalnız Güney'in tamamının değil, tüm tarihin üzerinden atlayarak. Ve belki de ne yaptığını biliyordu. Pamuk tarhından kuantum fiziğine geçmişti ve yolda bir yerlerde kalmamış olduğuna memnundu.

Ama onun ve ailesinin bana minnettar olmak için başka bir nedenleri daha vardı, hafifçe sahte bir neden elbette; benim kendi hafifçe sahte-liberal tarzımla düzeltilmemiş olarak bırakmaktan memnun olduğum bir neden. Ailesini Klan'dan kurtarmış olduğumu sanıyordu. Bir bakıma kurtarmıştım. Sadık ve yakın zamana kadar düşük ücret alan hizmetlilerimiz, babası Ellis ile annesi Suellen ve küçük kardeşi Fluker, hepsi de yerel Klux'çılar tarafından tehdit edilmişlerdi; çünkü Ellis'in kilisesi (Ellis oranın yarı zamanlı vaiziydi), CORE* ya da Snick** ya da bunlardan biri için buluşma yeri olarak hizmet etmişti. Klancılar bir haç yakmış, kiliseyi yakmakla ve gelip Buell'leri "haklama"kla tehdit etmişlerdi. Büyük Reis'i görmeye gittiğim ve tacizlerin kesildiği doğruydu. Düzeltecek enerjiyi ya da arzuyu hiçbir zaman tam olarak bulamadığım hikâye ise şuydu: Güya görkemli, efsanevi Lamar geleneğine uygun olarak, ininde Reis'in karşısına dikilmiş ve "Şimdi beni dinle, seni orospu çocuğu, Ellis'i hanginizin rahat-

* CORE (Irk Eşitliği Kongresi), ABD'de farklı ırktan insanlar arasında eşitlik sağlamak üzere 1942'de kurulan gönüllü örgüt. (ç.n.)

** Snick ya da SNCC: Şiddete karşı bir öğrenci koordinasyon komitesi. (ç.n.)

sız ettiğini bilmiyorum ama seni sorumlu tutuyorum ve Buell'lerden birinin bir kılına zarar gelirse, kıçını havaya uçuracağım" vesaire vesaire gibilerden Güneyli Western düello ültimatomuyla onu "dışarıya çağırmışım" İşi durdurduğum doğru, ama yalnız iyi insanların ve kötü insanların bulunduğu altmışların basit hayallerinden ziyade, Güney'in karmaşıklıklarına ve gerçekliklerine daha uygun bir tarzda. Büyük Reis'i görmeye gittiğim de doğru ama reis hem lisede hem de üniversitede hücum oyuncusu olarak benimle birlikte futbol oynamış iri, aptal bir çocuk olan J.B. Jenkins'ten başkası değildi. Olabildiğince iri ve aptal ve iyi bir hücum oyuncusuydu; daha sonra bir devlet okulundan bile atılmayı başarmıştı, o günlerde az bir başarı değildi bu ve o zamandan beri bir Gulf Oil benzin istasyonu değil, bir Gulf Coast Oil benzin istasyonu çalıştırıyordu. İyi bir aile erkeğiydi, İsa'ya, Amerika'ya, Güney'in yaşam tarzına inanır, komünistlerden ve liberallerden nefret ederdi ve bu konuların hiçbirinde tamamen hatalı değildi. Her halükârda, Gulf Coast Oil istasyonunun bunaltıcı sıcak galvanize teneke barakasında ona tüm söylediğim şuydu: "Bak, J.B., bana bir iyilik yapmanı istiyorum." "Nedir o, Lance, eski dostum?" "Ne istediğimi biliyorsun. Ellis'i ve kilisesini rahat bırakmanı istiyorum." "Bak, lanet olsun, Lance, oradakilerin zencileri kışkırtan bir avuç Yahudi komonistten başka bir halt olmadığını benim kadar iyi biliyorsun." "Bir konuda bana güvenir misin, J.B.?" "Güveneceğimi biliyorsun." "Orada hiç Yahudi ya da komünist olmadığına yemin ederim ve Ellis'in senin gibi Tanrıdan korkan iyi bir Vaftizci olduğuna ve ondan korkacak hiçbir şeyinin olmadığına da yemin ederim." "Evet ama şu haddini bilmez zencilerden biri o." "Evet, ama o *benim* zencim, J.B. Kırk yıldır bizim için çalışıyor ve sen bunu biliyorsun." "Eh, bu doğru. Eh, peki, Lance. Hiçbir şeyi dert etme. Bir içki içelim." Böylece o 43 derecedeki sac barakada üç dolarlık sek viski içtik. Başlarımızdan hale gibi ter fışkırıyordu. İşte hepsi buydu.

Her neyse. Sana söylediğim gibi, gerçek hayat filmlerdekinden daha karmaşık ve belirsizdir. Ellis Buell bana minnettardı. Ellis Buell çok fazla televizyon ve *Gunsmoke* seyretmişti. "Bay Lance'in o beyaz süprüntüyü dışarı çağırışını görmeliydiniz." Vesaire.

Oğlu Elgin farklı bir durumdu. Aslında Elgin bu tür meselelere

öyle ya da böyle fazla aldırış etmeyen tek kişiydi. Arşimet gibi daha çok, hatta sadece, formüllerini yazmakla ilgileniyordu ve ona elini kaldıranın bir Klux'çı mı yoksa Romalı bir asker mi olduğunu hiç umursamaz ve hatta fark bile etmezdi.

İnanıyorum ki Elgin istediğim şeyi yapardı, minnettarlıktan dolayı değil (onun da benim de bildiğimiz gibi çok kötü bir duyguydu bu), benden hoşlandığı ve bana acıdığı için. Ondan farklı olarak, ben bilimin basit karmaşıklıklarına kaçıp kurtulamamıştım. Onun bütün yapması gereken, evrenin gizemini çözmekti; bu zor bir iş olabilir ama sıradan bir yaşam sürmek kadar zor değil.

İsteğimin bir tür matematik oyunu olarak ilgisini çekmesine de bel bağlamıştım; çünkü öyleydi. Ve çekti.

Üniversiteye gittikten sonra seninle birbirimize asla *dokunmadığımız* hiç aklına geldi mi? Bourbon Sokağı'nda el ele tutuşmuş iki Rus askerinin arkasından yürüyüşümüzü hatırlıyor musun? Jackson, Mississippi'de bir motel odasında aramızda bir fahişeyle uyuyuşumuzu hatırlıyor musun? Neden aramızdaki zavallı fahişeye aynı anda saldırmamızda bir sakınca yoktu da birbirimize asla dokunmuyorduk? Kim deli, biz mi yoksa Ruslar mı?

A, omzuma dokunuyorsun. Mahcup olduğumu biliyor musun?

Ah, Yüce Mesih, zihnimde bir terslik var. Yine boşaldı. Biraz korkutucu bu. Bir içki iyi gelirdi. Herkes içkinin dehşetlerinden söz ediyor; yeterince gerçek bunlar ama hiç kimse güzelliklerinden söz etmiyor. Senin Tanrın bize şarabı verdi ve güzel partiler düzenledi, değil mi? Yarı sarhoş olduğumda, her şeyi hatırlayabiliyorum, her şeyi olduğu gibi ve eskiden olmuş olduğu gibi görebiliyorum, taşıdığı hüzünden ziyade güzelliği. Yapmış olduğumuz her şeyi hatırlayabiliyordum. O zamanlar hoş bir gevşeklik ve kendini bırakış vardı ve Güney'in o hüzünlü akşamüzerlerinin sihirli bir biçimde bir zevk bahçesine dönüşümü. Öyle değil mi? İyi vakit geçirirdik, sen ve ben. Sonra gençlik sona erdi ve sen Tanrıya gittin. Ben ACLU'a* katıldım ve liberal oldum. Sonra da bir ayyaş. Ayıkken Belle Isle'a ve o muazzam meşelere bakmaya dayanamıyordum; öyle hüzünlü ve tükenmiş ve hükümsüz

* Amerikan Sivil Özgürlükler Derneği. (y.h.n.)

görünüyorlardı ki. Beş sağlam kadeh içki ve kendilerine geliyorlardı.

Hatırlayamadığımdan değil. Her şey orada, olan bitenler, bir harita gibi serilmiş ama düşüncelerimi toparlamakta, odaklanmakta güçlük çekiyorum. Belki de fazlasıyla iyi hatırlıyorum, bir söylevi ezberler gibi, aynanın önünde on kez tekrarlayıp, sonra konuşma zamanı geldiğinde ilk sözcüğü bulamamak gibi.

Bir defasında babam bana, tekrarlayan bir uyanış kâbusu gördüğünü söylemişti. Ya insan hayatta yapmayı amaçladığı şeyde düpedüz başarısız olsa, mutlak surette başarısız olsaydı, ilk sözcüğü hatırlayamasa, ilk düşünceyi aklına getiremese, en basit hareketi yapamasa, en basit görevi tamamlayamasaydı? Repliklerini unutan ve tüm oyunu berbat, utanç verici bir biçimde aksatan bir oyuncu gibi. Ya insan jüriye hitap etmek üzere ayağa kalksa ve her şeyi unutsaydı? (Babamın Harvard'dan bir hukuk diploması vardı ama bu dalda hiç çalışmadı.) İçimde, babamın yeryüzündeki tüm insanlar arasında yalnız kendisinin başarısız olacağından ve dünyanın, onun adına duyduğu utanç yüzünden son bulacağından korktuğuna inanıyorum.

Böyle bir korkuyla bir adama ne olur? Hiç. Eğer başarısızlığa uğrayacak olursa dünyanın son bulacağı korkusuyla hiçbir şeyi denemedi, deneyemedi. Böylece kırsal bir dini bölgedeki haftalık iki gazeteden en iyi ikincisinin editörü oldu, her ne demekse "zayıf akciğerler"den ıstırap çekti, verem değil ama ona bir "yatkınlığı" vardı ve yarı yatalak bir hale gelerek günlerini şiirler ve küçük tarihi hikâyeler yazarak geçirdi. Yaşamının doruk noktası, Kiwanis Kulübü tarafından Feliciana Dini Bölgesi'nin başşairi seçilişiydi.

Başka her şeyi bildiğin halde, senin bile bilmediğin aile sırrını söyleyeyim sana. Karısının, annem Lily'nin de onu boynuzladığına samimiyetle inandığımı biliyor musun? Ben çocukken Belle Isle'a devamlı olarak gelip giden Harry Amca'yı hatırlıyorum; ona Buster da derlerdi, annemin uzak bir kuzeniydi, yakışıklı, iri yarı bir Schenley viskileri satıcısı, sabık Realsilk marka manifatura ürünleri satıcısıydı. Hiç kimse onu gördüğüne benim kadar sevinemezdi; çünkü en pahalı oyuncakları, yapı takımları, yirmi bıçaklı izci çakıları getirir ve beni üç metre havaya fırlatırdı. Mutluluk! Çığlıklar! Çocuklar rüşvetle, İspanyol köpeklerinden daha kolay kandırılırlar. Ve babam üst

verandada, üstünde bir Afgan battaniyesiyle bir şezlonga uzanmış, iki tarafı meşelik yola bakar, Lonfellow'un *Evangeline*'i kadar bile iyi olmayan (ki o da yeterince kötüdür) ama ona benzer şiirler döktürür ve ne zaman "Vatikan'a bağlı olmayan" eski bir kilise daha bulsa, kibar tarihi hikâyeler yazardı. Harry Amca üstü açılan Buick'iyle gürüldeyerek gelir, herkesi False nehrine gezintiye götürüyorum, diye haykırırdı. Babam annemin gitmesi için ısrar ederdi: Hava almaya ihtiyacı vardı: Suellen benimle ilgilenirdi, değil mi, Suellen? "Dabi, siz gidedurun, Bayan Lily, bütün yaz bi yere gitmediniz." Ve kalkıp giderlerdi, giderdik –ben bazen ama her zaman değil– "gezintiye." Yüce Mesih, gezintiye! Tanrım, acaba gerçekten...? Tabii sorulacak soru neden değil, neden olmasın. Ha ha, bir bakıma çok komik. Çünkü öyle şerefli bir aileydik ki. Ve tabii en ilgi çekici soru şu: Babam başından beri biliyor muydu?

Öyle mutsuz görünüyorsun ki. Kimin için mutsuzsun? Benim için mi? Lily için mi? Babam için mi? Günahkâr, acı çeken insanlık için mi? Kendi batmış, melankolik ailen için mi? Şimdi de rahibi mi oynuyorsun?

Elgin mi? Evet, haklısın. Elgin'den bahsediyordum. Evet. Hayır. Bekle. Bir haritadan söz ettim. Harita değildi. Bir kat planıydı. Hatırlıyorum. Elgin'e Holiday Inn'in kat planını verdim; onu daha o öğleden sonra, Han'ı işleten Lock Amca'mdan, Bushrod Laughlin Lamar'dan almıştım.

"Elgin, bu Holiday Inn'in bir kat planı."

"Evet, efendim." Onu aldı. O kadar tepkisizdi ki bu onun ücret çekiydi sanki. Beyaz insanların yaptığı herhangi bir şey siyahileri şaşırtır mı hiç?

"İşte bana çözmekte yardımcı olabileceğin bir problem. Ayrıntıları bilmene gerek yok. Kızım Lucy hakkında endişe ettiğimi söylemem yeterli; o genç, kolayca etkilenebilir ve uyuşturucuya bulaşmış olabilir. Ama önce gerçekleri öğrenmem lazım, nereye gittiğinden, vaktini nasıl geçirdiğinden başlayarak."

Elgin sanki Lucy'yi görmeyi bekliyormuş gibi gözlerini kısarak dikkatle kat planına baktı.

"Yapmanı istediğim şey şu. Önümüzdeki üç gece için Holiday Inn'de bir oda tutmanı ve Lucy'nin geliş gidişlerinin kaydını tutmanı istiyorum. Biliyorsun, film ekibi orada, Lucy de sinemaya vurgun ve her saat oralarda oyalanıyor. Hatta tam bir kayıt tut. Tanıdığın herkesi not et: Merlin'i, Troy Dana'yı, Janos Jacoby'yi, Raine Robinette'i hatta beni ve karımı. Tüm tabloyu istiyorum. Anlıyor musun?"

Tek, hızlı, üstü kapalı bakışı, anladığını gösterdi bana. Anladığını ve kabul ettiğini. Hatta bilmek ihtiyacında olduğum ama ona söylemek istemediğim bir şey olduğunu da anlamıştı; ona söylememi de istemiyordu zaten.

"Şimdi sorun şu. Bunu bir matematik oyunu gibi düşün. Şu odalardan birini seçmeni istiyorum. Lock'la ayarladım, istediğin herhangi bir odayı alabilirsin; Lock film işinin içinde olduğunu biliyor."

Kat planını ortamızdaki plantasyon çalışma masasına yerleştirerek boş odalara isimler yazdım.

"Amaç, şunların görüş menzilinde olacağı bir oda ya da herhangi başka bir elverişli nokta seçmek: Şuradaki Zakkum Odası'nın iç kapısı –çekimleri orada izliyorlar– şuradaki Dana'nın odası, şurada Raine'in, şurada Merlin'in, şurada Jacoby'nin. Pürüz şu (bunun ilgini çekmesi gerekir, ben çözemiyorum): İç avlu basit bir dörtgen olsa hiçbir sorun olmazdı. Basitçe, hemen herhangi bir odanın penceresinde oturarak her şeyi görebilirdin, ikinci katta olan Merlin'in odasını bile. Tek yapman gereken bir oda seçmek olurdu, diyelim şurada, birinci katın karşı tarafında. Ama gördüğün gibi, o kadar basit değil. Avlu L şeklinde. O yüzden eğer bu odayı alsaydın, şuradaki Raine'in odasını göremezdin. Ve eğer bu odayı alsaydın, Raine'in odasını görürdün ama Merlin'inkini göremezdin."

"Mımm." Şimdi Elgin ilgilenmeye başlamış, beyaz insanların karıştırdığı incelikten uzak işlerin yerini geometrinin zarif sadelikleri almıştı. Başparmağını kullanarak, dudağını köpek dişinin üzerine itmeye başladı; yeni bir yapmacık tutumdu bu. Tahminimce MIT'teki profesörlerinin birinden almıştı.

"Şu dürbünü al, Elgin. Mükemmel gece gözlüğü oluyor. Kayıt defterini unutma. Kayıt defterine gördüğün her şeyi not et: Yalnız herhangi birisinin bir odaya girişinin ve çıkışının kesin zamanını de-

ğil, fark ettiğin herhangi başka bir şeyi, bir kişinin yanında taşıdığı bir şeyi, yaptıklarını, en küçük davranış biçimini."

Elgin avlunun üzerine çizgiler, açılar ve eğimler çizmekle meşguldü. Mutlu bir biçimde kaşlarını çatıyordu. Talimatımı tekrarladım.

"Yani bütün gece mi?"

"Evet. Daha doğrusu, on birden şafağa kadar. Ya da aslında, şafaktan hemen öncesine. Görülmeni istemiyorum."

"Üç gece boyunca mı?"

"Belki. En fazla. Nasıl gittiğine bakacağız. Şu andan itibaren rehberlik görevinden azledildin. Eve git ve biraz uyu. Ellis'e bir emaneti almak için seni New Orleans'a gönderdiğimi söylerim."

"Bu oda ne acaba? Herhalde kola ve buz makineleri için bir girinti."

"Herhalde. Penceresi yok."

Elgin gözlüğünü çıkardı ve gözlerini ovuşturdu. "Bakın, özet olarak şöyle." Onun yirmi yıl sonraki halini görebiliyordum; çünkü ifadesi, yakıştırmaları daha şimdiden yerleşmeye başlamıştı; kürsüsünün arkasında, kendini bir probleme verişini, hızla gözlüğünü çıkarıp gözlerini ovuşturuşunu görebiliyordum. "Sizin ortaya koyduğunuz şekliyle problem çözümsüz, eğer bir aynalar sistemi kurmak, yerlere delikler açmak ittemiyorsanız ve anladığım kadarıyla ittemiyorsunuz."

"İstemiyorum."

"Bakın, eğer üst katta, L'nin iç köşesine yakın bir oda olan 214'te olsaydım, Raine'in odasından başka birinci kattaki bütün odaları görebilirdim. Öte yandan, eğer avlunun karşı tarafında, L'nin dış köşesine yakın olsaydım, Merlin'in odasını göremezdim." Daha başka çizgiler, çarpışan elektronlar gibi çizgilerle kesişen çizgiler.

"Problemi sizin yaptığınız şekilde ortaya koyarsak, bütün odaları görmek için iki gözlemciye ihtiyacınız olurdu. Ben burada ve diyelim, Fluker şurada."

"Fluker! O uyuyakalırdı!"

İkimiz de güldük. Adın kendisi bile bize komik geliyordu, gizli bir şakaydı.

Elgin eski gülümsemesiyle gülümsedi, tatlı, bembeyaz, yapmacıksız gülümsemesiyle. "Öyle olurdu elbet. Hımm. Bakalım. Bir ba-

ka-lım." Plana dikkatle baktı ve kalemiyle masayı tıklattı. Neden kendimi profesörü ziyaret eden öğrenci gibi hissediyordum? "Evet!" (Bilimadamları ne kadar mutlu! Biz neden bilimadamı olmadık, Percival? Onlar çözülebilen problemlerle karşı karşıya geliyorlar. Biz neyle karşı karşıya geldiğimizi bilmiyoruz. Bir adı var mı onun?

Elgin gözlüğünü taktı. "Havuz burada, öyle mi?"

"Doğru."

"Işıklandırılıyor mu?"

"Saat ondan sonra, sualtı ışıklarıyla. Projektörler balkonlara sabitlenmiş ama havuzun etrafındaki alan oldukça karanlık."

"Şuralarda şezlonglar ve sandalyeler mi var?"

"Evet."

"Şuralarda cal... çalılık?" dedi siyahilere özgü aksanla.

"Evet." Babası, Ellis, çalı yerine calı derdi: "Şo calıları kesmemi itter misiniz?" Ellis bile artık öyle demiyor.

"O zaman yalnız bir yer var." Elgin kalemini bir takırtıyla masaya bıraktı, tekrar aldı, büyük bir X yaptı, tekrar bıraktı, geriye yaslandı. Gülümsedi. Gözkapakları yarı yarıya kapandı. Büyük bir buluş yapmıştı!

"Avlunun ortası mı?"

"Tabii. Başka neresi olabilir?"

"Ama..."

"Ne cins şezlongları var?"

"Ne cins mi?"

"Yani hafif alüminyum mu yoksa o ağır tahta olanlardan mı?"

"Kızılağaç, ağır, siyah örgü. Çalınamayacak kadar ağır, hatırlıyorum. Lock onlarla gurur duyuyor."

Elgin yine eski parlak tatlı gülümsemesiyle gülümsedi. Zaferinin sevinciyle, kendine kendisi olma iznini verdi: Bolca gülen ve gülümseyen yirmi iki yaşında Güneyli bir genç. "Burası karanlık, diyorsunuz. Şezlonglar koyu renkli, örgüleri siyah. Siyah mayo giyerim ve vallahi hiç kimse bir şeycik göremez."

Gülümsedim. Kendini siyahi ya da Güneyli siyahi olarak bile değil, TV-Hollywood-Sammy-Davis-Junior türü bir siyahi olarak karikatürize ediyordu ve bunu bildiğimi biliyordu.

Parmaklarını şaklattı. "Hayır. Daha da iyi."

"Nasıl?"

"Görmüyor musunuz? O mesafeden biri beni görse de fark etmez. Havuzun yanında mayolu bir adam. Hiç kimse kesinlikle dikkat etmez. Poe'nun *Purloined Letter*'ı* gibi."

Poe'nun *Purloined Letter*'ı. J.B. Jenkins'i düşündüm, kötü adam, iyi adam, kötü iyi adam, Klux'çı, Hıristiyan, hücum oyuncusu ve Alabama'nın kudretli Crimson Tide'ına karşı silah arkadaşı. Onun bildiği tek Poe, De Ridder'lı orta saha oyuncusu Alcide "Coonass" Poe'ydu. J.B. ve ben, hayatta batmış, eski Louisiana kanı ve gözyaşıyla ve üç yüz yıllık Hıristiyan günahı ve enli-kılıç Bowie-bıçağı Sharps-tüfeği kan dökümüyle ve zafer-yenilgiyle yıkanmışız. Ve Elgin hepimizin üzerinden atlıyor, bir gecede züppe-havalı Kuzeyli bir profesöre dönüşüyor.

Sahiden de Poe'nun *Purloined Letter*'ı. O da Elgin'in sırrını keşfetmişti: Mutluluğu problemlerde ve bilmecelerde ve matematiksel altın böceklerinde bul. Ama Poe, ipin ucunu bıraktı. Benim gibi keçileri kaçırdı. Elgin öyle olmazdı.

"Dürbünleri oraya nasıl götüreceksin?"

"Havluma sararım."

"Peki. O halde odanın yeri önemli değil. Haydi, şimdi oraya git ve bir oda tut. Bu gece kayıt defterini tut. Geri döndüğün zaman, biraz uyu ve yarın bu saatlerde benimle burada buluş. Rehberlik görevini Fluker'a veririm."

"Fluker." Yine güldük. "Fluker'ın ni deyeceği belli olmaz."

"Gayet iyi idare eder. Zaten ne fark eder ki?"

"Evet." Elgin yine ileriyi düşünüyordu. "Mesele karanlıkta yazmak için görebilmek. Siyah üzerine beyaz kalemle mi? Kalem ışığıyla mı? Hayır, kullanacağım şey" –kendi kendine konuştuğu açıktı– "bir Kiefer fosforlu kalemi."

"Öyle yap."

* İng.: Çalınmış Mektup. (ç.n.)

V

Jacoby mi? Sana ondan bahsetmedim mi? Başlıklar mı? "Belle Isle Yandı! Yönetmen Öldürüldü ve Parçalandı! Futbol Sahalarının Eski Yıldızı Sorgulanmak Üzere Gözaltına Alındı!" Evet, bütün bunları hatırlıyorum. Ayrıksı yirmi Dor başlıklı sütun haricinde Belle Isle kül oldu. Margot'yu kurtarmaya çalışırken ellerim yandı.

Bütün bunları düşünmek zor iş.

Sana beni soğutan şeyin, geçmişin banalliği olduğunu söylediğimde bana inanmalısın. Bu eski, üzücü şeyleri sana anlatmamın, daha doğrusu onları hatırlamaya çalışmamın bir tek nedeni var ve bunun hatırlayamamakla bir ilgisi yok. Hatırlayabiliyorum. Güvercinlikte Elgin'in bana söylediği her kelimeyi hatırlıyorum. Nedeni geçmişin, herhangi bir geçmişin, çekilmez olması, şiddet dolu, korkunç

ya da kara yazgılı falan olduğundan değil, sadece öylesine lanet olası banal ve etkisiz ve faydasız olduğundan. Ve şiddet hepsinin en banali ve sıkıcısı. Kanlı olduğu için değil, anlamsız olduğu için korkunç. Bir anlamı ve önemi yok.

O halde sana anlatmakla niye mi uğraşıyorum? Çünkü bir şey beni rahatsız ediyor ve söyleyinceye kadar bunun ne olduğunu bilemeyeceğim. Birazdan sana bir soru soracağım. Yanıtlayabileceğinden değil. Ama bunu sormam önemli. Bu her zaman senin en iyi özelliğin olmuştur, konuşabildiğim tek insan olman.

Yirmi yıl önce neden gittin? Louisiana senin için yeterince iyi değil miydi? ABD'nin sana Biafra'dan daha az ihtiyacı olduğunu mu sanıyordun? Bazen düşünüyorum da, eğer buralarda olsaydın ve seninle konuşabilseydim...

Bir şey söylemiyorsun. Yüce Mesih, kendini bilmiyorsun.

Neler olduğunu sana kendi usulümce anlatmak zorundayım ki neler olduğunu bilebileyim. Söyleyinceye kadar emin olamayacağım. Bunun korkunç banalliğine dayanabilmemin tek yolu var ve o da şu: Kaçırdığım bir ipucu olduğunu hissediyorum ve sen onu yakalayabilirsin.

Sanki ipucunun Belle Isle'ın enkazında bir yerlerde gömülü olduğunu ve onu bulmak için günlerce külleri karıştırmam gerektiğini biliyor gibiyim. Bunu tek başıma yapamazdım. Ama biz yapabiliriz.

Neyin ipucu? Belle Isle'ın "esrarı"nın mı? Hayır. Onun cehenneme kadar yolu var. Belle Isle yok oldu ve hiç umurumda değil. Eğer sapa sağlam olsaydı, yeryüzünde yaşamak isteyeceğim son yer olurdu. Brooklyn'de yaşamayı tercih ederdim. Tara* kadar rüzgâr gibi geçti ve aynı derecede şükürler olsun.

Hayır, esrar bu değil. Esrar burada ve şimdide yatıyor. Esrar şu: İnsan kendisiyle ne yapmalıdır? Yaşın ilerledikçe zamanın sana oynadığı oyunun ve eğer bu konuda bir şeyler yapmazsan, zamanın akışının, geçmişin korkunç banalliğinin, saf geleceği sinsice gasp etmesinden başka bir şey olmadığının farkına varmaya başlıyorsun. Geçmiş, bir teyp gibi geleceği yutuyor, saf olasılığı banalliğe dönüştürüyor. Şimdiki zaman, teybin kafası, zamanın ağzı.

* Margaret Mitchell'ın *Rüzgâr Gibi Geçti* adlı romanındaki çiftlik. (ç.n.)

O halde esrar bunun neresinde ve külleri karıştırmakla uğraşmaya ne gerek var?

Çünkü geçmişte bir ipucu var.

Şu dakikadan başla. Dışarıya bak. New Orleans'ta bir sonbahar öğleden sonrası, gök o bildik altın ışıkla dolmuş; tıpkı Kanada'dan gelen ilk soğuk hava kamasının kristal bir prizma gibi Körfez'in buhar banyosunun altına doğru kaydığı zamanlardaki gibi. Bu altın ışığa bak. Kristalin içinde ışıyor ve elektrik süpürgelerini çalıştıran ev kadınlarından, televizyondan, mutfak girişlerinden duyulan konuşmalardan oluşan aynı mahalle sesleriyle ve Tchoupitoulas rıhtımlarının aynı kokusuyla dolu aynı köhne sokaklara süzülüyor.

Geçmişi düşün. Yirmi yıl Feliciana Dini Bölgesi'nde oturup hukuk icra eden (Evet! "icra eden"), her neyse o, bir "ılımlı" ya da "liberal" olma oyunu oynayan, bütün bu zaman boyunca hayatını yaşadığı yanılsaması içinde olan ve yaşamadığının farkında bile olmayan bir adam hayal et.

Ama bir şey olur. Bir farklılık var. Farklılık, o zamanla şimdi arasındaki farklılık, şimdi uyarılmış olmam. Teybin kafası olduğumun farkındayım. Bu odanın bir teyp kafası olduğunun farkındayım. Oda o yüzden bu kadar basit ve boş: Ben farkında olayım diye. Gördüğün gibi, sadece içinden zamanın aktığı ve dünyaya tek minik bir açılımı olan küçük boş bir mekândan ibaret burası. Teyp kafasının ne yapmakta olduğuna ve bu konuda söyleyecek bir şeyim olup olmadığına karar verinceye kadar burada kalacağım. Sadece zamanı yutan bir şey mi yoksa saf, boş geleceği kaçınılmaz olarak köhne geçmişe mi dönüştürüyor?

Bir yıl önce (Bir yıl mıydı sahiden?) iki büyük keşfimi yaptım: Bir, Margot'nun sadakatsizliği; iki, özgürlüğüm. Sana neden olduğunu söyleyemem ama ikincisi doğrudan birinciyi takip etti. Margot'nun başka bir adam tarafından becerilmiş olduğunu kesin olarak bildiğim an, sanki yirmi yıllık bir rüyadan uyanmış gibi oldum. Gözlerini ovuşturan Rip van Winkle'dım. Bir anda ayık, uyanık, tetik oldum. Bir şeyler yapabiliyordum.

Ancak bir terslik oldu. Sadece dinlediğin için memnunum, bana baktığın ve hiçbir şey söylemediğin için. Çünkü yanlış bir şey yap-

mamış olduğumu öne süreceğinden korkuyordum –buradaki psikolog gibi: Ona ne anlatırsam anlatayım, gaz bile çıkarsam, bana aynı hızlı, kutlayıcı bakışla bakıyor– ya yanlış bir şey yapmamış olduğumu ya da "günah işlemiş" olduğumu öne süreceğinden korkuyordum. Üstelik hangisinin daha kötü olduğunu bilmiyorum. Çünkü yaptığım o değil. Onun ne demek olduğunu bilmiyorum. Ancak bir terslik olduğu açık; çünkü işte buradayım, bir tımarhanede –yoksa hapishane mi?– ve şokun, psikozun, yönünü kaybetmişliğin nekahet dönemindeyim.

Bir özgürlük halinden ve bir şeyler yapabilme durumundan (Sana sözünü ettiğim o gece, dünya açıktı! Özgürdüm! Her şeyi yapabilir, her planı kurabilirdim), şimdi kendimi tek, küçük bir hücreye kapatılmış ve burada olmaktan memnun buluyorum.

Bir tilki yaralı olmadıkça bir yıllığına bir deliğe girmez. Yaralı haliyle bile bir süre sonra kendini iyi hissetmeye başlar, burnunu dışarı uzatır, etrafa bakınır.

Hâlâ yeni bir hayat kurmaya, kesinlikle yeni bir başlangıç yapmaya azimliyim. Ama sıfırdan başlamak gerektiğini biliyorum.

Bir yeraltı sığınağıyla başla: Dünyaya açılan bir tek minik penceresi ve yanındaki odada bir başka yaratık olan bunun gibi küçük, temiz, iyice süpürülmüş bir yerle. Başka bir şeye ihtiyacın yok. Aslında, başka bir şeye de katlanamazsın. Daha çok yaratık, daha çok dünya, kitaplar, konuşma, televizyon, haber eklersen hepimiz daha önce olduğumuz kadar deli oluruz. Teyp kafasına çok fazla veri gönderilmiş olur; yeni bant fazla boştur –çok fazla olasılık vardır– ama kaydedilmiş bant fazla doludur.

Ama geçen yıl öteki yeni hayatta ters giden neydi? Aynı hatayı iki kere yapmamak için bunu keşfetmeliyim. O yüzden geri dönüp Belle Isle'ın küllerini karıştırmalıyım. Anlamadığım bir şey var. Sen benim hem manivela noktam hem de yoldaşımsın. Çünkü Belle Isle'ı biliyorsun ve beni biliyorsun ve bunları başka hiç kimseye anlatamam.

Yaklaşık bir ay sonra buradan ayrılacağım. En azından benim kanım bu, doktorlar bunu taahhüt etmemiş olsalar da. Belki Anna da çıkacak kadar iyileşir.

Anna kim mi? Yan odadaki kadın. Onu görmeye gittiğimi ve bana adını söylediğini anlatmadım mı sana? Ayrıca ilk defa bir şeyler yedi. Yakında onu zorla beslemeleri gerekmeyecek. Bu nasıl mı oldu? Çok basit. Tüm o duvara vurmalardan sıkılıverdim. Dün öylece kalktım, kapıma gittim, açtım ve koridora çıktım –bunu ilk defa gönüllü olarak yaptım– ve üç metre yürüdüm ve işte kapısı oradaydı. Kapıyı vurdum ve içeri girdim. (Bazen hayat basit oluyor!) Her zamanki gibi karyolasında yatıyordu, kıvrılmış, yüzü duvara dönük, yanağında karmakarışık bir tutam saç, zayıf kalçası hastane giysisinin altında bir tümsek gibi. Bir erkek çocuğununkini andıran esmer kolları tam bir V oluşturuyordu; elleri, avuç avuca bacaklarının arasına sıkıştırılmıştı.

Ayakta durarak aşağıya, ona baktım. Kıpırdandı.

"Adın ne?" diye sordum ona.

"Anna" dedi. Başka bir şey söylemedi.

Onun yanına oturmaya karar verdim. Tekrar kıpırdandı, çenesini boğazına gömdü, gene de elmacık kemiğinin kenarından beni görebiliyordu. Gözkapaklarının arasındaki parıltıyı görebiliyordum.

Zayıf, esmer yüzü bana Lucy'yi hatırlattı, yalnız onda Lucy'nin komik, tuhaf yüz ifadesi ve dudağındaki minik yara izi yoktu. Yüzü boştu, dudakları uyuyan bir kadınınki gibi hafifçe aralık ve kuruydu. Bir yara izi vardı pekâlâ, Lucy'ninki gibi değil ama tecavüz ve dayak sırasında kesilmiş olan yerinde, alnından yanağına doğru kıvrılan büyük, beyaz, çıkıntılı bir yara iziydi bu. Bir fahişenin yara izi gibiydi. İkimizin de bütün fahişelerde yara izleri bulunduğu gözlemini yaptığımızı hatırlıyor musun, rahim ameliyatlarından ve kürtajlardan göbeklerinde, yedikleri dayaklardan yüzlerinde, araba kazalarından bacaklarında?

"Al" dedim ona. "Bunu ye." Cebimde Malcolm'un (gardiyan yoksa hasta bakıcı mı?) bana verdiği beş altı şekerleme vardı. Bir tanesinin gümüş renkli folyosunu açtım ve ona ikram ettim. Bir tepki göstermedi. Onu ağzına koydum.

Ne yaptı, biliyor musun?

Bir elini bacaklarının arasından kaldırdı, şekeri çıkardı, çenesini yine boğazına gömdü, kaşlarını çattı ve ona aynen bir çocuğun ba-

kacağı gibi baktı, sonra gözlerini kapadı, onu ağzına geri koydu ve emmeye başladı.

Evet. Jacoby. Elgin'le konuştuğum günün gecesi oradaydı, sanırım. Her halükârda, hatırladığım bir gece var.

Janos Jacoby hep kendisiyle pek meşgul biriydi. Gençten, kısa boyluydu, başını arkaya atarak gözlerinin önünden savurup durduğu siyah bir perçemi vardı. Ya değişken, ateşli bir Fransız-Polonyalıydı ya da değişken, ateşli bir Fransız-Polonyalı gibi davranmayı biliyordu ya da belki her ikisi de. Belki de Bronx'luydu. Aksanı değişiyordu; o da bir zamanlar oyuncuymuş ve dolayısıyla neyin nesi olduğu belli olmuyordu. Margot'nun yanında oturuyor, bütün dikkatini ona veriyordu; sandalyesinde o kadar dönüyordu ki arkasını bana dönmüş, Margot'yla da neredeyse yüz yüze gelmiş oluyordu. Ayrıca ecnebilerin, aksanını ve hatta hatalarını kendi lehine kullanma hünerini edinmişti. Dudakları Avrupa usulü büzülmüş, bir sözcük ararken, her iki elini Margot'nun yüzünün altına getiriyordu, sanki sözcük, her ikisinin incelemesine amade bir vaziyette, orada duruyormuş gibi. Raine'i ve Dana'yı görmezden gelmesine rağmen –bütün yönetmenlerin bütün oyuncuları görmezden gelip gelmediklerini merak ederdim– başını, yüzünü, ellerini, dudaklarını bir oyuncu gibi, belli bir etki yaratmak için kullanıyordu. Margot üzerinde bir etki yaratmak için. Margot büyülenmişti. Gözleri parlıyordu. Yanakları pembeleşti. Çilleri koyuldu. Jacoby'nin gözleri yanımdan sıyrılıyor, içimden geçiyordu, sanki orada yokmuşum gibi. Margot konuştuğu zaman, omzu şaka yollu ona doğru salınıyor, ona dokunuyordu.

Margot'nun öteki tarafında oturan Merlin, etrafla ilgilenmiyor ve sıkılıyor gibiydi. Kaşığının sapını kullanarak, masa örtüsünde uzun, düz çizgiler çiziyordu. Arada sırada Margot, onu sohbete çekmek ister gibi, öteki tarafa salınıp ona dokunuyor ama o sadece başını sallıyordu.

Daha önce Merlin ve Jacoby tartışmışlardı; Merlin bir filmde aksiyonun ve öykünün vazgeçilmezliğinden söz etmiş, Jacoby çok daha süslü bir biçimde, "sinematografik dil"den, "sinemanın semiyoti-

ği"nden, "simgesel dilin ustası olarak Griffith"ten, "çağrışımlı sinemayı anlayan tek eleştirmen olarak Metz"den vesaire söz etmişti. Ne boş sözler. İlgilenmeye değmezdi.

Nihayet Merlin omuz silkip susmuştu. Jacoby'nin (1) Merlin'i gölgede bırakmaya mı, (2) Margot'yu etkilemeye mi, (3) bunların her ikisini de yapmaya mı çalıştığını yoksa samimiyetle mi konuştuğunu anlayamadım.

Merlin'inse (1) Jacoby Margot'ya çok fazla ilgi gösterdiği için mi yoksa (2) Jacoby'nin süslü "sinematografik semiyotik"lerinden sıkıldığı için mi suskun olduğundan da emin olamadım.

Raine ve Dana somurtarak dinliyorlardı. Kızım Lucy aralarına oturmayı başarmıştı ve mutlulukla kendinden geçmiş bir haldeydi; âşık olduğunu söylediği Troy Dana'nın yanında olmaktan mutluydu elbet; ama çok değer verdiği ve dolayısıyla ona en erişilmez gibi görünen özelliklere kayıtsızca sahip olduğu için taptığı Raine'in yanında olmaktan belki daha da mutluydu. Bu özellikler güzellik, şöhret ve Lucy'nin adeta inanamadığı o özel "iyi huyluluk", Raine'in film ekibinin adlarını, film ekibindeki adamların karılarının adlarını, hizmetkârların adlarını ve hatta hizmetkârların çocuklarının adlarını hatırlayışı, Lucy'nin arkadaşlarına vakit ayırışı gibi şeylerdi. Raine'in "herhangi birisi gibi, gerçek bir insan gibi" davranabilmesi, Lucy'ye azizlerin en mucizevi eylemlerinden bile üstünmüş gibi geliyordu. "O şimdiye kadar tanıdığım en harika insan" demişti Lucy bana.

Raine'in harika olduğunu düşünmüyordum. Şaşılacak kadar güzeldi; kusursuz, yürek biçimli bir yüzü ve kendi derinliklerinden senin derinliklerine bakıyormuş gibi görünen menekşe-kobalt rengi gözleri vardı. Zaman içinde öğrendiğim bir numaraydı bu, çenesi, bileğinden bükülmüş olan elinin üstüne dayanmış, o kararlı menekşe bakış. Derinlikleri boştu bu bakışın; ama benimle flört ediyordu ve bu hoşuma gidiyordu. İyi huyluluğu dışında tek hevesi, adı İKD ya da buna benzer bir şey olan –İdeo-Kişisel-Dinamikler filan belki– bir California mezhebine adanmışlığıydı. Bana bunu uzun uzun anlattı. Astrolojiden daha bilimsel olduğunu çünkü sadece yıldızların etkisine değil, aynı zamanda insanları çevreleyen manyetik alanların kanıtlarına dayalı olduğunu söylediği dışında anlattıklarının pek azı-

nı hatırlıyorum. Bu alanların ya da halelerin varlığının özel fotoğraf teknikleriyle kanıtlanmış olduğunu da söyledi.

Otuz santim ileriden doğruca gözlerimin içine bakan kobalt gözler: "Manyetik alanının parmak izin kadar emsalsiz olduğunu biliyor muydun?"

"Hayır."

"Astrolojiden daha doğru sonuç veriyor; çünkü ikimiz de Oğlak olduğumuz halde farklıyız."

"Öyle mi?"

"Birçok insan astrolojiye kuşkuyla bakıyor ama bunun bilimsel kanıtı var."

"Anlıyorum."

"Olasılıkları görmüyor musun?"

"Olasılıkları mı?"

"Gelecek için, insanlık için, savaşları önlemek için."

"Nasıl yani?"

"Herkes, manyetik alanının bilimsel bir okuması olan kendi fikirsel simgesine sahip olabilir. Bazı fikirsel simgeler açıkça diğerlerinden daha güçlüdür ya da diğerleriyle bağdaşmaz. Eğer Birleşik Devletler başkanının zayıf bir fikirsel simgesi varsa, onu bir zirve toplantısına göndermek aptallık olur. Komünizme karşı en güçlü silah bu."

"Öyle olacağını görebiliyorum."

Oyuncuların her şeye, güncel olaylara, scientology'e, politikaya hafif, geçici bir ilgi duyduklarını fark ettim. Pek burada değillerdi, Louisiana'da yani; oraya buraya savruluyorlardı adeta, tohumlar gibi, rollerine ve dışarı, Hıristiyan Bilim'in "içine" ve tekrar dışarı.

"Hem özel hayatımda hem de mesleğimde bana son derecede yardımcı oluyor. Sen de bir okuma yaptırmak istemez misin? Biliyor musun, bence kendine hak ettiğin değeri vermiyorsun." Bütün bunları tek bir nefeste söyledi.

"Eh, hayır, yani, evet, tabii. Bana bir okuma verir misin?"

"Sana bir okuma vermez olur muyum hiç!"

Sorun şuydu ki en sevdiği konu olan bu alan üzerinde konuşurken bile sesi monotonlaşıyor ve zayıflıyordu. Bakışları kararlıydı ama tam odaklanmıyordu sanki. Onun kendini dinlemediği hissine

kapıldım. İKD'si de bir numara olabilir miydi, bana değil de kendine yaptığı bir numara, zamanı doldurmanın bir yolu?

Merlin'le Jacoby yapmakta oldukları, daha doğrusu Jacoby'nin yapıyor gibi göründüğü filmler hakkında tartıştılar; çünkü Merlin'in yapımcı-yönetmen ve Jacoby'nin yardımcı yönetmen olmasına rağmen, film setini yöneten, oyunculara ve sahne görevlilerine bağıran hatta ahaliye kendi evlerinden dışarı çıkmalarını emreden Jacoby'di. Ahalinin bu terbiyesizlikleri ne kadar uysallıkla hatta sevinçle karşıladıkları beni hayrete düşürüyordu. Bir filmde olmak ya da bir filmle bir şekilde bağlantılı olmak için her şeye razıydılar. Bir şu bağırıp çağırana, bir de kendi evinden dışarı atılmış olana bak, diye düşündüm.

Fakir beyaz ortakçı çiftçinin güvercinliğin tavan arasında aristokrat kıza tecavüz ettiği sahneyi tartışıyorlardı.

"Tabii şunu anlamalısın ki" –dedi Jacoby, Margot'nun üzerinden eğilip heceleri uzatarak ve dudaklarını abartılı bir biçimde oynatarak– "bu noktada çok önemli bir şey oluyor, Bob. Çünkü bir tecavüz, bir şiddet eylemi olarak başlayan şey, kendi –nasıl denir, yakalanmış olmasından–"

"Kapana kısılmış" dedi Margot, Jacoby'nin yüzünün önünden hafifçe geri çekilerek.

"Evet! Ortakçı bir çiftçi olarak kapana kısılmış olmasından ve o yüzden bu insanlara saldırmasından, onu şey edenlere..."

"Ezenlere."

"Doğru! Ama bir an geliyor ki bütün bunlar kayboluyor ve kız kendi dişiliğiyle, kadınsılığıyla, daha nesiyle, bu anı başka bir şey haline getiriyor; yani bir erkek ve bir kadın..."

"Demek istediğin, Jan" dedi Margot, gözleri ışıldayarak, "kızın kendi şefkat ve duygu yeteneğiyle bir şiddet anını bir sevgi anına çevirdiği, değil mi? Siyasi bir eylemin erotik bir eyleme dönüşmesi değil mi bu?"

"Ah, Margot, haklısın!" Margot onu mutlu ediyordu. "Aynen öyle. Siyasi bir şeyin erotik bir şeye dönüşmesi bu."

Merlin hafifçe canlandı. "Bu doğru, katılıyorum. Margot sevgiden söz ediyor. Pekâlâ. Sevgi harika bir şey. Sevgi her şeye egemen

olur. Ama burada erotik bir şeyle yetiniyoruz. Bu çift birbirini doğru dürüst tanımıyor bile. Ama anlatılmak istenen şu ki şiddet, tecavüz, cinayet ya da her neyse, daima ölüm getirir; oysa erotik olan, hangi biçimde olursa olsun, yaşamı güçlendirir."

"Evet! Güzel çevrim, nasıl diyorsunuz, değişim işte bu, görmüyor musun, Margot?" Jacoby siyah gözlerini ona çevirdi. "Bu vakada yaşam güçlendirici prensibe sahip olan, ortakçı değil, aristokrat; oysa çoğu zaman tersi doğrudur, çoğu zaman çamurdan gelmiş olarak gösterildiği için."

"Topraktan" dedi Margot.

Jacoby Bronx'tan mıydı yoksa Brno'dan mı?

"Evet. Ve kız ırkçılıktan geldiği halde ki bu da aynı derecede ölüm getiricidir; çünkü soy..."

"Soykırım özelliği taşır. Çünkü bütün bir ırk söz konusudur."

Janos bir kelime ararken, bakışları dalgın dalgın yanımdan sıyrılıyor, içimden geçiyor, odanın karanlık köşelerine gidiyordu. Kendimi bir oyuncu gibi hissediyordum.

"Ve ortakçı hep ikisi arasında bocalıyor, yaşam ve ölüm arasında. Kız erotizm aracılığıyla onu yaşama yönlendiriyor. Kız onun Beatrice'i"*

Sinirime dokunan şey, elimde olmadan Janos Jacoby tarafından fark edilmek isteyişimdi –ne için, Tanrı aşkına? Margot'nun hatırı için mi?– ve kendimi "sinematografik semiyotik" gibi etkileyici bir şey düşünmeye çalışır bulmamdı. Ama onun bakışları beşinci kez bana uğramadan içimden geçince vazgeçtim ve kendi merakımı gidermeye karar verdim.

Böylece ona, "Ya şerifle siyahi ortakçının kızı arasındaki sahne?" diye sordum.

"Ha?" Jacoby aşina olmayan bu sesin kaynağını tespit etmek ister gibi hızla döndü. "Iı, ne demek istediğini anladığımdan emin değilim, ıı... ne olmuş o sahneye?" Yemin ederim ki adımı bildiğini sanmıyorum.

"Şey, şerif hem erotik hem de ırkçı ve dolayısıyla hem yaşam güçlendirici hem de ölüm getirici. Kızla cinsel ilişkide bulunmuş ol-

* *İlahi Komedya*'da, Dante'ye cennetteki yolculuğunda rehberlik eden sevgilisi. (y.h.n.)

mak, ki bu hiçbir şekilde tecavüz değildi, onu hangi konuma getiriyor; adeta iptal edilmiş, yarı kötü, yarı iyi, sıfıra geri dönmüş bir vaziyete mi?"

Sessizlik. Jacoby'le Merlin birbirlerine baktılar. Aralarında oturan Margot kızardı. Benim için mi kızarıyordu?

Jacoby içini çekti ve başını iki yana salladı. "Tecavüzün kendisi kadar istismar edici olan, ayrımcı, şiddet dolu bir erotizmin var olduğuna katılmaz mısın, Lance?"

"Hayır. Bunu anlamıyorum."

Yine sessizlik. Gözler başka tarafa çevrili. Sanki aramızdaki kar beyazı masa örtüsünün üzerinde her nasılsa bana ait olan bir dışkı vardı.

"Hayatım, anlamadığın şey" dedi Margot, kızararak ve masanın karşısından uzanıp elimi tutarak, "şerifin açıkça cinsiyet ayrımcı bir saldırganlık eyleminde bulunduğu ve siyahi kıza bir seks objesi muamelesi yaptığı."

"Anlıyorum." Kerevit güvecini geçirmekte olan Ellis Buell'e bakıyordum. Göz göze geldik. Ama onun gözleri perdeliydi ve bir anlam ifade etmiyorlardı.

Akşam yemeğinden sonra her zamanki gibi Tex'le Siobhan'ın yanına gittim. Üçüncü katta, babamın çeşitli konulardaki kitaplarının durduğu kütüphanedeydiler: Romantik İngiliz şiiri, Güney tarihi, Robert E. Lee biyografileri (Robert E. Lee onun aziziydi; Katoliklerin Aziz Francis'i sevdiği gibi severdi onu. Eğer Güney Katolik olsaydı, çoktan bir Aziz Robert E. Lee tarikatımız olmuştu, Mont-Saint-Michel keşişleri gibi katı, savaşçı bir Hıristiyan tarikatı; kahretsin, olmadığından da emin değilim), Louisiana tarihi, Feliciana Dini Bölgesi tarihi, Piskoposçu Kilise tarihi, Waverley romanları, *Jean Christophe*, Saint-Exupéry, Amiral Byrd'in *Alone*'u, H. G. Wells'in *The Science of Life*'ı, *Life of James Bowie*... Aralarında hiçbir ortak payda keşfedemediğim garip bir koleksiyondu bu, sadece olağanüstü ve mucizevi şeylerden, duygusal şeylerden, olağanüstü deneyimlerden, cesur birkaç kişi tarafından girişilen olağanüstü serüvenlerden, dâhilerin olağanüstü yaşamından, H. G. Wells'in hayatın tamamını üstle-

nerek gösterdiği olağanüstü hünerden, kaybedilmiş bir davanın, üzerinden zaman geçtikçe daha da olağanüstü bir hale gelen olağanüstü ihtişamından alınan zevk vardı; aslında Robert E. Lee ile Kuzey Virginia Ordusu çoktan onun için Kral Arthur ve Yuvarlak Masa Şövalyeleri kadar efsanevi ve mitolojik bir hale gelmişti. Bana Lancelot adının boşuna mı verildiğini sanıyorsun? Andrewes'u Piskoposçuların onayını almak için eklemiş; ama aslında düşündüğü ve yürekten olmak istediği ve tam zıddı olduğu şey, var olmayan o eski Katolik kavgacı ve zinacı Lancelot du Lac'tı, Benwick'li Kral Ban'ın oğlu, Yuvarlak Masa şövalyesi ve... İşte asla hazmedemediği kısım da buydu. Kutsal Kupa'yı görebilen yalnızca iki şövalyeden biri (sen, Percival, ötekiydin). Ve her şeyden çok, vahşi Kızılderililer, batıl inançlı Vatikan kilisesi mensupları, yaltakçı Vaftizciler, uluyan Çılgın Dindarlarla her taraftan kuşatılmış olan bu şiddet dolu ve yozlaşmış topraklarda kurulmuş o temiz ve yozlaşmamış küçük Anglikan şapellerinin olağanüstülüğü.

Siobhan küskün ve sinirliydi. Parlak, zayıf, adaleli, mükemmel küçük bir sarışındı o (ı); güzelliği yalnız bulutlu gözler ve huysuz bir ifadeyle gölgeleniyordu.

Tex, çocukla yakın olduklarını, Siobhan'ın annesiyle geçinemediğini sanıyor, kızı zencilerden kurtarmış olduğunu hayal ediyordu. Aslında çocuğun sinirine dokunuyordu ve Siobhan zencilerle daha rahat ederdi. Tex'in ona karşı, sevgiyi taklit eden ve Siobhan'ı kandırmayan düşkün, ısrarlı ama yine de kayıtsız bir tavrı vardı. Hatta sanki maksadı onun sinirini bozmakmış gibiydi.

Siobhan bana sarılmak ve bir öpücük vermek için koştu. Ben de ona sarıldım ve öptüm; yetişkin işi, büyük boy naylon geceliğinin içinde zayıf küçük kemiklerini hissettim. Bana fazlasıyla sıkı sarıldı, kolları titreyinceye kadar; bulutlu mavi gözleri tam olarak bana odaklanmıyordu. Tex'in taklit numarasını öğrenmişti. Televizyonda bir çizgi film izlemişlerdi. "O şirin küçük ceylanı nasıl buluyorsun?" diye sordu Tex birkaç kez, dikkatsiz, monoton sesiyle, Siobhan'a doğru uzanarak. O da Siobhan'ın küçük kemiklerini hissetmeyi seviyordu. Yedi yaşında olduğu halde, annesi kadar dişi bir yaratıktı, ama onun silik, bulutlu bir benzeriydi, sanki bir şey unutmuş ya da

hatırlamak üzereymiş gibi. Dudaklarını dolgunca bükebiliyordu ama gözleri bir taş bebeğinki kadar donuktu. Vücudunu göstermeyi seviyordu ve elbisesi yukarı çekilmiş, kollarıyla dizlerini kavramış, küçük şeftalisi görünür durumda otururdu.

Margot'yu sevdim mi? Ne demek istediğinden emin değilim, o sözcüğün ne anlama geldiğinden yani; ama aramız iyiydi. En iyi zamanlar ani, hazırlıksız zamanlardı: Bürodan saat onda, saat üçte, herhangi bir zamanda ayrıldığım, onu almak üzere eve, Belle Isle'a gittiğim, itirazlarına rağmen onu restorasyon uğraşlarından koparıp götürdüğüm anlar; Belle Isle'ı restore ederek asla sahip olmadığı bir ihtişama kavuşturmakta olan işçiler kadar terli ve alçı tozuyla kaplı bir halde; o başta kaşlarını çatmış ve şikâyetçi ve isteksiz daha o zaman bile biraz benimle Belle Isle arasında kalmış. Sonunda ikimiz de yenilgiye uğradık, ev ve ben; ama bir zamanlar Margot üstü açılmış eski Buick'in içinde, yanımda oturmaktan benim kadar mutlu olurdu: Herhangi bir yere ve hiçbir yere, belki Natchez Patikası'ndan yukarı yönelir, karanlık ve aydınlıktan şarkı söyleyerek geçeriz; derin lös kesiklerinin daimi alacakaranlığı toprak kokar; küçük parlak çayırlara ve çamsı-şarapsı gün ışığına çıkarız; öten ağustosböcekleri Buick'in gölgesiymiş gibi bizi takip eder; Margot bana yaklaştıkça yaklaşır, boynumu ve yanağımı çekinmeden tekrar tekrar öper; ben elimi onun bacaklarının arasına koyarım; radyoda Country Western çalar ki Margot tek bir New Orleans senfoni konserini kaçırmamaya azimli olsa da bu müziği gerçekten çok sever; ineklerin açtığı bir patikada mola verir ve otlarda oturur, viskiyle Seven-Up'ı ortamıza koyarız; Kristofferson şarkı söyler ve Margot, Ludwig Beethoven'ı unutup şarkıya katılır.

Özgürlük sadece başka adıdır, Tanrım, kaybedecek hiçbir şeyi kalmamış olmanın
Hiçbir şeyin hiçbir değeri yoktur, Tanrım, ama bedavadır
İyi hissetmek kolaydı, Tanrım, Bobby blues söylerken
İyi hissetmek yetiyordu bana
Yetiyordu bana ve Bobby McGee'ye.

Bobby McGee kaçmıştı ama o benden kaçamayacaktı. Ben özgürlük istemiyordum, onu otların üstünde, yanımda istiyordum; güneş, yaylanan kalın telli saçlarında bakır ışıklar oluştururken, mucizevi altın teni kendine ait bir güneş ışığıyla parlasın. Şişeyi geçirmek, gazozu geçirmek, onun tatlı dudaklarını öpmek, onunla birlikte yatmak, farklı terleyişlerimiz ve ikimizin de terimizin üzerimizde kuruması: benimki hukuk bürosu, bürümcük giysi, Blackstone meşin teri, onunki yeni yıkanmış ev kadınının sabah teri. Onun ağzını öpmek günün kendisini öpmekti, dudaklarında ekim güneşinin ışığı ve viski ve gazoz ve ağzında o, onun kadınlara has gizemli tadı, yine de aynı zamanda yalnız kendisine ait olan, Mary Margaret Reilly'nin kendi tükürüğünün o özel tuhaf keskin kimyası.

Onu sevmek mi? Sözcüklerin ne anlama geldiğinden emin değilim artık; ama onu seviyordum, eğer onu sevmek, her zaman onu istemek, onu sadece görmeyi bile istemekse ve ondan uzak olmak soluksuz kalmak gibi idiyse ve onu görmek, sadece uzaktan gözüme ilişmesi, mutlu bir yuvaya geri dönmek ve yüreğimin kabarması idiyse. Bir keresinde Belle Isle'a saptığımda onu verandada görünce kahkaha atıp el bile çırptım. Kendimi 1865'te Virginia'dan evine dönen atam Clayton Laughlin Lamar gibi hissettim.

Lucy'yi de severdim ama Lucy bir rüyaydı; çok eski, çoktan kaybolmuş Carolina'nın "Limelight" müziğiyle çan biçiminde bir fanusun içinde dönen ince, esmer bir dansçı. Margot hayatın ta kendisiydi, sanki tüm Louisiana'ydı; bu toprakların bereketli, petrol dolu koyu yeşilleri ve tekinsiz alacakaranlıkları hatta sahtekârlığı ve para düşkünlüğü ve komikliği; bunların tümü toplanmış ve bir yaratıkta ete kemiğe bürünmüş gibi. Hayatın anlamı ona sahip olmak ve sabit fikirlere saplanmamak, altın-yeşil Louisiana'nın tümünü kollarımda tutmaktı. Kocaman bir kızdı o.

Daha sonra cinsel hazlarla ve mimari restorasyonun zaferleriyle yaşadık. Doğruyu söylemek gerekirse onun o zamanlar hangisinden daha çok zevk aldığını bilmiyorum, Henry Clay'in yatağında iyi bir sevişmeden mi yoksa Henry Clay'in yatağından mı. Bir defasında, bir iki yıl önce, biz sevişirken, kolunun ona has bir biçimde geriye doğru uzandığını gördüm; ama bu sefer fırtınalı aşk denizinde bir

demirlemek ya da manivela noktası olarak karyola direğini yakalamak, hayatını kurtarmak için tutunmak amacıyla değil. Hayır, hiç değil: Bu kez kolu yukarı doğru uzanırken parmakları maunun yağlanmış, restore edilmiş güzel dokusunu araştırdı, tırnakları ağır sütunların narin oluklarını izledi.

Daha da sonra, ben içkiye alıştığımda –bu da farklı bir aşk hikâyesi– ve yetersiz bir âşık haline gelip bir kez daha ilgisiz ve sabit fikirli olduğumda, restorasyonu aşka tercih eder oldu. Bazı mimari zaferler onun için orgazm gibi oluyordu, Belle Isle'ın yanmış olan kanadının tavanlarındaki alçı güllerin eski, ayrıntılı taslaklarını keşfettikten sonra, herkes ona o ustaların hepsi ölmüştür şimdi dediği halde Louisiana'daki Bunkie kasabasında doksan yaşındaki bir alçı ustasını bulup çıkardığı zamanki gibi. Yüzü ışıldıyordu: İkisini, taslakları ve çoktandır kayıp olan ustayı bir araya getirmek ve kocaman, yassı güllerin şekillendiğini görmek ona cinsel aşk kadar iyi hatta o zaman daha da iyi geliyordu, bunu görüyordum.

Sonra benimle Margot arasında ne mi oldu?

Eğer burada olsaydı, ne diyeceğini biliyorum ve bir dereceye kadar haklı da olurdu: Beni sevmek yerine sürünerek bir şişenin içine girdin sen ve ben sadece, seninle birlikte oraya girersem lanet olsun bana diye düşündüm; sen kararını verdin.

Ama aynı zamanda kısmen yanılıyor olurdu. Basit ve şaşırtıcı gerçek şu ki Belle Isle'ı onarmayı bitirdiği zaman, bir şekilde benimle de işi bitti. Belle Isle evi bizzat kendisiydi, bir Louisiana dilberi ve onu yenilediği ve kendisini de yenileyerek tam da olması gerektiği hale getirdiği ve oturaklı bir Louisiana beyefendisi olan benimle işi bittiği zaman, ikimizi de yaptıktan sonra, ikimizle de bir işi kalmamıştı. Bir kez akla gelebilecek her bir restorasyon kırıntısını yaptıktan sonra, eski taslakları uzun uzadıya inceledikten, tarihçileri seferber ettikten, Carrara mermeri yontucuları getirttikten sonra –bir kez işini bitirdiğinde, biz de bitmiştik– onun için önemli olan tek şey, her şeyin aynen eskiden olduğu gibi olması gerektiğiydi. Neden, diye sordum bir kez ona. Neden her şeyin aynen eskiden olduğu gibi olması gerekiyor? Beni de yeniledi. Beni tam olarak restore etmedi, Texas'ta oluşturmuş olduğu bir River Yolu kibar tabakası imgesine uygun olarak

yeniden yarattı; plantasyonu olmayan bir tür plantasyoncu beyefendi, zaman içinde anladığıma göre, bir karışım: Ashley Wilkes (tabii kendisi de bir başka kadının yaratığı olan anemik, şiirsel bir Georgia centilmeni), Leslie Howard (bir başka anemik, şiirsel centilmen), artı savaştan evine dönen ve Beauvoir'da bir başka kararlı kadın tarafından kusursuzca yerleştirilen, benimkine çok benzer bir güvercinlikte park edilen Jeff Davis, artı yumuşak başlı Güneyli avukat Gregory Peck, artı biraz da Rhett rolündeki Clark Gable'dan oluşan bir beyefendi. Giysilerimi bile o alırdı. Keten takımlar giymemden hoşlanırdı.

Uysalca istediklerini yapardım; biz "aristokrat" ahalinin bir şekilde bir bütünün parçaları olduğumuza dair onun tuhaf Texas'lı inancı beni eğlendiriyordu. Öyle değildik tabii, hatta aristokrat bile değildik ve ben kendimi hiçbir zaman bir bütünün parçası olarak hissetmediğime göre, hiç olmazsa role uygun giyinebilirdim. Hatta kendimi o rolü oynar buluyordum; bir aşağı bir yukarı yürüyor, ara sıra plantasyon çalışma masamda, onun Floransa derisinden not defterine hukuki bir not almak için duruyor, kristal sürahiden gümüş kadehe bir viski doldurmak için bara dönüştürülmüş servi dolabın yanında duruyordum, filmlerde Güneyli centilmenlerin yaptığı gibi.

Güney'in ve belki de bütün ABD'nin şimdilik adı konulmamış gazaplar tarafından güdülerek *yerleri, binaları* çaresizce restore etmekte ve korumakta olan kadınlarla dolu olduğunu biliyor musun? Benim gibi düşkün, hoşgörülü, kalender, biraz çöküntüye uğramış erkeklerle evli bu kadınlar; balığa, ava gidebildikleri, biraz içebildikleri, onunla bununla şakalaşabildikleri, televizyonda Dolphins and Jack Nicklaus'u seyredebildikleri sürece ne yaptıklarını fazla umursamayan erkeklerle evli kadınlar. İşte benim gibi bir adam, belki gençliğinde, futbolda, Phi Beta Kappa'da, kardeşlik cemiyetinin Büyük Ejderha'sı olarak şanlı bir dönem yaşamış ve şimdi Auto-Lec'i ya da Quick-Stop'u idare ediyor ve her gece eve, George Washington'un bile içinde uyumamış olduğu cinsten bir müzeye geliyor.

Böylece evi bitirdi ve biz kalakaldık. Ne yapmalıydık? Diğer otuz beş yaşındaki varlıklı çiftlerin yaptığını yaptık: Aspen'de kayağa, Körfez Sahili'nde ev partilerine, balık tutmaya ve içmeye, Kuzey İskoçya'da ev partilerine ve içmeye gittik.

Ama sonra ne yapacaktık? Zamanı nasıl geçirecektik? Sevişecektik. Çocuk yapacaktık. Bunu yaptık. En azından, bunu yaptığımızı sandım. Ama o, Belle Isle'ı bitirdikten ve çocuğuna Siobhan adını verdikten sonra, yapacak bir şey kalmadı. Siobhan'a iyi bakılıyordu, özellikle Tex dede yanımıza taşındıktan sonra.

Onun sorununu anlayabiliyordum. Yüce Mesih, *ne* yapacaktı? O Texas enerjisiyle ve bir şeyleri ya yeniden ya da aynı cinsten yapma tutkusuyla ne yapacaktı? Yaradılışı bitirdikten sonra Tanrı ne yapmıştı? Yüce Mesih, dinlenmek nedir bilmiyordu. En azından Louisiana'da işleri ağırdan almayı bilirdik. Tabii her zaman içebilirdik.

İşte o zamandı ki "gösteri sanatları"na olan ilgisini canlandırdı ve Merlin'in öğrencisi olmak üzere Dallas-Arlington'a gitti.

Onu seviyor muydum? Neden hep sevgiyle ilgili sorular soruyorsun? Sen de mi ihanete uğradın? Senin Tanrının sevgisi sana yetmiyor mu? Margot'nun sevgisi bana yetiyordu. Cinsel olarak onu öyle seviyordum ki ona dokunmadan edemiyordum. Mutluluğum onun yanında olmaktı. Eski asık yüzlülüğüm kaybolmuştu. Sokakta onu kucaklıyor ve öpüyor, gündüz vakti beyaz ayaktakımı gibi arabada öpüşüp koklaşıyor, restoranlarda masanın altından onu elliyordum ve onun kızardığını ve elimi hızla ittiğini ve endişeyle etrafa bakarak eski Texasça'sına döndüğünü görünce çocuk gibi gülüyordum: "Get şurdan! Ne yaptığını sanıyon be, çocuk!"

Bu yeryüzünde bir kadına âşık olmak ve aynı anda yeterli perspektifi koruma becerisini göstererek onun da âşık olduğunu görmek, seni farklı bir biçimde görmeye başladığını görmek, renginin değiştiğini, gözlerinin yumuşadığını, elinin kendiliğinden sana uzandığını görmek kadar büyük bir sevinç yoktur. Senin azizlerin, evet ama Tanrı aşkı daha da iyidir diyorlar, ama Yüce İsa, bu nasıl olabilir? Senin olduğun gibi inançlı biri de olsan, söyle bana, bu nasıl olabilir? Evet? Gözlerin uzak bakıyor, sanki çok eski bir zamanı düşünüyormuşsun gibi. Bu artık inançlı olmadığın anlamına mı geliyor yoksa bugünlerde inançlı olanların bile böyle şeyleri anlayamadığı anlamına mı? Kendi Yahudi İncil'in, güneşin altında bir erkeğin bir genç kızla yaşadıklarına benzer hiçbir şey olmadığını söylemiyor mu?

Ve bu yeryüzünde aynı kadının başka bir erkeğe bir zamanlar sana baktığı gibi baktığını görmek kadar büyük bir acı yok.

Kıskançlığın ne olduğunu biliyor musun? Kıskançlık, zamanın ta kendisinin şeklinin bile farklılaşmasıdır. Zamanın yapısı bozulur. Zaman uzar. O burada değil? Nerede? Kiminle beraber? O kadar çok zaman vardır ki. Dakikalar ve saatler sürünerek ilerler. Ne yapıyor? Herhangi bir şey yapıyor olabilir. O burada değildi. Onun burada olmayışı oksijenin burada olmayışı gibiydi. Günün geri kalanında ne yapacağım? Göğsümde bir şeyler sıkışıyordu.

Elgin elinde bir yazı altlığıyla içeri girdi ve çalışma masamın karşısına oturdu; hem temkinli hem de memnun görünüyordu. Siyah çerçeveli gözlüklerini takarken, eli hafifçe titredi. Önemli bir sınavla karşı karşıya olan zeki bir öğrenciye benziyordu. Her zamankinden değişik giyinmiş olduğunu fark ettim; okul kıyafeti olduğunu tahmin ettiğim, arkadan kemerli düzgün bir kot pantolon, beyaz bir gömlek giymiş, dar siyah bir kravat takmıştı. Nasıl görüneceğine karar vermek onun için sorun mu olmuştu? Ev hizmetkârı gibi mi? Tur rehberi mi? Özel dedektif mi? Zeki öğrenci mi?

Güvercinliğimde oturmuş, çocukların setin üstünde bir şenlik ateşi hazırlayışını seyrediyordum. Şükran Günü'nden önce başlıyorlar, nehrin sığlığında söğüt keserek altı metre yüksekliğinde Kızılderili çadırı gibi konik yığınlar yapıyorlar, bunlar Noel arifesinde bütün gece yanıyor, uyuyan bir ordunun kamp ateşleri gibi, İngiliz Dönemeci'nin tamamı boyunca alev alev yanan muazzam bir hilal oluşturuyordu.

Düşünmekte olduğum şey Margot değil, zamandı, zamanı nasıl geçireceğim. Ayık, yıllardır ilk kez dumandan ve nikotinden kurtulmuş olan vücut hücrelerim karıncalanıyordu; tetikte ve huzursuzdular. Ya bundan sonra? Şimdi ne olacak? Dilim tatmaya hazır, adalelerim kasılmaya hazırdı, karaciğerim tıkır tıkır çalışıyor, cinsel organlarım sızlıyordu. Sonra neden içki ve sigara içtiğimi anladım. Zamanla baş etmenin bir yoluydu bu. Zamanı nasıl geçirmeli? Korkutucu bir şey: On milyar hücreden oluşan, on milyar şeyden herhangi birini yapmaya hazır bir insan vücudu. Ama ne yapmalı?

Boş bant, teyp kafasından hızla geçiyordu.

"Ehem." Elgin boğazını temizledi. İrkildim. "Siz ne..."

"A. Dün gece tuttuğun kayıt mı o?"

"Evet, efendim." Demek gerçekten de belli bir kılığa bürünme ihtiyacı hissetmişti. Ama hangisi? Ev hizmetkârı mı? Özel dedektif mi?

"Okuyuversene şunu, Elgin."

Bunun faydası oldu. Şimdi bacak bacak üstüne atarak yazı altlığını dizine dayayabilir, başparmağıyla gözlüğünü burnundan yukarı itebilirdi.

"Sabah saat bir kırk. Söz konusu kişiler Zakkum Odası'ndan ayrıldılar." Başını kaldırdı. "Onlar on dakika satış makinelerinin yanında durup konuştular."

"Onlar mı? Onlar kimdi?"

"Bayan Lucy." *Bayan Lucy* mi? Ondan daha önce hiç böyle söz etmemişti. Kendisiyle bu mesele arasına bir mesafe koyma ihtiyacı hissettiğini fark ettim (gerçi yapmış olduğu şeyden gurur da duyuyordu). Gerginliği içinde, aklına gelebilecek en büyük mesafeyi koymuştu: Emektar bir hizmetkâr olmaya geri dönmüştü.

"Devam et."

"Bir elli. Bayan Lucy ve Bayan Margot 115 numaralı odaya, Bayan Raine'in odasına."

"Bayları ve bayanları boş ver."

"Peki. Troy Dana 118 numaralı odaya yani kendi odasına, Merlin 226'ya, Jacoby 145'e.

"Sabah saat iki on iki. Bayan Margot 115'ten çıka ve 226'ya gide." Margot için hâlâ *Bayan* demeye ihtiyacı vardı.

"Merlin'in odasına mı?"

"Evet, efendim. İki yirmi beş. Troy Dana 118'den çıka 115'e gide."

"Raine'in odası. Böylece Troy, Lucy ve Raine 115'te oluyorlar."

"Evet, efendim. Sabah iki elli bir. Bayan Margot 226'dan çıka" (çıkıyor değil, çıka: gergindi) "145'e gide."

"Jacoby'nin odasına mı?"

"Evet, efendim."

"Devam et."

"Sabah saat beş sıfır dört. Lucy telaşla 115'ten çıka, koşar gibi dışarı gide. Arabasına."

"Evet?"

"Beş on dört. Troy Dana da 115'ten çıkıyor, 118'e gidiyor, kendi odasına." Gidiyor. Şimdi daha sakindi.

"Peki."

"Beş yirmi dört. Bayan Margot 145'ten ayrılıyor, dışarı çıkıyor. Arabasına. A, unuttum. Üç beş. Jacoby bir bardak su almak için dışarı çıktı." Başını kaldırdı. "Galiba Bayan Margot hastaydı."

"Evet?"

"Hepsi bu."

"Bu kadar mı?"

"Evet efendim. Gün doğarken ayrılmamı söylediniz." Kendini daha iyi hissederek, başparmağıyla gözlüğünün köprüsünü yukarı itti. Onun öğrencilerini zihnimde canlandırabiliyordum, yıllar sonra onu hicvettiklerini, bunu yapışını taklit eden bir okul skeci yaptıklarını.

Ha. Belki de Margot sahiden hastaydı!

Elgin'in, evde çalışan zenciden genç profesöre gidiş gelişlerinin ne kadar tuhaf olduğunu düşündüğümü hatırlıyorum.

"Peki. Bu yeterli. Çok iyi. Teşekkürler, Elgin."

Rahatlayarak hızla ayağa kalktı.

"Hayır, bekle." Ne yapacağımı zaten biliyordum. Ve üzerime üzerime gelen zamanla ve karıncalanmakta, beklemekte olan on milyar hücreyle nasıl baş edeceğimi.

Yavaş yavaş oturdu. Telefonu elime aldım ve Holiday Inn'den kuzenim Laughlin'i aradım. Şimdi sadece merak içinde olan Elgin beni seyrediyordu.

"Lock, benim için bir iyilik yapmanı istiyorum." Bunu isteyebilirdim. Moteli inşa etmesi için gereken parayı, Margot'nun parasını, ona borç vermiştim.

"Dabii, Lance. Sen iste, yeter."

Fazla acele ediyor ve cana yakın davranıyordu. Minnettarlık onu huzursuz ediyordu ve normal bir şeydi bu. Onu çalışma masasında otururken görebiliyordum: temiz, kısa kollu iş gömleği, giderek kırlaşan ve tepesi dökülmeye başlamış düzgün kahverengi saçlar, par-

mağında mason yüzüğü, eli ajurlu çoraplarında, kısa vücudu azıcık şişman, ancak kırışıkları düzeltecek kadar şişirilmiş bir balon gibi, basit şekilli bir adam. Optimistler Kulübü'nün başkanı gibi görünüyordu ve gerçekten de öyleydi. Kara yazgılı bir optimist. Laughlin'le aramızdaki tek fark, onun gençliğinde şanlı bir dönem bile yaşamamış olmasıydı. Bunun yerine son yirmi otuz yılda, yirmi otuz iş değiştirmiş, her birinde de tam olarak başarısız olmamış (çünkü gayretliydi ve eğer aptal idiyse, kendisinin bile farkında olmadığı gizemli, kendi kendini mağlup eden bir biçimde aptaldı), daha ziyade yapmaya niyetlendiği işi tamamlayamıyordu. İşe ilgisini kaybediyor, iş sona eriyor, şirket kapanıyor, insanlar bisiklet almaz oluyorlar, şekerin fiyatı üç katına çıkarak onun Nabisco dağıtımcılığını batırıyordu. Şimdi fazla çabuk cevap vermişti. İki şey onu geriyordu: Bir, bana bir iyilik borçlu olması; öteki, başarıyor olması. Başarı onu dehşete düşürüyordu.

"Sen iste, yeter, Lance" dedi, tereddüdümden güven kazanarak.

"Birkaç gün için moteli kapatmanı istiyorum."

"Ne dedin?" diye sordu hemen.

"Geçici olarak gazını keseceklerini söyleyiver; aslında kesebilirler de. Bildiğin gibi, gazımızın çoğunun New England'a gitmesi gerekiyor."

"Biliyorum ama... Moteli kapatmak? Neden?"

"Yarı dolu olduğun halde sana tam fiyat ödeyeceğim. İki üç gün yeterli olur sanırım."

"Ama yarın salı."

"Bununla ne alakası var?"

"Rotari."

"Odaları kastediyorum. Rotariyi rahatlıkla yapabilirsin."

"Neden odaları kapatmak istiyorsun?"

Sessiz kaldım. Setin üstünde dört çocuk, Iwo Jima'ya bayrak diken bahriyeliler gibi, kırpılmış yüksek bir söğüdü yukarı kaldırıyorlardı. Elgin beni seyrediyordu; eski Elgin'di şimdi, gözlerini kocaman açmış ve kendisini unutmuş.

"Bütün o film ekibinin gitmesini istiyorum. İşleri neredeyse bitti. Eğer oradan ayrılırlarsa, gitmek zorunda kalırlar."

"Ha." Ha, anlıyorum, demek istiyordu. Yanlış anlamasına bel bağlıyordum ve müdahale etmedim. "Seni suçlamıyorum."

"Ne için?"

Temkinli davranıyordu. "Onları gözaltında tutmak istediğin için. Bu işte çok şeyler gördüm." Bir yıl Fransız Mahallesi'nde bir motel işletmişti. "Dönen dolapları bir de bana sor! Ama..."

"Ama ne?"

"Mobilyaları parçalamadıkları, yatakları yakmadıkları ve esrar içip ortalığı kokutmadıkları sürece, kimin kime ne yaptığı umurumda değil. Bazı şeylere inanmazsın; en kötüsü de üniversiteli çocuklar."

Ya aptal ya da düşünceliydi ve sanıyorum ikincisiydi. Rahatça konuştuk, üniversiteli çocuklara ve motel işinin iniş çıkışlarına teessüf ettik.

"Tamam mı, Lock?"

"Şimdi bakalım. Saat üç buçuk. Bugün kapatmak için çok geç. Ama yarın boşaltma saatine kadar çıkmaları için her kutuya bir not koyacağım." Bu fikre giderek ısınıyordu. "Aslında, gazımı kesmekten söz ediyorlardı. Ne dersin buna! Gazımızı New York Kenti alacak! Bu da odalarda ısıtma ve havalandırma olmayacak demek. Sen hiç dert etme." İlk kez, hüzünlü minnettarlığının yerini neşe aldı. Sanki borcunu geri ödemiş gibiydi. "Umurumda bile değil. Propana dönüyorum. Geçen ay gaz faturam ne geldi, biliyor musun?"

"Teşekkür ederim, Lock."

Telefonu kapatırken Elgin beni seyrediyordu. Bir şey, rahatlamasına ve kendisi olmasına izin vermişti.

"Elgin, senin ve yalnız senin, benim için yapabileceğin bir şeyler daha var."

"Yaparım."

Yeni özgürlüğümle şöyle düşündüğümü hatırlıyorum: Eğer insan ne yapmak istediğini biliyorsa, başkaları bırakın engel olmayı, sırf merak ve şaşkınlıktan ona yardım ederler.

"Peki. Geçen gün baca deliğinden ve yemek asansöründen söz ediyorduk, hatırlıyor musun?"

"Evet." Şimdi kulak kesilmişti.

"Pekâlâ. Bak." Yazı altlığından kayıt defterini alarak arkasını çevirdim ve bir kat planı çizmeye başladım. "İki varsayımda bulunuyorum. Birincisi, yarın motelden ayrıldıklarında yeniden Belle Isle'a yerleşecekleri. Başka gidecek yer yok."

"Doğru."

"Sonra da Belle Isle'da daha önce kaldıkları odalara yerleşeceklerini varsayıyorum."

"Evet. Giysilerini orada bıraktılar."

"Merlin buraya, bacanın bir tarafına, Jacoby buraya, öbür tarafına. Ama Margot'yla Lucy'nin, Dana'yla Raine'in odaları holün karşısında. Bu teknik bir problem oluşturuyor."

"Teknik bir problem mi?"

"Söyle bana, Elgin. Bir film yapmak ister miydin?"

"Film mi? Ne tür bir film?"

"Yeni bir tür cinéma vérité."* Bir kalem aldım. "Bana işte şurada yardımcı olabilirsin. Birkaç teknik problem var."

Yüce Mesih, işte keşfim. Sen yanlış mutlaklıklar ve sonsuzluklar yakalamışsın. Mutlaklık olarak Tanrı mı? Sonsuzluk olarak Tanrı mı? Bu sözcükleri bile anlamıyorum. Neyin mutlak ve sonsuz olduğunu söyleyeyim sana. Bir kadını sevmek. Ama sen nereden bileceksin? Görüyorsun, senin kilisen ne yaptığını biliyor: Bir mutlaklığı sil ki bir başkasını aramak zorunda kalasın.

Tahammül edilebilir sonlu bir hayat yaşayan, çalışan, yiyen, içen, avlanan, uyuyan, mutsuz sayılmayacak, egosantrik bir adam olmanın, sonra günlerden bir gün yüce, yıldızlı göklerin kendisine açılmış olduğunu ve yüreğinin onunla dolup taştığını keşfetmenin nasıl bir şey olduğunu, biliyor musun? Onunla? O. Kadın. Bir kategori değil, bir cinsiyet değil, iki cinsiyetten biri değil, insan bir dişi yaratık değil, bir sonsuzluk. ♀=∝. Sonsuzluk, senin için ekmek gibi su gibi elzem hale gelmiş, yaşam ve yüreğinin kendi müziği, soluduğun hava haline gelmiş bir kadından başka nedir ki? Sadece ona yakın olmak bile yaşamak ve ruhunun kendi benliğine sahip olmaktır.

* Gerçekçi sinema. (ç.n.)

Sadece ağzını onun sırtının derisinde açmak. Sadece sabah yanında onunla uyanmak ne büyük sevinçtir. Böyle bir mutluluk olduğunu bilmiyordum.

Ama bunun karanlık bir karşıtı var: Ona sahip olmamak nefes alamamaktır. Şaka yapmıyorum: Onsuz nefes alamıyordum.

Bir erkek bundan başka ne için yaratılmıştır ki? Sevgi konusunda benimle aynı fikirde olduğunu görebiliyorum ama biraz müstehzi gibisin. İki farklı şeyden mi söz ediyoruz? Her halükârda, bu işin bir mahzuru var. Sevgi sonsuz mutluluktur. Onu kaybetmek sonsuz mutsuzluktur.

Şimdiye kadar iyi gitti, diyorsun, biraz istihzayla, farkındayım. Bir erkek, güzel, şehvetli bir kadına âşık oluyor, neresi yeni ki bunun? Şehvet duyan, ama bunu senin için duymayan güzel, şehvetli bir kadını sevmenin nasıl bir şey olduğunu hayal edebiliyor musun?

Esaslı bir keşif.

Gerçek şu ki bütün tatlı Güneyli hayatım boyunca şehvetli kadın diye bir şey olduğu hiç aklımdan geçmedi. Bir sonsuz düşünülemez daha. Sonsuzca dehşet verici. Tanrı ne yaratmış böyle?

Öte yandan, sonuç olarak herhangi biri gibi bir yaratık olan kadın neden şehvetli olmasın? Yine de benim için, şehvetli kadının görüntüsü, ateş soluyan bir ejderhanın Rotary Klübü'nde belirmesi kadar inanılmaz bir şeydi.

Tabii aslında demek istediğim, beni dehşete düşüren şeyin, onun ben olmayan birisine şehvet duyması ihtimalinin keşfi olduğu.

Ama tabii bundan emin olmak zorundaydım. Sevgi ve şehvet, bir tahmin konusu olmamalıydı.

Sonradan anlaşıldı ki Elgin'in göz hapsinden sonraki sabah, Margot gerçekten hastaymış. Solgun ve ateşliymiş.

O halde belki de sadece hastalanmış ve Merlin'le Jacoby ona bakmışlardı. Basit bir şeyden emin olmak neden bu kadar zordur?

Margot hastaymış! Yaşasın.

Evet ama ben Siobhan'ın babası değildim ve o Merlin olabilirdi ve Merlin buradaydı.

Tanrım, neden kendime işkence ediyordum?

"Ne zaman başladı, Margot?" diye sordum ona, kahvaltıdan sonra odasına giderek.

"Tanrım, çekimleri seyrederken az kalsın bayılıyordum. Daha sonra sahiden bayıldım galiba. Kendimi kaybettim. Sürünerek eve gelmeyi ancak başarabildim."

İnsan herhangi bir şeyden hiç emin olabilir mi? Annem Harry Amca'yla, dedikleri gibi masum gezintilere çıkıyor, hava alıyor ve görülecek yerleri mi görüyordu yoksa bir battaniye alıp ormana ya da bir turist kulübesine mi yollanıyorlardı, dört cüruf bloğu üzerine kurulmuş, bir yatak, linolyum döşeme, gazlı ısıtıcı ve teneke duşla, en elzem şeylerle donatılmış o küçük, motel öncesi minyatür evlerden birine.

Senin o hüzünlü bakışın ne anlama geliyor? Peki, öyle yapmışlarsa ne olmuş, o kadar kötü bir şey mi, bunu mu demek istiyorsun? Neyin yasını tutuyorsun? Onların mı? Benim mi? Bizim mi?

Seninle aramızdaki başlıca fark ne biliyor musun? Seninle, her şey bir tür hüzünlü solüsyon içinde eriyip gidiyor gibi. Zavallı zayıf insanoğlu! Sorun şu ki senin şu eski, hoşgörülü, Katolik usulü dünyadan bezmişliğinle bütün ayrımları siliyorsun sen. Her şeyi sev. Evet ama gece yarısında bütün kediler siyahtır, o halde ne fark eder? Fark eder, öyle mi? Ne? Ağzını açtın ve sonra vazgeçtin...

Ama görmüyor musun, öğrenmek zorundaydım. İşte orta yaşlarımın başındaydım ve dünyadaki en temel soruyu yanıtlayamıyordum. Hangi soru mu? Şu: İnsanlar davrandıkları ve hatta göründükleri kadar iyi midirler yoksa bir kez kapı kapandığında her şey rezillik midir?

O yüzden kesin olarak öğrenmek niyetindeydim. En kötüsünü bilmekten daha da kötü bir şey vardır. O da bilmemektir.

Baştan beri zihnimin gerisinde, babamın çorap çekmecesini açtığım ve annemin, o iyi hanımefendinin, babam için, o şerefli adam için örmüş olduğu baklava desenli çorapların altında on bin doları bulduğum zaman duyduğum his vardı.

İnsan bilmek zorundadır. Kötü haberden daha kötü şeyler vardır.

VI

Kızım Lucy, uykulu, hafifçe şişmiş ama gene de cinsellik yüklü bir yüz ve kapitone sabahlıkla kahvaltıya indiğinde, öğlen olmuştu.

"Okulda olman gerekmiyor mu?" diye sordum ona, salı olduğunu hatırlayarak.

"Okula dönmeyeceğim." Solgun, ağır yüzü somurtkanca tabağının üzerine eğilmişti; gözlerini devamlı olarak kırpıyordu. Ağlıyor muydu?

"Neden?"

"Bir iş buldum."

"Nerede?"

"Raine'in yanında."

"Ne yapacaksın?"

"Onun asistanı olacağım."

"Yüce İsa, o da ne?"

"Babacığım, onlar dünyanın en harika insanları."

"Onlar mı?"

"O ve Troy. Onlar şimdiye kadar tanıdığım, tamamen özgür olan yegâne insanlar."

"Özgür mü?"

"Kendi yaşamlarını yapmakta özgür." Lucy nihayet başını kaldırdı.

Kendi çocuklarımızı ne kadar az tanıyoruz! Yıllardır ona bakmamıştım sanırım. Onu nasıl değerlendirecektim, bu küçük yabancıyı? Annesi gibi değildi. Yıllar ona iyi davranmayacaktı. On altı yaşında en güzel çağındaydı; daha sonra sabahları yüzü ağırlaşacaktı. Şeheviliğin gafil avladığı bir çocuk gibiydi. Bunun tam olarak farkına varıncaya kadar, şişmanlığa meyletmiş olacaktı. Kendi kimyası ona bir oyun oynamıştı ve yüzü bunun ağırlığıyla doluydu. Bu masum şehevilik –ve bu noktada kendimi şoke ettim– yabancılarda azgınlık uyandıracak cinstendi.

"Bütün gece motel odasında oturup konuştuk."

O halde belki de hayat bu kadar masumdu: Bütün gece oturup konuşmuşlardı. Margot hastaydı ve Lucy konuşuyordu. Neden olmasın?

"Ne hakkında?"

"Her şey. Raine, biliyorsun, İKD'ye dalmış durumda. Milli cemiyetin başkanı olduğunu biliyor muydun?"

"Hayır."

"Benim işim aslında İKD'nin kayıt sekreterliği olacak."

"Bundan ne öğreneceksin?"

"Son üç haftada, hayatım boyunca öğrendiğimden daha çok şey öğrendim."

"Ne?"

"Kendim hakkında. Güdülerim. Mesela, alt merkezler hakkında."

"*Neler?*"

"Dört alt merkez. Üç yüksek merkeze, bilinç, akıl ve ruha karşılık."

"Yani Raine'le birlikte California'ya dönmek istediğini mi söylüyorsun?"

"Troy ve Raine'le birlikte yaşayacağım."

"Evli olduklarını bilmiyordum."

"Değiller. Olmadıklarına da memnunum. Evli olsalardı, ben kızları falan gibi olurdum. Bu şekilde eşitiz, bir üçlü, birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için."

Her şey iyi hoş mu o halde yoksa her şey rezillik mi? Bir erkek kırk beş yaşında olup da hâlâ her şeyin hoşluk mu yoksa rezillik mi olduğunu nasıl bilmez? İnsan bundan nasıl emin olur?

"Annenle konuştun mu? İznimizi alman gerekecek, biliyorsun."

"O buna kesinlikle taraftar. En azından bu sabah öyle söyledi. Umarım aklını kaçırmamıştır, 39,5 derece ateşi olduğunu söyledi."

O halde gerçekten hastaydı ve her şey rezillik değil, hoşluktu.

"Yani Troy ve Raine'le mi yaşamak istiyorsun?"

"Evet. Evlerini görmek ister misin, daha doğrusu Raine'in evini? Harika, değil mi?"

Cebinden Raine'in ve evin fotoğraflarını çıkardı; ilkinin üstünde yazılar vardı. Sadece *Benim küçük* kelimelerini okuyabildim. Küçük ne? Onu seçemedim. Öbüründe alçı süslemeli bir İngiliz malikânesi ve çeşitli biçimlerde, küreler ve paralelkenarlar şeklinde budanmış bazı California bitkileri görünüyordu. Philip Marlowe'un zengin bir müşterisini ziyarete gittiği ve kâhyaya hakaret ettiği türden bir yere benziyordu.

"Bak Raine bana ne verdi."

Sabahlığını açarak bana genç göğüslerinin loş çatalına yerleşmiş olan ağır, altın bir haç gösterdi.

"O hayatımda tanıdığım en harika insan."

Öyle görünüyordu. Herkes harika görünüyordu. Bütün kasaba halkı film ekibinin harika olduğunu düşünüyordu. Gerçekten de öyle görünüyorlardı.

Ne yapmakta olduğumu şimdi anlıyorum galiba. Seninle, arayışımı yeniden yaşıyorum. Onu düşünmeye ancak bu şekilde dayanabi-

liyorum. Bir terslik oldu. Eğer dinlersen ne olduğunu keşfedebilirim sanırım.

Bu bir arayıştı, pekâlâ ve çok garip bir arayıştı. Ama garip zamanlar garip arayışlar gerektirir.

Kutsal Kâse'nin şövalyelerinden bahsettik, Percival. Ben neydim, biliyor musun? Lanetli Kâse'nin Şövalyesi'ydim.

Herkesin harika olduğu böyle zamanlarda ihtiyaç duyulan şey, bir kötülük arayışıdır.

Senin ilgi duyman gerekir! Böyle bir arayış Tanrının davasına hizmet eder. Nasıl mı? Çünkü iyilik hiçbir şey kanıtlamaz. Herkes harika olduğu zaman, hiç kimse Tanrıyla uğraşmaz. Hemcinsleri için canını veren on bin Albert Schweitzer bulunsa, herhangi bir insanın Tanrıyı enine boyuna düşüneceğini zannediyor musun?

Ya da Harvard'daki Lowell İlahiyat profesörünün Kutsal Kâse'yi hakikaten bulduğunu, İsrail'deki bir vadiyi kazıp çıkardığını, gerçekliğini kanıtladığını, karbonla tarihini belirlediğini ve Metropolitan Müzesi'ne sunduğunu farz et. Milyonlarca ziyaretçi! Ben de herkes kadar merak eder ve onu görmek için saatlerce sıra beklerdim. Ama sonuçta ne fark ederdi? İnsanlar bir süre ilgi duyardı, evet. Bu bir ilgi çağı.

Ama bana bir tek "günah," bir tek katıksız kötücüllük eylemi gösterebildiğini farz et. Farklı bir hadise olurdu! İşleri acı bir fren sesiyle durdururdu bu. Ama etrafımızda bol miktarda kötülük var diyorsun. Hitler, gaz fırınları ve benzerlerine ne mi demeli? Ne olmuş onlara? Herkesin bildiği ve söylediği gibi, Hitler zırdeliydi. Ve görünüşe göre başka hiç kimse sorumlu değilmiş. Herkes emirleri yerine getiriyormuş. Hatta böyle bir emrin olmaması, her şeyin bürokratik bir hata olması bile mümkünmüş.

Bana bir tek "günah" göster.

Hiroşima'da yüz yirmi bin kişinin ölmesi mi? Onun kötülüğü neresindeydi? Harry Truman kötü müydü? Pilota ve bombacıya gelince, her bakımdan harika adamlardı, iyi birer baba ve aile erkeği.

"Kötülük" hiç kuşkusuz bu çağın ipucu, çağa uygun tek arayış. Çünkü her şey ve herkes ya harika ya da hasta ve hiçbir şey kötü değil.

Tanrı burada olmayabilir ama ya kişi şeytanı bulursa? Şeytanla karşılaşmaktan memnun olmayacağımı mı sanıyorsun? Ha, ha, uzun zaman önce izini kaybettiğim bir arkadaşımmış gibi elini sıkardım onun.

Çağın niteliği, korkunç şeylerin olması ama işin içinde hiçbir "kötülük" bulunmaması. İnsanlar ya deli ya bedbaht ya da harika, o halde "kötülük" nerede işin içine giriyor?

İşte kırk beş yaşındaydım ve dünyada "kötülük" olup olmadığını bilmiyordum.

Yukarıdakine küçük bir soru: Kötülük şiddette mi yoksa cinsel davranışlarda mı aranacaktır? Yoksa tüm şiddet kötü ve tüm cinsel davranışlar iyi midir, ya da Jacoby ve Merlin'in diyeceği gibi, yaşam güçlendirici?

Eğer insan kötülüğü arıyorsa, neden savaşı ya da çocuk dövmeyi incelemesin? Başka herhangi bir şey o kadar kötü olabilir mi? Öte yandan, herkesin bildiği gibi, çocuklarını döven ve öldüren ana babaların psikolojik problemleri vardır ve çocukları kadar berbat durumdadırlar. Dövülen her çocuğun, dövülen ebeveynlere, dövülen büyük ebeveynlere vesaire sahip olduğu kanıtlanmıştır. Hiç kimsenin kabahati yoktur.

Savaşa gelince, ailemin üyelerinin mutlu, cesur, başarılı olduğu tek zaman, savaş zamanıydı. Savaşın nesi kötü?

Sokağın karşı tarafına bak. O kızın Volkswagen'indeki çıkartmayı görüyor musun? Savaşma Seviş. Bu hiç kuşkusuz çağın düsturu. Bunda bir terslik var mı?

Evet. En büyük iyilik sevgide bulunabileceğine göre, en büyük kötülüğün de orada bulunması mümkün olabilir mi? Eğer varsa, kötülük, günah, başka herhangi bir şeyle kıyas kabul etmez olmalı. Senin azizlerinden biri, bütün iyiliğiyle evrenin tamamının, bir tek günahın maliyeti değerinde olmadığını söylememiş miydi? Günah kıyas kabul etmez, öyle değil mi? Hem sonsuz iyiliği hem de sonsuz kötülüğüyle; başka herhangi bir şeyle kıyas kabul etmeyen yalnız bir davranış türü vardır. O da cinsel davranıştır. Orgazm, yeryüzündeki tek sonsuzluktur. Dolayısıyla ya sonsuz bir iyilik ya da sonsuz bir kötülüktür.

Arayışım hakiki bir günah içindi; böyle bir şey var mıydı? Cinsel günah, aradığım lanetli kâseydi.

Tabii böyle bir şeyin olmaması mümkün; tıpkı kâse gibi hakiki bir günahın var olmaması yani.

Yine de belki de hayatımda ilk kez bir şeyler yakaladığımı hissediyordum. Ya da en azından yirmi senedir. Yirmi yıl sonra, adasında bir ayak izi gören Robinson Crusoe gibiydim: Bir ayak izi değil de kızımın kan grubu. Aha, işte bir şeyler oluyor!

Böylece bir gece içinde su çukurunun yanındaki bir kaplan kadar ayık, gözü açık, temiz, zinde, uyanık bir hale geldim.

Bir şeyler kıpırdıyordu. Böylece Sör Lancelot yola çıktı; Kâse'den daha ender bulunan bir şey arıyordu. Bir günah.

"Elgin, bir film çevirmeye ne dersin?"

Elgin gülümsedi. "Merlin benden ittedi zaten."

"Bir filmde oynamanı istedi. Ben bir film çevirmekten söz ediyorum; Merlin'inki değil. Benimki. Bir film çevireceğim."

"Öyle mi yapacaksınız?"

"Ve sen bana yardım edeceksin?"

"Öyle mi yapacağım?"

"Elgin, dinle." Plantasyon çalışma masasının yanından dolaştım ve ellerim cebimde durarak aşağıya, ona baktım. Kolları koltuğun kollarına belli bir açıyla dayanmış, parmakları kenetlenmiş, mükemmel bir simetri içinde oturuyor, dudaklarında hafif bir gülümsemeyle dimdik ileriye bakıyordu. "Senden bir iyilik istiyorum. Bana yardım edecek birisine ihtiyacım var ve bunu yalnız sen yapabilirsin. Bunun iki nedeni var. Birincisi, bana yardım etmek için gereken teknik yeterliğe yalnızca senin sahip olman. Diğeri, dünyada güvendiğim iki ya da üç kişiden birisi olman. Diğerleri de muhtemelen annen ve baban. Bunun büyük bir iyilik olduğunu söylemem gerek; çünkü nedenini bilmeden yapıyor olacaksın. Senden yapmanı istediğim şey yasadışı bir şey değil ama gene de nedenlerini bilmemen daha iyi. Anlıyor musun?"

"Evet."

"Ee?"

"Peki." Hâlâ gözlerimden kaçınarak, derhal cevap verdi. Sanki ne istediğimi zaten biliyordu.

"Teknik problem şu. Sana hakikati söylemem gerekirse, bunun çözülüp çözülemeyeceğini bilmiyorum. Şurası kesin ki nasıl yapılacağı konusunda hiçbir fikrim yok." Belle Isle'ın ikinci katının bendeki kat planını çıkardım. "Şu beş odayı görüyor musun? Margot'nunki ve Raine'inki holün bir tarafında; aralarında baca ve yemek asansörü var. Holün öbür tarafındaysa şu üç oda var; Troy Dana'nınki şurada, Merlin'inki şurada, Janos Jacoby'ninki şurada. Yarın, beklediğim üzere, eve geri geliyor olacaklar."

Elgin'in gözkapakları, Margot'nun adını andığımda bir kez kırpışmıştı. Bunun dışında ifadesi değişmedi.

Elgin hareket etmedi ama gözleri daldı.

"Şimdi ne istediğime gelelim. Her odaya bir gizli kamera yerleştirilmesini ve gece yarısıyla saat beş arasında odalarda olup bitenin kaydedilmesini istiyorum. Bir, belki iki gece için. En fazla üç gece."

"Yolu yok" dedi nihayet.

Ama başını iki yana sallayarak ve gülümseyerek bunu söylerken bile meseleyi zihninde evirip çeviriyordu, mutlulukla. Problemlerle yaşayabilen adama ne mutlu! Benim bel bağladığım da buydu zaten: Problemin düpedüz olanaksızlığının derhal ilgisini çekeceği ve bu yüzden yapmasını istediğim şeyi bir an bile düşünmeyeceği.

Gülümser ve başını iki yana sallarken bile, meseleyi evirip çeviriyordu. Onu cezbeden, işin getirdiği meydan okumaydı. O, tırmanma donanımını kuşanmış, doğruca yukarıya dimdik bir kayalığa bakan bir dağcı gibiydi. Oraya tırmanılamazdı. Öte yandan, belki?

"Yolu yok." Olanaksızlığı tekrarladı, onun tadını çıkardı.

"Neden?"

"En azından üç neden var. Yeterli ışık olmaması. Kamera gürültüsü. Ve hiçbir kamera beş saat çalışmaz."

"Anlıyorum." Gözlüğünü başparmağıyla burun köprüsünden yukarı itmesini, başını kaşımasını seyrederek bekledim.

Konuyla ilgisiz bir düşünce: O zaman, aslında hiçbir şeyin değiş-

mediğini düşündüğümü hatırlıyorum, bir zenci çocuğundan MIT'li zeki bir delikanlıya dönüşen Elgin'in bile. Çünkü anlarsın, teknik çözümü evirip çevirirken değil, tam da bu hareketleri yaparken, hâlâ bir anlamda "benim zencim"di; ve onu seyredişim, onu bekleyişim, eğer "bizim" iseler, "onlar"a mucizevi güçler atfetme biçimindeki eski adetimizin bir parçası ve örneğiydi. Hatırlamıyor musun, dedem, Ellis'in babası ihtiyar Fluker için eğer bir bıldırcın avında Fluker yanınızdaysa av köpeklerine ihtiyacınız yoktur derdi, Fluker'ın kuşların nerede olduğunu *bildiğine* inanırdı.

Burada da aynı şey söz konusuydu. Elgin de bir av köpeği gibi olduğundan değil ama zeki oldukları için ve özel bir ilahi takdirden dolayı, belki tam da ihtiyacımız ve çaresizliğimiz nedeniyle, her şey için zencilerimize güvenebilirdik; yalnızca bıldırcınların kokusunu almalarına değil, MIT ölçüsünde zeki olduklarına, bizden daha zeki, bir Yahudi kadar zeki, hayır, Yahudilerden daha zeki olduklarına. Dedemi duyabiliyordum: Şu Elgin'i her zaman bir Yahudi'ye rakip gösterebilirim, herhangi bir Yahudi'ye. Git Yahudi'ni seç.

"İlle de bir film olması gerekiyor mu bunun?" Elgin yukarı, bana baktı; dili yana gitti. Aklına bir şey gelmiş olduğunu anladım.

"Başka ne...?"

"Bir banda ne dersiniz?"

"Görüntü istiyorum, ses değil."

"Videobant."

"O nasıl çalışıyor?"

"Tıpkı dükkânlarda gördüğünüz kapalı devre televizyon sistemi gibi. Yalnız..."

"Yalnız ne?"

"Peki, bakın. Buna ne dersiniz?" Hızla çalışma masasına döndü, kalemimi aldı. Siyah gözleri dans ediyordu. Onu bulmuştu, çözümü! "Şurada ve şurada beş mini-kompakt kamera kullanacağız." Yemek asansörünün Margot'nun ve Raine'in odalarına çıkış yerlerine X işaretleri koydu.

"Bunu ben de düşündüm. Ama ya holün karşı tarafındaki üç oda?"

"A/C menfezlerini kullanacağız."

"Havalandırmayı mı?"

"Tabii. Yirmi beş milimetrelik mercekli mini-kompaktlar kullanacağız, kafesin bir deliğinden görecek kadar küçük bunlar."

"Ya kamera gürültüsü?"

"Gürültü yok. Film yok. Bu bir televizyon kamerası."

"Ya karanlık?"

"Bir Vidicon alıcı tüpü kullanacağız, bir Philips iki kademeli ışık yoğunlaştırıcı, bilirsiniz, fiber-optik prensibiyle çalışıyor, tek bir ışık kuantumunu alabiliyor."

"Gene de biraz ışığa ihtiyacımız olacak."

"Ay ışığının faydası olur."

Yem dükkânı takvimime baktım. "Yarımay var."

Gözlüklerini aldı. "Kızılötesi kullanabilirim."

"İyi."

"İhtiyacım olan tek şey bir kontrol odası. Bu herhangi bir yerde olabilir."

"Babamın kütüphanesine ne dersin, şurada?"

"Onu Bay Tex ve Siobhan kullanmıyorlar mı? Kesinlikle kimsenin rahatsız etmeyeceği bir yer olması gerek."

"Tek yapmam gereken, televizyonun yerini değiştirmek. Onu şuraya, Siobhan'ın odasına koyarım."

"Bu iyi. Yemek asansörü ve A/C menfezleri yoluyla üçüncü kattan bağlantı kabloları getirebilirim."

"Peki, orada ne yapıyor olacaksın?"

"Beş bant kaydediyor olacağım. Bir Conrac monitöre ihtiyacım olacak."

"Bütün bunları kurman ne kadar sürer?"

"Eh, malzemeyi almak için New Orleans'a gitmem gerekecek." Saatine baktı. "Yarın. Sonra bunları kurmak ertesi günümüzü de alır, eğer etrafta kimse olmazsa."

"Olmayacak. Önümüzdeki iki gün kasabada çekim yapıyorlar. Adliye binasında bir sahne çekilecek ve kütüphanede bir aşk sahnesi."

"Peki. Sanırım en erken yarından sonraki gece olur. O da ancak eğer her şey yolunda gider ve ben malzemeyi bulabilirsem. Ama bulabileceğimden eminim."

"Umarım. Çünkü iki üç gün içinde Belle Isle'da çekim yapmaya

başlayacaklar. O zaman çok geç kalmış oluruz."

"Bunu yapabiliriz. Tek yapmanız gereken, yarın ve öbür gün evi boş tutmak ve gece kütüphaneyi boşaltmak."

"Bütün o zımbırtıların maliyeti ne olur?"

"Işık yoğunlaştırıcı pahalıdır, belki dört bin. Tamamı sekiz ya da onu geçmez herhalde."

"On bin" dedim. "Ev hesabında o kadar var. Sanırım nakit çekmem senin için iyi olur. Banka dokuzda açılıyor. Dokuz buçukta yola çıkabilirsin."

"Peki."

"Peki. O halde sonunda ne elde edeceksin?"

"Beş bant. Şunun gibi bir şey." Beethoven'in son kuartetlerinin sekiz kanallı kaydının olduğu kaseti eline aldı. Son aylarda, eğer aynı anda (1) içersem, (2) Raymond Chandler okursam ve (3) Beethoven dinlersem, nispeten mutlu olabildiğimi fark etmiştim.

"Bir tek problem var" dedi Elgin, bandı evirip çevirerek.

"Nedir o?"

"Zaman. Bu bile beş saat kayıt yapmaz. Hah! *A*." Bulmuştu, çözümü. Şimdi, bir tür yaratıcılık coşkusu içinde, problemi kelimelere dökmek onun için yeterli oluyordu. Onu söylemek onu çözmek demekti. Parmaklarını bile şaklattı.

"Yeni Subiru hareket aktive ediciyi kullanmamız gerekecek."

"Nedir o?" Sesinin teklifsizliğinde bile bilgisinin ve becerisinin heyecanını, sevincini yakalayabiliyordum.

Omuz silkti. "Sesle aktive olan kayıt cihazını biliyor musunuz? Yalnız bir gürültü olduğu zaman çalışır."

"Başkanınki gibi mi?"

"Ya." İroniyi fark edemeyecek kadar mutluydu. "Aynı prensip. Işığa aktarılmış hali. Bant yalnız kameranın önündeki bir şey ya da birisi hareket ettiği zaman çalışıyor."

"Bir şey ya da birisi. Yani uyuyan bir insanı kaydetmez, öyle mi?"

"Yalnız o döndüğü zaman. Sadece ve sadece hareket ettiğinde ya da konuştuğunda."

Bir şey ya da birisi hareket ettiği zaman. Evet, işte buydu. İstediğim buydu. Kimin, kime doğru, kiminle hareket ettiği.

Hiç yapmadığım bir şeyi yapmam, film setini ziyaret etmem gerekiyordu bu durumda; çekimin ne kadar süreceğine bakmak ve eğer konuklarım Belle Isle'a erken dönmeye karar verecek olurlarsa Elgin'i uyarmak için. Elgin'in kendi "set"ini düzenlemek, kameralarını yerleştirmek ve kablo çekmek için yeterli zamana ihtiyacı vardı.

Endişelenmeme gerek yokmuş. Bütün günü Margot'yla Dana arasındaki kısa bir sahne üzerinde çalışarak geçirdiler. Dana on beş, yirmi kez Margot'yu kütüphane raflarına dayadı ve "cinsel ilişki simülasyonu" yaptılar. Onu, Margot'ya hızla ve rahatça bir şeyler yaparken arka plandan çektiler. Giyinikti.

Merlin beni gördüğüne şaşırmıştı ama her zamanki gibi cana yakın ve konuşkan davrandı. Belle Isle'a buyur etmek ve otelden ayrılmış olduklarından emin olmak için gelmiş olduğumu söyledim ona. Kasırganın tehlikesi pek fazla olmamakla beraber, motel bir bataklık üzerine inşa edilmişti ve su basabilirdi.

"Sen güzel bir adamsın!" Merlin yakına geldi ve koluma girdi. Bir şekilde, aramızdaki herhangi bir karşılaşmanın diğerlerini dışlamasını sağlıyordu. Mavi gözleri sevecendi; etrafındaki beyaz halka, irisin başı dönmüş bir muhabbetle fırıldanmasına neden oluyordu. "Hayali kasırgamızla aynı zamanda gerçek bir kasırganın yaklaşıyor olması ne kadar olağanüstü. Gerçi aslında bu sahnenin kasırgayla hiçbir ilgisi yok."

"Fermuarı duymak istiyorum" dedi Janos Jacoby, Dana'ya.

Set, kasabadaki küçük bir halk kütüphanesiydi. Kasaba halkı kollarını kavuşturmuş ayakta dikilerek ya da alüminyum sandalyelerde, kaldırımda, otlarda, kapı aralığında oturarak seyrediyordu çekimleri. İçeride, kütüphane bir hengâmeydi; sanki kasırga orayı daha şimdiden vurmuştu. Rafların arasında Margot ve Dana'yı çekmek için her şey ayakaltından kaldırılmıştı. Mavi beyaz ışıklar dışarıdaki güneşten daha parlak ve daha sıcaktı. Bir karnaval yeri gibi, ezilmiş otların üzerinde kıvrım kıvrım ağır kablolar uzanıyordu. Çekimler arasında Dana fermuarını kapatıyor, geri çekiliyor ve tırnaklarını temizliyor, dikkatsizce Jacoby'i dinliyordu. Filmdeki kütüphaneci rolünde, Margot'nun boynunda bir gözlük asılıydı; beyaz bluzu ve kolları sıvanmış, kaşmir bir hırka giymişti. Rahat değildi. Yüzü küstah ve

hareketleri tutuktu. İyi bir oyuncu olmadığını derhal anladım. Yapmakta olduğu şey rol yapmak yani bir başkasını taklit etmek değil, başkasını taklit etmekte olan bir oyuncu gibi davranmaktı. Rol yapmaktan uzaktı.

Dana görülecek bir şeydi: yalınayak, üzerinde helezoni gümüş kemerli dar kot pantolon, bir tür önü kapalı el örgüsü gömlek, tek yeşim taşlı kolye, mükemmel bir miğfer halinde sarı saçlar, mükemmel, düzgün yüz hatları, uçları kanat gibi açılan kusursuz, düz kaşlar. Güzel hareket ediyordu ve belli bir zarafeti vardı. Geri zekâlıydı ama bir zarafeti vardı. Bir başkasının fikriyle doldurulmuş bir boşluktu o. İyi bir oyuncuydu. Gözlerine öyle bir makyaj yapılmıştı ki sanki ışığı topluyor ve kendiliğinden parlıyorlardı. Kasaba halkı ona sanki başka bir türmüş gibi ağzı açık bakıyordu. Belki de öyleydi. Belki de California'nın altın kumlarının bir yerlerinde mükemmel yaratıklardan oluşan yeni bir soy oluşmuştu, genç ve altın renkli.

Margot beni göremiyordu. Işıklar fazla parlaktı.

"Bu çok kısa ama çok kritik bir sahne" diye açıkladı Merlin. "Sarah'nın cinsel özgürlüğe kavuşması bu."

"Cinsel özgürlüğe kavuşması mı?"

"Evet. Hatırlarsın. Dana ansızın kasabaya çıkıp gelen yabancı ve öyle olağanüstü bir derecede yetenekli ki herkes bunun derhal farkına varıyor. Sinemaya şükürler olsun, Dana yetenekli, öyle mi? *Beach Blanket Bingo*'da sörf tahtasından düştüğü zaman boğulmaktan zor kurtuldu. Onu bir taş bebek gibi baştan yaratabiliriz. Dana'yı ben yarattım, Dana kendisi hiçbir şey değildir, mükemmel bir sıfır. Bu karakter, bu yabancı herkes tarafından derhal bir şekilde farklı olarak algılanıyor. Bir defa gözleri, içten gelen bir ışık var, ışığın bir yaratığı o. Bak ona. Normal vücut ısısı 38 derece civarında. Düpedüz parlıyor. En önemlisi, o özgür. Başka herkes esir olmuş, aslında her birimizin esir olduğu gibi; sen esir olmuşsun, ben esir olmuşum. Doğru mu? Sarah bir Joanne Woodward tipi –gerçi Margot biraz fazla genç ve güzel– ama bir kadın olmanın ne olduğunu hiçbir zaman öğrenememiş. Bilirsin. Kocası Lipscomb da yabancılaşmış biri. Plantasyon heba olurken oturup ellerini ovuşturuyor. Sarah işlere sahip çıkıyor; kütüphaneden kıt kanaat geçinecek kadar bir maaş alı-

yor. Adam esir olmuş. Herkes esir olmuş. Siyahi ve beyaz ortakçı çiftçiler fakirliğe ve cehalete esir olmuşlar. Kasabalılar bağnazlığa vesaireye esir olmuşlar. Yabancı yalnız özgür değil, başkalarını da özgürleştirebiliyor. Onda, çok uzaklardan, belki Doğu'dan, belki daha da uzaktan gelmiş bir insan havası var. Belki de bir tanrı o. En azından bir tür İsa tipi.

"İnsanlara doyum sağlıyor. Ortakçı çiftçilerin kendi topraklarına duydukları özleme doyum sağlıyor; toprağa Raine'in, Ella'nın ailesinin sahip olduğunu keşfediyor. Siyahileri ve beyazları uzlaştırıyor; bunlar kasırga sırasında kendi ortak insanlıklarını keşfediyorlar. Hatta şerife bile ulaşıyor (Tanrım, bu rol için keşke Pat Hingle'ı alabilseydik) ve o şerif de elinde olmadan, bu şiddet kullanmayan parlak, coşkun yaratıktan son derecede etkileniyor; aslında burada Güneyli şerif eşcinselliğinin güçlü bir iması var, öyle değil mi? Toprakla, doğayla, kendi cinselliğiyle temasını kaybetmiş olan Lipscomb'a bile neredeyse ulaşıyor. Sarah'ya ulaşmayı başarıyor. Kütüphaneye giriyor ve Sarah ağzı açık bakarken, doğruca kitap rafına gidiyor, *Rig-Veda*'yı alıyor ve "Başlangıçta O, arzuyla doldu" diye başlayan o müthiş bölümü okuyor. Sonra, yine tek kelime etmeden, elini tutuyor ve onu arkaya, rafların arasına götürüyor ve orada Batı'nın özünün kuruyuşunu temsil eden eski küf kokulu kitaplara –Thackeray ve Dickens ve diğerlerine– yaslayarak ona ayakta sahip oluyor. Waverley romanlarının tozlu bir takımına dayanarak sevişirken Sarah'nın yüzünün çok hoş bir yakın çekimi var. Harika değil mi? Yabancı, hayat verici prensip; kitaplar ölü, herkes ölü, Thackeray ölü, Scott ölü, kasaba ölü, Lipscomb ölü, Sarah ölü, daha doğrusu hiç yaşamamış. Böylece aktarmaya çalıştığımız şey, bunun sadece düzüşme değil, gerçi bunun da bir sakıncası yok, ama bir tür kutsama ve yaşamın kutlanması olduğu. Yabancı, Mithras'ın* başrahiplerinden biri olabilir. Ne yapmaya çalıştığımızı anlıyor musun?"

Bir terslik oldu. Jacoby bir Arriflex el kamerası istedi ve asistanı Lionel onu bulamadı. Jacoby, Merlin'le konuşmak için onun yanına geldi. Az çok otomatik olarak elimi uzattım, onunla el sıkışmak istediğimden değil aslında; ama biz Güneyliler biliriz ki nezaket kural-

* Eski İran'da güneş, ışık ve gerçek tanrısı. (ç.n.)

larının gerçek amacı herkes için hayatı kolaylaştırmaktır, hem kendi kabuğuna çekilmeyi hem de huzur kaçırıcı bir kabalık ve hatta hakaret alışverişinden kaçınmayı kolaylaştırır. İnsan biriyle ya el sıkışır ya onu görmezden gelir ya da onu öldürür. Başka ne var ki? Jacoby beni görmezden geldi. Dalgın gözleri içimden geçerek arkama baktı. Bana hakaret etmediğine, sadece beni görmediğine inanıyorum. Dalgınlığı içinde ben kasaba dekorunun bir parçası, kendilerinden biriydim. Merlin bu dikkatsizliğin farkına vardı ve mahcup oldu, boğazını temizledi, ne yapacağını bilemedi. Nezaket kurallarının işlevi işte budur: Hiç kimse ne yapacağını bilemez bir duruma düşmez.

Bugün ne zamana kadar çalışacaklarını sorarak Merlin'i kurtardım. "A, geç! Geç saatlere kadar!" diye haykırdı Merlin içtenlikle. "Bizi konuk ettiğin için çok teşekkür ederiz." Teşekkürü yankılaması için Jacoby'e baktı ama Jacoby sadece belli belirsiz başını salladı. Kaçtım ve arkadan, kütüphanecinin ofisinden çıktım.

Raine ve Lucy ve kütüphaneci Bayan Maude oradaydılar. Raine kesinlikle sevinmiş görünerek beni öptü. Bu kız ne? Oyuncu mu? Flörtçü biri mi? Hafifmeşrep mi? İyi, sevecen bir kızcağız mı? Lucy biraz dalgın bir biçimde onun izinden gitti. Raine'e olan hayranlığıyla öylesine aklı başından gitmişti ki beni fark etmiyordu bile.

"Heyecan verici, değil mi!" dedi Raine, ellerini omuzlarıma koyup beni biraz sarsarak, dizlerini dizlerime sürterek. Bir dizi dizlerimin arasına rast geldi.

"Ne?"

"Kasırga!"

"Buraya kadar geleceğini sanmıyorum."

"Ama o ışık! O garip sarı ışığı ve etraftaki netameli sessizliği fark etmedin mi? Kasırgalarda genellikle böyle olmaz mı?"

"Herhalde. Pek fark etmemiştim."

"Burada tesadüfün ötesinde bir şeyler olduğunu söylüyordum Lucy'ye."

"Nasıl yani?"

"Böyle bir tesadüf nasıl olabilir, tam bizim kasırgayla ilgili bir film yaptığımız sırada, gerçek bir kasırganın gelmesi?"

"Eh, olabilir. Şimdi kasırga mevsimi."

"Buradaki matematiksel olasılık nedir? Milyonda bir mi? İşin içinde hava durumunun ötesinde bir şeyler var. Işığın ötesinde bir şeyler var. Tüm ayrı kuvvet çizgilerimizin birbirine yaklaştığını hissediyorum. Hepimizin arasındaki havada bir şeylerin değiştiğini hissedemiyor musun?"

"Eh..."

"Ben hissediyorum, Raine!" diye haykırdı Lucy, Raine'in koluna sarılarak.

Raine, benimle başını öne eğerek, yanakları kızarmış, Siobhan kadar flörtçü bir biçimde konuşuyordu. Bu onun, mistik inançları konusunda utangaç olma biçimi miydi?

"Hepimizin etrafında bir kuvvet alanı var, güçlenen ve sönen" dedi Raine dalgınca, aniden kendisi de sönerek, ilgisini kaybederek. Biraz daha konuştu ama dikkatsizce.

"Belki de haklısın, Raine." Sinemacıların coşkularını asla çözemiyordum. Sanki nöbetler halinde iblislerin etkisi altına giriyorlardı ama pek fazla dikkat edilmesi gerekmeyen, çok alt rütbeden iblislerin.

Bayan Maude da Lucy gibi gözleri parlayarak Raine'e odaklanmıştı.

Dana, başparmaklarını kot pantolonun ceplerine takmış, aheste aheste içeri girdi. Bayan Maude'un gözleri yuvalarından fırladı. Dana gerçekten de görülecek bir şeydi. Belki de sahiden bu hüzünlü kasabayı kurtarmaya gelmiş yeni, güneşli tanrıydı. Ama bizi görmezden gelerek Raine'le konuşmaya başladığında sızlanıp durdu. Konu yatırımlarıydı! Londra'dan kötü haberler vardı; orada para getiren bir birahane satın almıştı ama hükümet gelirin yüzde 90'ını elinden alıyordu! "Yüce Mesih, keşke Cayman konusunda Bob'u dinleseydim" vesaire. Kesinti ve vergiler hakkındaki endişesinden gözleri şaşılaşmıştı ve ansızın onun optik bir yanılsama, bir kandırmaca olduğunu, güzelliğinin yalnız kaza eseri olmakla ve kendisinin bunda bir rolü olmamakla kalmayıp hatta onu özümsemediğini anlıyordun. Pırlanta kolye takmış bir it gibiydi.

Bayan Maude ansızın tamamen kendine özgü bir iblisin etkisi altına girdi. Yalvararak, neredeyse ağlamaklı, gözleri parlayarak, Raine'e evini teklif etti, sefih plantasyon sahibi Lipscomb'la, güçlü, aris-

tokrat bir tip olan ve ona, hakiki gücünün topraktan geldiğini söyleyen teyzesi arasındaki sahne için ("Yüce Mesih, Ouspenskaya'nın onu becerdiğini hayalinizde canlandıramıyor musunuz!" diyordu Merlin). "Toprak daima senindir! Toprak ebedidir!" vesaire. Bayan Maude film hakkında her şeyi biliyor gibiydi.

"Teşekkür ederim, Maude" dedi Raine, onu kucaklayarak. "Jan'la Bob'a söylerim." Raine'in bir tür iyi niyet coşkunluğu içinde olduğunu görüyordum. Bayan Maude'a iyi davranmak onu memnun ediyordu. Raine'in yüzü bir azizeninki ya da Ingrid Bergman'ınki gibi parlıyordu. Onu heyecanlandıran kasırga mıydı yoksa bir film yıldızı olmanın ve yıldızlığını sıradan insanların yüzlerinde doğrulamanın yüceltici duygusu mu?

Gözlerimi kırpıştırdım. Birdenbire, hayatım boyunca tanıdığım ya da tanıdığımı sandığım Bayan Maude aklını kaçırmıştı. Ya da kırk yıldır aklını kaçırmış bir haldeydi de şimdi nihayet kendine gelmişti ki bunları söyledi.

Yüzü ansızın bir erik kurusu gibi buruştu, gözleri yaşlarla parıldadı. Önce ağladığını sandım ama keder değildi bu, mutluluktu, minnetti. Ellerinde bir mendili büküyordu.

"Bunun benim için ne demek olduğunu imkânı yok sana anlatamam" dedi Bayan Maude, yorgun ellerini ileri geri pompalayarak.

"Raine, Jan'ın Bayan Maude'a kütüphane sahnesinde konuşmasız küçük bir rol vermesini sağladı" diye açıkladı Lucy.

"Sana anlatabilmemin bir yolu var mı?" diye yalvardı Bayan Maude, Raine'e gittikçe daha çok yaklaşıp, ellerini ovuşturarak ve kendisinin bile adını koyamadığı bir duyguyla çılgına dönmüş bir halde.

"İyi bir iş çıkardın" dedi Raine, geri çekilerek; hesap ettiğinden biraz daha fazlasını elde etmişti. "Sen güzel bir insansın, Maude."

"Ah, Raine, Raine Raine" dedi Maude ve düpedüz başını geriye atarak gözlerini kapadı.

Hayretler içinde Maude'a baktım. Bu kasabada herkes çıldırmış mıydı yoksa ben mi bir şeyler kaçırıyordum? Sinemacılara has çılgınlığa alışkındım ama kasaba çıldırmıştı. Yalnız Maude değil, kasaba halkı sanki tüm hayatları boyunca donuk bir gölge oyununda, gölgelerin kendileri olduğu bir gölge oyununda yaşamışlar ve şimdi

birdenbire mucizevi bir biçimde aralarında, gerçek yaşamdakinden daha büyük olan bu muhteşem varlıklar belirmişmiş gibi davranıyorlardı. Maude, bunu sindiremiyordu: Yalnız *onun* kütüphanesinde ortaya çıkarak donuk rafları altın ışıklarıyla parlatmakla kalmamışlardı; bir an için kendisi de onlardan biri olmuştu!

Biraz sonra, bir diş hekiminin karısı olan ve tüm bu yıllar boyunca ılımlı, kibar, halinden memnun ufak tefek bir kişi olarak tanıdığım Bayan Robichaux ansızın ortaya çıktı ve Raine'e kumpanya için her şeyi, *her şeyi* yapacağını söyledi: "Hatta spotları bile taşırım!"

Dünya delirmişti, dedi deli adam hücresinde. Çılgınca olan şuydu ki sinemacılar gerçek bir dünyada, yanılsamalar arasında dolaşıyorlardı ama gerçek dünya, gerçekliğinin yalnız yanılsamalarda bulunabileceğini düşünüyordu. İki manyaklar takımı.

Bir şekilde topu aralarına düşürmüşlerdi.

Lionel, Arriflex kamerayı omzuna yüklenmiş olarak yakına geldi. Dana yine Margot'ya sürtünmeye başladı. Tembelce ve hiçbir güçlük çekmeden, doğruca gözlerinin içine bakıyordu. Margot ona güçlükle bakıyordu. Göz bebeğinde üç ışık yansıyordu.

Jacoby, boksörlerle konuşan bir hakem gibi, bileği bükük elleri onların omuzlarında, gözleri yere odaklanmış, her ikisini de tutuyordu.

"Hayatım" dedi Margot'ya, "bu defa şöyle deneyelim. Bacaklarını onun etrafına sarmanı istiyorum."

Polonyalı değil o, diye düşündüm. Aksanı yine kaybolmuştu.

"Nasıl?" diye sordu Margot, zayıf bir sesle.

"Nasıl mı? Yüce Mesih, yap işte. O yardım eder. Popondan yakalayacak ve seni yerden kaldıracak. Merak etme."

"Peki."

"Ve tek repliğini söylediğinde, 'Bana nazik davranacaksın, değil mi?', hem korku hem de yumuşaklık işitmek istiyorum. Bunu becerebilir misin, hayatım?"

"Yapmaya çalışırım."

"Evet, peki. Hazır mısınız? Unutma, Dana, fermuarı işitmek istiyorum. Bu önemli."

"Evet, tamam."

"Merlin" diye sordum, "sonunda şeye, Lipscomb'a ne oluyor?"

Merlin omuz silkti. "Tam da tahmin edebileceğin şey. Onunla neredeyse yakınlaşıyorlar, önce yabancı, sonra kendi teyzesi. Ama sonunda ikisinden de uzaklaşıyor. Yavaşça içkiye ve Chopin'e gömülüyor. Sarah yaşamı seçiyor, o ölümü. Yabancı, ondan nefret ettiklerini sanan, ama aslında içlerindeki, onun harekete geçirdiği yaşam güçlerinden nefret eden bir kasabalı güruhu tarafından kurban ediliyor. Yeni Mesih o, tabii."

Setin üzerinden yürüyerek Belle Isle'a döndüm. Gerçekten de hava ağırlaşıp durgunlaşmıştı iyice. Yine de yükseklerde, kara kara bulutlar hızla süzülüyor, rahatı kaçarak bataklıktan havalanan karatavuklar misali kuzeye kaçıyorlardı. Daha şimdiden Noel şenlik ateşleri yanıyormuş gibi, sarı bir ışık yeryüzüyle bulutların arasındaki boşluğu dolduruyordu.

Buna dayanamıyordum. Hâlâ dayanamıyorum. Dünyanın durumuna dayanamıyorum. Bu çağa katlanamıyorum. Üstelik katlanmayacağım da. Keşfim buydu işte: Katlanmak zorunda olmadığımdı.

Eğer sen haklı olsaydın, buna dayanabilirdim. Eğer senin Mesih'in kral olsaydı ve inandığın bütün o zımbırtılar –Yüce Mesih, hâlâ inanıyor musun?– doğru olsaydı, buna dayanabilirdim. Ama sen bile inanmıyorsun, değil mi? Tek düşünebildiğin, setin üstündeki o kız. Ölüler için dua etmeye vaktin olmamasına şaşmamalı. Tek düşünebildiğin, setin üstündeki o kızı söğütlerin arasına götürmek.

Hayır mı? Ama eğer bir zamanlar inandığın şeyler doğru olsaydı, dünyanın durumuna dayanabilirdim.

Ya da eğer büyük büyük büyükbabam haklı olsaydı, bununla yaşayabilirdim. O ne yaptı, biliyor musun? Bir düello! New Orleans'ta, Audubon meşelerinin altında, centilmence bir *affaire d'honneur** değil ama; tıpkı Jim Bowie gibi yumruklarla ve bıçaklarla ölümüne bir dövüş hatta aynı sığlıkta. Alexandria'daki bir poker oyununda yüklü bir para kazanmış. Çok para kaybeden adam bunu kendine yedirememiş ve hile yaptığı yolunda homurdanmaya başlamış. Bu yaptığı yeterince kötüymüş ama vahim bir hata daha yapmış, büyükbabamın anne-

* Fr.: Şeref meselesi (düello). (ç.n.)

sinin adını anmış. Kadın New Roads'lu bir d'Arbouche'muş. Büyükbabam da yağız bir adammış; Jean Lafitte'e benziyormuş. "Ne dedin sen?" diye sormuş adama ve o da, "Doğru adı almışsın pekâlâ" gibi bir şey söylemiş. "Peki, bu nasıl oluyor?" diye sormuş atam kibarca. "Eh, adın d'Arbouche, değil mi yoksa Tarbrouche mu?" Bu, atamın bir katran fırçasına* benzediği anlamına geliyormuş ve bu da çok beyaz bir Creole hanımefendisi olan annesinin bir zenciyle cinsel ilişkiye girmiş olduğu anlamına. E tabii hangisinin daha ölümcül bir hakaret olduğunu düşünmeden söylemek zor: Kocası dışında bir adamla cinsel ilişkiye girmiş olması mı yoksa adamın bir zenci olması mı. "Anlıyorum" demiş atam. "Peki, teklifimi söyleyeyim sana. Sen ve ben dört saat sonra yani şafakta, Vidalia sığlığında yani hem Louisiana'nın hem de Mississippi'nin yetki bölgesi dışında buluşacağız. Adam başı bir Bowie bıçağıyla. Şahit yok." Buluşmuşlar. Şahitler gelmiş ama korkup söğütlerin arasına saklanmışlar. İkisi dövüşmüşler. Atam adamını öldürmüş; kolları ve yüzü çok fena kesilmiş ama herifi yakalayıp döndürmeyi ve boynunu bir kulaktan diğerine kadar kesmeyi başarmış. Sonra bir balta getirtmiş, cesedin kafasını, uzuvlarını kesmiş, geri kalanını dörde bölmüş ve yayın balıklarına yedirmiş. Nehirde yıkanmış, yaralarını sarmış ve sonra arkadaşlarıyla Natchez-under-the-Hill'e kürek çekmişler ve iştahla kahvaltı etmişler.

Kaba saba bir yaşam olsa da o şekilde yaşayabilirdim, gerçi insanların birbirlerini hayvan gibi kesmelerinin doğru olduğunu düşünmüyorum. Ama en azından bu, yaşamanın bir yolu. İnsan nerede durduğunu ve neler yapabileceğini bilir. Yenilgi bile bilmemekten daha iyidir.

Ya da senin gibi yaşayabilirdim, eğer bu yol doğru olsaydı.

Dayanamadığım, dünyanın şimdiki durumu. Ayrıca, buna göz yummayacağım.

Neye göz yummayacağım diye soruyorsun, öyle mi? Eh, önemsiz bir örnek verecek olursak, şuna. Baktığın şeye. Sokağın karşısındaki film afişini görüyor musun? *69'lular*'ı? Felicity ile Annunciation Sokakları'nın köşesinde yin-yang olmuş, penis emen, ferç yalayan erkek ve kadını? Bu konuda ne mi yapardım? Sadece oradan kaldırılırdı.

* *tarbrush*: (İng.) Katran fırçası. (ç.n.)

Buraya gel, Percival, sana bir şey söylemek istiyorum. Bir günah çıkarma değil, bir sır bu. Bir günah değil çünkü günahın ne olduğunu bilmiyorum. Anladığım kadarıyla bir günah işleyebilmen için, günahın ne olduğunu bilmen gerekiyor. Kutsa beni, Peder; çünkü anlamadığım bir şey yaptım. Başkasının hakkına tecavüzün ve zarar vermenin ve hakaretin ne olduğunu biliyorum. Düzeltilmesi gereken şeyler. O yüzden sana şunu söylüyorum ve günah çıkarma olsun ya da olmasın, seni günah çıkarmanın değilse de arkadaşlığın mührüyle bağlanmış sayıyorum.

Buraya gel. Pencereyi boş ver. Bana bak. Birlikte çok şey yaşadık: okul, savaş, sohbet, fahişelerle yatıp kalkma, futbol, iyi kızlar, ateşli kızlar; böylece beni ve geçmişimi anladığına göre –eğer sen anlamıyorsan, hiç kimse anlamaz– sana gelecek için planlarımı söyleyeceğim. Yeni bir düzen olacak ve ben bunun bir parçası olacağım. Bunu daha önce duyduğun herhangi bir şeyle karıştırma. Hele hele senin Kutsal Ad Cemiyeti'nle ya da Müstehcen Neşriyata Karşı Kaygılı Hıristiyanlarınla. Bunun Mesih'le ya da boykotlarla hiçbir ilgisi yok. Nazilerle de karıştırma. Onlar aptaldı. Eğer aslında Weimar Cumhuriyeti'ni temizleme ihtiyacı var idiyse ve eğer aslında bunu kısmen yaptılarsa da hınçlarını Yahudilerden alarak her şeyi berbat ettiler. Ne aptallık! Yahudilerin bir suçu yoktu. Naziler ahmaktı, eşkıyaydı. Yapmaları gereken şey, Yahudileri davet etmekti. Yahudilerin yarısı onlara katılırdı, tıpkı Katoliklerin yarısının katıldığı gibi. Klan'la da karıştırma, o zavallı, cahil piç kurularıyla. Siyahiler, Yahudiler, Katolikler... Hiçbirinin konuyla bir ilgisi yok; onları suçlamak sadece meseleyi karıştırıyor. Biz onları ve sizi davet edeceğiz. Bunu Güneyli beyaz ayaktakımı Wallace politikasıyla da karıştırma. Politikayla bir ilgisi yok.

Bunların hiçbiri değil. O halde ne?

Basitçe, şu: bir kanaat ve bir özgürlük. Kanaat: Bu çağa katlanmayacağım. Özgürlük: Kanaatime dayanarak eyleme geçme özgürlüğüm var. Ve eyleme geçeceğim de. Benden başka hiç kimse hem o kanaate hem de o özgürlüğe sahip değil. Birçokları benimle aynı fikirde, o kanaate sahipler ama eyleme geçmiyorlar. Bazıları eyleme geçiyor, katlediyor, bombalıyor, yakıyor vesaire ama onlar deli

olanlar. Deli insanların delice eylemleri. Ama ya bir tek, kendine hâkim, mantıklı ve onurlu adam eyleme geçerse ve kusursuz bir kendine hâkimiyet, mantık ve onurla eyleme geçerse? O zaman yeni bir çağın başlangıcı olur. Biz yeni bir düzen başlatacağız.

Biz mi? Biz kim miyiz? Biz bildiğin anlamda gizli bir cemiyet bile olmayacağız. Üyeleri işaretler ya da parolalar olmaksızın birbirlerini tanıyacaklar. Söylevler, mitingler, siyasi partiler yok. Böyle şeylere ihtiyaç olmayacak. Bir adam eyleme geçecek. Başka bir adam eyleme geçecek. Birbirimizi, bir zamanlar beyefendilerin birbirini tanıdığı gibi tanıyacağız –hayır, eski anlamda beyefendiler değil– sosyal sınıflardan söz etmiyorum. Erkekler tarafından ortaklaşa sahip olunan ve aralarında böylece tanınan bir şeyden söz ediyorum, Yahudiler, Yahudi olmayanlar, Yunanlılar, Romalılar, köleler, özgür insanlar, siyahiler, beyazlar tarafından: katı bir yasa, kadınlara karşı bir şefkat ve hoyratlığa karşı hoşgörüsüzlük, bağlı kalınan bir gaye ve her şeyden önemlisi, eyleme geçmeye ve gerekirse tek başına eyleme geçmeye hazır olma –hayati bileşen işte bu– çünkü henüz 200 milyon Amerikalıdan biri bile kusursuz bir kendine hâkimiyet ve özgürlükle eyleme geçmeye hazır değil. Eğer bir erkek tek başına eyleme geçmekte özgürse, bir topluma ihtiyacın olmaz. Birbirimizi nasıl mı tanıyacağız? General Lee ile General Forrest'ın Bourbon Sokağı'ndaki kullanılmış araba satıcıları kongresinde birbirlerini tanıyacakları gibi: Lee eski anlamda bir beyefendidir. Forrest değildir ama engerekli yılanlardan oluşan bu kuşakta, birbirlerini derhal tanırlardı.

Sizin Kutsal Yürek'iniz var. Bizim Lee'miz var. Biz Üçüncü Devrim'iz. Aptal Britanyalılara karşı 1776'daki Birinci Devrim başarılı oldu. Para aşırıcı Kuzey'e karşı 1861'deki İkinci Devrim başarısızlığa uğradı; öyle de olmalıydı çünkü zenci meselesine takılıp kaldık ve bu bizim hatamızdı. Üçüncü Devrim başarılı olacak. Üçüncü Devrim ne mi? Göreceksin.

Bu çağa katlanamıyorum. Ve katlanmayacağım da. Eğer kendine sadık kalsaydın, sana ve senin Katolik Kilise'ne katlanabilir ve hatta ona katılabilirdim. Şimdi çağın bir parçasısın. Birlikte yattığın köpeklerle senin pirelerin aynı. Mont-Saint-Michel'de, alevli bir kılıcı

olan Başmeleğin Dağı'nda ya da Acre'da, Aslan Yürekli Richard'la kendimi evimde hissederdim. Onlar, barışı değil, kılıcı getirdiğini söyleyen bir Tanrıya inanıyorlardı. Savaşma, seviş, öyle mi? Ben bu çağın sevgi dediği şeyin yerine savaşı tercih ederim. Hangisi daha iyi bir dünya, bu penis emici, ferç yalayıcı, kıç yalayıcı, zinacı Mutlu Ülke ABD mi yoksa Marcus Aurelius Antoninus komutasındaki bir Roma lejyonu mu? Hangisi daha kötü, Chancellorsville'de T. J. Jackson'la* ölmek mi yoksa Burbank'te Johnny Carson'la** yaşamak mı?

Evet, bir iki ay içinde buradan çıkmış olacağım. Ne yapmak niyetindeyiz diye soruyorsun, öyle mi? Biz mi? Ben sadece kendi adıma konuşabilirim. Sonra başkaları da aynını yapacaklar. Ama sana gelecekteki hayatımdan bir örnek vereyim. Evet! Geçmişten, neler olup bittiğinden emin olmayabilirim –her şey karmakarışık, bunun hakkında düşünmemeyi tercih ederim– ama geleceğin ve yeni düzenin ve hayatımın nasıl olacağını biliyorum. Yeni düzen, Katoliklik ya da komünizm ya da faşizm ya da liberalizm ya da kapitalizm ya da herhangi başka bir izm üzerine kurulmayacak; sadece yeni soyun değer verdiği ve ihlaline eşlik edecek olan şiddetle kendini gösterecek o katı fazilet üzerine kurulacak. Bu çağa katlanmayacağız. Bana Hıristiyanca sevgiden söz etme. O ne sonuç vermiş ki? Ne sonuç verdiğini söyleyeyim sana. Radyoda ve televizyonda, kürsüden anlamsızca dile getirildi ve bu da onun sonu oldu. Yahudiler bu hataya düşmediler. Billy Graham, Nixon'la yattı ve farklı birtakım pirelerle kalktı; ama Yahudi kâhinler çöllerde ve vahşi topraklarda yaşadılar ve yoz krallarla hiçbir ilişkileri olmadı. Kehanette bulunuyorum: Bu ülke çöl haline gelecek ve bu, kötü bir şey olmayacak. Susuzluk ve açlık, cangıl kokuşmasından daha iyidir. Lee'nin yenildiği Vahşi Toprak'ta işe başlayacağız. Çöller temiz yerlerdir. Cesetler hızla basit, saf kimyasallara dönüşür.

Eğer Hıristiyanca sevgiyle değilse, nasıl yaşayacağız o halde? İnsanlar çalışacak ve yakınlarına bakacak, yaşayacak ve başkalarının

* Amerikan iç savaşında çarpışmış, Taş Duvar Jackson lakaplı konfederasyon generali. (ç.n.)

** Ünlü televizyon magazin programı sunucusu. (ç.n.)

yaşamasına izin verecek ve başkalarına doğru dürüst bir saygıyla davranacak. Eğer sevgi olamıyorsa –dışarıda buna sevgi mi diyorsunuz?– insanlar arasında ketum bir nezaket olacak. Ve kadınlara karşı şövalyelere özgü bir kibarlık. Kadınlar seçmiş oldukları fahişelikten kurtarılmalı. Kadınlar yeniden güçlü ve alçakgönüllü olacak. Çocuklar neşeli olacak çünkü ne yapmaları gerektiğini bilecekler.

Ha, kendi hayatımın nasıl olacağını mı bilmek istiyorsun? (Şu haline bak, aynı anda hem bana yoğunlaşmışsın hem bana karşı anlayışlısın hem de beni konuşmaya teşvik ediyorsun, şu psikologlar gibi kulak kesilmişsin: Siz rahipler neden değişiklik olsun diye rahip olmakla yetinmiyorsunuz?) Pekâlâ, sana anlatacağım. Buradaki, yan odadaki Anna'yla evlenmeyi planlıyorum. Sanırım beni kabul eder. Bizi evlendirebilirsin, istersen. Onu sevip koruyacağım. Onu iyileştirebilirim. Bunu yapabileceğimi biliyorum, tıpkı yapmayı seçtiğim şeyi yapabileceğimi bildiğim gibi. Daha şimdiden toparlanmaya başladı. Dün bulutların uçarak gidişini seyrettik ve gülümsedi. O, yeni düzenin ilk kadını. Çünkü bir anlamda çağın en kötü yanına katlanmış ve hayatta kalmış; en büyük ihlale uğramış ve bundan, yalnız zarar görmeden değil, bir şekilde arınmış, masum olarak çıkmış. Yeni Bakire, bir çetenin tecavüzüne uğramış bir toplumsal yardım görevlisinden başka kim olabilir? Şaka yapmıyorum. Çektiği işkence onu on yaşında biri gibi yapmış.

Bu mahallede yaşayacağız. Burayı seviyorum. New Orleans köhne, uysal, ılımlı bir yer. Setin altında küçük bir Victoria kulübesi alacağız ve basit bir yaşam süreceğiz.

Ama bu çağa katlanmayacağız. Onu yıkmak yeterli değil. Yeni bir düzen kuracağız.

Aslında, endişe etmene gerek yok. Cinayet işlemeye gerek olmayacak. Bir şey keşfettim. Bu tımarhanede bile, eğer birisine, yüz yüze, tam bir ciddiyet içinde, duygu göstermeden, doğruca ona bakarak bir şey söylersen, sana inanacaklarını keşfettim. Sadece otoriter bir biçimde konuşman gerekiyor. İnsanların senin Tanrında farkına vardığı yeni özellik bu değil miydi, otoriter bir biçimde konuşması?

Anlatmak istediğim şu ki bu çağa katlanmayacağım. Milyonlarca insan benimle aynı fikirde ve bu çağın katlanılır olmadığını biliyor;

ama delilerden başka hiç kimse eyleme geçmiyor ve bu deliler de çağın bir parçası. Deli Manson'lar, ölmekte olan bir dünyanın nihai spazm-orgazmından başka bir şey değil. Biz yalnız ona öldürücü darbeyi indirmek için buradayız. Onun daha fazla çürümesini ve kokuşmasını beklemeyeceğiz. Onu öldüreceğiz.

Değişiklik olarak bana bakıyorsun. İyi. En azından bana gülümsemiyorsun. Evet, akıl hastanesindeki bir hastayım hatta mahpusum. Evet, zırdelilerin sabuklamalarına alışkın olduğunun farkındayım. Evet, kendime, deyim yerindeyse, delice konuşmak için belli bir özgürlük tanıdığımın farkında olduğunu görüyorum. Şaka yapıyor bile olabilirim. Ama bakışlarındaki belli bir temkinlilikten ciddi olmadığımdan tam olarak emin olmadığının da farkındayım. Buna kendin karar vermelisin.

Sana bunu niye mi söylüyorum? Bir uyarı olarak. Eğer istersen, bu uyarıyı yayabilirsin. Sadece az bir zaman var. Belki de birkaç aylık bir süre. *69'lular* afişi indirilse iyi olur. Ama indirilmeyecek tabii.

Dünyanın durumuna katlanmayacağız.

Ne oldu? Buraya gelmeye başladığından beri ilk kez sarsılmış görünüyorsun. Ha, ha, demek nihayet senden bir tepki çekebildim.

Ne dedin? Bana ne mi oldu?

Ne demek istiyorsun? Belle Isle'da olanları mı demek istiyorsun?

O geçmişte kaldı. Ne fark eder, anlamıyorum.

Neler olduğunu bilmek mi istiyorsun?

Hımrn. Hatırlaması zor. Yüce İsa, bırak düşüneyim. Başım zonkluyor. Kendimi berbat hissediyorum. Biraz yatayım. Sen de pek parlak görünmüyorsun. Bir hayalet kadar solgunsun.

Yarın yine gel.

VII

Neden bugün rahip üniformanı giydin ki? Savaş için mi kuşanıyorsun yoksa Lee gibi teslim olmak için mi giyindin?

Boş ver. Zaten seni değil, Margot'yu düşünüyordum.

"Siz erkekler kendi kendinize iltifatlar yağdırıyorsunuz" dediğini hatırlıyorum Margot'nun bana. "Bizim için o kadar önemli değilsiniz."

Siz erkekler mi? Biz mi? Sınıflar mı? Kategoriler mi? Bu hale mi düşmüştük?

Yüce Mesih, ne hakkında konuşuyorduk? A evet, Percival, neler olduğunu öğrenmek mi istemiştin? Yüce İsa, ne fark eder? Önemli olan gelecek. Evet, haklısın. Hâlâ beni rahatsız eden bir şey olduğunu söylemiştim. Ne? Günah mı? Böyle bir şey olup olmadığından

emin olmamak mı? Hatırlamıyorum. Her neyse, fazla ilginç gelmiyor.

Ne kasvetli bir gün. Kış yağmurları bastırdı. Anladığım kadarıyla Körfez'de alçak basınç varmış. Kasırgalar için biraz geç, değil mi? Kasımda değil miyiz?

Ama yakışırdı, değil mi? Şimdi, tam ben sana bir yıl önce Belle Isle'ın üzerinde yapay bir film kasırgası eserken gelen Marie Kasırgası'ndan söz ederken yine bir kasırganın gelmesi!

Gerçekten, eğer bir başka kasırga yoldaysa kendimi iyi hissediyor olmam gerekir. Bir zamanlar kasırgalardan keyif alırdım. İtiraf etmeseler de birçok insan keyif alır, hatta herkes keyif alır, birkaç aklı başında insan dışında; çünkü ne de olsa herhangi aklı başında bir standarda göre kasırgalar çok tatsız hadiselerdir. Ama bugün çoğu insanın deli olduğu dışında neyi kanıtlar ki bu? Deli olduğum düşünülüyor ama akli dengemin geri gelmekte olduğunun bir belirtisi, kasırgaları hiç de dört gözle beklemiyor olmamdır. Bir zamanlar evli bir çift tanımıştım; hayattan sıkılıyorlar, birbirlerinden hoşlanmıyorlar, kendi hayatlarından nefret ediyorlardı ve genel olarak bedbahttılar. Kasırga zamanı dışında. O zaman, Pass Christian'daki evlerinde oturuyorlar, ortalarına bir şişe viski koyuyorlar, bir mutluluk dalgası hissediyorlar, birbirleriyle dürüstçe ve neşeyle konuşabiliyor, gülüp şakalaşabiliyor, içki içebiliyor hatta sevişebiliyorlardı. Ama bu delice bir şey. İnsanlar neden iyi havalarda bedbaht ve kötü havalarda mutlu olsunlar ki? Herhalde iyi havalarda günahkâr ve kötü havalarda birer aziz oldukları için değil. Doğru, insanlar felaketlerde birbirlerine yardım ederler. Ama birbirlerine yardım ettikleri için kendilerini iyi hissetmezler. Kendilerini iyi hissettikleri için birbirlerine yardım ederler. Hayır; çünkü bize o kadar kötü bir şey oldu ki onu anlatacak bir sözcüğümüz bile yok. Günah doğru sözcük değil. Senin Mesih'in böyle bir şeyi tam olarak öngöremedi, değil mi? Çok kötü şeyler olan kasırgalar, adı olmayan o öteki kötü şeyi bir şekilde nötralize ediyor, öyle ki insan rahat nefes alabiliyor, günah işlemek ya da işlememekte bir kez daha özgür kalıyor. Sözünü ettiğim çift, yalnız kasırganın merkezinin geçişi sırasında özgür ve mutlu oluyor yani hem sevgi hem de nefret duyabiliyorlar (çoğunlukla hissizdiler, hayalet gibi geziyorlardı), hem dürüst davranabiliyor hem de yalan

söyleyebiliyorlardı. Kocanın şunları söylemesi mümkün oluyordu: "Sık sık ölmeni diliyorum içimden. Hatta bir saat önce, kasırga kopmadan evvel, kasırga cihannümayı ve beraberinde seni uçurup götürse hiç de fena olmaz diye düşünüyordum; fırsatlarımı kullanmak isterdim." (Bu günah mı?) "Hatta bir dul olarak yeni hayatımı tasavvur ediyordum. O kadar kötü bir beklenti değil. Sen etrafta olmayınca burada, Pass Christian'da elde edebileceğim kadınları bir düşün." Bir pencere rüzgârdan kırılarak üzerlerine cam kırıkları yağdırmış. Adam kana bakmış. "Ama şimdi, birlikte olmamız iyi bir şey diye dürüstlükle söyleyebilirim. Eğer uçup gitseydin, arkandan gelirdim." Karısı da buna şu cevabı vermiş: "Gerçeği söylemek gerekirse, senin için yemek pişirmekten ve ev işleri yapmaktan fena halde bıktım. Eğer bunu atlatırsak, sanırım gidip bir iş bulacağım. Belki de buradan büsbütün taşınırım. O zaman akşamları seni görmek hoş olur. Bir zamanlar iyi vakit geçirirdik. Senden hoşlanırdım. Aslında kendimi çok daha iyi hissediyorum. Kesikleri sarıp birer içki içelim." Birkaç içki içmişler. Rüzgâr uğulduyor ve onlar çocuklar gibi gülüyorlarmış. Ev bir yaprak gibi sallanıyormuş. Saatte 250 kilometre şiddetinde esen bir rüzgârda sevişmişler.

Sana hakikati söylemek gerekirse, evlilikleri iyi sonuçlanmadı. Ya da belki iyi sonuçlandı. Her neyse, kasırgadan sonra, güneşli bir pazar sabahı birbirlerine iyice baktılar ve boşandılar.

Margot'yu Belle Isle'ın tepesindeki cihannümada, Marie Kasırgası için evi takviye ederken buldum. Beni gördüğüne şaşırmış gibiydi; şimşekler sırasında bana, kim olduğumu çıkaramıyormuş gibi gözlerini kısarak bakıyordu. Zaman ve mekân içindeki alışılmış köşemden ayrıldığımı görmek onda bir şok etkisi yapmıştı. Birisinin rolünün dışına çıkması insanları huzursuz eder. Ben onun için Belle Isle'ın mobilyasının bir parçası haline gelmiştim, tuvalet aynalı konsol gibi.

"Burada ne yapıyorsun?" diye sordu, sonra bu kadar tuhaf bir soru sormuş olduğu için yine afallamış göründü. Neden burada, kendi evimde olmayayım ki?

"Sen burada ne yapıyorsun?"

"Bu lanet pencereyi kapatamıyorum." Önündeki dar balkonuyla cihannüma, küçük bir feribotun yolcu kamarasına benziyordu. Dört tarafında sedirler ve pencereler sıralanmıştı.

Pencerede ona yardım ederken, geçirdiği birkaç dönüşüme rağmen, onda hâlâ Texas'lı bir taşra kızına özgü pek çok şey kaldığının farkına vardım. Güneyli bir dilber de olsa, Mardi Gras yöneticisi de hatta Belle Isle'ın sahibesi de olsa kim olduğunu unutur ve bir kovboy gibi küfrederdi. Tek gereken acıydı, steyşının kapısına sıkışan bir parmak: "Ağzına sıçtığım! Siktiir!" Ya da siyahilere karşı sabırsızlık: "Ne halt ettiğini sanıyorsun ulan" diye haykırır, yerleri süpürürken aval aval bakınan ve dalga geçen Fluker'ın elinden süpürgeyi kapar ve bir sınır kasabasındaki ev kadını gibi süpürge yapardı. Gözleri keskin, gözlemlemede ve taklit etmede çabuktu; yalnız küfürlü sözlerinde ve mukozasından kurtulma yönteminde hataya düşerdi. Zaman zaman balgam çıkarır ve tükürürdü. Bir kez, biz Le Début des Jeunes Filles de Nouvelle Orléans'tan* ayrılırken, kapıdan uzaklaşıp karanlıkta emniyete ulaştığımızda, Royal Sokağı'nda, caddenin kenarındaki su yolunun üzerine eğildi ve parmaklarıyla burnunu sümkürerek sümüğü ustalıkla fırlattı. Onun bunaklık halini hayal edebiliyordum, bir bakımevinde, sonradan edindiği kisvelerini bırakarak küfredişini ve balgam çıkarışını.

Kibar tabakanın nezaketini kaptığı kadar sinemacıların kabalığını da aynı hızla kapabiliyordu, yine de bunu iyi huylulukla yapıyordu, sanki bu dönüşümler gerekli olabilirmiş ama fazla ciddiye alınmamalıymış gibi. Şaşırtıcı olan, oyuncuların ve bu gibilerin çılgın nüanslarını ne kadar çabuk edindiğiydi. Birkaç hafta içinde yayvan Texas aksanından sıyrılmış ve June Allyson gibi (diyordu Merlin) Washington Heights'lı olan Raine Robinette'in çan sesini andıran o aslını inkâr eden tonunu kapmış, lafları ağzında yuvarlar olmuştu. Hatta Raine'in alametifarikası olan, her cümlenin sonundaki o hüzünlü, yüksek perdeden zarafet notasını bile taklit ediyordu, öyle ki Merlin onu düzeltmek zorunda kalmıştı –Margot bunu da aynı hızla bırakmıştı– ve oyuncuların sahte projeler hakkında sahte coşkularla aralıksız konuşma biçimlerini de taklit ediyordu. Jacoby, Loui-

* New Orleans genç kızlarının topluma tanıtılması. (ç.n.)

siana'ya taşınarak bir kerevit çiftliği kurmak konusunda sonu gelmez bir biçimde konuşur, bu dikkate değer kabuklunun pazarlaması ve dağıtımı hakkında geniş ayrıntıya girer, yine de bunu, sanki sesini dinliyormuş gibi, kendine karşı bile hafif bir dikkatsizlik fasılasıyla yapardı. Şaşırtıcı olan, Margot'nun onlardan biri olma rolünü oynamakta ne kadar usta olduğu ve kameralar çalışmaya başladığı anda rol yapmakta ne kadar berbat olduğuydu.

Şimşekler sırasında ona bakıyor ve onu ne kadar çok sevdiğimi düşünüyordum. "Seviyor" muydum? "Âşık" olmak. Bu ne mi demek? Aşk için yaşıyordum demek. "Aşk için yaşıyordum." Bu ne mi demek? Lafı dolandırmadan, o benim mutluluğumdu ve onsuz mutlu değildim demek. Dedikleri gibi, onu tanıyıncaya kadar mutluluğun ne olduğunu bilmezdim. Kulağa Tin Pan Alley* gibi gelmeden aşk hakkında konuşmanın imkânsız olduğunun farkında mısın? Ama yine de hakikat bu. Sensiz yaşayamıyorum. Yüce İsa, bunu söylemenin başka bir yolu var mı? Onunla tanışmamış olsaydım, mutsuzluğumun içinde halimden memnun olabilirdim, gözleri olmayan ve güneşi özlemeyen o mağara balıkları gibi.

Ama eğer onu seviyor idiysem, onun sadakatsizliğini keşfedişim neden içimde bir zevk sızısına sebep oldu?

Biz evlenmeden önce, akşamüzerleri arabayla ofisime gelir ve beni alırdı. Hayır cevabını kabul etmezdi.

"Ama Margot, çok yorgunum." Ben, bir köstebek, kuşkulu, bürümcük giysili, günlerini unvan araştırmaları, mülk veraseti ve Feliciana Dini Bölgesi'nin okullarında ırk ayrımını kaldırmakla geçiren liberal bir köstebektim. Belki de mutluluğun bu olduğunu sanıyordum: River Yolu mülklerini beyaz kibar tabaka adına korumak ve zencilere yardım ederek işleri dengelemek.

Çıkıp giderdik, River Yolu'nda aşağı ya da yukarı; o, üstü açılmış 20.000 dolarlık küçük Mercedes'ini sürer, ben yanında, ekim güneşinin ışığında bir köstebek gibi hâlâ gözlerimi kırpıştırır, Açıklamalı Louisiana Yasası'nın tozu üzerimde, güneşten ısınmış ve güzel kokulu Alman derisini koklardım.

* 19. yüzyıl sonu ve 20. yüzyıl başlarında New York City merkezli müzik yayıncıları ve şarkı yazarları topluluğu. (ç.n.)

Tuhaftır: Sanki erkek o, kadın bendim, öylesine başı çekerdi ki radyoyu çalıştırır, arabayı bir erkek gibi sürer, tırnaklarıyla direksiyonu tıklatır, trafik hakkında tahmin yürütür, şerit değiştirmek için beni geçerek hızla arkaya bakar, gidilecek yeri ve güzergâhı zihninde tasarlardı; ben yanındaki koltukta hantal ve uysal, ellerim kucağımda, büyük, aptal bir kız öğrenci gibi otururdum.

Bir erkek gibiydi, dedim, ancak hiçbir erkeğin yapmadığı bir biçimde başını eğer ve beni süzerdi, gözler kısılmış, dudaklar büzülmüş, ciddiyetle ama yine de ciddiyetsizlikle. Ya da öğlen sonrasının sıcak güneşinde rahat etmek için, bir anlık çabuk bir hareketle kıçını koltuktan kaldırır (Otuz saniyede soyunup giyinebiliyordu: Çocukken cumartesi günleri okul kıyafetiyle kasabaya yürüdüğünü ve benzin istasyonunun tuvaletinde üstünü değiştirdiğini anlattı bana), eteğini yukarı çekerek bacaklarını açardı. Ben, işten sersemlemiş ve ekimin çamsı-şarapsı gün ışığıyla sarhoş, onun bacak arasının tatlı, ağır bitişimi gözüme ilişince, yaşamak istediğim, mesken tutmak istediğim yer işte orası, diye düşünürdüm.

"Ee?" derdi, arabayı setin üstüne sürüp durarak ve kollarıyla sardığı direksiyonun üzerine eğilerek (bir erkek gibi); göz ucuyla bana bakar, üst dudağında terden elmaslar pırıldardı.

Aha! Park etti. Sırada ne var? Bacaklarımın arkasında yukarı doğru tırmanan bir karıncalanma hissederdim. Erkek park ettiği zaman bir kadın böyle mi hisseder acaba, diye düşünürdüm. Hımm. Park ettik! Sırada ne var?

"Sen nesin, biliyor musun?" diye sorardı.

"Hayır, ne?"

"Büyük, şapşal bir Sterling Hayden."

"O kim?"

"Macao'da, bürümcük giysiler içinde barmenlik yapan Sterling Hayden."

"Bu iyi bir şey mi?"

Güzel ekim günleriydi onlar. Hayatımın en büyük keşiflerinden birini yaptığımı biliyor musun? Tüm keşiflerin en basiti bu ama biliyor musun ki yeryüzünde bu keşfi yapan en son adam mı yoksa tek adam mı olduğumu hâlâ bilmiyorum. Dünyadaki en aptal adam mıy-

dım yoksa en şanslı mı? Keşfim şu: Yaşanacak bir hayat var ve onu yaşamanın bir sevinci var ve bu sevincin, üniversitedeki delice davranışlarımızla ya da Highlands'te Lucy'yle aşk hakkındaki delice romantik düşümle hiçbir ilgisi yok. Hayır, bundan çok daha basitti olay. Sadece dışarı çıktığında seni bekleyen güzel bir gün diye bir şey olduğu, gidilecek bir yol, acıktığında yenecek iyi yemekler, susadığında içilecek şarap ve hepsinden çok, hepsinin yüzde 99'u, hayır, hepsinin *hepsi*, sevilecek kadın diye bir şey olduğuydu.

Hayatta sahiden ne vardır ki, sevgili Percival, aşktan, bir ekim gününden, bir setin eğiminden, öpülecek sıcak dudaklardan ve yanımda yatan bu tuhaf ve komik erkek-kadın yaratıktan başka; arabayı sürerken, onu öptüğüm ana kadar daha çok erkek olan ve o an aniden tepeden tırnağa kadın kesilen ve boynunun, hiçbir erkeğin omurlarının asla başaramadığı o tatlı bükülme-uzanma hareketiyle esnediğini ve bedeninin kendiliğinden ve tüm o güzelim eniyle ekseni etrafında bana dönerek beni karşıladığını, selamladığını hissedebildiğim yaratıktan başka.

Evet, o zamanlar beni seviyordu. Nereden mi biliyorum? Çünkü nihayet uyuşukluğumdan uyandım ve kur yapmanın ne olduğunu hatırlayarak ona kur yaptım. Âşıktım ve onu bir Koloni Hatunları kongresinden çıkarmak üzere arabayla New Orleans'a gittim (her nedense bir Hatun olmak onun için önemliydi ve tek WASP* atasının mezarını bulmak ve fotoğrafını çekmek için yemin ederim beni Güney Carolina'ya sürükledi [O savaşta bir Reilly falan yoktu! Johnson'dı bu gerçekte, Cowpens Muharebesi'nde ölmüş bir Er Aaron Johnson!]). Doğruca St. Charles'ın balo salonuna girdim ve bir başka Hatun'un, ABD ideallerini korumak vesaire hakkındaki konuşmasını dinleyen iki bin zambak beyazı Hatun'dan oluşan kalabalığın içinde onu fark edinceye kadar sıraların arasındaki boşlukta bir aşağı bir yukarı yürüdüm ve onu bulunca, başımın otoriter bir hareketiyle dışarı çıkmasını işaret ettim ve dışarı geldi. Önce korkmuştu: Birisi mi ölmüştü. Sonra sevinçle ellerini çırptı, beni kucakladı ve öptü: "Ah, seni gördüğüme öyle sevindim ki! Beni görmeye geldin! Almaya mı? Ah ah..."

* Beyaz, Anglosakson, Protestan kelimelerinin İngilizce başharfleri. (ç.n.)

"Âşık olmak" onu gördüğümde yüreğim hopluyordu demek. İçimden ellerimi çırpmak da gelirdi. Neden başka bir kadın değil de o? Milyarlarca başka kadın gibi iki gözü, bir burnu, ağzı, bacakları vardı, milyarlarca başka güzel kadın gibi, yine de benim için paha biçilmez bir değer kazanmıştı. O zamanlar çok güzel olan Elizabeth Taylor bile yanımdan geçse, dönüp yüzüne bakmazdım. Neredeyse dini bir şeydi bu. Sahip olduğu şeyler, azizlerin emanetleri gibiydi. Tex'le birlikte yaşadığı yer, Garden Semti'ndeki büyük ev, bir tapınak, yaşayan prensesimi barındıran bir Tac Mahal haline gelmişti. Ev gözüme ilişince bloğun etrafında dönüp durabiliyor ve bacaklarımdaki karıncalanmayı hissedebiliyordum.

Bir öğleden sonra bir erkeğin böylesine mutlu olabilmesi ve böyle o kadar çok öğleden sonranın bulunması mümkün müydü? Her şey o kadar basitti ki. Sevimli bir yer, setin üzerinde uygun bir alan, Natchez Patikası'nın kenarında bir çayır buluncaya kadar arabayı sürerdik. Yoruluncaya kadar yürür, içer, yer, öpüşür, *koklaşırdık!*

Bir itiraf: İlk seferinde başı o çekti. Hayır, ilk değil. İkinci. İlki ona beceriksizce sahip oluşumdu, Belle Isle'da onu çıplak ayaklı ve çamurlu haliyle ilk görüşümde, çemberli eteğinin altına girişim vesaire.

O gün kerevit buğulama ve bamya yemiş ve iki şişe şarap içmiştik, tok ve mutluyduk, ekim alacakaranlığında hızla River Yolu'ndan yukarı gidiyorduk ve ben gidip park edilebilecek bir yer hatta belki içinde yatılabilecek bir çayır düşünüyordum. Ama o sadece, "Haydi sevişelim" dedi. Zorlukla yutkundum ve içimden *vay canına* ya da ona benzer bir şey söylemek geldi, otuz beş yaşında bir adam: vay canına. Şimdilerde on sekiz yaşındaki herhangi birisi bana gülerdi. Evet ama genç adamların kız arkadaşlarıyla o kadar mutlu olmadığını fark ediyorum, en azından benim olduğum kadar mutlu olmadıklarını. "Bir yer biliyor musun?" diye sordu. Neyse ki biliyordum, Asphodel'de, Patika'nın kenarındaki bir vadide küçük bir turist kulübesi. Kayıt yaptırırken elim titriyordu. Işığı söndürmeye zahmet etmeden soyundu (Odessa'daki Texaco tuvaletindeki kadar çabuk: Şıp! Şıp! Çıplak!) Aynanın önünde çıplak durdu, elleri saçında, bir dizi bükülmüş, kalçası eğik. Bana döndü, ellerini ceketimin altına soktu ve o

komik tarzıyla her iki yanımdan büyük bir çimdik aldı. Vay canına. Hiçbir kadın bu kadar güzel olabilir miydi? O bir ziyafet gibiydi. Onu yemek istiyordum. Onu yedim.

Benim Aşa-i Rabbani ayinim buydu, Peder. Niyetim seni rencide etmek değil ama bacaklarının ağır, altın sütunları tarafından korunan o tatlı, karanlık sığınak, onun ahdinin muhafaza edildiği sandıktı.

Cihannümadaki pencereler için ona yardım ettim. Henüz bir kasırga değil, gök gürültülü sıradan bir fırtınaydı. Bu yükseklikten, şimşek çaktığında nehirdeki ve karşı kıyıdaki beyaz tepecikler görülebiliyordu. Deniz gibiydi.

Deniz tutmuş bir yolcu gibi dümdüz ileriye bakarak sedirde oturuyordu.

"Margot, gidelim buradan."

"Ne?" Fırtına çok gürültü yapıyordu.

"Arabaya binelim ve North Carolina'ya gidelim. Hemen şimdi. Renkler dorukta. Siobhan Tex'le beraber, Lucy yarın okula dönüyor."

Ses çıkarmadı.

"Bir düşün. Arabayı sürerek kasırgadan kurtulur, saat ikiye kadar Atlanta'ya varırız." Onunla bir motele giriş anını düşünüyordum, daima aynanın önünde duraklayıp ellerini saçına götürdüğü anı. Onunla son seviştiğim zamanı da hatırlamaya çalışıyordum. Nasıl olmuştu da ikimiz artık sevişmiyorduk? Bir müştemilatta yaşayıp ne yapıyordum? Hatırlamaya çalıştım.

"Hayır." Duymak için ona yakın durmam gerekiyordu; çünkü sesini yükseltmeden konuşuyor, gözlerini odaklamadan ve kırpmadan, sabit bakışlarla bakıyordu. "Kumpanya yarından sonraki gün gidiyor. Biz yani onlar bir kasırga yüzünden iki üç gün kaybetmeyi göze alamazlar. Gerek de yok aslında. O iki üç Belle Isle iç mekân sahnesi her yerde çekilebilir."

"Biliyorum. İşte onun için gelebilirsin."

"Hayır." *Hayır*'ları bir çan gibi çınlıyordu. Sonra aynı sesle, gene gözlerini kırpırdatmadan, "Jan, onunla birlikte *A Doll's House*'un [Bir

Bebek Evi]* beyazperde uyarlaması üzerinde çalışmamı istiyor."

"*Bir Bebek Evi* mi?"

"Jan'ın ilk büyük filmi olacak, tam istediği gibi yapabileceği ilk film."

"Ya sen? Bunda senin rolün nedir?"

Beni yanlış anladı. Jacoby'le olan rolünü kastetmiştim. O Margot için ne ifade ediyordu ve Margot onun için?

"Ben Nora'yım, Lance." İlk defa bana baktı. Fırtına daha da yaklaşmıştı ve şimşekler bir gözlem lambası gibi kırpışıyordu. Gözleri hızla sağa sola hareket ediyor gibiydi.

"Nora mı?"

"Başrol, hatırlıyor musun?"

"Evet, hatırlıyorum."

Ellerini çırptı. "İyi bir oyuncuyum, Lance! Gerçekten iyiyim. Öyle mutluyum ki. Bir yeteneğe sahip olmanın ve bunu geliştirmenin nasıl bir şey olduğunu hiç tatmadım. İnsanın bir işlevinin olmasının tadını! Kaliteli bir saat gibi, bir işlev görmenin. Olivier ya da Hepburn gibi."

"Parayı sen koyuyorsun tabii."

"Evet. Ve asla daha iyi bir yatırım yapamam. Jan'ın fikirleri öyle heyecan verici ki. Onun için sinema sadece herhangi bir araç değil. İletişim teorisini anlamak gerek. Günümüzün en müthiş iletişim aracı sinema.

Sinema. Beş yıl önce olsa, haydi sinemaya gidelim, derdi. Ve gidip Steve McQueen'i seyrederdik. Mısır yerdik ve bitirdiğimde tereyağlı ellerimi bacaklarının arasına koyardım.

"Neden senin ve Jacoby'nin bir senaryo yazmanız gerekiyor? Ibsen yeterince iyi değil mi?"

"Anlamıyorsun. Ibsen gibi esas olarak fikirlerle ilgilenmiyoruz. Önemli olan, bir kişi olarak Nora ve öykü. Jan inanıyor ki..."

"Hemen şimdi gidelim, Margot. Bütün gece araba süreriz. Daha önce de bunu yaptığımızı ve Shenandoah Nehri'nin yanındaki bir çayırda uyuduğumuzu hatırlıyor musun?"

---

*İbsen, Henrik; *İbsen Oyunları/İki-Nora: Bir Bebek Evi, Hedda Gabler, Rosmersholm*, Çev.: Beliz Güçbilmez, Bilge Rovesti, Deniz Kitabevi, İst., 2007. (y.h.n.)

"Hayır. Lance, kendime borçluyum bunu. Ama dur, açıklayayım. Jan'ın teorisine göre araç olmasının bizzat doğasından dolayı, sinemanın fikirlerle hiçbir ilgisi olmaması gerekir. Bir filmin anlamı öykünün kendisinden kaynaklanır. Öykü ve kişi her şeydir. Üstelik uyarlamanın İngiltere'den önce yapılması gerekiyor.

"İngiltere mi?"

"Filmi orada çekeceğiz."

"Yani İngiltere'ye mi gidiyorsun?"

"Filmi orada çekecek. Maliyeti yarıya düşürecek bu."

"O halde İngiltere'ye gidiyorsun, öyle mi?"

"Nora'yı oynama fırsatını kaçırır mıyım sence?"

"Oynayacağından emin misin?"

"Sana şimdi söyledim... Ha. Jan paramı alacak ve beni sepetleyecek demek istiyorsun."

"Tex bu konuda ne düşünüyor?" O aptal-kurnaz ihtiyar adam bu işin içyüzünü görebiliyordur elbet.

"Tex ve Siobhan heyecandan yerlerinde duramıyorlar."

"Onlar da mı gidiyor?"

"Tex'in gitmeyeceğini düşünebiliyor musun?"

"Bana söyleyebilirdin sanırım."

"Tatlım, söyleyecektim. Daha dün gece karar verdik." Bir süre sessiz kaldım. Dedi ki: "Benim kandırılacağımdan endişelenme, Lance. Jan'ı tanımıyorsun. O öyle..."

"Sen tanıyor musun?"

"Tanıyorum. Bir şey gibi tanıyorum..." Duraksadı.

"Bir sevgili gibi mi?"

"Sevgili. Tabii ki onu yürekten seviyorum. Bob Merlin'i seviyorum. Seni seviyorum. Siobhan'ı seviyorum. Tex'i seviyorum. Ama hepsi farklı."

"Demek istediğim o değil."

"Aman aman aman. O kadar da önemli değil, biliyor musun."

"Ne önemli değil?"

"Seks. Siz erkekler ona o kadar kıymet veriyorsunuz ki. Eh, kendinize iltifat ediyorsunuz. O kadar da önemli değil."

Bilmek istediğim şeyi neden ona soramıyordum?

"Sen şey yaptın mı...?"

"Ne?"

"Hiç." Soramadım.

"Hiç kimseyle oynaşmıyorum ve sen bunu biliyorsun. İster inan, ister inanma, kudretli penisten daha önemli bir şey buldum."

Kızardım sanırım. Penis dememesini dilerdim. Kulağa beyaz ve eğri bir şey gibi geliyordu. Ama ne demesini isterdim? Alet mi? Yarak mı? Kamış mı? Sik mi?

Ne kadar rahatladığımı sana anlatabilir miyim acaba? Bir âşığı olmadığını böyle kolayca söylediğini duyunca ne kadar rahatladığımı? Böyle bir kayıtsızlık yüz yemine bedeldi. Doğruydu! Ama ya Siobhan'ın babası? Bilim bile hata yapabilir.

Ama asıl soru şu. Suçlu mu yoksa masum mu olmasını istiyordum? Ve eğer suçlu idiyse ve ben bunu biliyor idiysem –ve bunu, kan grubum AB'nin Siobhan'ın 0'ına eşit olmadığını bildiğim kadar kesin olarak biliyordum– neden onun bunu söylediğini duymak istiyordum? Neden onun inkâr edişine inanıyordum? Hangisi daha iyi, bir acı duymak ve nedenini bulamamak mı yoksa çıbanın yerini tespit etmek, cerahatten kurtulmak mı?

Fırtına daha da kötüleşmişti. Cihannüma, *Tennessee Belle** gibi zangırdıyor ve sarsılıyordu. Neredeyse sürekli şimşek çakıyordu. Paratonere bir yıldırım isabet etti. Mavi bir ışık, bir yün yumağı gibi balkonda yuvarlandı.

Margot korkmuştu. Bana sıkıca sarıldı. "Yüce İsa, Lance, öleceğiz."

Ödü kopmuştu. Kucaklanmak istiyordu. Onu kucakladım.

"Şuraya yatalım."

Aynı hızla beni bıraktı. "Sedir çok dar."

"Yere."

"Yer ıslak."

"Ayakta o halde. Dana gibi seni kaldırırım."

"O ibne."

"İyi..."

*Bot adı. (y.h.n.)

"Gideyim ben. Ölü gibiyim. Oyunculuk yapmak hendek kazmaktan daha yorucu, inanır mısın?"

İnanır mıydım? Bilmiyordum. Ama öğrenmek niyetindeydim.

Deli olduğumu mu düşünüyorsun? Bana bir bak.

Sokakta bağrışan gökçe kuşları ve çocukları duyuyor musun? Sonbaharda, okul sonrası akşamüzerlerinin sesi ve ruhu işte bu. İp atlamaca şarkıları söylüyorlar.

Charlie Chaplin gitti Fransa'ya
Dans öğretmeye kızlara
Ve onlara işte şöyle öğretti:
Hula hula
Ponçatula
Selam dur kaptana
Reverans yap kraliçeye
Dön arkanı denizaltıya
Charlie Chaplin oturdu bir iğnenin üstüne
Kaç santim girdi içeriye?
Bir, iki, üç...

Sayıyorlar. Buna "yanmalar"ı yapmak deniyor.

Çocukların masumiyeti. Senin Tanrın, bu çocuklardan biri kadar masum bir hale gelmezsen, cennetin krallığına giremeyeceğini söylememiş miydi?

Evet ama bu ne demek?

Belli ki bir hata yapmış ya da bize çok kötü bir oyun oynamış. Evet, çocukluğun masumiyetini hatırlıyorum. Çok güzel! Ama bir süre sonra insan bir keşif yapıyor. Tanrının bize açmadığı küçük bir sır olduğunu keşfediyor. Senin Mesih'in bize bunu hiç anlatmamış, bunu keşfediyor kişi. Oysa Tanrı kendisi işleri öyle ayarlamış ki günlerden bir gün aletinin müthiş, gürleyen bir sertleşmesiyle uyanıyorsun ve hayatta istediğin tek şey onu içine sokacak tatlı, sıcak bir am, bir kızı, herhangi bir kızı zımbalamak; peki, bunun masumiyeti ne-

rede? Bu da masumiyetin bir parçası mı? Eğer öyleyse, bunu söylemesi gerekirdi. Hiçbir kabahatimiz olmadan bir çocuktan bir saldırgana dönüşmek. Tanrının bizim için yaptığı plan bu mu? Lanet olsun sana ve senin Tanrına. İkiniz aranızda anlaşıp bu işi ya bir türlü ya da öbür türlü yapmalıydınız. Ya iyidir ya da kötüdür, ama hangisiyse, lanet olsun, öyle söyleyin. Ama söylemiyorsunuz. İkisinin arasında bir yerde defolup gidiyorsunuz. Her ikisi de olsun istiyorsunuz: İyi ama –yalnız şöyle olursa kötü– vesaire. Eh, işleri iyice berbat ettiniz, hepimizi berbat ettiniz; en azından beni berbat ettiğiniz kesin. Ben kadınları dert etmeyen Romalıları ya da eski İsraillileri tercih ederim. Davut'un üç yüz kadını vardı ama hâlâ bir başkasını istiyordu. Tanrı bunun için ona kızmıyordu.

İzlenecek sadece üç yol var. Birisi onların yolu, dışarıda, Amerika'nın büyük genelevi ve ibneler krallığında. Bunu kabul etmiyorum. İkinci yol tatlı, Vaftizci İsa ve onu da kabul etmiyorum. Yüce Mesih, eğer cennet Güneyli Vaftizcilerle doluysa, Selahattin ve Akhilleus'la birlikte cehennemde çürümeyi tercih ederim. Sadece bir yol var ve eğer siz Katolikler onu yüzünüze gözünüze bulaştırmış olmasaydınız, ona sahip olmuş olabilirdik: eski Katoliklerin yolu. Ben Lancelot ve sen Percival, yeryüzündeki Kutsal Kâse'yi gören iki kişi, hatırlarsan. Sen Kâse'yi buldun mu? Bulmuşa benzemiyorsun. Bir zamanlar bir kadının nasıl olması gerektiğini biliyorduk, senin Kutsal Meryem'in gibi ve bir erkeğin nasıl olması gerektiğini biliyorduk, senin Efendi'n gibi. Senin Kutsal Meryem'in için savaşırdım çünkü Mesih'in palası vardı. Şimdi Meryem'inizi başınızdan savdınız ve İsa'nın elinden palasını aldınız.

Bunu kabul etmiyorum. Sizin yolunuzu ya da onların yolunu kabul etmiyorum. O Tanrı-her-şeyi-kutsasın-çünkü-her-şey-iyi-ancak-yapmayın-ama-yaparsanız-o-kadar-da-kötü-değil düşüncenizle sizin yolunuzu kabul etmeyeceğim. Sadece tatlı, ateşli bir amın iyi olup olmadığını söyle. Senin yolunu kabul etmiyorum ve onların yolunu, yeni yolu kabul etmiyorum. Kafayı bulmuş ve kukusuz ve değersizleşmiş bir kuşak, kuku peşinde kamışlar, kamış peşinde kamışlar, kuku peşinde kukular. Ama en çok kamış peşinde kukular. Yüce Mesih, ne ülke amal 100 milyon doymak bilmez amdan oluşan bir ulus. Oğ-

lumun ya da kızımın böyle bir dünyada büyümesini kabul etmiyorum. Kabul etmiyorum derken, ciddiyim. Kabul etmiyorum. Oğlumun ya da kızımın... Pekâlâ, bir itirafta daha bulunacağım: Oğlum artık bir eşcinsel ve neden olduğunu anlayabiliyorum. Peşindeki bütün o kukulardan dehşete kapıldığını söyledi bana. Bütün kızlar düzüşmek istiyor ve bu onu korkutmuş. Bir düşün, onun kendilerine hizmet etme gücüne sahip olup olmadığını görmek için bekleyen bütün o ateşli küçük kukuları. Eh, hizmet edemedi, bunu yapamayacak kadar korkmuştu. O korkmuş küçük kamışa, başka korkmuş küçük kamışlarla beraber olmak daha kolay geldi. Onu suçladığımı söyleyemem. Şimdi dört kişi oldular, Fransız Mahallesi'nde, XIV Louis koltukları için kanaviçe işleyerek birlikte mutluca yaşayan iyi, korkmuş dört genç adam.

Yani işleri iyice berbat ettiniz ve sizin adınıza bizim temizlememiz gerekecek. Biz... Biz kim miyiz? Yakında öğreneceksin. Nasıl olacağını bilmek senin için yeterli; çünkü biz yeni Reform'uz, bu da size baştan beri bilmeniz gereken bir şey söyleyeceğimiz ve bir şey göstereceğimiz anlamına geliyor.

Neyin iyi ve neyin kötü olduğunu belirleyeceğiz sizin için ve bunda hiçbir kararsız Yahudi-Hıristiyan saçmalığı olmayacak. Biz Batı'nın son insanlarıyız. Biz senin yani Percival'ın ve benim yani Lancelot'un en iyi yanlarıyız ve Lee'nin ve Richard'ın ve Selahattin'in ve Leonidas'ın ve Hector'un ve Agamemnon'un ve Richtofen'ın ve Charlemagne'ın ve Clovis'in ve Martel'in. Tıpkı onlar gibi sizin Mesih'inizi bile kabul edebiliriz ama bu sefer onu ya da bizi hadım edemeyeceksiniz. Bulmadığınız Kâse'yi alacağız ama o enli kılıcı ve Mont-Saint-Michel'in büyük savaşçı başmeleğini alıkoyacağız ve bizim Mesih'imiz Sistine'lerin sert Mesih'i olacak. Ve sizin tatlı İsa'nıza gelince, ona ve gitar tıngırdatan ve kıç kıvıran rahibelerinize ve aşk ziyafetlerinize ve barış öpücüklerinize gelince: Barış diye bir şey yok.

Eğer Yahudi olsaydım, ne yapacağımı bilirdim. Bu kolay. Sabra'larla birlikte İsrail'de olurdum. Onlar benim türümden insanlar. Yahudilerle Haçlılar arasındaki tek fark, Haçlıların kaybetmiş olması. Ha, bu bir tersyüz olma değil mi, böyle düşünüyor olabilirsin, so-

nuçta tüm Batı dünyasında şu anda geriye kalmış tek Haçlılar İsrailliler değil mi; iki bin yıldır büzülen ve çekinen ve sırıtan ve baş sallayan Yahudiler? Yahudiler şanslı. Kim olduklarını biliyorlar ve İsrail'e sahipler. Biz de kendi İsrail'imizi yaratmak zorundayız, kim olduğumuzu biliyoruz.

Kim olduğumuzu ve nerede durduğumuzu biliyoruz. Liderler olacak ve bu liderleri takip edenler olacak. Şimdi de var, ancak her iki taraf da hangisinin hangisi olduğunu bilmiyor. Mesih için değil, kendileri için güçlü ve temiz yürekli olan erkekler olacak. Erdemlerinden gurur duyan erdemli kadınlar olacak ve düzülmek üzere orada olan sokak kadınları olacak ve hangisinin hangisi olduğunu herkes bilecek. Şimdi bir fahişeyle bir hanımefendiyi ayırt edemiyorsun ama o zaman edebileceksin. Doğru şeyler yapılacak, Yahudi-Hıristiyan kurallarından dolayı değil, biz doğru olduğunu söylediğimiz için. Aynı şimdiki gibi şerefli erkekler ve hırsızlar olacak; ama şu farkla ki hangisinin hangisi olduğu bilinecek ve hiçbir karışıklık olmayacak; iyi hırsızlar, şerefli mafya olmayacak. Sayımız fazla değil ama ölmeye hazır olduğumuz ve başka hiç kimse hazır olmadığı için, biz üstün geleceğiz.

Kadınlar mı? Kadınlar ne mi olacak? Beni duydun. Bir erkek, bir genç adam, bir delikanlı hangi kadınların düzülecek ve hangilerinin hürmet edilecek kadınlar olduğunu bilecek ve insan kimi düzeceğini ve kime hürmet edeceğini bilecek.

Özgürlük mü? Yeni Kadın tam bir özgürlüğe sahip olacak. Bir hanımefendi ya da bir fahişe olmakta özgür olacak.

Kadınların bunda hiç söz hakkı yok mu? Elbette var. Biz onlara aynen onların kendilerine değer verdiği kadar değer vereceğiz. Bundan pek fazla hoşlanmayacaklar mı diyorsun? Canları cehenneme. Bu konuda söyleyebilecekleri hiçbir şey olmayacak. Yeterince güçlü olmamakla kalmıyorlar, yeterince umursamıyorlar da. Guinevere zina yaparken hiç duraksamadı. Gidip ormanda kara kara düşünen Lancelot'tu, zavallı piç kurusu.

Artık kimin düzeceği ve kimin düzüleceği konusunda hiçbir karmaşa olmayacak. Kadınların en iyileri, bir zamanlar hanımefendi dediklerimiz olacak, sizin Bakire'niz gibi. Bizim Hanımefendi'miz. Er-

kekler mi? Onların en iyileri güçlü ve cesur ve temiz yürekli olacak, Mesih için değil, güçlü olabilmek amacıyla kendini pek çok şeyden mahrum bırakan, sıkıntı çeken bir Apache genci ya da bir Spartalı gibi. Diğerleri pezevenklik yapabilir ve istediklerini becerebilirler. Ama biz üstün geleceğiz.

Hayır, bana bir şey sunan sen değilsin, mağfiret, bir seçim, her neyse. Ben sana bir seçim sunuyorum. Bizden biri olmak istiyor musun? Bir muhallebi çocuğu olmak dışında, inandığın tek bir şeyden vazgeçmeden bunu yapabilirsin. Tekrar ediyorum, barış değil, bir kılıç getirmek üzere geldiğini söyleyen, senin Efendi'ndi. Senin için kiliseni bile kurtarırız belki.

Bir hayalet kadar solgunsun. Ne fısıldadın? Sevgi mi? Nefretle, öfkeyle dolu olduğumu mu? Biz pisliği küreyip temizleyinceye kadar bana sevgiden söz etme.

Ne? O zaman ne mi oldu? O kadar korkmuş görünme. Hiçbir şey olmadı. Müstehcen bir film gördüm, o kadar.

Sinemada cuma akşamüzeri. Sinematografım Elgin'in, uğraşlarından sonra dinlenen küçük film kumpanyamızın çektiği kendi küçük filmime ya da videobandıma bu adı vermeliyim.

Her şey çok basit oldu. Elgin, öğle yemeğinden sonra, bir elektrik süpürgesi satıcısı kadar canlı, fazlasıyla canlı bir tavırla, elinde büyük, valize benzer bir çanta ve bir makara kutusuyla güvercinliğime geldi ve bana bakmadan çantasını çalışma masama koydu, onu açtı, prize soktu, televizyonumun arkasına iki kablo taktı, bana makaraları nasıl yerleştireceğimi gösterdi ve bir kez bile başını kaldırmadan, gidecek gibi yaptı.

"Elgin. Bekle."

Kapı eşiğinde, donmuş bir görüntü gibi, benim bir düğmeye basmamı ve onu harekete geçirmemi bekleyerek durdu.

"Elgin, film kumpanyası yarın buradan ayrılıyor. Böylece malzemelerini bugün sökebilirsin belki. Bunları gördükten sonra sana bildiririm."

"Zaten söktüm onları" dedi Elgin, hiç de canlı olmayan, somurt-

kan bir tavırla, sanki dile getirilmemiş bir anlaşmayı ihlâl etmişim gibi. Ne anlaşması?

"O halde sen..."

"Başka kayıt yapmaya ihtiyacınız olmayacak."

Ona baktım.

"Anlıyorum. Hepsi bu kadar. Git de turist rehberi kıyafetini giy."

Bana garip bir biçimde baktı; önce somurttuğunu sandım, sonra utandığını gördüm. Ani bir öfke duydum. Daha sonra, beni şaşırtan bir biçimde, neden kızdığımın farkına vardım. Yine benim için pek de övünç kaynağı olmayan bir itiraf ama sana hakikati söylemem önemli. *Bakmış* olduğu için kızdığımı kabul etmek zorunda kaldım. Videobanda bakmış olduğu için. İşte o zaman, başkalarında sık sık hakir görmüş olduğum şeyi kendi içimde keşfettim. Zira Elgin'den ona söylediğim şeyi yapmasını, teknolojik kulak misafiri olmasını ve benim için casusluk yapmasını ama dinlememesini ve bakmamasını beklemiştim. Dahası: Bir şekilde *bakamayacağını* beklemiştim; tıpkı hakir gördüğüm şu hödüklerin, sihirli ya da en azından ilahi bir takdirle, zenci bir kominin aynı otel odasında bulunduğu çıplak beyaz kadını göremediğine inandıkları gibi. İstese bile göremez: Kadın bir şekilde görünmezdir.

Dünyaya küsmüş bir liberal hiçbir şeye benzemez.

Ama yanılıyordum. Görmüş olduğu şeylerden değil, başarısızlığı olarak gördüğü bir şeyden dolayı utanmıştı. *Teknik* bir başarısızlık. Bunu bilmem gerekirdi.

"Üzgünüm" dedi, başını eğerek.

"Ben de öyle." Hâlâ bakmış olduğu için üzgün olduğunu söylediğini sanıyordum.

"Açıklayamadığım negatif bir etki bu."

"Negatif etki mi?"

"Bir televizyon ekranına bir mıknatıs tuttunuz mu hiç?"

"Hayır."

"İmgelerin şeklini bozar. İmgeler elektronlardan başka bir şey olmadığından, tabii."

"Evet, elektronlar."

"Sadece etkinin biraz acayip olduğunu görecek kadar seyrettim.

Ama yine de ittediğinizi bulabileceğinizi sanıyorum."

"Teşekkür ederim." Ha. O halde sonuçta yine de benim zencimdi o ve bakabilecek idiyse de bakmazdı, bakmadı. Ya da daha iyisi, teknik nedenlerle baktı ama görmekten kaçındı. O mükemmel bir zenciydi.

Kapıyı yavaşça kapattı ama biraz sonra yine açtı. Hâlâ işleri yoluna koyma gücüne sahip olan biriydi; yine bir Buell'di. Elgin hâlâ bana bakmıyordu. Aralık kapıda başı nezaketle öne eğilmiş olarak tüm söylediği –bir Montgomery otel komisi kadar nazik (görüyorsunuz, bakmıyorum)– şu oldu: "Bay Lance, herhangi bir şeye ihtiyacınız olursa bana haber verin."

"Tamam."

"Herhangi bir şeye ihtiyacınız olursa"nın eşsiz nezaketine dikkat et. Yardıma ihtiyacınız olursa haber verin, size yardım ederim, demedi. Bir bardak su, bir viski getirmeyi teklif ediyor olarak anlaşılabilirdi. Gerisini idrak etmek bana kalmıştı.

Artık bakıyordu yüzüme. Bana senin kadar hüzünlü bir biçimde bakıyordu. Cehenneme kadar yolu var.

Bir akşam yemekte, sohbetteki bir fasıla sırasında, pek az konuşmuş, ya da hiç konuşmamış olan kızım Lucy, uygun bir şey söylemenin giderek artan gerekliliğini hissederek, bulduğu fırsatta kaşlarını çatıp, koyu kahve başını öne eğerek ve ciddiyetle konuşarak beyan etti: "Dün gece aklıma geldi: Yetişkin bir insanım şunun şurasında, bir bireyim ve kendi rahmimin ağzını daha hiç görmedim."

Bir sessizlik oldu. Onun, rahminin ağzını görmeyişi konusunda endişelenmesinden çok, sohbete yaptığı tereddütlü giriş konusunda endişelenmesi konusunda endişelendiğimi fark ettim. Ama Raine ve Dana düşünceli bir biçimde ve hatta, bunu görebiliyordum, belli bir nezaket ve şefkatle başlarını salladılar, sanki onun, canlı sohbetlerine yaptığı ürkek girişimi cesaretlendirmek ister gibi. Raine kolunu Lucy'ye doladı, onu kucakladı ve bana şöyle dedi:

"Bir düşün! Kendi rahminin ağzını hiç görmemiş ergin bir kadın!"

Düşündüm.

Raine'den hoşlanmayan Merlin, Lucy'ye değil de Raine'e, "Ne olmuş? Ben de kendi kıçımın deliğini hiç görmedim. Abartılacak ne var bunda?" dedi.

Ama kızaran ve başını daha da eğen Lucy oldu.

VIII

SİNEMADA CUMA AKŞAMÜZERİ:
İKİ FİLM ARKA ARKAYA

Bantlardan hatırladığım başlıca şey, bantların kendileri değil, dışarıdaki gün. Minik Trinitron'umda bir film olarak görünen ve akşamüzerleri *Gunsmoke*'un tekrarlarını seyrettiğim kadar ciddiyetle seyrettiğim videobantları şimdi, karatavukların yaygarasıyla dolu gri göklü bir akşamüzerinde kurulmuş minik bir tiyatro olarak hatırlıyorum. Fırtına geçmişti; kasırga hâlâ muazzam bir çarkıfelek gibi Körfez'de yavaşça dönüyor, rüzgâr ve yağmurdan kapkara örtüsünü kuzeydoğuya doğru üç yüz kilometre ileriye savuruyor, bu arada kuzeybatı, kuzeydeki yağışı içine çekiyor, sirrus bulutlarıyla benekli

sekiz kilometre yüksekliğindeki derin, berrak Kanada havası sanki bir huniden aşağıya akıyordu. Bir ivedilik duygusu ve havadaki yoğun kargaşadan başka kasırganın herhangi bir belirtisi yoktu. Huzursuz karatavuklar alarma geçiyor, bulutlar halinde bataklıklardan havalanıyor, konuyor ve tekrar havalanıyordu.

Elgin'in kamerasında gerçekten de bir aksaklık vardı. Minik heykelcikler gibi görünen figürler, karanlık odadaki insanlar gibi kırmızımsıydı ve buluşuyor, kaynaşıyor ve birbirlerinin içinden akıyor gibiydi. Aydınlıklar ve karanlıklar bir negatif gibi tersineydi; ağızlar aydınlığa açılıyordu, gözlerse beyaz birer oyuktu. Oyuncular giyinikken çıplak, çıplakken giyinik görünüyordu. Figürler elektronik bir rüzgâra kapılmış gibiydi. Bedenler bükülüyor, parçalar koparak uçup gidiyordu. Saçlar başların tepesinde mum alevi gibi dans ediyordu. Bakakaldım. Elgin figürlerin elektronlardan başka bir şey olmadığını söylememiş miydi?

BİRİNCİ FİLM: BAYAN MARGOT'NUN ODASI

Kızıl bir denizde sessizce hareket eden bu iki silik, pembe figür kimdi?

Makarayı başa sardım ve makara kutusunu inceledim. Etikette düzgün harflerle "Bayan Margot'nun Odası" yazıyordu, tıpkı Belle Isle'da aralarına kadife kordonlar bağlanmış direklere monte edilen sade ve resmi müze tabelaları gibi.

İki figür ayakta duruyor, konuşuyordu. Çıplak değildiler. Giysileri aydınlık ve yüzleri karanlıktı. Bunlar Merlin ve Margot'ydu. Merlin'in horoz ibiğine benzeyen kabarık saçlarının biçimini tanıdım, başında Hamsin Yortusu ateşinin alevleri gibi titreşiyor olsalar da. Margot'yu kulaklarındaki kulaklığa benzer parlak saç yumaklarından ve yumruğunu erkeksi ama yine de kadınsı bir biçimde kalçasına dayayışından derhal tanıdım.

Konuştuklarında, ağızları aydınlığa açılıyordu.

Kucaklaştılar.

Ses de videodan daha iyi değildi. İnsan sesleri cızırtılıydı ve oda-

dan değil, yaygara koparan ve yükselen ve alçalan karatavuklar gibi gökyüzünden geliyordu sanki. Döndükleri zaman, sesleri kayboluyordu. Yarım cümleler bedenleri gibi uçup gidiyordu.

Bir daha kucaklaştılar. Merlin onu hafifçe uzaklaştırdı; bedenleri bir Y biçiminde birbirinden ayrıldı.

MERLIN: Biliyorsun ki seni daima ...(*duraklama*)... dilerim ki...

(Biliyorsun ki seni daima seveceğim? Dilerim ki hep mutlu olursun?)

MARGOT: (*Onaylayan bir mırıldanma.*)

MERLIN: Ama ne ir... Ah, Yüce Mesih fizz... bir sakat... sona...

(Ama ne ironi! Ah, Yüce Mesih, fiziksel bir sakatlık yüzünden sona ermesi?)

MARGOT: Erme...

(Ermedi?)

MERLIN: ...Lee'nin is... yüzünden Gettysburg'ü kaybedişi gibi bir terslik...

(İshal yüzünden?)

MARGOT: ...olma.

MERLIN: Bu düpedüz kabul ed... lan... Yüce İsa.

(Bu düpedüz kabul edilemez lanet bir şey, Yüce İsa?)

MARGOT: Yüce İsa, erkekler. Hepiniz öyle...

(Yüce İsa, ne?)

Benim hakkımda mı konuşuyorlardı?

Hayır.

Yine kucaklaşıyorlar. Merlin'in omzunda memeye benzer topaklar oluşuyor ve kopup Margot'ya doğru uçuyor.

MERLIN: ...için korkuyorum. Ama ikinize de... dilerim.

(Senin için korkuyorum. Ama ikinize de mutluluklar dilerim.)

İkinize de mi? Bana mı? Hayır.

MARGOT: (*Umutsuz bir biçimde homurdandı.*)

MERLIN: Seni öyle f(?)...ç(?)... seviyorum ki.

(Seni öyle fazla seviyorum ki? Çılgıncasına seviyorum ki? Uzun hece vurgusu göz önüne alınırsa muhtemelen ikincisi.)

MARGOT: ...seni seviyorum... ah y... (?) ah l... (?)

(Ben de seni seviyorum. Ah yazık. Ya da: Ben de seni seviyorum.

Ah lanet ya da hay allah. Üç vurgu, üç hece olduğundan ve Margot'yu bildiğimden, muhtemelen ikincisi.)

MERLIN: ...hakikat... kadar sev... inanıyor musun?

(???)

MARGOT: (*Temkinli bir mırıldanma.*)

MERLIN: Neden... acaba...

(???)

MARGOT: Acaba ne?

MERLIN: ...sömürüyor olabi...

(Seni sömürüyor olabilir?)

MARGOT: (*Dönüyor: Ayrılıyorlar, Y, II haline geliyor.*)

MERLIN: (*Bir uyarma.*)

MARGOT: I

MERLIN: ...par...

(???) (Para?)

MARGOT: Hayır.

MERLIN: Yüce Mesih, rolü... bile emin... sin.

(Yüce Mesih, rolü aldığından bile emin değilsin?)

MARGOT: Seni namu...

(Seni namussuz.)

MERLIN: Ee...?

MARGOT: ...tir git, seni namu...

(Siktir git, seni namussuz.)

MERLIN: Ah, Tanrım... tirmeyi... da ister...?

(Ah, Tanrım, seni sikmeyi nasıl da isterdim?)

MARGOT: (*Kayıtsız bir mırıldanma.*)

MERLIN: Bundan başka... melde bir yakın... ramama sorun...

(Bundan başka, onun temelde bir yakınlık kuramama sorunu var?)

MARGOT: Umurumda değil.

MERLIN: Ne berbat bir üçgen odalı lanet.

(Ne berbat bir lanet olası üçgen? Bu okumadan oldukça eminim: "Lanet olası üçgen"i karıştırarak "üçgen odalı lanet" haline getiren Elgin'in aletleri değil, Merlin'in kendisi. Bir şaka. Evet, yüzde 99 eminim.)

MARGOT: Seni hâlâ... inanıyor musun?

(Seni hâlâ sevdiğime inanıyor musun?)

MERLIN: Ah, Yüce Me...

MARGOT: S... s... s...!

(Sakin ol, sakin ol, sakin ol mu? Yoksa siktir, siktir, siktir mi? Siktir, siktir, siktir.)

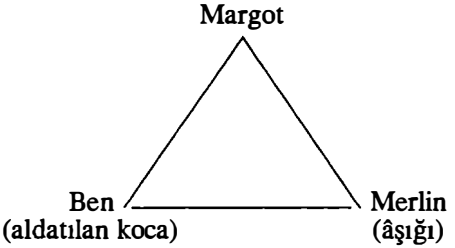
Minik heykelcikler yine sarılıyorlar; gövdelerinin parçaları amiplerin sahte ayakları gibi kopup uçuyor. Bedenlerinin manyetik özellikleri var adeta.

MERLIN: Hep (?)... mutlu... dilerim.

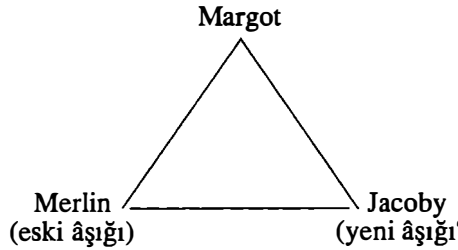
(Hepinize mutluluklar dilerim mi? Hep mutlu olmanı dilerim mi? İkincisi mi? Merlin "hepinize" demezdi.)

Merlin kayboluyor. Margot'nun omuzları sarkıyor ve hareketsiz kalıyor, iplerinden asılmış bir kukla gibi.

Bir üçgen bu. Önce üçgenin bir parçası, kaybeden köşesi olduğumu sandım, şöyle:

Sonra hiç de benim hakkımda konuşmadıklarını, bunun farklı bir üçgen olduğunu anlıyorum:

Bir başka figür beliriyor (kapı kullanmıyor gibiler). Jacoby bu. Kısa boylu, tıknazlığı ve omuzları arasında güvenle taşıdığı büyük başı dışında onu tanımanın bir yolu yok. Birçok kısa boylu adam gibi, o bir bütün; vücudu, beyni, organları bir araya sıkıştırılmış ve yakın düzen işliyor. İnsan onun için her şeyin yolunda gideceğini hissediyor ancak Margot'dan daha kısa boylu. Bu eksikliği, başını güvenli bir biçimde bir tür geriye yatırışıyla telafi ediyor. Bu onun Margot'ya bakarken başını kaldırmak zorunda kalmama yolu; evet, hayatım, bir bakalım sana, der gibi onu uzakta tutuyor.

Bele kadar bitişik bir Y oluşturuyorlar.

Konuşmuyorlar ama ağızları ve gözleri aydınlığa açılıyor. Fısıldıyorlar mı?

Giyiniyor, ışığın üzerine karanlık koyuyorlar. Hayır, soyunmak bu; çünkü karanlık aydınlık ve aydınlık karanlık. Aydınlık giysilerini soyunup karanlık tenleriyle kalıyorlar.

Birbirlerine yaklaşıyorlar. Vücutlarından parçalar kopuyor ve uçup gidiyor. Başka parçalar sahte ayaklar uzatıyor.

Dönüyorlar; saçları elektronik bir rüzgârda yana doğru savruluyor. Margot'nun arkasında aydınlık iki oyuk var. Bunların kuyruk sokumunun iki yanındaki gamzeler olduğunu anlıyorum.

Margot yatağa uzanıyor ve Jacoby'yi üzerine doğru çekiyor. Margot'ya bakıyor. Margot'nun başı yatağın kenarından dışarı çıkıyor ve yüzü baş aşağı kameraya bakıncaya kadar geri bükülüyor. Gözleri aydınlığın üzerine kapanıyor ama ağzı açılarak dışarıya aydınlık veriyor.

Hâlâ hiçbir konuşma yok ama biraz sonra, önce odamdan ve hatta karatavuklarla dolu gökten geldiğini sandığım bir ses şöyle diyor: Oh oh oh ah ah aaah, oh Yüce İsa oh ah ah la... la... la...

???

Ama ses Margot'nun ya da Jacoby'nin sesi olarak derhal tanınacak gibi değil; Margot'nunkinden daha boğuk ve Jacoby'ninkinden daha ince.

Bir dua mı bu?

Makineyi kapatıp gökyüzüyle kaplanmış güne çıkıyorum. Akşamüzeri bir sinemadan çıkışın gözleri kamaşmış, baş ağrılı duygusu var. Karatavuklar havalanıyor ve konuyor, rüzgâr hızlanmış ama kesintili, güvercinleri beslediğim minik verandamda çınar yapraklarını bir sağa bir sola savuruyor.

Verandamda oturuyor ve karatavukların havalanışını ve konuşunu, bulutların oyunun başlangıcına geç kalanlar gibi kasırgaya doğru koşturuşunu seyrediyorum.

Karatavuklar sessizliğe gömülüyor. Bulutlar düzleşiyor ve bir çizgi oluşturuyor. Gök derinliğini kaybediyor ve sararıyor. Verandadan görünen manzara çok basit. Altı paralel yatay çizgi var; demir parmaklığın alt çubuğu, üst çubuğu, River Yolu'nun yakın kenarı, uzak kenarı, setin tepesi, bulutların düz alt çizgisi. Birçok kısa dikey çizgi var, parmaklığın sivri demir direkleri. Tek bir eğik çizgi var, River Yolu'ndan setin üzerine doğru uzanan çakıllı bir yol. Setin üzerinde şenlik ateşlerinin üçgenleri duruyor. Bir geminin eğimli sereni şenlik ateşlerinin üçgenleriyle kesişerek yamuklar ve daha küçük üçgenler oluşturuyor.

Kasırga aleti harekete geçiyor. Meşeler tersyüz olurcasına savruluyor. Gerçek bir kasırga gelmekte olduğu halde kasırga makinesini kullanmak gerekiyor, yalnız gerçek kasırga henüz gelmemiş olduğundan değil, gelmiş olsa bile filmin amaçları için sahte bir kasırga kadar uygun olmayacağından.

İKİNCİ FİLM: BAYAN RAINE'İN ODASI

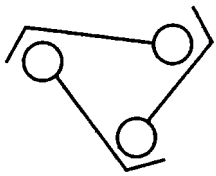
Pembe yatağın üzerinde üç kırmızı figür var. Beden parçaları, kaburgalar, butlar, gövdeler, bir bedenden kopup uçuyor ve bir başka bedenle birleşiyor. Saçlar manyetik bir alanda savruluyor. Ağızlar ve gözler aydınlığa açılıyor. Aydınlık kasık üçgenleri, hareketli heykeller gibi dönüyor, kâh daralıyor kâh genişliyor, eşkenar üçgenlerden ikizkenar üçgenlere, sonra da ışık çizgilerine dönüşüyor. Yatağın direkleri bir çerçeve oluşturuyor.

Lucy yatağın ortasında uzunlamasına yatıyor. Kulaklarının altındaki alev renkli saç buklesinden, büyük göğüslerinden ve baldırıyla dizi arasında, hâlâ biraz çocuksu, tam olarak içe doğru kıvrılmış olmayan çizgiden tanınabiliyor. Lucy bir hasta gibi. Üzerinde bazı işlemler yapılıyor. Diğer iki figür onunla hemşireler kadar ehil bir biçimde meşgul oluyorlar. Raine ince ve çevik; öyle hızlı hareket ediyor ki vücudu arkada dışplazma bırakıyor. Dana yatağın yanında çıplak ve düşünceli duruyor; soyunma odasındaki bir sporcu gibi bir eli omzunun üzerinde dolaşıyor.

Üçü birlikte yatıyorlar. Bedenleri kaynaşıyor ama kolları altı kollu bir Şiva gibi hareket ediyor.

Şimdi başka bir şey yapıyorlar. Dana yatay bir düzlemde diz çöküyor, Lucy'nin başını iki eli arasına alıyor ve kendine doğru yönlendiriyor. Raine çok daha hızlı hareket ediyor. Düzgün başı uçup gidiyor ve Lucy'nin karnına gömülüyor.

Figürler kaba bir gamalı üçgen oluşturuyor:

Elgin haklı. Ses kaydı çok zayıf. Hiçbir sözcük duyulmuyor, yalnız sonuna doğru ne açıkça erkek ne de kadın sesi olmayan tanınmaz bir ses hiçbir yerden ve her yerden gelir gibi oluyor ve o da ancak parçalar halinde: *Ah Yüce Mesih sevgili tatlı İsa ah ah...*

Bir dua daha mı?

Kargalar rüzgâra karşı kuzeye uçmaya başlıyor. Kargaları böyle kalabalık, karatavuklar gibi sürü halinde görmek olağandışı bir şey. Ellis Buell kargaların tüm kuşların en zekileri olduğunu söyler. Muhtemelen doğru bu. En azından bir av tüfeğinin menzilini bildiklerini kesin olarak biliyorum (Fluker, yirmi kalibreyi on iki kalibreden ayırt edebildiklerini, sonra hemen menzil dışına çıkabildiklerini iddia edi-

yor). Hayatımda bir sefer karga öldürmüştüm, 22'lik bir tüfekle, tamamen şans eseri olmuştu bu. En az on beş metre yüksekte uçuyordu. Hiçbir şey ümit etmeden, bir metre önüne ateş ettim ve onu başından vurdum. Şaşkın bir halde, paldır küldür önüme düştü. Siyah gagasından yakut gibi bir damla kan sarkıyordu.

Yine de 5:30 haberlerini seyretmek zorundaydım!

Videoteybi prizden çıkarıp televizyonu açtım. Kasırga beklentisi, kasırga uyarısına dönüşmüştü. Üç yüz kilometre uzaklıkta, tam güney yönünde olan Marie, tam kuzeye yönelmişti. Tüm Körfez'i dolduruyordu. Hazırlık yapmak gerekli hale gelmişti.

Herkes ciddileşti ve mutlu oldu.

Dükkân sahipleri ciddiyetle-mutlulukla pencerelerine tahta çakıyorlardı. Gönüllüler ciddiyetle-mutlulukla setin üzerine kum torbaları döşüyorlardı. Alışveriş yapanlar ciddiyetle-mutlulukla pilli radyolar, piller, el fenerleri, Coleman lambaları, gazyağı lambaları, gazyağı, mumlar, konserve yiyecekler, süt tozu, kuru kayısı, gofret, kuru üzüm alıyorlardı.

Hepsinin en mutlusu ve en ciddisi, yıllar önce atom bombası telaşı sırasında kazılmış ve hiç kullanılmamış olan radyoaktif serpinti sığınaklarının sahipleriydi. Mutlu aileler yeraltında, Marie'nin fırıldanarak gittikçe yaklaştığını gösteren televizyonların etrafında birbirlerine sokuluyordu.

Mutlu biracılar setin altında müdavimi oldukları barlarda oturup Dixie birası içiyor ve başka kasırgaları yâd ediyorlardı. Alçak yerlerdeki evlerin sahipleri bile evlerini mutlulukla bırakıp Mississippi tepelerindeki motellere yollanıyorlardı. Normalde canı sıkılan polisler kır yollarında ve nehrin durgun yerlerinde at üzerinde mutlulukla bir aşağı bir yukarı dolaşıyor, evlerini boşaltmaları için insanları ikaz ediyorlardı.

Ben de bazı hazırlıklar yaptım. Bir alışveriş listesi yaptım ama diğer alışverişçilerden farklı olarak, yeni bir şeyler almadan önce bazı nesneleri tasfiye ettim. Video kameraları, teybi, bantları, kaydediciyi, amplifikatörü –aşağı yukarı 4.500 dolar değerindeki bu malzeme-

yi– bir araya toplayarak tümünü bir Gladstone çantaya doldurdum ve karanlık çöktüğünde onu setin üzerinden nehrin sığlığındaki bir serviye bağlanmış bir sandala indirdim, iki yüz metre açıldım ve çantayı kanala bıraktım. Tekrar sığlığa ulaştığımda nehrin bir kilometre kadar aşağısındaydım ama durgun suda geriye kürek çekmek kolay oldu.

Ancak o zaman alışveriş listemi yaptım. Olağan kasırga malzemeleri dışında şunları içeriyordu:

1 adet 45 cm'lik İngiliz anahtarı
4 adet 3 m'lik Gerona plastik boru parçası, 7,5 cm çapında
4 adet 7,5 cm'lik manşon
1 adet 90 derecelik dirsek boru
1 adet 45 derecelik dirsek boru
1 adet 7,5 cm'lik nipel (30 cm boyunda)
1 adet 7,5'tan 2,5'a redüktör
1 kilo PBC yapıştırıcı
1 rulo yapışkan bant
2 gazyağı lambası
1 galon gazyağı

Film çekimi sırasında ve hırdavatçıya gitmeden önce, Tex'le Siobhan'ı ziyaret ettim. Birbirlerinin sinirini her zamankinden de çok bozuyorlardı. Her ikisi de benim sinirimi bozuyordu. Siobhan bana sımsıkı sarıldı ve yumruğuyla kaburgalarımı dövdü. Siobhan'la ilgili olarak bir şeyler yapmak gerekiyordu. Bir süredir gerekli hale gelmişti bu. Fark şuydu ki artık bir şeyler yapmak mümkündü.

Siobhan müziği çok seviyor ve eski küçük Fransız piyanoda ders alıyordu. Tex ona yeni bir "pinana" almaya söz verdi.

"Sana New Orleans'taki en büyük Steinway kuyruklu pinanasını alacağım. Tex için yeni pinanayı çalacak mısın?"

"Hayır" dedi Siobhan, Tex'e bakmadan, ince bacaklarının makas gibi, vahşice bir kavrayışıyla bacağıma sarılarak ve hırçınlıkla beni döverek. "Sahiden bana bir piyano alacak mı?"

"Katinlikle, kesiyetle!" diye haykırdı Tex.

Sonra benim şansıma bir şey oldu. Sıkıcı, tekrarlamalı tarzıyla üzerime gelmeye, Siobhan'ın yumruğuyla dövdüğü gibi beni iğnelemeye başladı; daha önce o kadar sıklıkla söylemiş olduğu şeylerle iğneliyordu ki kendisi bile dinlemiyordu.

"Sana söylüyorum delikanlı, evin altındaki o eski siyah boruyu değiştirsen iyi olur. O zımbırtı ahşap gibi çürüyor. Dün bir gaz kaçağı kokusu aldım."

"Nasıl almış olabilirsin. İçinde kokulu gaz yok ki. Metanın kokusu yoktur."

"Kokusunu aldım!"

Kokusunu almamıştı. Kendisini dinlemiyordu. Kokusunu aldığını söylediğini bile bilmiyordu.

"Şimdi hırdavatçıya gidiyorum. Bak, dinle beni, Tex. Yapmanı istediğim şey şu."

İlk defa sesimin tonundan irkilip dikkatini verdi, sanki birisi onu dürtmüş de o, uzun, sıkıcı bir rüyadan uyanmış gibi. Dinliyordu! Ona ne yapacağını söyleyecektim. Bunu biliyordu ve söylediğimi yapacağını da biliyordu.

"Ne?"

"Uzun zamandır Siobhan'ı Odessa'ya, akrabalarını ziyaret etmeye götürmek istiyorsun."

"Dabii" dedi, dinleyerek.

"Bu gece buradan ayrılmış olmasını istiyorum. Gelen fırtına kötü. Şimdi ikiniz de yola çıkın. Şimdi diyorum. Arabayla New Orleans'a gidip Texas'a uçabilirsiniz ya da bütün yolu arabayla gidebilirsiniz ama her halükârda bir saat içinde çıkın."

Yapabileceğimin en iyisi buydu: Siobhan, yaşlı piç kurusunun niyetinin iyi olduğuna inanıyorum, sadece seni deli etmediğini ya da canını ölesiye sıkmadığını umarım.

"Arabayla gitmeyi tercih ederiz, değil mi, Siobhan? Hayvanları saymaca oynarız. Ben mööinekleri ve mini kedileri sayarım, sen de kav öpeklerini ve küçük atları sayarsın."

"Haksızlık ama!" dedi Siobhan ama beni bırakıp Tex'e gitti. Gezi fikri hoşuna gitmişti. "Kediler ve inekler, av köpekleriyle atlardan daha fazla."

Gidiyorlardı ve işte bu kadardı. Al sana tesadüfi bir keşif: Birisine ne yapmasını söylersen, onu yapar. Tek yapman gereken, ne yapacağını bilmektir. Çünkü bunu başka hiç kimse bilmez.

Film kumpanyası kasırgadan önceki son sahneyi çekiyordu. Set, Belle Isle'ın ön verandasıydı. Geriye kalan sahnelerden, Burbank'te çekilemeyecek olan tek sahneydi bu. Sahneden sonra, film ekibi eşyalarını araçlarına yükleyip dönmeyi düşünüyordu.

Uzun bir sahne değildi ama birçok çekim gerektirdi. Sahnede, Elgin'in oynadığı ortakçı ve Pat Hingle'a benzeyen aktörün oynadığı şerif, Belle Isla'a geliyorlar ve yanlarında Dana'nın oynadığı, İsa'ya benzeyen hippi yabancıyı da getiriyorlar. Yabancı, fakir beyaz ortakçıları, fakir siyahi ortakçıları, ustabaşlarını, şerifleri, siyahileri, beyazları ve her iki ırk tarafından da kabul edilmeyen melez kızı uzlaştırmış. Merlin'in oynadığı plantasyon sahibini ve kızı olan Margot'nun oynadığı kütüphaneciyi kasırgadan kurtarmaya gelmişler. Ancak kadim önyargıları sabitleşmiş olan ve için için kasırganın kıyameti andıran gazabından hoşlanan plantasyon sahibi, kalmaya karar veriyor. Kızının da kendisiyle birlikte kalmasını bekliyor. Kızı babasını bırakıp yabancıyla gitmeye karar veriyor. Babayla kız arasındaki veda sahnesi bu. Vedadan sonra, önyargılı olmaktan ziyade kayıtsız olan, sosyal endişelerden ziyade estetik endişelere kendini kaptırmış olan plantasyon sahibi, tek başına evine, orgunun başına dönüyor. Bir Chopin polonezinin gürüldeyen akorları, kasırganın yükselen gazabına karışıyor.

"Daha Lear'a benzer bir etki istiyorum, Bob" dedi Jacoby, birçok çekimden sonra kasırga makinesini durdurarak. "Bilirsin, fundalıkta çılgın gözlerle, saçları savrularak hezeyan eden deli kral."

"Evet, tamam, Lear, peki" dedi Merlin ironiyle; ama Jacoby ironiyi yakalayamadı.

Çekim başlamadan önce, bankaya gittim ve Margot'yla benim tasarruf hesabımızdan 75.000 dolar çektim.

"Hayrola, Lance?" dedi Macklin Maury Lamar, bankanın müdürü olan kuzenim.

"Amerikalı Zenci Üniversite Fonu'na veriyoruz."

"Ha."

Bunu ona iki nedenle söyledim. Birisi, onun inanacağı tek neden olmasıydı; çünkü hâlâ bir liberal olduğuma ve dolayısıyla her çılgınlığı yapabileceğime inanıyordu. (Gariptir ki yine de onun için anlaşılabilir bir çılgınlıktı bu: Bizim Lance nasıldır bilirsiniz vesaire vesaire.)

Öteki neden, açıklamamın bir anlamda doğru olmasıydı.

"Ya" dedi Macklin. "Harika bir amaç. Hatta sana katılıyorum, ihtiyaçları olan tam da bu."

Macklin'i endişelendiren, çektiğim bu meblağ değil, Margot'yla benim yarım milyon dolarlık *çek* hesabımızı kaybetme ihtimaliydi. Ya da bize faiz ödemesini istemem.

"Parayı nasıl istiyorsun, Lance?"

"Nakit olarak. Herhangi bir banknot cinsinden."

"Nakiti ne yapacaksın, Lance?" diye sordu Macklin kahkahayla gülerek, endişeli gözlerle.

"Bankanın bu gece havaya uçacağından korkuyorum. Para Belle Isle'da daha güvende olacak."

"Buyur bakalım! Ha ha." Macklin yeniden kahkahayla güldü ve bacağına bir şaplak indirdi; bu arada dikkatle beni süzüyor, çılgınlıkla şakacılığı ayırt etmeye çalışıyor, her zaman düşündüğü gibi, olağan bir biçimde çılgın mı olduğumu yoksa yeni bir çılgınlığın etkisi altında mı olduğumu merak ediyordu.

Bana 75.000 doları yüzlük banknotlar halinde, kilidi olan bir kumaş çantada teslim etti; küçük pirinç anahtarı ayrıca elime verdi.

Belle Isle'da çekim bittikten sonra ve ekip kasırga aletini sökmekle ve eşyalarını kamyonete yüklemekle meşgulken, Elgin'i güvercinliğe çağırdım ve ona 75.000 doları verdim. Küçük pirinç anahtarla çantayı açtı. Paraya baktı.

"Ne kadar bu?"

"Yetmiş beş bin dolar."

"Bu ne için?"

"Çok basit. Benim çok param var, kullanabileceğimden fazla ve senin istediğin iki şey var."

"Evet?"

"Biri, bursun kesildiği halde MIT'te öğrenimini bitirmek."

"Evet."

"Diğeri de şu ki sınıf arkadaşın Ethel Shapiro'yla evlenmek ve Concord'un bir alt bölgesi olan Woodale'de ev almak istiyorsun ve orası Amerikan özgürlüğünün beşiği olduğu halde, siyahilere ya da Yahudilere, özellikle de Yahudilerle evli siyahilere ev satmaya isteksiz. Bütün engellere rağmen, yine de orada bir ev almaya kararlısın."

"Rağmen değil. O sebepten." Elgin, paraya baktı. "Peki. Ama bana hiçbir şey borçlu değilsiniz. Sizin için bunu zaten yapardım. İlginç bir problemdi. Bandın kalitesi için özür dilerim. Renk kusurluydu."

"O haliyle hoşuma gitti."

"Ses de berbattı. Yüce İsa, bunun için kendimi kötü hissettim."

"Tasalanma. Fena değildi."

"Şey..." dedi Elgin, kapı eşiğinde durarak. Hep kapı eşiğinde duruyordu.

"Evet?"

"Bir şeyler daha varmış gibi hissediyorum. Belki bir durum."

"Bir durum mu?"

"Yapmamı ittediğiniz bir şey."

"Sadece iki şey."

"Ne?"

"Buradan şimdi ayrıl."

"Şimdi mi?"

"Şimdi. Bir saat içinde."

"Öbürü, geri gelme mi?"

"Doğru."

"Peki." O gün yapacağı işleri konuşuyorduk sanki.

"A, evet. Bir şey daha. Ellis'i ve Suellen'ı akrabalarınızın olduğu Magnolia, Mississippi'ye götür. Kuzeye giderken, I-55 üzerinde. Fır-

tınadan sonra dönebilirler. Onları ikna etmekte güçlük çekmezsin. İkisi de ölesiye korkuyorlar. Buralarda aklıselim sahibi bir tek onlar var."

"Peki. Hepsi bu mu?"

"Hepsi bu."

"Siz ne yapacaksınız?"

"Ben mi? Ben ayarladım her şeyi, Elgin."

"Bütün bu insanları buradan çıkarmanıza yardım etmek için bana ihtiyacınız yok mu?"

"Hayır."

"Peki. Şey..."

El sıkışıyoruz. Bana soğukkanlı bir bakışla bakıyor. Çok fazla film seyretmiş. Ya da belki bir filmde oynuyor olmaktandır. Soğukkanlı bakış, birbirimizi anladığımız ve uzlaştırılmış olduğumuz anlamına geliyor, belki de Dana'nın oynadığı Mesih benzeri yabancı tarafından. Oysa hakikat şu ki hiç kimse başka herhangi birisini anlamıyor ve hiç kimse uzlaşmıyor çünkü hiç kimse ortada uzlaşılacak ne var bilmiyor. Ya da eğer uzlaşılacak bir şey varsa, filmlerde yaptıkları gibi el sıkışmalar, soğukkanlı bakışlar, sessiz anlayış ifadeleri, hiçbir işe yaramıyor.

Aynı fikirde değil misin? Hayır mı? İnsanların uzlaştırılabileceklerine sahiden inanıyor musun?

"Bir şey daha, Elgin."

"Evet?" Kapı eşiğinde, Jacoby'den öğrendiği bir biçimde duruyordu. Bir veda anında bir oyuncunun kapı eşiğinde duruş biçimiydi bu, gözler duygulu, yüz eğik.

"Birisiyle el sıkışırken, elini kuvvetli sık."

"Peki" dedi, kaşlarını çatarak. Biraz gücenmiş bir halde ayrıldı.

Beyazlar gibi davranmak istediklerine karar veren ve bunu yaparken gayet gözlemci ve başarılı olan siyahi örneklerini düşünürken (bizi taklit etmekte Japonlardan bile daha iyiler; öyle ki Elgin, Mannix'ten çok Mannix* gibi davranabilir), ne kadar gözlemci olursa olsun, insanın sadece gözlemle bir el sıkışmadaki sıkma derecesini de-

*1967 ile 1975 yılları arasında Amerikan televizyonlarında oynayan dedektif dizisinin kahramanı. (y.h.n.)

ğerlendiremeyeceği hatta herhangi bir sıkma olup olmadığından bile emin olamayacağı hiç aklına geldi mi?

Bir konuda yanılıyordum. Merlin de aklıselim sahibiydi ve kasırgalara meraklı değildi. Gidiyordu.

İlk defa kendime şaşırdım: Adamın da gitmesini istiyordum! Kaçmasını, kurtulmasını istiyordum, 15 Temmuz 1968'de ya da o günlerde, Arlington'daki Roundtowner Motorlu Taşıt Moteli'nde karımla sevişmiş ve kızım Siobhan'ı peydahlamış olan adamın.

Neden mi?

Çünkü o, zavallı yaşlı adam, bir erkeğin düşebileceği en kötü duruma düşmüştü. Gençliğini bulmak için Afrika'ya dönüyordu. Leopar görmek için. Ben kalkıp ölmüş Lucy'yi aramak üzere Asheville'e gitmişim gibi bir şeydi bu. Yaşlı bir adam yeni şeyler bulmalıdır. Avcılık onu aşardı. Her neyse, ondan hoşlanıyordum, o da benden hoşlanıyordu.

Ekibin geri kalanı gittikten sonra onu verandada huzursuzca bir aşağı, bir yukarı dolaşırken yakaladım.

"1928'de o orospu çocuğu vurduğunda (o zamanlar kasırgalara kadın adları vermiyorlardı), Mercan Adaları'ndaki köprü-geçitte çalışıyordum. Kasırgalar şaka değildir ve bir tane daha görmemeyi tercih ederim."

"Ölenler olmamış mıydı o zaman?"

"Beş yüz civarında. Yüce Mesih, hayatımda neler görmedim ki. Neler yapmadım. Üç şeyi sevdim: kadınları, hayatı ve sanatı."

"Bu sırayla mı?"

"Bu sırayla."

"Eh, yaşayacak daha çok zamanın var."

Bana baktı, sonra bir daha baktı.

"Doğru!" dedi. "İyi durumdayım. İyi bir vücudum var. Şuna dokun, Lance" dedi, pazısını şişirerek.

"Peki. Çok iyi."

"Genç bir adam kolu bu. Karnıma dokun."

"Düz ve sert."

"Vur bana."

"Buna gerek yok."

"Haydi, vur bana. Canım yanmaz."

"Sana inanıyorum."

"Buradaki herkesi eşek sudan gelinceye kadar dövebilirim. Sen hariç, Lance. Sanırım sen beni alt edebilirsin."

"Bundan şüpheliyim. Kondisyonum berbat."

"Kol güreşi yapmak ister misin?"

"Hayır."

"İyi bir vücudun var. Ne yapmalısın, biliyor musun?"

"Hayır."

"Kung Fu. Bunda çok başarılı olurdun. Sen doğal bir sporcusun, bir sporcunun zarafetine ve kuvvetine sahipsin. Sana iyi gelirdi."

"Haklı olabilirsin, Merlin. Sen ne yapmalısın, biliyor musun?"

"Ne?"

"Buradan çıkıp gitmelisin."

"Yarın sabah ilk iş gidiyoruz. O diğer kaçıklar geceyi burada geçirmek istiyorlar."

"Marie bu gece geliyor. Yarın gidemeyebilirsin."

"Biliyorum. Ama o piç kuruları bu işi bir partiye çevirmek istiyorlar. Margot'nun daha aklıselim sahibi olması gerekirdi."

"Senin yerinde olsaydım, şimdi giderdim. Benim için fark etmez." Etmiyordu.

Kaşlarını çatarak verandada volta attı, sarı göğe yan yan baktı.

"Yoksa yönetmen hâlâ Jacoby mi?"

"Jacoby! O orospu çocuğu Louisiana'daki bir mahallenin Boutee'nin trafiğini bile yönetemez."

"Ee?"

Parmağını şaklattı. "Vallahi gideceğim!" Fırıldanan beyaz dokulu gözü beni geçip geleceğe baktı. Yine parmağını şaklattı. "Ne yapacağım, biliyor musun?"

"Hayır."

"Hemen bu bataklıktan çıkıp kuzeye yöneleceğim. Arabamı doğruca Virginia'ya, Shenandoah Vadisi'nden yukarı süreceğim ve Lexington yakınlarında bir at çiftliğinin sahibi olan Frances'i alacağım. Ona, yine Tanzanya'ya gidelim, diyeceğim. Bir zamanlar oradaydık. Bir Land Rover'da yaşadık. Leopar gördük. Tam bir asker o,

iyi bir kız. Hatta... O hep benim aşkım olmuştur. Bir defasında onu İspanya'ya götürdüm ve ona, kıyısında savaştığım Ebro Nehri'ni gösterdim. Evet, Yüce Mesih, bunu da yaptım. İnanabiliyor musun? O iyi bir kız, bir yoldaş. O benim için bir yoldaş, bir erkek kardeş, bir kız evlat, bir sevgili. Tek yapmam gereken, tatlım, yine yaylalara gidelim, demek ve o kesinlikle benimle gelecektir. Yüce İsa, bana ne müthiş bir fikir verdin! Bir film bile yapabilirim. İyi yoldaş olan, ava çıkan ve sonra birlikte iyi seks yapan bir erkekle kadın hakkındaki bir filme ne dersin?"

"Kulağa hoş geliyor."

"Eğer hoşsa, neden kendimi bu kadar berbat hissediyorum? Ben hayata ve aşka hep büyük bir özlem ve şehvet duyan bir adam olmuşumdur, Lance. Bunu anlıyor musun?"

"Evet."

"Frances'le aramızın yine iyi olabileceğini biliyorum."

"Olabilir."

"Bana dürüstçe söyle."

"Mümkündür."

"Şey bile olsa, iyi olurdu..."

"Evet, olurdu."

"Şimdi kendimi berbat hissediyorum ama aramız iyi olabilir. Ne dersin?"

"Aranız iyi olabilir derim."

"Frances beni bütün kadınlardan daha iyi tanır."

"Öyle olduğundan eminim."

"Onunla her zaman iyiydik."

"Bu iyi."

"Onunla tekrar iyi olabiliriz."

"Bundan eminim."

"Bir şey yapabilirim, bir öykü, bir şey, Güney Afrika antilobunun neslinin tükenişi ve insani aşkın da tükenişi ve sonra bir yenilenme ve yeşerme, bir yeşerme ve ilerleyen lanet olası Sahra'nın gerilemesi hakkında. Anlıyor musun?"

"Evet."

"*Ruhun* da Sahra'sının."

"Evet ama şu anda buradan ayrılmayı düşünmen gerek."

"Ayrılıyorum. Diğerleriyle konuşurum."

"Ne olmuş diğerlerine?" diye sordum, endişeden boğazım hafifçe daralarak.

"Veda etmek için. Yüce Mesih, buradan ayrılmayı akıllarından bile geçirmezler. Şimdi ne yapıyorlar, biliyor musun?"

"Hayır."

"Raine cihannümanıza sandviç ve şampanya götürüyor. Elveda film, merhaba Marie adlı bir parti yapacaklar."

Boş bakmış olmalıyım çünkü açıkladı: "Elveda film kasırgası, merhaba gerçeği."

"Orası ölmek için iyi bir yer. Çok fazla cam var."

"Onlara bunu anlatmayı bir dene."

"Margot'yla konuşmak niyetindeyim."

"Bir daha düşündüm de, ona benim adıma veda etsene. Diğerlerine gelince, Marie'nin kıçlarını nehre uçurmasını tercih ederim. O kuş beyinliler ne yapıyor, biliyor musun?"

"Hayır."

"Haplar yutuyorlar ve cihannümaya anason likörüyle tekila taşıyorlar. Parti yapacaklar."

"Biliyorum."

Merlin iki eliyle elimi kuvvetle, uzun uzun sıktı ve gizli anlamlarla bulutlanmış soğukkanlı bir bakışla bana uzun uzun baktı. Sinema işinde fazla uzun zaman geçirmişti.

"Lucy, Porsche'ne atla ve okula yollan. Otuz dakikan var."

"Babaaauh!" Sesi müzikal bir iniş çıkış halinde uzadı; Raine'in ünlü üslubunun tamı tamına bir icrasıydı bu.

"Beni duydun."

"Kasırga sırasında Raine'le kalmak istiyorum."

"Hayır, lanet olsun. Şimdi yola koyul bakalım."

Lucy şaşırmış gibiydi. Herkes, portresinden dışarı çıkmış ve emirler vermeye başlamış bir aile büyüğüymüşüm gibi davranıyordu. Herkes, sırf şaşkınlıktan, itaat ediyordu.

Daha sonra Lucy'nin, metal şeker kutularını Elgin'in Plymouth Charger'ına yüklemekte olan Suellen'a, "Babama ne oldu?" diye sorduğunu duydum.

"Bay Lance ne yaptığını bilir, kızım" dedi Suellen, gelenekçi bir biçimde; ama hakikatte birisinin, herhangi birisinin idareyi ele alıyor olmasından dolayı rahatlamıştı.

"Ne acelesi var, baba?" diye sordu Lucy, yine Raine'i düşünerek.

"Eh, bir kere, Tri-Phi* evinde sana ihtiyaçları var. Az önce Bayan Davaux'yla konuştum. Fırtına sadece yanlarından geçeceği halde, birinci sınıf öğrencileri paniğe kapılmaya başlamışlar. Bayan Davaux onları ancak senin sakinleştirebileceğini düşünüyor. Gerçek liderlik vasıflarına sahip olduğunu söylüyor. Aksi halde üye adaylarınızın yarısını Chi O'lara kaptıracaksınız ve onların son sınıflarının tümü siyahi." (Bayan Davaux'yla sahiden konuşmuştum ve sahiden buna benzer bir şeyler söylemişti.)

A, bu farklı bir meseleydi. Raine ve Troy ve kasırgayla, kararsız Tri-Phi üye adaylarını kazanmak arasında zor bir seçimdi. Benim emirlerim olmasa da Tri-Phi'ye sadakati üstün gelirdi sanırım.

"Zaten Raine gitmiyor. Bir süre buralarda olacak."

Bir anlamda doğruydu bu.

"Peki, baba. Sana hakikati söylemem gerekirse, biraz korkuyorum."

"İyi. Şimdi yola koyul bakalım."

"Peki, baba."

Ellerini omuzlarıma koydu ve başını Raine tarzında bir yana eğerek beni hafifçe uzakta tuttu. Yüce İsa Mesih, şu film dünyası.

"Baba, seni seviyorum."

"Ben de seni seviyorum."

Rüzgâr hızlanıyordu. Şimdi şiddetli cereyanlar arasında devam ediyordu. Verandalara çıktım ve panjurları kapattım, ağır sürgüleri sürdüm. Dışarıdan kilitleniyorlardı.

Sonra holde, elinde bir tepsiyle cihannümaya gitmekte olan Raine'e rastladım.

* *Tri-Phi* ve *Chi O*: Öğrenci cemiyetleri. (ç.n.)

"Neyin var, Lance?"

"Ne demek istiyorsun?"

"Berbat görünüyorsun."

"Yorgunum."

"Al. İşte burada içki var."

"Hayır, teşekkürler."

"O zaman bir iki tane bunlardan dene. Bir tane şimdi ve bir tane daha sonra." Bana iki kapsül verdi. "Bunlar sakinleştiricilerin en iyisi. İnsanı sakinleştiriyor ama keyif de veriyor. Kendini seçim yapmak, planlamak ve eyleme geçmekte tamamen özgür hissediyorsun. Uyumayı ya da uyumamayı seçebiliyorsun. Kendi gerçek benliğine kavuşuyorsun."

Ona baktım. "Pekâlâ."

Doğruydu, bir şeye ihtiyaç duyuyordum. Midemin tam ortasından yayılan soğuk, uyuşturucu bir his vardı. Aslında istediğim şey, bir içkiydi.

Tepsiyi yere koydu ve bana bir bardak su doldurdu. İki hapı da yuttum. Bana baktı. "Neden bu gece daha sonra buluşmuyoruz?"

"Pekâlâ."

Tavan arasının merdivenlerinden çıkmaya başladı.

"Ben olsam yukarıda çok fazla kalmazdım, Raine. Rüzgârın yüzü geçmesi bekleniyor. Camlar dayanmayabilir."

"Kalmayız. Sadece güzel göğün ve bulutların ve şimşeğin keyfini çıkarıyoruz. Hiç böyle bir gök gördün mü? Neden bize katılmıyorsun?"

"Şu anda olmaz. Margot'yu aşağı gönder ama. Onunla konuşmak istiyorum."

Margot aşağı geldi. Karanlık holde, kollarını kavuşturup bir ayağını topuğunun üzerine dikerek, benimle dik açı oluşturacak şekilde durdu.

"Margot, şimdi benimle buradan ayrılır mısın? İstediğin her yere gidebiliriz."

"Hayır."

"O halde bu gece gelip benimle kalır mısın?"

"Hayır."

"Bu kadar mı?"

"Bu kadar."

"Bu kadarla ne demek istiyorsun?"

"Seni gerçekten seviyorum, Lance."

"Ama..."

"Aması yok. Seni her zaman sevmiş olduğum gibi seviyorum, eski benle. Ama başka benler var. İnsan büyüyor."

"O halde beni eski beninle sev."

"Ne yapabilirim?" Omuz silkti. Pek dikkatli dinlemiyordu. Başı, fırtınanın üzerinde yeni bir tonlama duymaya çalışır gibi hafifçe yana eğikti. "O duygu yok. İnsan duygularına hâkim olamaz."

Ağzını büzdü ve başını dikti. Fırtınanın gürültüsünden gümbürtüsünden duyamadım ama diliyle damağına *cık cık* yaptığını biliyordum.

Midemin ortasında bir şey kıpırdadı. Yakaladı ve tutundu. İlacın, etkisini göstermeye, bir vites gibi vücuduma işlemeye başladığını anladım.

Elleri belinde, hızla bana doğru döndü. Dik durup bir ayağını ileri ve hafifçe dışa dönük olarak yere bastı. Yüzü sert, boyasız, İskandinav'dı. Yüce Mesih, daha şimdiden *Bir Bebek Evi*'ndeki Nora Helmer'dı o.

"Ne yapacaksın, Margot?" diye sordum, rüyada gibi.

"Ne mi yapacağım?" *Cık cık*. "Eh, sana yapamayacağım bir şey söyleyeyim. Yıllar boyu burada öylece oturarak mobilya cilalayıp kamelyaların çiçek açmasını seyredemem. Bunu anlarsın sanırım."

"Elbette. O halde şeye gidelim ...ıı, Virginia'ya."

"Virginia mı?" Yüzü iki derece bana doğru döndü.

"Neden Virginia dedim, bilmiyorum" dedim, başımda garip, nahoş olmayan bir mesafe oluştuğunu hissederek. "Eğer Virginia olmazsa, o halde canının çektiği herhangi bir yer."

"Hayır. Üzgünüm, tatlım." Beni dalgınca öptü ve kucakladı. Kucaklama sırasında, diyaframını yüksekte tuttuğunu hissedebiliyordum. Belli bir biçimde nefes alıyordu. Nora'ymış gibi davranıyordu.

İlaç etkisini gösteriyordu. Benimle kendim arasında belli bir mesafe oluştu. İşte haplardan umduğum buydu: Benimle acı arasında bi-

raz boşluk. Margot'nun söylediklerini anlıyor ama onlara dayanamıyordum. Dayanamadığın bir şeyle nasıl yaşarsın? Bağırsaklarına bir kılıç girmişken nasıl rahat edersin? Bir çözüm hatta kurtuluş beklemiyordum. Sadece biraz mesafe istiyordum: İnsan bununla nasıl yaşar. Bir ayyaşın ayyaş olmakla ya da bir dolandırıcının dolandırıcı olmakla yaşadığı gibi mi? Hiç sorun değil! İkisine de gıpta ediyordum. Ama bu! Bununla nasıl yaşarsın, iğneye geçirilmiş bir hamam böceği gibi acıya saplanmış bir halde? İlaç bunu yapıyordu: Daha önce, acının bir parçasıydım, ondan kaçış yoktu. Şimdi biraz mesafem vardı. Acı hâlâ oradaydı ama ben biraz ötede duruyordum. Çözülecek bir problem haline geldi artık. Hımm, acı konusunda ne yapmalı? Kim bilir, bir çözüm bile olabilir. Belki senin onu dindirmek için yapabileceğin bir şey vardır. Bakalım.

"Neden bizimle yukarı, cihannümaya gelmiyorsun? Tam anlamıyla muhteşem."

"Hayır. Yapmam gereken bazı şeyler var."

"Pekâlâ." Yüksek sesli bir akraba öpücüğüyle, dikkatsizce beni öptü, mucuk. *Cık cık.*

Panjurları kilitlemeyi bitirdiğimde, güvercinliğe döndüm. Güney rüzgârına doğru eğilmek gerekiyordu. Şiddetli cereyanlarla karışık rüzgâr esiyordu. Fırtına, bir türlü soluk alamayan bir adam gibiydi.

Benimle kendim arasındaki boşluk genişledi. Sallanan plantasyon koltuğumda oturuyor, başımda bir genişleme hissediyordum.

Bundan sonra farkına vardığım ilk şey, hâlâ sallanan koltukta oturuyor olduğumdu. Dışarıda mehtap vardı. Ay ışığı içeriye giriyordu. Kalkıp kapıyı açtım. Etraf sessizdi. İngiliz Sahili'nin arkasından portakal rengi bir ay yükseldi. Setin ötesinde, gökyüzünün batısını muazzam, sarı bir bulut kümesi doldurmuştu. Ant Dağları kadar yoğun görünüyordu ve dorukları ve vadileri ve buzulları ve yarıkları vardı.

Kapıyı açık bırakarak içeri gittim ve sallanan koltuğa oturdum ve hiçbir şey düşünmedim. Nefes aldım. Gözüm, ay ışığıyla balıksırtı deseninde döşenmiş St. Joseph tuğlalarından zemine düşen, kapı kasasının gölgesi arasındaki çizgiyi takip etti.

Uykuya dalmış olmalıyım; çünkü bundan sonra hatırladığım ilk şey, odada benimle birlikte birisinin daha olduğuna dair kesin bir duyguydu. Bir gizem değildi bu: Tam karşımdaydı. Dolayısıyla uykuya dalmış olmalıyım yoksa bu kişinin içeriye girdiğini görürdüm. Ama geçen süre çok kısa olmalı çünkü tuğlaların üzerine düşen ay ışığının açısı değişmemişti.

Orada, çalışma masasının karşı tarafındaki düz arkalıklı sandalyede, tanıyor gibi olduğum ya da en azından tanımamın bekleniyor gibi göründüğü bir kadın oturuyordu. O beni tanıyordu. Suçlulukla irkildim, gülümsedim ve terbiyemin eksikliğini örtmek için selam verdim. Yüce Mesih, hatırlarsın, Percival; o dini bölgede, belli bir yaşta, az çok birbirine benzeyen, insanın ailesiyle belli bir bağlantısı olan ama adlarını asla doğru dürüst öğrenemediğin kırk tane kadın olmalıydı. Onlar ne yaşlı ne de gençtirler. Otuz beş yaşında da olabilirler, elli beş yaşında da. Otuz yıl boyunca aynı görünürler. Bu Bayan Irma mıydı, Kuzen Callie mi yoksa Bayan Jenny James mi? Koyu tenlidirler; dolgun vücutları ve geçmişten gelen belli bir şöhretleri vardır. Başlarına bir şey gelmişti ama bundan bahsetmezdik; baba onları beladan kurtarmıştır. A, Callie'ye ne olduğunu hatırlıyorsun. Belki de daha yaşlı, evli bir adamla kaçmıştı. Sonraki kırk yıl boyunca oldukça iyi bir yaşam sürerler. Çoğu zaman adliyede küçük kadrolu bir işte çalışır ya da tabak çanak satarlar. Belki de Kuzen Callie yirmi yıldır Hâkim Jones'un metresidir. Her halükârda, herkesten daha uzun yaşarlar. Sağlıklıdırlar. Cenazelerde, düğünlerde ve herkese açık yılbaşı eğlencesi yapan evlerde ortaya çıkarlar. İnsan, arada kalan zamanlarda ne yaptıklarını aklından geçirmez.

Emin olabildiğim tek şey, bu kişinin orada, güvercinliğimde olmaya kesinlikle hakkı varmış gibi göründüğüydü. Ve beni tanıdığı ve onu tanımamın beklendiği. Bana büyük bir aşinalıkla gülümsedi. Bu civardaki en sağlam bina olan Belle Isle'a kasırgadan sığınmaya gelmişti kuşkusuz.

Dimdik ama yine de zarafetle oturuyor, elbisesini beline doğru çekiştirerek düzeltiyor, bu da vücudunun güzelliğini ortaya çıkarı-

yordu. Dolgun göğüslerine ve kalçalarına mükemmelen oturan örgü bir elbiseydi bu.

Şimdi sırtını yay gibi büktü ve daha da dimdik oturdu. "Kimsiniz ve ne istiyorsunuz?" diye sormak aklımdan bile geçmezdi.

Saçları koyu renkli, belki biraz ağarmış, ağır, uzundu ve çekicilikten yoksun olmayan bir biçimde başının etrafına dolanmıştı. Yakın zamanda yıkanmamıştı. Burnuma, çok da nahoş olmayan bir yıkanmamış kadın saçı kokusu geldi.

Ona baktım. Sevimli bir gülümsemeyle bana gülümsedi ama gözleri parıldıyordu. Çocukluktan hatırlarsın, Percival, sana olağanüstü iyi davranan, annen baban hakkında iyi konuşan, onların ne kadar hoş olduğunu, senin ne kadar yakışıklı olduğunu söyleyen cinsten bir kadındı. Yine de adı geçtiğinde annen baban birbirlerine bakarlar ve susarlardı.

Ayrıca eğer kırklarında, cinsellik yüklü bir kadının on beş yaşındaki bir gence nasıl çekici geldiğini hatırlıyorsan; futbol oynarken ve molada, terli, yorgun ve neşeli bir biçimde muzırca çimlerde uzanırken, o, dimdik, kalçaları geniş ve beli ince, sokaktan geçecek olsa, birisi kaçınılmaz olarak, bundan biraz istemez miydin, deyinceye kadar nasıl sessizliğe gömüldüğümüzü hatırlıyorsan, onu da çok iyi hatırlayacaksın.

Sonra omzuna iğnelenmiş kamelyayı fark ettim –ve aynı anda henüz kamelya mevsimi olmadığı aklıma geldi– ortasından erkek organlar, dişi organlar, polen, tohum zarfları, tohumcuklar taşıyan bir demet sap fışkıran büyük, açık, ten rengi bir çiçek.

Bence kadın oldukça gerçekti, gerçi kamelyayı açıklayamıyorum. Adını hatırlayamamanın verdiği hafif mahcubiyet son derecede aşinaydı ve rüya gibi değildi. Sığınmak için geldiğini söyledi (gerçek olduğunu kanıtlamıyor mu bu, rüyalarda açıklamalara ihtiyaç yoktur); ama fikrini değiştirmişti. Bize yük olmak istemiyordu. Belki kasabadaki bir akrabasıyla, Kuzen Maybelle'le kalsa daha iyi olurdu.

Ama kamelyayı nereden bulmuştu?

Hâlâ herkes hakkında iyi şeyler söylüyordu. "Baban öyle mükemmel bir beyefendiydi ki. Ne mükemmel bir incelik ve anlayışı!"

"Anlayış mı?"

"Lily'ye karşı. Annene. Ah, Lily. Ne güzel, narin bir yaratıktı. Küçük bir güvercin gibi. Benim gibi değil. Ben daha çok bir serçeyim. Basit ama dayanıklı."

"Bir güvercin mi?"

"Belki daha çok bir muhabbetkuşu gibi. Sevgi için yaşardı o. Gerçek anlamda. Eğer sevilmezse, solar ve ölürdü. Maury bunu anlayışla karşılardı. Tanrım, ne kadar anlayışlıydı! Ve kendi sınırlarını da anlayışla karşılar ve onları kabullenirdi. Lily'nin Harry'le ilişkisini anlayışla karşılar ve onu da kabullenirdi. O adam bir azizdi."

"Lily'nin Harry'le ilişkisi neydi?"

"Şaka ediyorsun. Bir sır değildi ki bu."

"Sevgili miydiler?"

"Yıllar boyunca. Herkes bilirdi. Öyle romantikti ki! Camille ile Robert Taylor gibiydiler."

Benden başka herkes. Benden başka herkes her şeyi biliyor mu?

"Bu babamın ...ıı... itham edilmesinden sonra mıydı?"

"Evet. Zavallı Maury perişan olmuştu, bütün bunlar sadece politik oyun olduğu ve hiçbir şey kanıtlanamadığı halde. Hastalığının, utancı olarak gördüğü şeyle bir ilgisi olduğunu düşünmüşümdür hep. Öf, erkekler gülünç. O da öyleydi; yufka yürekliydi. Ama öyle aristokrattı ki!"

Babamın çorap çekmecesinde, çekmecenin içine takılmış, yaka düğmeleri konulan ceplerde sakladığı bozuklukları arıyordum ki baklava desenli çorapların altında bir şey gözüme ilişti. İşte oradaydı, on bin dolar, düzgün ve bir kitap gibi destelenmiş, pudralı bir lastik bant geçirilmiş koyu, yeni, yeşil banknotlar ve işte oradaydı, dehşetin tatlı yürek sızısı. Parayı saydım. Banknotlar ele kâğıt gibi değil, sert taçyaprakları gibi, polen kaplı yapraklar gibi geliyordu. Kalbim yavaş ve kuvvetli atıyordu. Gariptir: Gözlerimin görmekten fazlasını yaptığının, hiç kırpılmadıklarının ve sabit bir bakışla baktıklarının ve hafifçe dışarı uğramış olduklarının farkındaydım. Gördüklerini "sindiriyorlar" yani yalayıp yutuyorlardı. Çünkü işte burada bir şeyin tatlı, utanç verici yüreği, sırrı duruyordu. Dakikalar boyunca gözlerimin, muhteşem bir tabloyu sindirir gibi, ileri geri, kü-

çük, tarayan hareketler yaparak çorapların altındaki parayı yalayıp yuttuğunun bilinci vardı. Şerefsizlik şereften daha tatlı ve daha gizemlidir. Bir sır saklar. Şerefte sır yoktur. İnsan şerefsizliğin yüreğindeki sırrı bir keşfedebilseydi...

Harry Wills soyunuyor, balodan sonra oditoryumun soyunma odasında dük kostümünü çıkarıyordu. Her zamanki içki içmeler ve şakalaşmalar ve kahkahalar vardı. Robert Taylor değildi o; yaşlıca, morumsu çeneli, büyük burunlu, kıllı göğüslü, epeyce göbekli, zayıf baldırlıydı. Artık bir Realsilk satıcısı değil, bir Schenley dağıtımcısıydı: bir seyyar satıcı! Viski bardağının bıraktığı ıslak halkalar, yanındaki bankta parıldıyordu. Yeşil saten miğferi, kılıç kuşağı ve kalçaya kadar gelen deri taklidi kırmızı çizmeleri dışında çıplaktı. Cinsel organı büzülmüştü; kocaman, damarlı bir topun üstünde büyük bir düğme gibiydi. Beni fark ettiği sırada onu seyrediyordum, gözlerinin içine baktım ve beyninin ağır ağır iki bağlantı kurduğunu gördüm. Biri şuydu: İşte oradaydım, genç bir Comus şövalyesi, Alabama'ya karşı 100 metre koşanın ta kendisi. Diğeri: Ayrıca işte oradaydım, Lily'nin oğlu. (Yüce İsa, yoksa onun da mı oğluydum?) Bilincine vardığı bu iki şey muhabbet, belki de sevgi dolu bir tek büyük, gül renkli, Four Roses viskisi ışıltısı içinde kaynaştı. Dengesizce kalkarak beni boynumdan yakaladı ve gruba ilan etti: "Kim olduğunu biliyorsunuz! Bu Lancelot Lamar ve ne yaptığını biliyorsunuz!" Biliyorlardı ve onların biliyor olması, içinde kabaran korkunç duyguyu doğruladı. Yine de onlara söyledi. "Bu çocuk yalnızca top yere düşmeden o 100 metreyi koşmakla kalmadı. Alabama takımındaki her oyuncu ona en az bir kere vurdu, bazıları iki kere. Filmi hepiniz görmediniz mi?" Diğer dükler ciddiyetle başlarını salladılar. Görmüşlerdi. İçtiler ve bana bir içki verdiler ve elimi sıktılar. Harry boynuma sarılarak oturdu ve beni solunmuş viski, sigara dumanı ve cinsel organ kokusu dolu ağır bir havanın içine çekti.

"Yüce İsa" dedi, durumun kerametinden başını iki yana sallayarak ve o korkunç, adlandırılmamış duygunun tam da ilkelliğinden dolayı küfretti. "Bir içki iç! Lanet olsun...!"

Annemi hatırlıyor musun? Hiçbir zaman onun "güzel" ya da "alımlı" olduğunu düşünmezdim, daha ziyade onu fazla solgun bulurdum; ona bir erkek çocuğu görünümü veren geniş kanatlı, alınmamış kaşları vardı. Sen güzel olduğunu mu düşünürdün? Belki de içmeye başladıktan sonraki halini hatırlamıyorum. Daha sonra, sinsi ve hatta biraz kösnül oldu. Yıllar boyu gizlice içtikten sonra, yüzünde bir gerginlik ve parlaklık olmaya başladı. Çenesi biraz geri çekildi. Sanki herkesin şaka konusu olacak bir yanını biliyormuş gibi, gözleri pırıl pırıl ve perdeli ve muzip bir hale geldi. Biliyor musun, o zamandan beri aynı parlak, çenesiz görünüme bürünen birkaç soylu hanımefendi ayyaş tanıdım. Kadın alkoliklerin yüzlerine has bir sendrom mu bu? Ya da belli bir tür mutsuz, Güneyli hanımefendinin? Ya da her ikisinin?

Daha önce onu "güzel" olarak değil, ince kemikli, çevik ve sportif olarak hatırlıyorum. Onda bir tür gergin, şakacı saldırganlık vardı. Beni "yakalamak" hoşuna giderdi. Kalkıp işe ya da okula gitme konusunda herkesin isteksiz ve sıkıntılı olduğu soğuk sabahlarda, "Seni yakalayacağım" diyerek üzerime gelir ve keskin, küçük yumruğunu kaburgalarıma saplayıp dururdu. Bu saplayışlarda şakayı aşan bir şey, bir ısrarcılık vardı. Bir türlü durmazdı.

Harry Amca, neşeli Schenley satıcısı ve ikinci kuşaktan üçüncü kuzenim, bana hediyeler getiren aile dostu, o iyi adam –sıradan hafta içi günlerde bile hediyeler getirirdi, sıradan bir salı öğlen sonrası şekerle doldurulmuş cam bir tabanca ya da yirmi iki parçalı bir İsveç ordu bıçağı hayal et– yalnız bana iyi davranmakla kalmayıp, o zamanlar bünyesi zayıf olan ve sıklıkla dinlenmesi gereken Lily'yi False nehrine "eğlence gezileri"ne götürerek –"Onu evden çıkar, Harry!" derdi babam– babamı, çok sevdiği sessizlikle baş başa bırakan Harry Amca. Bir defasında babam, ulu meşelerle sıralanmış yolumuzun mistik bir resmini yapmıştı, öğlen güneşinde bile ağaçların altını dolduran ebedi alacakaranlığı ve yukarıda, içinden bir tek başıboş güneş ışınının süzüldüğü muazzam, kubbeli boşlukları gösteren ve "O sola beatitudo! O beata solitudo!"* adını verdiği bir resim. Aynı adla bir şiir de yazmıştı. Feliciana Dini Bölgesi'nin başşairiydi

* İt.: Ey yalnız mutluluk! Ey mutlu yalnızlık! (ç.n.)

o, yerel Kiwanis* tarafından bu göreve atanmıştı; derin gölgeli üst verandada şezlonguna uzanır, yazmakta olduğu tarih metni hakkında hayallere dalardı, gerçek bir geçmişten ziyade olmuş olması gerekenler ve şimdi olması icap edenler ve belki hâlâ olabilecekler hakkındaki hayallere: göller ve ulu meşeler ve sisli yeşil savanların olduğu güzel, altın renkli, güneşle aydınlanmış bir Louisiana; dürüst bir halkın, komik ve tuhaf halk geleneklerinin ve durgun suların bulunduğu mutlu bir diyar olan Feliciana ve tümüne yayılan ılımlı ruhani fazilet.

O halde Harry Amca ve Lily, güneşli bir kış öğlen sonrasında False nehrinde bir turist kulübesine giriyorlar, dışarıdaki set kırağıdan ağarmış, gazın çiğ, uğuldayan sıcağı bacaklara ve gözlere vuruyor, lütufkâr soğuk hâlâ Lily'nin kürkünün içinde hapsolmuş, çarşaflar kaygan-soğuk ve ekşi kokuyor.

Ama şimdi, güvercinlikte ve fırtınanın merkezinde, nihayet ona, kötülüğün o tatlı sırrına yaklaşmanın duygusu, o dehşet dolu coşku, bir şeyle karşılaşmanın kesin, hafif, yürek çarptıran duygusu, karanlığın aziz, sevgili yüreği; ah, işte burada her şey yolundaydı.

Sen bu işi hep ters anladın: Tanrının varlığının ipuçlarını aramaya çıkılmaz; hiç kimse bu şekilde herhangi bir şey bulamamıştır, hele de Tanrıyı. Baştan beri sen ve ben farklıydık. Sen Tanrıyı saplantı haline getirmiştin. Bense... neyi? Birbirine geçirilmiş baklava desenli çorapların altındaki koyu, yeni, gri-yeşil paraları mı? Muşamba-soğuğu, gaz-ısısı-sıcağı turist kulübesindeki Harry Amca'yla Lily'yi mi?

Yükselen ay, daha parlak ve daha küçük hale geldi. Muazzam bulut kümesi yavaşça yuvarlanıyordu. Ant dorukları ve yaylaları ve buzulları yavaşça dönerek penceremin önünden geçiyordu. Ağzım açıktı. Sanki astımım varmış gibi nefes almakta güçlük çektiğimi fark ettim. Astımım yok. Margot'nun Noel hediyesi olan Abercrombie & Fitch masaüstü meteoroloji istasyonuma baktım. Barometre 28.96'yı gösteriyordu. Açık kapıya gittim. Çocuklar ve ergenlik çağındaki

* 1915'te ABD ve Kanada'da kurulmuş milletlerarası erkek kulüpleri birliği. (ç.n.)

gençler parlak ay ışığında setin üzerinde oynuyorlardı. Yuvarlanan muazzam fırtınanın durgunluğu coşku veriyordu onlara. Bazıları ciddiyetle şenlik ateşlerinin üzerinde çalışıyor, duman yapmak için söğüt kütükleri ve araba lastikleri ilave ediyorlardı. Bazıları takla atıyor ya da dümdüz yere uzanarak setten aşağı yuvarlanıyordu. Uzun, beyaz elbiseli bir kız, dörtlü dansın Fransız versiyonunu, *Fais do-do*'yu tek başına yapıyor, küçük adımlarla ileri geri gidiyor, başını bir bu yana, bir öteki yana çeviriyor, dizlerini bükerek selam veriyor, elleriyle eteğinin katlarını yanlara doğru açıyordu. Gençlerin bağırtıları ince, ölü havadan geçip bana geliyordu, boğuk ve uzaktan. Kızın sesini ayırt ettim içlerinden. Şarkı söylüyordu. Durgun havada sesi bana kadar geliyordu. Bir zamanlar Breaux Köprüsü'nde duymaya alışık olduğum eski bir Cajun havasıydı bu.

Mouton, mouton–et où vas-tu?
A l'abatoire
Quand tu reviens?
Jamais–Baa![*]

Bu garipti. Burada, İngiliz Sahili'nde hiç Cajun ailesi yoktu, sadece Fransız adları olan birkaç açık tenli Zenci vardı ki bunlara özgürjackler derdik; çünkü New Orleans Muharebesi'nde verdikleri hizmetler için General Jackson'ın onlara özgürlüklerini verdiği söylenirdi.

Bu kız nereden geliyordu?

1862'de, 14'üncü Virginia birliklerinde piyade yüzbaşısı olan büyük büyük büyükbabam Manson Maury Lamar, A. P Hill'in kolordusunda Shenandoah Vadisi'nden yukarı yola çıkmış, Harper Feribotu'nu kuşatmış, on üç bin esir almış, yirmi sekiz kilometre ötede, Sharpsburg'de, McClellan'ın Lee'ye saldırdığını öğrenmiş, yirmi sekiz kilometre boyunca bir koşu tutturmuş ve tam Lee'nin sağ kanadı çökerken oraya varmış, bölüğünü koşar adım muharebeye sokmuş. Sa-

[*] Fr.: Koyun, koyun nereye gidiyorsun?/ Mezbahaya/ Ne zaman döneceksin?/ Hiçbir zaman– Meel (ç.n.)

vaşın en kanlı günüymüş bu. Bunun hakkında asla konuşmadığını söylerlerdi. Ama ayrıca, başka herhangi bir şey hakkında da asla konuşmazmış. Hiçbir şey söylemezmiş. Amcam Argonne'da savaşmış. Çok korkunç olduğunu söylerdi. Ne var ki bundan sonraki kırk yıl boyunca bir daha asla kendini gerçek gibi hissetmediğini de söylerdi.

Oğlum Vietnam'a gitmeyi reddetti, bunun yerine New Orleans'ta yeraltına indi, eski bir tramvayda yaşadı, şiir yazdı ve çeşitli biçimlerde aşk yaptı. O mu haklıydı, ben mi haklıyım yoksa sen mi haklısın?

Bu sabah Anna'yı görmeye gittim. Konuştuk. Bir sandalyede oturdu. O iyileşecek. Yavaş yavaş ve monoton konuşuyor; felç geçirmiş birisi gibi kelimelerini dikkatle seçiyor. Ama iyileşecek. Saçını taramış ve etek giymişti ve oturaklı bir Georgia kızı gibi eteğiyle dizini örtüyordu. Ona yakında hastaneden ayrılacağımı söyledim ve benimle gelmesini istedim.

"Nereye gidiyorsun?"

"Bilmiyorum."

"Anladım."

Bir süre sonra "Seninle gelmemi istiyorsun" dedi.

"Evet."

"Neden?"

"Bu yeterli değil mi? Benimle gelmeni istiyorum"

"Beni seviyor musun?"

"Bunun ne demek olduğundan emin değilim. Ama sana ihtiyacım var ve senin de bana ihtiyacın var. Siobhan yanımda olacak."

"Anlıyorum." Siobhan hakkında her şeyi biliyor gibiydi. Ona sen mi söyledin? Başını salladı. "Yeni bir aile. Yeni bir hayat."

Bütün söylediği buydu. Başını sallamaya devam etti. Ama dinlediğinden emin değilim. Geleceğini mi söylemek istedi sence?

Uzaktan gelen müzik sesini duyuyor musun? Hayır mı? Belki de onu sadece hayal ettim; kuşkusuz bir rüyanın yankısı bu ya da daha

ziyade son zamanlarda bana gelmiş olan bir hayal. Ama uygun adım yürüyen ve şarkı söyleyen, neşeli, ritmik bir marş söyleyen genç erkeklerin sesini duyduğuma yemin ederim. St. Charles'ta bir Mardi Gras marş bandosu mu bu? Hayır. Haklısın, kasımdayız, Mardi Gras'ya daha çok var. Ayrıca, bir lise bandosu gibi değildi. Şarkı söyleyen ve uygun adım yürüyen genç erkeklerdi. Bir lise bandosundan hem çok daha ciddi hem de neşeliydi.

Anna bugün kötü bir haber aldı. Babası kalp krizinden ölmüş. Şimdi o da benim gibi dünyada yalnız kaldı. Babası ona Lexington, Virginia yakınlarında, Blue Ridge'de bir kulübe, bir samanlık ve yirmi hektar araziden başka hiçbir şey bırakmamış. Eh, durum kesinleşti. Sonuç olarak Big Sur olmayacak* ve belki de böylesi daha iyi. Hatta bir tür işaret bu. Olmamız gereken yer Virginia. Şimdi bunu açıkça görüyorum.

Virginia mı?

Evet, anlamıyor musun? Bu iş Virginia'da başlayacak. Ve bunu yapacak adamların olduğu yer orası. Tıpkı başlangıçta her şeyin başladığı ya da en azından şunu, şu büyük Devrim'i tasarlayacak olan adamların, onun için savaşan, onu kazanan ve yoluna koyan adamların olduğu yerin Virginia olduğu gibi. Onlar İkinci Devrim'i de başlattılar ve biz onu kaybettik. Belki Üçüncü Devrim farklı sonuçlanır.

Sonuç olarak California olmayacak. Bu iş, başlamış olduğu Virginia'da halledilecek.

Virginia!

Anlamıyor musun? Virginia ne Kuzey ne de Güney, hem her ikisi hem de hiçbiri. İkisinin ortası. İki felaket arasındaki bir ada. İkisine de bakıyor: hem köhne, kirletilmiş ve çökmekte olan Kuzey'e hem de yozlaşmış, gelişen ve İsa'nın adını haykıran Güney'e. Kuzeyli, esasında bir pornografi meraklısıdır. Cinsel organ iliştirilmiş soyut bir zihindir. Ruhu Harvard'dadır, düsturu hakikat olan ama yüz yıldır önemli bir hakikat keşfetmemiş, geniş bir bildiri özetine kısılmış, kısır bir üniversitede. Bedeni Kırk ikinci Sokak'ta yaşar. Harvard'la Kırk ikinci Sokak arasında hiçbir bağlantı olmadığını mı sanıyorsun? Biri diğeri-

* Orta California'daki yüksek dağlar. (ç.n.)

nin arka yüzüdür. Güneyli mi? Güneyli, kuşkucu bir Jefferson'cı olarak işe başladı ve çarpık bir Hıristiyan haline geldi. Yani özüne yaklaşıyor ve neredeyse ulaşmış durumda ki bu da her zamankinden daha çarpık ve Hıristiyan olmak demek. Yeni Güneylinin bir portresini mi istiyorsun? O, pazar günleri Billy Graham ve haftanın geri kalanında Richard Nixon'dır. İsa'ya seslenir ve çalar, iş hayatına girer, siyasete girer. Louisiana'da herkes herkesten çalar. Mafya o yüzden Güney'e indi: Çünkü mafya çalmakla, pornografi yapmaktan daha mutlu oluyor. Sonunda mafya ve Teamsters* Güney'e sahip olacak, pornograficiler Kuzey'e, sinemaya, kitaplara, tiyatroya, hepsine sahip olacak ve herkes sonsuza kadar mutlu yaşayacak.

California mı? Batı mı? İkisi oralarda kesişiyor: Billy Graham, Richard Nixon, Las Vegas, uyuşturucu, pornografi ve insanoğlunun şimdiye kadar bulmuş olduğu, vahşi topraklarda başıboş dolaşarak yerleşecek bir yer arayan her bir soyut, afaki fikir.

Washington, ülke, boku yemiş. Bunu herkes biliyor. Halk onu başkalarına kaptırdı, politikacılara, bürokratlara, sarhoş milletvekillerine, yalan söyleyen başkanlara, Beyaz Saray vaizlerine, CIA'e, FBI'a, mafyaya, Pentagon'a, pornograficilere, soygunculara, kulamparalara, rüşvetçilere, rüşvet alanlara, zengin, çarpık kovboylara, nasırlaşmış Güneylilere, zengin, çarpık Kuzeylilere, müstehcen kitaplara, müstehcen filmlere, müstehcen tiyatro oyunlarına, müstehcen sohbet programlarına, müstehcen pembe dizilere, ibnelere, lezbiyenlere, kürtajcılara, İsa çığırtkanlarına, İsa karşıtı çığırtkanlara, ölmekte olan şehirlere, ölmekte olan okullara, okul çocukları için düzüşme derslerine.

Virginia'lı mı? Henüz farkında olmayabilir ama Üçüncü Devrim'in son umudu o. Birinci Devrim Yorktown'da kazanıldı. İkinci Devrim Appomattox'ta kaybedildi. Üçüncü Devrim orada, Shenandoah Vadisi'nde başlayacak.

O müziği nerede duyduğumu şimdi hatırladım. Rüyalara inanır mısın? Yani bir rüyanın geleceği gösterebildiğine? Gülümsüyorsun. Yüce Mesih, artık hiçbir şeye inanmıyor musun? Gülümsüyorsun. Senin Tanrın rüyalarda mesajlar gönderirdi, öyle değil mi? Hayır,

* Amerika ve Kanada'da faaliyet gösteren bir işçi sendikası (y.h.n.)

Tanrının bana gönderdiği bir mesaj değildi bu, neler olacağına dair kendi kesin vizyonumdu. Onu rüyamda gördüm ama aynı zamanda gerçekleşecek de.

Shenandoah Vadisi'nin üzerindeki bir dağ geçidinde genç bir adam duruyor. Sırtında bir tüfek asılı. Teni koyu güneş yanığı. Ormanda yaşamakta olduğu belli. Çok sıcak bir günde, batıda gün batarken bir funda ağacının altında hiç kıpırdamadan duruyor. Bir şeyi bekliyor ve kolluyor. Neyi? Bir işaret mi? Kimdir, nedir o? Virginia'lı WASP mı? New England İrlandalısı mı? Louisiana Creole'u mu? Yahudi mi? Siyahi mi? Nerede yaşıyor? Anlamak imkânsız. O koyu tenli, bir Kızılderili kadar kararmış. Kolektif tarım yapan bir topluluktan gelme bir İsrail yerlisi olabilir. Kesin olarak söylenebilecek tek şey, dikkatli olduğu, bir şeylerin aklını meşgul ettiği ve beklemekte, kollamakta olduğu. Neyi? Şunu: Biraz sonra bir şey görüyor, Kuzey Çatalı'nın karşısındaki dağdan, son güneş ışınlarını yansıtan bir aynanın parıltısını. Hâlâ bekliyor. Güneş batıyor. Hızla karanlık çöküyor. Yüzünü kuzeydoğuya dönerek Washington'dan Boston'a kadar, Kuzey'in ölmekte olan büyük şehirlerinden gelen hafif yeşil ışıltıyı seyrediyor.

Belirdiği kadar hızla gözden kayboluyor adam.

Biraz sonra uzaklardan, şarkı söyleyen delikanlıların sesleri geliyor. Seste bir ritim ve bir hafifleme var. Uygun adım mı yürüyorlar?

Ey Shenandoah, seni görmeye can atıyoruz
Nasıl da seviyoruz pırıldayan sularını
Ve seviyoruz güzelim kızlarını
Şu yeşil tepelerden ta uzaklara
Geniş Missouri'nin karşısına.

Ey Columbia, kutsal anamız
Biliyorsun ki bekliyoruz bize yol göstermeni
Bir işaret ver bize ve yanımızda yürü
Şu yeşil tepelerden ta uzaklara
Geniş Missouri'nin karşısına.

Ne? Kadınlar ne mi olacak?

Kadınlar mı? Kadınlar için nasıl mı olacak?

Bunu anlayabilmek için, önce insan ırkının başına gelen garip şeyi anlaman gerek. Bu, sizlerin sezer gibi olduğunuz ama sonra kendi amaçlarınız için baş aşağı ve tersyüz ettiğiniz bir olay.

Yaşamın sırrı bu, çağların en hayret verici ve en iyi saklanan sırrı ama yine de yüzündeki burun kadar basit, apaçık ortada.

İlk Günah doktrininizle onu keşfetmiş gibiydiniz. Ama onu tam tersinden anladınız. İlk Günah insanın Tanrıya karşı yaptığı bir şey değil, Tanrının insana yaptığı bir şeydir, öyle canavarca bir şey ki bugün bile insan kendisine ne olduğunu anlayamıyor. Sersemlemiş bir halde başını iki yana sallıyor ve inanmazlıkla gözlerini ovuşturuyor.

Çağların büyük sırrı şudur ki insanoğlu yalnız ve yalnız bir tek amaç için evrim geçirmiştir, bunun için doğar, yaşar ve ölür: Bir başka insana cinsel bir saldırıda bulunmak ya da böyle bir saldırıya teslim olmak için.

Bunun dışında, insanın yaptığı her şey zırvadan ibarettir ve sen bunu biliyorsun ve ben bunu biliyorum ve herkes bunu biliyor.

Kadınlar bu sırrı ya da bir kısmını, onun canavarca saçmalığını daha yeni keşfettiler. Gazaba geldikleri için onları suçlayabilir misin? Öte yandan, erkeklerin keşfedemeyecek kadar aptal oldukları şeyi bir kez keşfettikten sonra, öyle değilmiş gibi davranmak, onu örtbas etmek ya da onun için erkekleri suçlamak adına gösterdikleri acınası çabalar daha da saçma.

Zavallı sevgili yaratıkların keşfettiği şey, tam da yaşamın merkezinde yatan canavarca hakikat: mutluluklarının ve bizzat yaşamın anlamının, bir erkeğin saldırısına uğramak olduğu.

Ah, yaşamın tatlı sırrı bu sahiden, sahiden evet, tamı tamına, evet sahiden işte bu: çakılmak, sıkıştırılmak, batırılmak, bıçaklanmak, zımbalanmak, kazığa geçirilmek, şişlenmek, tek kelimeyle:

Tecavüze uğramak.

Evrimin anlamı ve hedefi ve son noktası nihayet açıklığa kavuştu. Geçmiş çağlarda insanın kulluğu bunu gözlerden saklamıştı. Zavallı piç kurusu hayatta kalmakla öyle meşguldü ki ve çoğunlukla ha-

yatta kalamıyor, açlıktan ölüyordu, kendisinin ne olağanüstü bir aygıt olduğu ancak son zamanlarda kafasına dank etti. Fazla çalışmak zorunda olduğu için edepliydi.

Pascal hikâyenin sadece yarısını anlatmıştı. İnsanın düşünen bir saz olduğunu söylemişti. Oysa insan, düşünen bir saz ve yürüyen bir cinsel organ.

Bana neden öyle bakıyorsun? Ne de olsa, gerçekler çok basit. Her biyoloji öğrencisinin bildiği gibiler: Yeryüzündeki üç milyon tür arasında, insanın dişisi daimi bir kızışma halinde yaşayabilen, orgazm olabilen, eşiyle yüz yüze sevişebilen tek tür.

Hah, bir bakıma komik, kadınlar serbest kalıyor ve öğrenim görüyorlar, nihayet hakikati bilmekte özgür oluyorlar; peki ya hakikat ne? Yeryüzünde sürekli bir kızışma halinde olan tek yaratık olduğu. Ne keşif ama! Sadece bir tek işe yaradığı.

Göz göze, yüz yüze, göbek göbeğe, göğüs göğüse, her Tanrının günü, yıl boyunca kızışma halinde. Evrimin son noktası bu işte! Bir komedi değil mi, kadınların bundan kaçmaya çalışması? Bir tavuğun şahin olmak istemesi gibi bir şey. Bir dişi aslan, evet, bir dişi aslan bunu yapabilir çünkü çoğu zaman bir erkek aslandan farksızdır o, bir savaşçı ve avcıdır ve sadece dönem dönem kuyruğunu yukarı kaldırır.

Ama ya bir kadın? O senin son noktan. Böyle bir türü al, insanı, ona iki saatlik bir iş haftası ve yüz yıllık bir hayat beklentisi ver ve işte o zaman Tanrının insan için ne tasarladığını görmek için dâhi olmak gerekmez.

Tanrı ne mi yarattı? Hımm, evet.

Aniden her şey açıklığa kavuştu. Amerikan yaşamının pornografisi kötü adamların eseri değil. Nihayet Tanrının insan için tasarılarını kavramış olan zeki adamların mantıklı eseri.

Bu arada, Amerikalıların tabiat olarak yeryüzündeki en pornografik insanlar olduğu doğru değil. Ruslar ve Çinliler sadece zamanın gerisindeler, zamana yetişmekle meşguller. Hah, o keratalar kırk saatlik haftaya dönsünler de gör.

Tanrının insan için gizli tasarısı, insan mutluluğunun erkekler için, erkeklerin kadınlar üzerinde şiddet uygulamasında ve kadının mutluluğunun buna teslim olmakta yattığıdır.

Yaşamın sırrı şiddet ve tecavüzdür ve kutsal kitabı pornografidir. Mesele şu ki bu sırra dayanabilir miyiz?

Son noktanın cinsel saldırganlık olduğuna, onu uygulamak ya da ona maruz kalmak olduğuna dair evrimin hükmünü kabul etmek zorunda mıyız?

Eski Ahit'teki Yahudiler bu sırrı, insanın günah içinde peydahlandığını biliyorlardı.

O halde bu konuda ne yapalım?

Ruhumuzun kurtulduğunu söylüyorsun. Dışarıya bir bak. Ruhumuz kurtulmuş gibi görünüyor mu?

Fırtına mı? Teolojimden hoşlanmadın. Anlıyorum. Ha, o gece neler olduğunu bilmek istiyorsun. Evet. Eh, bunu sana çabucak anlatabilirim. Aslında artık pek önemi yok.

Uyandığımda, fırtınanın merkezi gelip geçmişti üzerimizden ve güney duvarı ise herhalde bir sıra hortumla çarpıştı. Rüzgârın yükselen feryadının altında, nehirden aşağı gürüldeyen bin tane dizel römorkör sesine benzer yeni bir ses geliyordu. Rüzgâr güvercinliğin deliklerinden bir orgun çatısıymış gibi ıslık çalıyordu. Çakan şimşekte Belle Isle'ı gördüm. Meşeler tersyüz olmuşlar, kayın ağacı kadar beyaz görünüyorlardı ama Belle Isle sağlam ve sakin duruyordu. Demir çemberlerinin ve sürgülerinin içinde gerilen ve gıcırdayan otuz beş santimlik ağır, eski tavan arası direklerini düşündüm.

Kadın hâlâ oradaydı. Ayağa kalktı. Farklı göründüğünü fark ettim ama fazla ilgimi çekmedi bu. Şimdi uzak bir akraba, başından unutulmuş bir rezalet geçmiş şehevi, orta yaşlı bir teyzeden çok anneme benziyordu! Ya da daha ziyade annemin, çocukken inceledi-

ğimi hatırladığım bir fotoğrafına. Bana yumuşak, ılımlı hatta biraz muzip bir ifadeyle bakıyordu. O fotoğraf, bir 1925 Franklin tur arabasının etrafına toplanmış, içinde oturmuş, üzerine yaslanmış bazı VMI* harp okulu öğrencilerini ve flörtlerini gösteriyordu. Mezuniyetin ve askeri bir düğünün sonrasıydı. Gelin ve damadın yüzleri fotoğrafçıya dönük. Gelin tam olarak diz kapaklarına kadar gelen bol bir elbise giymiş ve geniş bir dantel yaka takmış. Saçı omuzlarına düşüyor ve oradan yukarı kıvrılıyor. Diğer kızların dudakları yay biçiminde boyanmış ama annemin dudakları soluk. Geniş kaşları alınmamış. Oyunbaz tarzıyla fotoğrafçıya kınından çıkarılmış bir kılıç sunuyor (flörtününki mi, damadınki mi?). Kılıç dik duruyor, kılıcın ağzı ellerinin arasında, kabzası bir haç oluşturuyor. Haçı kaldırarak ordusunun önünde giden Jeanne d'Arc'ın taklidini mi yapıyor? Annemin arkadaşları ne zaman ondan söz etseler, "harika bir espri anlayışı," "sınıfın palyaçosu," "afacan" vesaire gibi sözler kullanırlardı. İki yakın arkadaşı vardı. Kendilerine Üç Silahşorlar derlerdi.

Kadın duruyordu. Aynı kadındı. Bir şeyler söylüyor, dudakları kıpırdıyordu ama fırtınada onu duyamıyordum. İfadesi, çok teşekkür ederim ama başına dert olmak istemem, gibilerden rutin ve kendini küçük gören bir anlam taşıyordu. Döndü ve kapıyı açmaya çalıştı ama kapı açılmıyordu. İşte o zaman bana kılıcı verdi...

Kılıç mı? Ha ha. Bowie bıçağıydı bu.

Sonra yine anneme benzedi ve bana Bowie bıçağını verirken, onu çalışma masasından aldı ve keskin ucuyla bana doğru hamle yaptı, aynen annemin sivri yumruğunu kaburgalarıma saplarkenki ısrarlı, şakacı tarzıyla.

Yine kapıyı açmaya çalıştı. Kapıyı kapalı tutan rüzgâr olmalı, diye düşündüm. Ama onu açmaya çalıştığımda, önüne büyük bir meşe dalının, yapraklar ve dallardan oluşan bir çalının sürüklenmiş olduğunu gördüm.

Ha, bıçağı bana dalları kesip kapıyı açmam için vermişti.

Şimdi gidemezsin, diye haykırdım, rüzgârın çığlığını ve nehirdeki dizellerin gürlemesini bastırmaya çalışarak. Omuz silkişini ve başını sallayışını, pekâlâ, Belle Isle'da kalayım, anlamında yorumladım.

* Virginia Askeri Enstitüsü. (ç.n.)

Pekâlâ, senin sorumluluğunu üstleneyim. Ama sonra aklıma bir şey geldi. Hayır, sen burada kal, daha güvenli, daha az ağaç var ve burası, setin altı daha güvenli.

Yine de bu arada benden yapmamı istediği şeyi yapıyordum, Bayan Bilmem-kim bir şey yapmanı istediğinde bunu gönüllü olarak yaptığın gibi, bilirsin; başımı eğerek ve omzumla yüklenerek kapıyı açmaya çalışıyordum.

Üzgünüm, dedim, ama...

Ama doğrulduğumda, gitmişti. Başıma dert olmak istemediğinden, beni adımlayıp geçmiş olmalıydı.

Ayakta duruyor, düşünüyor ve elimdeki bıçağa bakıyordum. Saat üçtü. Göğün güney tarafında portakal renkli bir şimşek bombardımanı vardı ama gök gürültüsü duyulmuyordu. Ben seyrederken, son şenlik ateşi de uçup gitti; kütükten bir kulübe gibi, ağır, çentikli servilerden yapılmış, bir noktada birleşen, dört köşesi telefon direkleri kadar düz, bir metrelik ağaç gövdeleriyle tutturulmuş çok güçlü, simetrik bir düzenekti bu. Uçup gitti, sessizce ve yavaşça patladı, tomruklar kürdandan yapılmış bir oyuncak gibi dağılıverdi.

Çalışma masamda oturmuş, bıçağı elimde evirip çeviriyordum. Başım hafiflemiş gibiydi ve içimde yüksek ateşli bir hastalıktan kurtulduğun zaman hissettiğin özgürlük duygusu vardı. İnsan ayağa kalkıp herhangi bir yönde yürümenin ve herhangi bir şeyi yapmanın mümkün olduğunu fark ediyor. Bu hissin alçak basınçla bir ilgisi var mıydı? Margot'nun bana verdiği barometre şimdi 27,65'i gösteriyordu. Bu çok düşük, diye düşündüm, kalemi elimde evirip çevirirken. Kendimi tuhaf hissetmeme şaşmamalıydı.

Biraz sonra kalktım; yanda büyük cepleri ve arkasında avlanan hayvanları koymak için bir kesesi olan bir avcı ceketi buldum. Yan cebe bir el feneri koydum. Kapıyı birkaç santim açarak bıçağı pala gibi kullanmak ve kapıya dayanmış olan meşe dalını azar azar yarmak mümkündü. Kadın nasıl çıkmıştı? Bıçak şimşekte altın gibi parlıyordu. Ağzına dokundum. Jilet gibi keskindi. Onu kim bilemişti? Bıçağa baktım, ucu bir köşeye girecek şekilde avcı ceketinin kesesine koydum ve kesenin ağzındaki ipi bıçağın yassı yüzünün üzerinden sıkıca bağladım.

Dışarı çıktım. Gürültü kötüydü ama güvercinliğin köşesine ulaşıncaya kadar rüzgâr kötü değildi. Sonra ağzımın açılmasına, yanaklarımın içeri çökmesine ve ağzımın içinde sanki bağırıyormuşum gibi bir ses oluşmasına sebep oldu. Yere düştüm. Yukarıda, çatının deliklerinde rüzgârın org sesini duyabiliyordum. Cambaz uçup gitmiş olmalıydı. Birkaç kez kalkmaya çalıştıktan sonra, rüzgâra yan dönerek ve bir ayağımı sıkıca öne basarak yürümenin mümkün olduğunu keşfettim. Dik bir dağdan aşağı yürümek gibiydi. Bir şey yanağımı kesiyordu. Yağmur olmalıydı bu çünkü hava soğuk değildi. Ağzım açıldı ve yine düştüm ama büyük bir meşe kütüğünün kuytusuna sürünmeyi başardım. Bu kütüğü hatırlamıyordum. Rüzgârın feryadı ve gürleme artık bir ses değildi. Bir basınç yokluğuna, bir vakuma, bir sessizliğe dönüşmüştü. Bir süre gürleyen sessizlikte oturdum. Kütük yüksekti. Ağacı hatırlamıyordum. Ağaçlıklı yoldaki meşelerden biri olmalıydı. Bir top mermisi tarafından yerden beş metre yükseklikte biçilmiş gibi görünüyordu. El fenerimi yaktım ve turist park sahasındaki tabelaya baktım. Giriş 5 Dolar. İçinden bir çam iğnesi geçmişti. Birkaç saniye bunun fiziğini anlamaya çalışarak oturdum, esnek bir çam iğnesinin bir tahtanın içinden nasıl geçebileceğini.

Mahzene açılan kapılar evin kuytu kuzey tarafındaydı, dolayısıyla birini açmak mümkündü. Başta el fenerini kullanmadan karanlığa indim. Altmış santimlik duvarlar, birer toprak siper gibiydi. Fırtına aniden kesilerek boğuk bir gümbürtü, uzun, sürekli bir soluk veriş halini aldı. Ama bir ses daha vardı, bir çatırdama ve inleme, fırtınalı bir denizde bir geminin kalasları gibi. Bunun ta yukarıda, tavan arasındaki otuz beşe otuz beşlik dikmelerin sesi olduğunu anladım.

Yavaş yavaş Noel ağacına doğru yürüyüp, ayağımla yoklayarak girintiyi aradım. Ona ulaştığımda, karanlığa rağmen yine de bir şeyler görebileceğimi umarak, betonun kenarına oturup bekledim. Bir süre sonra, karanlığın önünde birtakım boruların donuk bir ışıkla parladığını seçmek mümkün oldu. Ayağa kalkarak el yordamıyla üst basınç göstergesini buldum ve el fenerini ona yaklaştırdım. 38 PSI gösteriyordu. Altındaki vanayı kapatarak ibrenin sıfıra düşüşünü izledim. El fenerini, yukarı doğru eğimli olarak, bypass vanasının tekerleğine dayadım. Büyük İngiliz anahtarı başta basınç göstergesini

kıpırdatmadı, kıracağımdan korktum göstergeyi ama nihayet vananın altındaki bağlantı parçasını kavrayabildim. Çevirebilmek için bütün gücümü kullanmam gerekti. Çıktığında, yedi buçuk santimlik Gerona nipeli denedim. Sorun buydu. Doğal olarak plastik nipel, çentikli metal manşona uymuyor, sadece onunla kafa kafaya geliyordu. Gerona boru çentilemiyordu, dolayısıyla kafa kafaya kaba bir eklem yapıp bunu PBC yapıştırıcıyla ve kat kat yapışkan bantla elimden geldiği kadar sızdırmaz hale getirmekten başka çare yoktu. Kötü bir iş çıkardım ama alçak basınca dayanırdı herhalde.

Gerisi basitti: doksan derecelik bir dirsek ve on beş tonluk yeni Carrier'ın ana giriş kanalının otuz santim yakınına kadar ulaşan üç adet üç metrelik Gerona parçası. Bowie bıçağını kullanarak, metal görününceye kadar fiberglas yalıtımı kestim. Sonra, onu keski ve İngiliz anahtarını çekiç gibi kullanarak metal plakada bir X çizdim ve köşeleri içeri kıvırdım. Sonra açıklığa bir nipel sok –onu kaybetmemeye dikkat et!– ve bir manşon ve bir nipel daha kullanarak bunu Gerona sistemine bağla. Daha fiberglas kes, bunu kaba eklentiye yerleştir, yapıştırıcıyla sızdırmaz hale getir ve tümünü geri kalan, muhtemelen on beş metre kadar yapışkan bantla sar. Zor olan, el fenerini doğru açıda dayamaktı.

Hafıza ne garip bir şey! Hafızamın o gecenin en tatsız deneyimi olarak neyi kaydettiğini biliyor musun? Lanet fiberglası. Onun zerreleri giysimin kolundan ve yakasından içeri kaçtı. Bunu düşünmek bile boynumu ve kollarımı kaşındırıyor. Ölüm banal bir şey ama boyunda fiberglas ciddi bir mesele.

Işığı kapattım, arkamı bacaya dayayıp yukarı, karanlığa bakarak oturdum ve yapıştırıcının sertleşmesini bekledim.

Sonra vanayı açtım. Gaz, borunun içinde hiç ses yapmıyordu. En azından ben duyamadım ama üç metrelik Gerona parçalarında hafif bir titreme hissedebildiğimi hayal ettim. Doğal olarak koku yoktu; çünkü ev gazına karakteristik kokusunu veren madde ilave edilmemişti.

Bıçağı ve el fenerini tekrar avcı ceketime sokarak, iki gazyağı lambasını aldım ve karanlıkta merdivenlerden yukarı çıktım.

Üst holde, asma merdivenin tepesinde, etraf zifiri karanlıktı.

Ama her karışını biliyordum. Katedral sandalyesinin otuz santim kadar yakınında (öyle tahmin ettim), gazyağı lambalarını yere koydum ve elimi uzattım; evet, sandalye oradaydı. Dinledim. Sanki Belle Isle çalkantılı denizlerde güçlükle ilerliyormuş gibi, fırtınanın mırıltısından ve tavan arasındaki tahta direklerin gıcırtısından ve çatırtısından başka hiçbir ses yoktu. Bir yerlerde bir pencerenin camı kırıldı. Yatak odalarından hiç ses gelmiyordu.

Her bir kapıya gittim, Troy'unkine, Margot'nunkine, Raine'inkine. Raine'in kapısında farklı türden bir mırıltı, fırtınanın üzerinde bir tonlama vardı. Kapıdaki çatlaktan zayıf, su gibi bir ışık akıyordu.

Havalandırma sayacına dokununcaya kadar duvarı yokladım. Elim hiçbir şey hissetmedi ama ona yüzümü dayayınca, yanağıma serin bir soluk geldi. Koku yoktu. Hava olabilirdi bu pekâlâ.

Uzun süre Raine'in kapısında durdum. Dinliyor muydum, düşünüyor muydum yoksa hiçbir şey yapmıyor muydum, hatırlayamıyorum. Hatırladığım, orada, ellerim iki yanımda, yorgunluk hissetmeden, bedenimdeki duyuları kaydederek en az yirmi dakika durmanın mümkün olduğuydu. Kalbim yavaş atıyordu, nefesim her zamankinden daha derindi; –fırtınanın alçak basıncından mıydı bu? Fırtına, kulağıma dayanmış bir deniz kabuğu gibi yavaşça gürüldüyordu. Fiberglas boynumu rahatsız etmeye başlamıştı.

Sonra kapıyı açtım; bunu yapmam otuz saniye kadar sürdü. Belle Isle'ın her karışını ve girdisini çıktısını o kadar iyi biliyordum ki gümüş kapı tokmağını çevirirken ona yukarı doğru hafif bir kuvvet verdim; çünkü ağır kapı menteşelerinin üzerine oturmuştu ve dil kolayca hareket etmiyordu.

Kapı her beş saniyede belki üç santim hızıyla açılıyordu. Görüş alanına giren ilk şey demir şöminenin yanındaki biblo vitriniydi, sonra yatağın bir köşesi. Işık muhtemelen, yere konmuş elektrikli bir kamp fenerinden geliyordu. Bu zayıf ışık, çocukların ışığı çizdiği gibi, ışınlar halinde yayılıyordu sanki.

Birkaç yıl önce bir kez, holden geçerken, Elgin'in bu yatak odasında sekiz on Michigan'lıya bir tur yaptırdığını duydum. "Bu vitrin İç Savaş'tan önce mühürlendi." Bunda Elgin'in gördüğü ve turistlerin hoşuna giden ve benim hiç düşünmemiş olduğum bir harikalık var-

dı, 1850 havasının cam içinde yakalanmış ve mühürlenmiş bu küçük hacminde. Elgin'in destansı şeylere bir yatkınlığı vardı. "Gördüğünüz bu küçük bibilerin üstünde hâlâ General Beauregard'ın parmak izleri var." Bibiler mi? Onu da nereden bulmuştu? Bibloları kastetmiş olmalıydı, küçük antika heykelcikleri.

Kapı hiç ses yapmadan açılıyordu. Ya da eğer ses çıkıyor idiyse, duyulamıyordu. Panjurlu pencerenin ötesinde fırtına, sahilde patlayan ağır dalgalar gibiydi.

Ray-O-Vac fener işte oradaydı, yerde değil de komodinin üzerinde; ışınlar halinde küçük bir koni ışık veriyordu.

Troy Dana yatağın karşı kenarında yüzüstü, çıplak, yüzü yastığa gömülü yatıyordu.

Raine, panjurları kapalı ve kilitli olduğu halde, pencerenin önünde duruyordu. Şimşek, aralıklardan sarı şeritler oluşturuyordu. Bacaklarını çıplak bırakan kısa, kalça boyu bir gecelik –kombinezon?– giymişti. Bacakları kısa ama adaleliydi. On iki yıl dans etmiş olan on dört yaşındaki bir kız gibi görünüyordu.

Sessizce yanında belirerek onu ürkütmeyi düşündüm; ama sanki hep oradaymışım gibi bana döndü.

"Ne güzel, değil mi?"

"Ne?"

"Kasırga."

"Evet." Panjurlardan görünen tek şey, savrulan ve beyaza dönmüş meşelerdi.

"Şu şoroloya bak. Kendinden geçti. Aşırı dozdan sızdı gitti. Bu güzelim kasırgada."

"Düzelecek mi?"

"A tabii, ne yazık ki."

Onun alkol olmayan bir şeyle sarhoş olduğunu da anladım. Yüzü yüzümün hemen altındaydı ve nefesinin tatlı, kimyasal bir kokusu vardı. Sesi bulanık değil, alçak ve çan sesi gibiydi. Gözleri şimşekte altın renkli kırpışıyordu. Sarhoşluğunun tek belirtisi, şaşırma kapasitesinin olmayışıydı. Her ne olursa, ılımlı, kopuk bir hayretin vesilesiydi, benim belirişim ya da General Beauregard'ın belirişi.

"Senin peşinde olduğumu bilmiyor muydun?"

"Ne?" dedim, dikkatimi fırtınadan uzaklaştırarak.

"Bilirsin, birisinin peşinde olmak gibi."

"Öyle miydin?"

"O kadar aptalsın ki! Üstelik bütün bunlar olup biterken?" Elini belli belirsiz hole doğru salladı (hiçbir şekilde sarhoş değildi hatta sallanmıyordu bile; daha ziyade bir donukluk ve her şeyi olağan karşılama hali vardı. Hiçbir şeyin bir diğerinden pek farkı yoktu ona göre ve alçak, çan sesini andıran sesiyle her şeyden söz edilebilirdi).

Ellerini kemerimin tokasına koydu, parmaklarını içeri sokarak onu kavradı ve beni tuhaf bir biçimde hafifçe sarstı.

"Anlamadın mı?"

"Neyi anlamadım mı?" Altın gözlerine baktım.

Ilımlı altın bakışı kayıtsızca benden Troy'a ve sonra kasırgaya kaydı.

"Tanrım, bu müthiş bir şey." Panjurların arasından, meşelerden birinin bir dalının kopmuş olduğu yerde büyük, beyaz bir oyuk görebiliyordum. "Sende arzu uyandırıyor mu?"

"Neye?"

"Bana" dedi, uykulu küçük bir mabet çanı gibi. Kollarını belimin etrafına sardı, ellerini kenetledi ve beni şaşırtıcı bir kuvvetle sıktı. "Sen büyük bir anasın."

Onu kendime doğru çektim. Çocuk gibiydi ama daha genişti, geniş bir çocuk.

"Yatalım" dedi, huysuzca kemerimin tokasını çekiştirerek. "Uykum var."

"Sen yat" dedim dalgın dalgın. Yapmam gereken bir şeyi hatırladım. "Yapmam gereken bir şeyi hatırladım."

"Ne yapıyorsun?" diye sordu yataktan.

"Bu ışığı sevmiyorum" dedim, zayıf beyaz ışınlar saçan Ray-O-Vac'i elime alarak. Gazyağı lambası yerdeydi.

"A, kömür yağı lambası!" Yatakta yatarak ellerini yavaş yavaş ve ses çıkarmadan çırptı. "Ama acele et."

Lambayı yakmadan önce, havalandırma sayacını kontrol ettim. Duvarda yükseğe yerleştirilmişti. Elim ona ulaşıyordu ama gazı hissedemiyordum. Yanak daha hassas. Sayacın karşısındaki köşeye

oturdum, lambanın cam fanusunu kaldırdım ve bir kibrit çıkardım. Yukarıya, dört metrelik tavanın loşluğuna doğru baktım. Soğuk hava aşağı çöker. Metan yükselir. Kibriti çaktım. Hiçbir şey olmadı. Fitili yaktım, cam fanusu yerine oturttum ve Ray-O-Vac'i kapattım. Yumuşak, sarı ışık bir çiçek gibi açıldı ve odayı doldurdu.

Raine'in dudakları bir sözcüğü şekillendirdi. İşaret ederek beni yanına çağırdı.

Zaman geçiyordu ama ne kadar yavaş ya da hızlı geçtiğini anlamak zordu. Yatağın yanında duruyor, ona bakıyordum. Yaklaşmam için işaret etti ve bir şey söyledi. Onu duyabilmek için yatağın yanında bir dizimin üzerine çöktüm. Yastık, dudaklarının bir çocuğunkiler gibi yana doğru yamulmasına sebep oluyordu. Aklıma bir şey geldi. Yüreğimizin derinliklerinde *daima* bize neler olacağını bildiğimiz doğru olabilir mi sence? Hastanede ölmekte olan bir insan öleceğini gayet iyi bilir, bildiğini bilmese de. Yalnız o değil, patlamak üzere olan uçaktaki bir yolcu bile benliğinin bir yerlerinde neler olacağını bilir.

Her neyse, o biliyordu. Yani bir şeyler biliyordu.

Çocukluğundan söz ediyordu. Gazyağı lambası ona Batı Virginia'daki çocukluğunu hatırlatmıştı. Babası, akciğerleri kapkara kesilmiş, hasta, ayyaş bir sabık kömür madencisiymiş. Annesi Raine'ni diğer çocuklarla bırakarak, geceleri geç saatlere kadar erkeklerle dışarıda kalmaya başlamış. On dört yaşındaymış. Annesinin bu erkeklerden para aldığını düşünüyormuş. Alıyormuş da. Annesinden nefret ediyormuş. Ama annesi bu işi Raine'e ilk gece elbisesini almak için yapıyormuş, "her daim gerekli siyah" bir elbiseyle "klasik opera ayakkabıları"nı.

"İşin komik tarafı şu" dedi Raine, ünlü ama şimdi yamulmuş dudaklarıyla, nasıl göründüğüne aldırış etmeden, lambanın, gözbebeğinde baş aşağı görebildiğim alevine bakarak. "Anneme minnettar olacağımı sanıyorsun. Sana bir şey söyleyeyim. Minnettarlık bir bok değil. Neydim biliyor musun? Mutlu. O kadar. Bu daha iyi. Elbiseye sahip olmaktan mutluydum. Bunu nasıl aldığı umurumda değildi. Ama onun da istediği buydu: beni mutlu görmek. O halde sonuç olarak her şey yolundaydı, değil mi? Ben mutluydum, o da beni mutlu görmekten mutluydu."

Zaman hem yavaş hem de dura kalka geçiyor gibiydi. Ya da belki ben öyle hatırlıyorum.

"Buraya gel" dedi Raine.

Tepesinde duruyordum. Çıplak bacakları ayrık, yüzüstü yatıyordu. Bir eli beceriksizce arkaya uzanmış, el yordamıyla beni arıyordu. Bana dokundu.

Şöyle düşündüğümü hatırlıyorum: Neden gerçek, fanteziden bu kadar farklı? Soyunma odası fantezilerimizi hatırlıyor musun? Şu anda burada Ava Gardner'ın olmasına ne dersin, bu yağmurlu günde, bu jimnastik salonunda, jimnastik salonu boşaltılmış, hiç kimse yok hademenin kazan dairesindeki karyolasında sen ve Ava'dan başka vesaire. Ama bir kasırga daha da iyi ve işte Raine Robinette'in ta kendisi oradaydı, ünlü dudakları yastıktan yamulmuş, ünlü bacakları biraz aşağımda, el yordamıyla beni arıyordu. Ve onunla yalnızdım ya da yalnız gibiydim, belki daha da iyisi: Troy orada ama işin dışındaydı; Lucy'nin gül ağacından kraliçe boyu tenteli yatağının en kenarına kıvrılmıştı.

Ya ben? Oturmuş ona bakıyor, başparmağımın tırnağı dişlerime dayalı, halihazırdaki, buradaki-ve-şimdiki anın garipliğini düşünüyordum. Diğer zamanlar, birisine ya da bir şeye ya da insanın kendisine aittir ve birisinin ya da bir şeyin ya da insanın kendisinin kokusunu taşır. Şimdiki an başka bir şeydir. Geçmişte ve gelecekte yaşamak kolaydır. Şimdiki anda yaşamak, bir iğneden iplik geçirmek gibidir. Birden anladım: Bizim büyük soyunma odası şehvetimizin şimdiki anla hiçbir alakası yoktu. Şehvet geleceğin bir bağlantısıdır.

Beceriksizce arkasına uzanmış ve baş aşağı olmasına rağmen bilgili olan eli şimdi bana dokunuyordu. Ben onu seyrediyordum, başparmağımın tırnağı dişlerime dayalı, özel olarak hiçbir şeye bakmadan.

Hayır, hiçbir şeye bakmadan değil. Bir şeye bakarak. Yoklayan elin bir parmağında bir şey göz kırpıyordu. Lucy'nin yüzüğündeki mavi safirdi bu. Raine, kızım Lucy'nin Tri-Phi kardeşlik cemiyeti yüzüğünü takmıştı. Yüzük Raine'in orta parmağında gevşek duruyordu. Raine onu kızların, delikanlıların yüzüklerini taktıkları gibi takmıştı. Lucy iri, toy bir ergen kızın eline sahipti.

Yoklayan eldeki yüzüğe bakarken, gülümsemeye başladım. Gözlerim odaklandı ve sanki onlar da yüzüğe göz kırptılar. Küçük bir ilgi oku kurşun gibi omuriliğime saplandı. Gülümsedim ve Raine'in elini kendime doğru yönlendirdim. Neden gülümsediğimi biliyorsun, değil mi? Hayır mı? Çünkü aşkın sırrını keşfettim. Aşkın sırrı nefret. Daha ziyade nefretin olasılığı. Nefretin olasılığı, şehveti soyunma odası geleceğinden kurtardı ve şimdiki ana geri getirdi.

"Haydi, bakalım" dedim gülümseyerek ve vücudunu şefkatle yukarı çekip, ellerim leğen kemiklerinin yumuşak kabartılarını hissedinceye kadar önüne doğru uzandım.

"Ne?" diye sordu. "Ha."

Başta, yüzü yastığın içine gömüldükçe dudakları daha da yamuldu. Yalnızdım, onun ta üstünde, dimdik ve karanlıkta gülümsüyordum.

Daha sonra dönmek istedi. "Ah" dedi. Birbirimizi seyrettik. Yüzü dönüktü ve arkaya bakıyordu; gözleri kısıktı ve yumuşak ışıkta parıldıyordu. Yalnız ve tetikteydik yani her ikimiz de yalnız ve diğerine karşı tetikteydi. Biz artık çocuk değil, yetişkindik ve tetikteydik ki bu da yetişkin olmaktan gelir. Tanrı bizim için neler tasarlıyordu? Demek buydu. Çünkü yetişkin olmaktan doğan şey, onun sırrını bulmak için onu böyle sondalamaktı, keşfetmek zorunda olduğum ve onun da keşfetmemi istediği sırrı. Yahudiler buna bilmek derlerdi ve şimdi neden olduğunu anlıyordum. Daha derine indiğim her sefer, onu daha iyi tanıyordum. Yakında sırrını öğrenecektim. Birbirimizi seyrediyorduk. Birbirimizi bilecektik ama birimiz daha önce bilecek ve dolayısıyla galip gelecekti. Bu seyrediş bir yarışmaydı. Yaklaşıyor, daha da yaklaşıyordum. Birbirimizin seyredişini seyrettik. Bir yarışmaydı bu. O kaybetti. Sırrı keşfettiğimde, o gözlerini kapattı ve yanan bir yaprak gibi etrafımda kıvrıldı.

Onu Troy'un yanında uyur bıraktım, ikisi kaşık gibi iç içe geçmiş halde.

Gerisi mi? Ne? Ha. Evet. Eh, kısa keseceğim. Özetlememin bir sakıncası var mı? Bunun üzerinde durmanın zevki yok. Zaten, neredeyse sonradan aklıma gelen bir şey olarak cereyan etti. Bütün olay on beş dakikadan fazla sürmedi.

Sonuç olarak görmek istediğim şeyi görmedim. Ne görmek istiyordum? Babamın çorap çekmecesindeki parayı mı? Onları, Margot'yla Jacoby'i görmem neden bu kadar önemliydi? Zaten bildiğim şeye tanık olmaktan hangi yeni tatlı-dehşetli keşfi elde etmeyi bekliyordum? Bir tür röntgencilik miydi bu? Yoksa mızrağın,* çıbanın ta yüreğine işlediğini ve cerahati akıttığını hissetme arzusu muydu? Hâlâ bilmiyorum. Yalnızca bilmenin, ancak gözlerin bildiği gibi bilmenin gerekli olduğunu biliyordum. Gözler bilmek zorundadır.

Ama sonuç olarak onları görmedim. Hissettim.

Margot'nun yatak odasına girdim, Margot'yla benim yatak odamıza yani. Nedense artık tedbirli olmak için büyük bir ihtiyaç yok gibiydi. Belki de fırtına doruk noktasında olduğundandı bu. Kasırga çelik donanımın arasından esiyormuş gibi sürekli bir çığlık sesi vardı. Zifiri karanlıktı. Dolayısıyla onları göremiyor ve duyamıyordum! Kim çığlık atıyordu? Onlar mı? Kasırga mı? Her ikisi de mi? Belle Isle inliyor ve çalkalanıyordu. Yukarıda muazzam tahta direkler ötüyor ve patlıyordu. Şimşek şimdi daha seyrek ama daha parlaktı. Aralarda bekliyor ve sayıyordum. Yaklaşık sekiz on saniye arayla çakıyordu.

Çığlık sesi o kadar yüksekti ki her şeyi görünmez hale getiriyordu sanki.

Ana yatak odasının kısa girişinde diz çöktüm ve bu defa fanusu takmadan, ikinci lambayı yaktım. Raine'in odasında fanusu lambanın üzerinde bırakmış olduğum için endişelenmeye başladım. Fitili kıstım.

Girişin duvarına dayanıp dimdik durarak, yatak odasının iç duvarına dayalı duran budaklı maundan muazzam gardırobun aynasında, yatağın ayakucunun aksini görebileceğimi hesap ettim. Sırtım, başım, avuçlarım serin sıvaya değerek, hiç kıpırdamadan bekledim.

Şimşek çaktığı ve panjurların arasından odayı şerit şerit aydınlattığı zaman, eskilikten donuklaşmış, sırı güveler tarafından yenmiş olduğu halde aynada, berber dikmesi gibi çizgili iki karyola direği görebildim.

* Mızrağın İngilizce'si olan "lance", aynı zamanda kahramanın adı Lancelot'un kısaltmasıdır. (ç.n.)

Muazzam Calhoun yatağıydı bu; 1844'te dostları John C. Calhoun Beyaz Saray'da kullansın diye atalarımdan biri tarafından yapılmıştı. Ama Calhoun hiç Beyaz Saray'da yatmamış, böylece yatak Royal Moultrie Lamar'da kalmıştı. Bir katedral gibiydi, gotik bir yatak; direkleri ağaç kadar kalın, oymalı ve yivliydi ve tentenin üzerinde incelerek birer minare ve hayvan başları haline geliyordu. Baş tahtası bir mihrap paravanı kadar yoğun ve karmaşıktı. İşlemeli kafes panolar, direkleri ve parmaklıkları payandalar gibi kuşatıyordu.

Şimşekler arasında, acele etmeden gardıropla karşı duvar arasındaki çıkmaza yürüdüm. Buradan doğruca yatağın üst yarısı görünüyordu. Çığlık sesleri daha da kötüleşti ama şimşeğin gelmesi uzun sürdü. Sonra geldi, bir kameranın flaşı gibi kısa, parlak bir patlama. Bir şey kıpırdadı. Ama direkle yan parmaklık arasındaki üçgen pano görüşümü engelliyordu.

Aubusson halının üzerinde, ayağımın yanında beyaz bir şey parladı. Onu yerden aldım. Bir mendil miydi bu? Hayır, boksör külottu. Ona rüyadaymış gibi baktım. Onda arkaik bir şeyler vardı; kadim bir sanat eseriydi. Pompei'deki evlerden birinde bir tuvalet malzemesi, kırık bir kil tarak bulmak gibiydi. Onu arkama bıraktım ve bekledim.

Biraz sonra şimşekler durdu ama ses, bas bir gürleme ve soprano bir çığlık, öyle yüksekti ki adeta elle tutulabilir bir şeydi, karanlığın koyulaşması ve pıhtılaşmasıydı. Ağzını açmak ve bu sesin dolaşımına, kulağından girip ağzından çıkmasına izin vermek doğal bir hale geldi. Kendimi görünmez hissediyordum.

Sonra, gerçi oraya nasıl geldiğimi hatırlamıyorum, yatağın yanında durmuş aşağıya bakıyordum. Görülecek bir şey yoktu. Diz çökerek kulağımı payandanın işlemeli kafes panosuna yaklaştırdım, tövbekâr olmayan bir günah çıkarmayı dinlemekte olan, takdis edilmemiş bir rahip gibi. Biraz sonra, geçici bir sessizlik sırasında, bir ses duyuldu. Sözleri seçemiyordum ama ses, dua eder gibi bir tonlamayla yükselip alçalıyordu.

Tanrım. La... Tanrım. La...

Günah çıkarma mekânımda düşünceye daldım. Aşk neden mutlak ilahilik-müstehcenlik kutuplarına ihtiyaç gösterir? Aşk konusun-

da haklıydım: O bir mutlaktır ve dolayısıyla bütün kategorilerin ötesindedir. Aşkın, çadırını dışkı yapılan yerde kurmasını ayarlayan Tanrı değil de kimdir? O halde neden bir aşk eylemi sırasında hem küfredilip hem de Tanrıya seslenilmesin?

Gözlerim etrafı seçmeye başladı. Hiçbir karanlık mutlak değildir. Girişten gelen mum ışığı beyaz duvarlarda son derecede hafif bir aydınlık yaratıyordu. Yatağın karaltısını seçmek mümkündü. Ayakta duruyordum. Yatakta bir şekil vardı. Teni beyaz çarşaflardan daha koyuydu. Artık o şeyi görebiliyordum, tüm yaratıkların en acayibini, iki sırtlı ve iki renkli, açık-tenli koyu-tenli, kendisiyle mücadele eden, dualarla ve küfürlerle kendisiyle söyleşeni.

A, o halde Tanrının bizim için yaptığı gizli plan bu muydu? (Senin Yahudi İncil'in *tüm* insanların günah içinde peydahlanması konusunda ne diyordu?) İçim düşünceli bir hayretle doldu. Başparmağımın tırnağını dişlerimde gezdirdim.

Başım zonkluyordu, yine de kendimi çok iyi, güçlü ve hafif hissediyordum. Gerçi biraz başım dönüyordu. Vücudum yüzüyor gibiydi. Sonra metanın çökmüş olduğunu anladım. Odanın yüksek, loş kubbesini doldurmuş ve soluyacak kadar aşağı inmişti. Önce neden kalbimin hızlı çarptığını ve zorlukla nefes aldığımı anlayamadım çünkü kendimi iyi hissediyordum. Sonra anladım. Metandandı. Ayakta durduğum için, onların üstündeydim. Onun. Düşündüm: Daha aşağıya ve yakına gelmek daha iyi olurdu. Karanlıktı.

Eğiliyor olmalıydım oysa onların üzerinde yüzüyor gibiydim. Jacoby'nin sırtı karanlığın içinde bir karanlıktı. Düşünceli bir biçimde ona, yaratığa dokundum.

"Ah, evet" dedi.

Beyaz bir but ve diz dışarı çıktı. Onun ayağını inceledim, yayılmış ve kıvrılmış ayak parmaklarını; buna Babinski işareti denmiyor mu, Doktor, Peder, her neysen? Biliyor musun, bunu daha önce de görmüştüm, ayak parmaklarının dışarı ve yukarı kıvrılışını ve için için bunun adi İrlanda ya da kırsal Texas kökenlerinden ya da her ikisinden kaynaklandığını düşünmüştüm. Bayağı gelmişti bana. Annemin, bir hanımefendinin dans ederken ayak parmaklarını daima ileri doğru uzattığını söyleyişini hatırlayabiliyordum. Şimdi elim be-

yaz budu araştırıyordu; zaten öylesine iyi bildiği şeyi, üstündeki ve altındaki eti birleştiren, dıştaki lif kuşağını aradı ve buldu. Parmaklarım lifi, fitilli ipek bir doku edindiği dize doğru izledi.

"Ah" dedi yaratık.

Sonra kendimi hafifçe bu şeyin, yaratığın üzerine bıraktım. Derin derin ve karmaşık bir biçimde nefes alıyordu, karşılıklı bir solumayla. Ben de derin derin nefes alıyordum. Metan yatağa ulaşmıştı.

Birdenbire o, yaratık, sessizliğe gömüldü; aniden, bir koku almış antilop gibi dikkat kesilmiş ve etrafı dinlemeye koyulmuştu. Yaratığın şeytani sırtı, Margot'nunki, hâlâ yay biçimindeydi ve kalın beline sarılıp ellerimi güçlükle kenetleyebildim.

Bir araya sıkıştırılınca, yaratık ayrılmaya çalıştı.

"Ne oluyor...?" dedi Janos Jacoby.

"Aman Tanrım" dedi Margot, boğuk bir sesle ama derhal her şeyi anlayarak.

Bir araya sıkıştırılmış oldukları halde, ikisi asla daha ayrı, asla daha kendileri olmamışlardı.

Sanırım onları sıkıştırıyordum ve derin derin nefes alıyordum ama kendimi çok hafif ve güçlü hissediyordum, öyle hafif hissediyordum ki eğer onları tutmuş olmasam tavana uçacağımı hayal ettim. "Kızıl bayılmalar"ı nasıl keşfettiğimizi hatırlıyor musun, birisini arkadan yeterince kuvvetli sıkarsan, nasıl önce kafayı bulduklarını, sonra kızıl gördüklerini, sonra bayıldıklarını. Takımdaki herkesi sıkarak bayıltabiliyordum, 130 kilo gelen Mamou'lu Fats Molydeux'yü bile.

Yüksek sesle bir şeyler söylemiş olmam mümkün. Şöyle demişimdir: "Artık hiçbir büyük tarihi olayın olmaması ne tuhaf." Zaten düşündüğüm şey de buydu, onları sıkmam ya da sıkmamam büyük bir önem taşımıyormuş gibi görünüyordu.

"Artık hiçbir büyük tarihi olayın olmaması ne tuhaf" dedim.

Her halükârda, bir süre sonra Janos'un, nefesi kesilerek, "Beni öldürmüyorsun, onu öldürüyorsun" dediği kesin.

"Bu doğru" dedim ve onları bıraktım. Haklıydı. Onu Margot'nun yumuşaklığına bastırıyordum. O bir kaplumbağa kadar sertti ve sıkıştırmamdan ötürü hiçbir şekilde ezilmemişti ama Margot bayılmış-

tı. Onları bıraktığım anda ve sana anlatışımdan daha çabuk, Janos ayağa fırlamış ve bana bir şeyler yapmaya başlamıştı, California-kung-fu-karate numaraları, kasığıma bir diz, gözüme bir başparmak, âdemelmama el tabanı darbeleri vesaire. Düşünceli bir biçimde duruyordum. Şahsıma karşı, hakkını vererek ve hatta takdir ederek kaydettiğim birçok zekice ve kavgacı hamle yapıldı. "Yatak, dövüşülecek bir yer değildir" dedim ve havada uçarak gardıroba çarptık. Janos av kesemde, kumaşı kesip çıkmış olan ve unutmuş olduğum bıçağı bulmuş olmalıydı; çünkü gardıropta birbirimizden ayrıldığımızda bıçak elindeydi ve temkinli dairesel hareketler yapıyor, Apaçiler tarafından kan sınavına tabi tutulan kavgacı bir film yıldızı gibi yanıltma ve savuşturma hamlelerinde bulunuyordu.

"Ha, işte" dedim, rahatlayarak, onun üzerine yürüyerek, olayların gidişatına sevinerek. "Ha." Bir dövüş! Bir dövüş basit bir hadisedir. Bir dövüşte yaralanmak kötü bir şey değildir. Onu gardıropla köşe arasındaki çıkmaza sıkıştırıyordum. Arkasında duvarı hissedince, hızlı bir California hamlesi yaptı, fırıldak gibi döndü, bıçakla omzumu kesti ve boğazıma bir tekme attı. Soluk alamıyordum ama pek önemli değildi bu; çünkü zaten metan soluyorduk. Döndükten sonra bıçağı da fırlatmış olmalıydı elinden, bıçağın yassı yüzü göğsüme çarptı ve sapı, sanki bu planladığımız bir numaraymış gibi düzgünce elime geldi. Yine onun sırtına sarılıyordum. Bu defa çıplaklığının ve savunmasızlığının daha çok farkındaydım. İşte orada, kollarımın arasındaydı, bir ana kuzusu, kung-fu becerisine rağmen pek atletik olmayan, biraz dar ve çıkık göğüslü, çıplak olmaya alışkın olmayan ve kolaltı ve deodorant kokan biri. Bronx'taki askere alma merkezinde böyle görünmüş olabilirdi, bir İtalyan çocuğu, bir Yahudi çocuğu, çıplak ve savunmasız. Çıplak olmaya alışkın değildi. Çıplak olarak çok zaman geçirdiğimiz hiç aklına geldi mi, soyunma odasında çıplak, nehirde yüzerken çıplak, damdaki balkonda güneşlenirken çıplak olduğumuz? Çıplak haliyle, bizim hiç olmadığımız kadar çıplaktı.

Yerdeydik. Bacaklarım onunkileri makas gibi kavramıştı.

"Mesih aşkına, ne yapıyorsun?"

"Pek fazla bir şey değil."

"Bu konuda konuşmak isterim" dedi, nefes nefese ama yine de hızla ve samimiyetle konuşarak.

"Hangi konuda?"

"Hayatın absürtlüğü. Buna ilgi duyduğunu hissettim."

"Ha."

"Ne?"

"Evet" dedim, insanların konuşma tarzını kapma yolundaki oyunculuk yeteneğine hayret ederek. Çünkü sesinde kendi sesimi seçebiliyordum, o başı dönüyormuş gibi, monoton, düşünceli tonu. Demek her şeye rağmen beni gözlemlemişti. İkimiz de metanla sarhoş mu olmuştuk yoksa hayatta aslında "büyük müthiş dakikalar" olmadığı doğru muydu? Yoksa her ikisi de mi?

"Konuşalım. Sana hep sormayı istediğim bir şey var."

"Öyle mi?"

"Hayatımda hep çaresizce istediğim bir şeyle ilgili. Sanırım bunu sen de istiyorsun."

"Öyle mi?"

"İstiyorum ki..."

Ne istediğini asla bilemeyeceğiz çünkü başı geriye yatıyordu ve ben boğazını kesiyordum, sanırım. Hayır, eminim. Kesme işinden daha iyi hatırladığım şey, eyleme denk düşecek uygun bir hissi arama duygusuydu. "Büyük eylemler"in büyük duygularla yapıldığına inanmak üzere yetiştirilmedik mi; öfkeyle, sevinçle, intikam hissiyle vesaire? Duyguyu aradığımı ve bulamadığımı hatırlıyorum. Yine de eylemin yapıldığına eminim; çünkü onun sesi değişti. Sesi, ağzından soluk borusuna doğru otuz santim aşağı indi ve bıçağı tutan elime bir kelime halinde değil, bir püskürme halinde geldi. O hâlâ altımdaydı ve elimin üzerinde kanın sıcaklığını hissetmiyordum, sadece havanın, bıçak kıkırdağı keserkenki püskürmesi ve fokurdaması. Sıcak havanın elimin üstündeki kılları üflemesi kesilinceye kadar onu bir süre tuttum. Evet, böyle olduğuna emin gibiyim.

Yatağın yanında durarak, Margot'ya baktım. Fırtınayı hatırlamıyorum. Ölmemişti hatta şuurunu kaybetmiş bile değildi. Beni izliyordu, sanırım. Gazyağı ışığı elmacık kemiklerini geniş gösteriyordu, Kızılderililerin elmacık kemikleri gibi. Gözleri karanlık havuzlardı. Açıktılar, sanırım. Nasıl emin olabilirdim? Yatağa oturdum ve kolumu onun öteki tarafına geçirerek yüzümü yanağına dayadım. Nefes alıyordu. Gözlerini kırptığı zaman, kirpikleri havayı yanağıma doğru kıpırdatıyordu. Kasırganın ortasında, kirpiklerinin yanağıma estirdiği bu minik rüzgârı hissettim. Bir şey söyledi. Kolumun altında diyaframının kımıldadığını hissettim.

"Ne?"

"Ne yapacağız?" Kulağıma konuşuyordu. "Acaba o...?"

"Evet."

"Yo, hayır" dedi basit bir can sıkıntısıyla, sanki Suellen onun en iyi Sèvres vazosunu düşürmüş gibi.

Margot, benden farklı olarak, bir şey hissediyordu ama kayda değer bir his değildi bu. İşlerin kontrolden çıkmasından dolayı can sıkıntısıydı. Ev, rüzgârın kuvvetiyle dağılmaya başlamış olabilirdi. Bu konuda bir şeyler yapsak iyi olurdu.

"Ne yapacağız?"

"Biz mi?"

"Sen."

"Bilmiyorum."

"Ah ah ah" dedi, bir elini diğerinin içine alıp açıktan açığa onu ovuşturarak. "Benim yapabileceğim bir şey var mı? Aman Tanrım."

"Yapabilirdin."

"Ben. Sadece ben mi?"

"Evet."

"Neden ben?"

"Çünkü seni seviyordum." Bu gerçekten doğruydu, biliyordum, onu sevmenin nasıl bir şey olduğunu hatırlayamasam da.

"Seviyor muydun? Sevmek mi?"

"Çünkü her şeyi sevgiye dönüştürmeyi bilen tek insandın."

"Sevgiye mi?"

"Tatlılık sevimlilik masumiyet şarkı söylemek gülmek. 'Sevgi.'"

"Gülmek mi?"

"Belki de sırrın buydu. Bir gülüş tarzın vardı."

"Evet, biliyorum. Bak, ne diyeceğim."

"Ne?"

"Ağırlığını üzerimden biraz çek. Nefes alamıyorum."

"Ben de öyle. Üzerinde değilim. Ağırlıktan değil o."

"Aman Tanrım. Ne oluyor? Nefes alamıyorum."

"Onu dert etme. Fırtınadan."

"Bak, ne diyorum, Lance."

"Ne?"

"Gidelim buradan."

"Nereye?"

"Nereye olursa. Yeni bir hayata başlayabiliriz. Seni mutlu edebilecek tek insan benim." Gariptir ama şimdi kayıtsızca konuşuyordu, sanki hiçbir şeyin fazla bir önemi yokmuş gibi. Artık "büyük tarihi anlar" olmadığını o da biliyordu. Hatta avcı ceketimin kumaşını kavradı ve eskiden yaptığı gibi ondan çözülmüş bir iplik kopardı.

"Bu doğru."

"Biliyorum ve bunu nasıl yapacağımı da biliyorum ve sen bunu nasıl yapacağımı bildiğimi biliyorsun."

"Evet."

Doğruydu.

Metandan zehirlenmiş olmalıydık çünkü fırtınanın gürlemesi kafamın içindeydi ve Margot'yu güçlükle işitiyordum. Sayıklıyordu. Yine konuşuyordu ama artık benimle bile değil; Texas'ın kırsal bölgesinde bir çocuk olmaktan ve cumartesi günleri kasabaya yürümekten ve iyi pabuçlarını bir kesekâğıdında yanında götürmekten söz ediyordu. Köprüde pabuç değiştirir ve eski pabuçları bir su kanalına saklarmış.

"Ben hiç..." diye başladı. "Bana neler oluyor?"

"Ne?"

"Sen bunu asla bilemedin. Seninle ya... ya da... olmak zorundaydım; ama asla bir ...ıı... kadın değil. Bir süre için iyiydi. Aaah. Her şey kararıdı. Ölüyorum."

"Hayır. Lamba söndü."

Yatakta oturmuş, düşünüyordum: Lamba nasıl sönebilir? Bunu hâlâ bilmiyorum. Belki de fitil çok kısıktı.

"Bekle" dedim ona ve lambayı almak için dört ayak üzerinde emekledim. Neden ona böyle söyledim? Bekle. Bana bunu nasıl yapabileceğimizi, her şeye nasıl baştan başlayabileceğimizi söylemesini istediğim için mi? Ama ciddi bir biçimde değil. Evet. Ben de sayıklıyordum. Metanı unutmuştum ve onunla bir gezi planlamayı düşünüyordum.

Lambayı yakmadan önce, sırtım dış duvara dayalı olarak yere oturdum; lamba benimle yatak arasındaydı.

"Sence gerçekten..." dedim, fitili uzatarak ve kibriti yaktım. Ani parlamada bir saniyenin onda biri kadar bir süre için onu görebildim. Anna gibi yan yatıyordu; dizleri yukarı çekilmiş, yanağı avuç avuca bitiştirilmiş olan ellerine dayanmıştı. Koyu gözleri bana bakıyordu.

Hiç ses çıkarmadan, çiçek açtı oda. Her taraf ışık ve hava ve renk ve hareketle doldu ama tek bir ses yoktu. Harekete geçirildim. Demek istiyorum ki otuz yıldır ilk defa hayatımın ölü merkezinden dışarı itildim. Ha öyleyse, diye düşünüyordum hareket halindeyken, hâlâ büyük anlar var demek. Muazzam kanatları yıldızların ışığına karşı açılan, cehennemden dışarı fırlatılmış Lucifer gibi yavaşça yukarı, geceye uçuyordum.

Her şeyi biliyordum. Neler olduğunu bile biliyordum. Belle Isle havaya uçmuştu. Neden, diye merak ettim uçarken, önce Raine'in odası patlamamıştı? Orada kanalın çok daha küçük olmasından mıydı yoksa fanusu lambanın üzerinde bıraktığımdan mı?

Duvarın içinden, duvarla birlikte fırlatılmış olmalıyım çünkü büyük meşenin dalının yere eğildiği, dokunduğu ve yeniden yükseldiği meyilli dış çalılığın üzerine indim. Kendime geldiğimde, yanağımda ateşin sıcaklığını hissediyordum. Ama büyük bir cehennem yoktu. Çatı ve üst katlar gitmişti ve kalan alevler yayılmış ve yer yer bir bunsen ocağının alevi gibi binadan ayrılmıştı. Kasırganın güney rüzgârı sıcaklığı benden uzağa taşıyordu. Kendimi yokladım. Kırık bir şey yoktu. Kendime baktım. Elim ve omzum kan olmuştu. Ken-

dimi kötü hissetmiyordum. Ayağa kalktım, her nedense ellerimi ceplerime soktum ve daha önce on bin kez yaptığım gibi ön basamaklardan yukarı çıktım. Rüzgâr tarafından uzağa taşındığı için sıcaklık çok fazla değildi. Belki de uzun süre baygın kalmıştım. Zemin katın duvarlarından çoğu yıkılmıştı. İkinci kat yoktu.

Ne dedin? Nasıl mı yandım?

Bıçağı bulmak için geri dönmek zorundaydım.

IX

Ne güzel bir gün! Sence de öyle değil mi? Kasırga mevsiminin son günü. Kasırga tehlikesi tümden geçti. Sabah güneşi parlak ve yüksek ve kuzey havasının berrak kristal prizmasının içinden, o özel ılımlılıkla, New Orleans'ta güzel sıcak kasım günlerinin vaadiyle kırılıyor. Burada her şey ılımlı ve sıradan, değil mi? Hava bile. Saat on bir olduğunda Camp Sokağı'ndaki şarapçılar deliklerinden dışarı sürünüyor ve küçük bir şekerleme yapmak için güneşli kapı aralıklarında kediler gibi yayılıyor ya da kıvrılıyor olacaklar. Fena bir hayat değil.

Volta atmayı kes. Tutsak olan benim, sen değil. O asık surat, o çatık kaşlı dalgınlık niye? Sokağa bak. Mezarlık bile, özellikle mezarlık, neşeli görünüyor. Krizantemler hâlâ taze ve sarı. Mezarlar

tertemiz, yağmur ağaçları yeni bakır bozukluklar kadar parlak. Dün eski kısımda kimi genç insanlar şarkı söylüyordu. Hatta bazıları şu fırın çekmecesi biçimli mezarlarda uyuyor, kemikleri kenara itip uyku tulumlarını seriyor, tam uygun geliyor. New Orleans'ın tuhaf bir yanı: Burada mezarlıklar otellerden ve Fransız Mahallesi'nden daha neşeli. Söyle bana bu neden böyle, neden iki bin ölü Creole, iki bin Buick satıcısından daha canlı?

A, sana iyi haberimi söylemeyi unuttum. Bugün buradan ayrılıyorum. Beni taburcu ediyorlar. Psikiyatrik açıdan sağlam ve yasal açıdan masum. Akli dengemin yerinde olduğunu kanıtlayabiliyorum. Ya sen? Neden bana öyle bakıyorsun? Bunu yapmamaları gerektiğini mi düşünüyorsun? Eh, her halükârda, avukatım haksız alıkoyma ilamı çıkardı ve psikiyatrım turp gibi olduğumu hatta akli dengemin kendisininkinden daha yerinde olduğunu söylüyor. Zavallı adam fazla çalışıyor, morali bozuk ve Librium'la yaşıyor.

Bir düşünl Öğlende, bir yıl sonra ilk kez bu binanın ön kapısından çıkacağım, Annunciation Sokağı'nın öylesine dikkatle incelemiş olduğum şu bloğu boyunca yürüyeceğim, Tchoupitoulas'ın köşesini döneceğim ve oradaki tabelayı okuyacağım.

Özgür &
Ma
B

Nihayet ne yazdığını bileceğim.

Sonra dönüp, bir milyon kez yaptığım bakışın yönünü tersine çevirerek geriye, bu pencereye bakacağım.

İnsanın dönüp hayatının bir yılını geçirmiş olduğu yere bakması az bir şey değildir.

Sonra sokağın karşı tarafına, La Branche (daha önce Zweig) Bar ve Izgara'ya geçeceğim, Zweig'ın yani La Branche'ın küçük altıgen banyo fayansları döşeli yeri paspaslamakta olduğu amonyak kokulu serin karanlığa gireceğim, barda oturacağım ve bir Dixie içeceğiyle bir istiridye tava ısmarlayacağım.

Sonra bir takım iç çamaşırı, bir takım elbise, çoraplar, kazak, Bo-

wie bıçağı ve çizmelerden ibaret dünyevi mallarımı ihtiva eden küçük valizimi toplayacağım, St. Charles'a yürüyeceğim, Canal Sokağı'na giden tramvayı yakalayacağım, Whitney'deki banka hesabımı kapatacağım (4.000 dolar kadar), Union Terminali'ne yürüyeceğim ve Richmond'a giden Southerner trenine bineceğim. Bir düşün. Birinci Devrim'in bu iki yüzüncü yıldönümünde Mississippi'nin ıssız çam ormanlarından Alabama'nın eski kırmızı kil yarlarına doğru sarsılarak gitmek, akşam vakti Atlanta'daki Peachtree istasyonuna süzülmek, Georgia'nın alacakaranlığında tren kuzeye doğru dolanırken yemekli vagonda birkaç içki ısmarlamak. Sonra soğuk şafak saatlerinde Richmond'da inmek ve dağlara giden bir Greyhound otobüsü yakalamak.

Siobhan mı? Evet, artık yasal olarak akli dengem yerinde ve yeterli olduğuma göre, onu alabilirim. Ve Virginia'ya yerleşir yerleşmez onu Tex'ten almak niyetindeyim. Gayet iyi idare ederiz, eğer Tex atçık eleyleri ve rastlandıgıdıklarıyla onun canını öldüresiye sıkmamış ya da onu delirtmemişse. Sanırım Tex'e minnettar olmalıyım. En azından onunla ilgilendi. Ama şimdi keşke onun Suellen'la kalmasına izin verseydim diyorum. Bazı siyahilerin akli dengesi hâlâ yerinde.

Anna mı? A, o iyi. Ama sonuç olarak benimle gelmiyor. Ben yalnız gidiyorum. Kendi küçük yarım hektarımı buluncaya kadar bana Blue Ridge'deki yerini ödünç verme nezaketini gösterdi.

Anna'ya ne mi oldu? Gerçekten de inanılmaz bir şey. Kadınları asla anlayamayacağım. Birlikte yeni bir hayatımız olacaktı. Birbirimize uygun olduğumuzu düşünüyordum; ikimiz de geçmişten sıyrılmış, ikimiz de bir şeylerin sona ermiş olduğunun ve yeni bir başlangıç olması gerektiğinin farkındaydık, tıpkı eski günlerde Cumberland Geçidi'nden geçerek açık araziye doğru yola çıkan bir erkekle bir kadın gibi. Sonra, beni hayrete düşüren bir biçimde, onu ölesiye gücendirdim. Onun nihai aşağılanmaya, bir kadının maruz kalabileceği en kötü ihlale, birkaç erkeğin tecavüzüne, zorlama oral sekse vesaire maruz kalmış olduğunu, benim de kendi felaketime maruz kalmış olduğumu ve ikimiz de başımıza gelebilecek en kötü şeylere maruz kalmış ve bunları atlatmış, yalnız hayatta kalmamış, aynı za-

manda galip gelmiş olduğumuza göre, yeni dünyanın yeni Âdem ile Havva'sı olmak için yeterli vasıfları kazanmış olduğumuzu ileri sürdüm. Eğer biz yeni bir dünya ve erkekle kadın arasında yeni bir haysiyet icat edemezsek, elbette hiç kimse edemezdi.

Gücendi, biliyor musun? Hatta küplere bindi. "Kendimin, benim, şahsımın, bir *erkek* tarafından ihlal edilebileceğimi mi ima ediyorsun?" dedi bana. "Siz lanet olası erkekler. Bu dünyada daha önemli şeyler olduğunu bilmiyor musunuz? Bundan sonra bana, elimde olmadan bundan hoşlanmış olduğumu söyleyeceksin."

Söylediklerinde bir hakikat payı var. Geçen gün Aziz Augustinus'un *The City of God*'ını [Tanrı Devleti] açtım, sizin en iyi insanlarınızdan bazılarının büyük sorular hakkında, Tanrı ve insan vesaire hakkında neler söylediklerini bulacağımı düşünerek. Peki, ne buldum dersin? Bu büyük azizin, sayfa üstüne sayfasını Vizigotlar tarafından ırzına geçilen ve ellerinde olmadan bundan haz duyan, kuşkusuz zevkten uluyan rahibelerin, bakirelerin vicdanlarını rahatlatmaya adadığını.

Böylece Anna bana defolup gitmemi söyledi. Pekâlâ. Ben de gittim. Belki de böylesi daha iyi.

Ondan çok fazla şey bekledim. Benim yaptığım keşfin aynını yapmış olmasını, hayatın yani eski hayatın büyük sırrını, ırza geçmenin ve ırzına geçilmenin aşağılık sevincini bulmuş olmasını bekledim. Bizim, onun ve benim, daha iyi bir şey keşfedeceğimizi düşündüm. Ve bence, yüreğinde bu sırrı benim kadar iyi biliyor ama itiraf etmeye dayanamıyor. Onu suçlayabilir misin? Oysa biz yeni hayatta iyi birer öncü olurduk çünkü ikimiz de eski hayata tahammül edemezdik. Bir gün kadınlar hakikati itiraf edecek ve bu hakikati kabullenmeyi reddedecekler, o zaman benim en iyi neferlerim olacaklar.

Ha, söylediği son bir şey. El sıkışarak veda ettikten sonra bir süre elimi tuttu. "Oraya, Virginia'ya gittiğin zaman" dedi bana, "yıkık bir ev ama küçük, sağlam, iki yüz yıllık bir samanlık bulacaksın. Onun bir tarafında mısır ambarı ve bir çatı odası bulunan bir alet odası var. Kışın içinde yaşamak için hoş, sevimli bir yer olur ve üç kişi alacak kadar büyüktür." Yüce Mesih, beni bir güvercinliğe yerleştirmeye çalışan bir kadın daha mı bu sence? Hayvan barınakları-

nın şimdi normal evlerden daha yaşanası görünmesi neden acaba? Hımm. Yenilenmiş bir mısır ambarı. Ama *üç kişi alacak kadar büyük* dedi. Öyle hissettim ki, eğer intikamını alabilseydi, ödeşmesine yetecek kadar adam vurabilseydi, yalnız kendisi için değil, Tanrı ya da biyoloji ya da evrim ya da her neyse onun tarafından ona ve kız kardeşlerine oynanan kötü oyun için, o zaman benimle bir samanlığa yerleşebilirdi ve âşıkların yapması gerektiği gibi birbirimize sarılabilir, çocuklar gibi birbirimize sıkıca tutunabilirdik ve bu arada Siobhan çatı odasında gülüp oynardı. Gelir mi dersin?

Bana garip garip bakıyorsun. Beni dinlediğin için sana hiç teşekkür etmedim sanırım. Başka hiç kimseye anlatamayacağımı biliyorsun. Evet, şimdi gayet iyiyim. Hayır, günah çıkarmayacağım, Peder, gayet iyi bildiğin gibi. Ama bir tek şey var... Bir soğukluk... Belle Isle'daki olaylar sırasında hissettiğimi söylediğim uyuşukluk ve soğukluk, hayır, bir duygu değil, bir duygu yokluğu var ya. Kasırganın, alçak basıncın, metanın, her neyse, etkisi olmuş olabileceğini söyledim sana. Ama onu hâlâ hissediyorum. Daha doğrusu, bugün hissetmiyorum. Hiçbir şey hissetmiyorum, sokakta yürümek konusunda hafif bir meraktan başka. Bunun hakkında ne düşünüyorsun, belli bir soğukluk olması hakkında... Sen onu hissediyor musun?

Gerçek şu ki o gece Belle Isle'daki bütün o korkunç olaylar sırasında hiçbir şey hissetmedim. İyi hiçbir şey, kötü hiçbir şey, bir keşif duygusu bile. Şimdi de belli bir soğukluktan başka hiçbir şey hissetmiyorum.

Öyle üşüyorum ki, Percival.

Bana doğruyu söyle. Artık herkes üşüyor mu yoksa sadece ben miyim üşüyen?

Ne? Başta sana sormak istediğim bir şey olduğunu söylediğimi hatırlatıyorsun bana. A, evet. Eh, artık önemli görünmüyor. Çünkü sorunun bir yanıtı yok. Soru mu? Pekâlâ. Soru şu: Neden kötülüğün yüreğinde hiçbir şey keşfetmedim? Sonuç olarak bir "sır" yoktu, bir keşif, bir ilgi pırıltısı, hiçbir şey yoktu, kötülük bile. Babamın çorap çekmecesinde çalınmış parayı keşfettiğim zaman olduğu gibi "yanıt"a yaklaşmış olma duygusu yoktu. O sefil Jacoby'yi boğazından tutarken, yakamın altındaki fiberglas zerrelerinin kaşıntısından baş-

ka hiçbir şey hissetmedim. Böylece sonuçta sana soracak bir şeyim yok çünkü bir yanıt yok. Bir soru yok. Lanetli Kâse diye bir şey yok, Kutsal Kâse diye bir şey olmadığı gibi.

Onun boğazındaki bıçak bile bir fark yaratmıyor gibiydi. Sonuçta sadece deri moleküllerine, damar moleküllerine, kan hücrelerine girmekte olan çelik molekülleriydi.

Bana öyle bir biçimde bakıyorsun ki, nedir bu? Hüzün mü? Sevgi mi? Sevgi konusunda ne diyorsun? Bundan sonra birisini sevebileceğimi düşünüyor musun? Soruyu izah et.

Ama mesele bu değil. Mesele şu ki bilmem gerekeni ve yapmam gerekeni biliyorum. Sana söyleyeyim mi? Yüce Mesih, senin herkesten daha iyi anlaman gerekir. Buraya gel ve benimle pencerede dur. Sana bir şey göstermek istiyorum, farkına varmamış olabileceğin bazı önemsiz şeyler. Neden o kadar temkinlisin? Sanki tapınağın kulesinden sana dünyanın krallıklarını gösteren şeytanmışım gibi davranıyorsun.

Dinle. Onları duyuyor musun? Ölülerin şehrinde şarkı söyleyen ve gülen, eğlenen genç insanlar! Belki de bizim bilmediğimiz bir şey biliyorlar.

Sokağın karşısında, penceredeki yaşlı hanım gibiyim ben. Pek bir şey kaçırmam. Mesela, seni daha önce orada, aşağıda gördüm. Mezarlıkta. Şaşırdın mı? Ne yaptığını gördüm, bunu çok çabuk yapmana rağmen. Bir mezarda durdun ve dua ettin. Bir akraba mıydı? Bir arkadaş mı? Yoksa bir dilek mi? Demek ölüler için dua ediyorsun. Biliyor musun, sende bir şeyler değişmiş. Öyle hissediyorum ki ben konuşur ve değişirken, sen de dinliyor ve değişiyordun. Yanılıyor muyum yoksa bir tür karara mı vardın? Hayır mı? Bitirmemi mi bekliyorsun?

Sadece bir bak. Ne görüyorsun? Sana ilk defa geçen gün gösterdiğim aynı dostça küçük manzara. Aynı sokak, aynı hurda 1958 Cadillac, aynı sinema, tam da şu anda park etmekte olan, Savaşma Seviş çıkartmalı aynı küçük Volkswagen ve direksiyonda karma okul öğrencisi aynı çekingen küçük kız, yan evde el ele tutuşan aynı iki eşcinsel, aslında sessiz, düzgün bir çift, diğer bütün çiftler gibi, ırza geçen ve ırzına geçilen, seninkine ve benimkine benzer ihtiyaçları olan, artı ara sıra bir tüp jele.

Dikkatli bak, orada, sokakta bir iki önemsiz nesnenin farklı olduğunu göreceksin. VW'deki yeni çıkartmaya dikkat et: Kendini İyi Hissedeceksen Durma Yapı Sinemanın siyahiler için olan eski girişindeki afişe dikkat et. Yeni bir afiş bu. Bir zamanlar *V Henry* ve *Key Largo*[*] gördüğümüz yerde *Deep Throat* [Derin Boğaz][**] var.

Evet, önemsiz değişiklikler, kabul ediyorum. Hatta değişiklik bile değil, sadece aynı şeyin devamı. Omuz silkiyorsun. Ne mi olmuş? Evet, haklısın. Ne olmuş?

Ne yapacağımı bilmek istediğini söylüyorsun. Pekâlâ. Sana memnuniyetle söylerim çünkü bu sabah uyandığımda İlk defa tam olarak ne yapacağımı biliyordum. Aslında basit. Onu keşfetmek için neden bu kadar uğraşmak zorunda kaldığımı bilemiyorum. Baştan beri burada, burnumun dibindeymiş.

Evet, aniden, çözümün bir aritmetik problemi kadar açık ve basit olduğu kafama dank etti. Aslına bakılırsa, zaten öyle: İki kere iki kadar basit bir mantık meselesi. Durumun ne olduğunu ve ne yapmam gerektiğini tam olarak gördüm. Sana kolaylık olsun diye bunu basit bir skolastik tasım olarak bile ifade edebilirim.

1. Sodom'da yaşıyoruz.

2. Sodom'da yaşamayı ve oğlumla kızlarımı Sodom'da büyütmeyi önermiyorum.

3. Tanrı ya vardır ya da yoktur.

4. Eğer varsa, Sodom'a daha fazla hoşgörü göstermeyecektir. Ya onu imha edecektir ya da bırakacaktır ki Ruslar veya Çinliler onu imha etsin, tıpkı Asurluları Yahudilerin ve Sparta'yı Atina'nın üzerine saldığı gibi. Bu 200 milyon Atinalıyı alt etmek için kaç Spartalı gerekir? On bin mi? Bin mi? Yüz mü? On iki mi? Bir mi?

5. Eğer Tanrı yoksa buna hoşgörü göstermeyecek olan Tanrı değil, ben olacağım. Ben, bir kişi. Tek başıma ya da buna hoşgörü göstermeyecek olan benim gibilerle birlikte yeni bir dünya kuracağım. Ama benimle Tanrı arasındaki fark şu ki ben Ruslara ve Çinlilere de hoşgörü göstermeyeceğim. Tanrı araçlar kullanır. Ben kendimin aracıyım. Shenandoah Vadisi'nde votkacılar ya da çekik gözlüler olma-

[*] John Huston'ın 1948 tarihli, Oscar ödüllü filmi. (ç.n.)

[**] Bir porno filmi. (ç.n.)

yacak. İkisine de hoşgörü göstermeyeceğiz. Dışarıda olup bitenlere de Ruslara da hoşgörü göstermeyeceğiz. Biz ne istediğimizi biliyoruz. Ve buna sahip olacağız. Eğer bunun için kılıç gerekirse, kılıç kullanacağız.

6. Bekleyip senin Tanrına zaman tanıyacağım.

Bir şey söylemiyorsun. Gözlerin boş bakıyor.

Demek Alabama'da küçük bir kilise almayı planlıyorsun, Peder, İncil'i vazetmeyi, ekmeği kana çevirmeyi, Buick satıcılarının günahlarını affetmeyi, banliyö ev kadınlarına Aşa-i Rabbani ayini yaptırmayı?

Nihayet bana doğrudan bakıyorsun ama ne kadar garip bir bakış bu! A, birdenbire seni anlıyorum. Seni, öylesine yakın olduğumuz zamanlardaki kadar hızlı yorumluyorum. Aniden birbirimizi mükemmelen anlıyoruz, değil mi?

Haklı mı yoksa haksız mı olduğumu söyle.

Benim bilmediğimi düşündüğün bir şey biliyorsun ve bana söylemek istiyorsun ama tereddüt ediyorsun.

Evet.

Konuşuyorsun! Yüksek sesle ve açık seçik! Ve doğruca bana bakıyorsun!

Ama gözlerinde görüyorum ki bundan sonra olacaklar bakımından, artık bir şey fark etmiyor, ne olacaksa olacak, sen ya da ben inansak da inanmasak da ve senin inancın doğru olsa da olmasa da. Öyle değil mi?

Evet.

Bu şekilde başarabilecek miyiz sence?

Hayır.

Her şey bitti, değil mi? Bunu gözlerinde görebiliyorum. Sonuç olarak aynı fikirdeyiz.

Evet.

Evet ama? Ama ne? Yeni bir başlangıç olmalı, öyle değil mi?

Evet...

Ama? Önerdiğim yeni başlangıç hoşuna gitmedi mi?

Bir şey söylemiyorsun. Demek Alabama'daki küçük kilisene gideceksin ve hepsi bu, öyle mi?

Evet.

Peki, yeni başlangıç bunun neresinde? Aynısının devamı değil mi bu?

Bir şey söylemiyorsun.

Pekâlâ. Ama bunu biliyorsun! Birimiz yanılıyoruz. Ya senin usulünce olacak ya da benim usulümce olacak.

Evet.

Üzerinde anlaşabileceğimiz tek şey, onların usulünce olmayacağı. Dışarıdakilerin.

Evet.

Seninkinden ve benimkinden başka yol yok, doğru mu?

Evet.

Son bir soru –nasıl oluyorsa, yanıtı bildiğini biliyorum– Anna'yı tanıyor musun?

Evet.

Onu iyi tanıyor musun?

Evet.

Virginia'da bana katılacak mı ve o, ben ve Siobhan orada yeni bir hayata başlayacak mıyız?

Evet.

Pekâlâ. Söyleyeceklerim bu kadar. Ben buradan ayrılmadan önce bana söylemek istediğin bir şey var mı?

Evet.

National Book Award da dahil olmak üzere birçok ödül alan ve çağdaş Amerikan edebiyatının en önemli yazarlarından biri olarak kabul edilen Walker Percy'den kolay okunacak ama zor unutulacak bir kült roman...

Hayal kırıklığına uğramış liberal bir avukat olan Lancelot Andrews Lamar, kendini hatırlanmaya değmez gibi görünen anılarla bir akıl hastanesine kapatılmış bulur. "Eski bir dostu"yla karşılaşması vahşet dolu yolculuğunu düşünme fırsatı verir ona. Yolculuk, küçük kızının babası olmadığını tesadüfen keşfettiği gün başlamıştır. Bu keşif onun modern Amerika'nın yozlaşma sürecini tersine çevirme ve yeni bir şövalyelik ve romans çağı başlatma saplantısını tetiklemiştir. Lancelot giderek artan bir öfkeyle, parlak bir şövalye haline gelmiştir; ama romansın değil, intikamın şövalyesi.

Zamanımızın Yuvarlak Masa Şövalyesi, eski dostuna ne yapacağını şöyle anlatır:

"Ne yapacağımı bilmek istediğini söylüyorsun. Pekâlâ. Sana memnuniyetle söylerim çünkü bu sabah uyandığımda ilk defa tam olarak ne yapacağımı biliyordum. Sana kolaylık olsun diye bunu basit bir skolastik önerme olarak ifade edebilirim:

Sodom'da yaşıyoruz.

Tanrı ya vardır ya yoktur.

Eğer varsa, Sodom'a daha fazla hoşgörü göstermeyecektir.

Eğer Tanrı yoksa buna hoşgörü göstermeyecek olan Tanrı değil, ben olacağım."

AYRINTI YAYINLARI • EDEBİYAT
ISBN: 978-975-539-561-6
9 789755 395616

16 TL